

YAKLAŞIM

Kariyer Yayıncılık

Tüm Sınavlara Yönelik

Çözümlü Çıkmış Sorular

TARİH

- ⊖ KPSS
- ⊖ Adli Yargı Hakimliği
- ⊖ İdari Yargı Hakimliği
- ⊖ İcra Müdür Yardımcılığı
- ⊖ Jandarma Astsubay
- ⊖ Uzman Jandarma
- ⊖ Sayıştay - Sayıştay Denetçiliği
- ⊖ Maliye Bakanlığı İç Denetçilik
- ⊖ PMYO

Genel Yetenek - Genel Kültür
Çözümlü Çıkmış Sorular Serisi
TARİH

Editör

Ersin AYDOĞDU

Mizanpaj

Yaklaşım Kariyer Yayıncılık Dizgi Birimi

Kapak Tasarımı

Yaklaşım Kariyer Yayıncılık Grafik Birimi

Baskı Cilt

Tarcan Matbaacılık

0312 384 34 35 - 36

ISBN:

978-9944-760-39-3

Yaklaşım Kariyer Yayıncılık ve Dağıtım Ltd.Şti

GMK Bulvarı No: 19 Kızılay / ANKARA

Tel: 0.312 232 57 76

www.yaklasimkitap.com

bilgi@yaklasimkitap.com

İÇİNDEKİLER

İslamiyet Öncesi Türk Devletleri	1
Türk - İslam Devletleri.....	25
Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı	57
Osmanlı Devleti Duraklama Dönemi	89
XIX.yy'da Osmanlı Devleti	99
XX. yy'da Osmanlı Devleti	121
Milli Mücadele Döneminde Örgütlenme	153
Milli Mücadele Dönemi	199
Cumhuriyet Dönemi Atatürk İnkılapları.....	269
Atatürk İlkeleri	363

© Copyright, Yaklaşım Kariyer Yayıncılık Basım Yayın ve Dağıtım Ltd. Şti.

Bu kitabın yayın hakları Yaklaşım Kariyer Basım Yayın ve Dağıtım Ltd. Şti.ne aittir. Bu kitabın içerisinde konuların arasına yerleştirilmiş olarak yer alan KPSS çıkmış soruların her hakkı ÖSYM'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması ÖSYM' nin yazılı izni olmadan yapılamaz. Yayınevimiz telif ücreti ödeyerek bu izni almıştır.

İslamiyet Öncesi Türk Devletleri

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

KPSS-2006

Aşağıdaki alfabelerden hangisi Türklere özgüdür?

- A) Sogd B) Kiril C) Orhon
D) Latin E) Sanskrit

ÇÖZÜM

Türkler tarihleri süresince Soğd, Kiril, Arap, Latin dillerinin alfabelerini kullandıkları gibi kendilerine özgü Göktürk (Orhun) ve Uygur alfabelerini de kullanmışlardır.

Orhan (Orhun) Alfabesi; Göktürk veya Orhan alfabesi tamamen Türklere özgü olup 34 ünsüz 4 ünlü olmak üzere 38 harften oluşmaktadır.

CEVAP: C

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Orhon Kitabeleri
II. Manas Destanı
III. Oğuzname

Yukarıdakilerden hangileri "Göktürkler" dönemine aittir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Manas Destanı; Kırgızlara, Oğuzname; Diğer ismi ile Oğuz Kağan Destanı Hunlara aittir. Orhon Kitabeleri ise Göktürk dönemine ait yazılı kaynaklar arasından yer almaktadır.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Taş işleme
- II. Maden işleme
- III. Dokumacılık

Yukarıdakilerden hangileri, İslamiyet'ten önce Orta Asya'da yaşayan Türklerin uğraşları arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türkler İslamiyet öncesinde, silah yapımından dolayı taş işlemeciliği ve maden işlemeciliği ile uğraşmışlardır. Bunun yanında otağ ve kilim gibi yaşam malzemelerinin yapımında da dokumacılık ile uğraşmışlardır.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Selçuklu Devleti
- II. Göktürk Devleti
- III. Uygur Devleti

Yukarıdaki Türk devletlerinden hangileri kurucularının adını almıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Selçuklular, Ortadoğu'da devletler kurarak 300 yıl boyunca egemen olmuş, Oğuzların Kınık boyundan bir Türk hanedanıdır. Devletin adı hanedanın kurucusu Selçuk Bey'den gelmektedir.

Göktürkler, Türk" adıyla kurulmuş ve Türk adını resmi devlet ismi şekliyle kullanan ilk Türk devletidir. Devletin kurucusu ilk önderi Bumin Kağan'dır.

Uygurlar, Orhun Irmağı kıyısında başkenti Ordu-balık kentini kuran Uygur kağanı Kutlug Bilge Kağan'dır.

CEVAP: A

KPSS-2007

İlk Türk devletlerinde yabgu iç işlerinde serbest, dış işlerinde doğudaki hakana bağlıydı. Bu durumun aşağıdakilerden hangisine kanıt olduğu savunulabilir?

- A) Hakanın iç işlerine, dış işlerinden daha az önem verdiğine
B) Komşu devletlerin güçlü olduğuna
C) Ülkenin federal bir yapıya sahip olduğuna
D) Hakandan sonra tahta çıkma hakkının yabguya ait olduğuna
E) Türklerin Gök-Tanrı inancının dışındaki inançlara da açık olduğuna

ÇÖZÜM

Batıda bulunan yabgunun iç işlerinde serbest olması iç sorunlarda gerektiğinde tek başına karar alabildiğinin göstergesidir. Dış işlerinde de Hakanı bağlı olması onun bağımsız bir devlet gibi hareket etmediğini göstermektedir. Bu durum ülkenin federal devlet örgütlenmesine sahip olduğunun göstergesidir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

- I. Madencilik
- II. Dokumacılık
- III. Mimarlık

Yukarıdakilerden hangileriyle ilgili buluntular, Türklerin İslamiyet'i kabul etmelerinden önce, yerleşik hayata geçmiş olduklarının kanıtı olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Madencilik ve dokumacılık hem yerleşik yaşam hem de göçebe yaşam tarzını yansıtabilir. Ancak net olarak mimarlıkla uğraşılması yerleşik yaşam geçildiğinin kanıtıdır. Türklerin İslamiyet'i kabul etmelerinden önce, yerleşik hayata geçmiş olduklarının kanıtı olarak da mimari yapılar gösterilebilir.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

Türk kültürünün çıkış bölgesi olan Tanrı ve Altay dağları arasındaki Orta Asya'nın bozkırlarında, iklimin değişken ve sert olması, uzun mesafelere ulaşmada hızlı hareket edilmesini gerektirmiştir. Bu duruma göre Türklerle ilgili olarak,

- I. Yerleşik hayata geç geçmişlerdir.
- II. Yaşamlarında ata önemli bir yer vermişlerdir.
- III. Doğayla mücadele etmek zorunda kalmışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Türk kültürünün çıkış bölgesi olan Tanrı ve Altay dağları arasındaki Orta Asya'nın bozkırlarında, iklimin değişken ve sert olması o dönemde doğayla mücadele edildiğinin, uzun mesafelere ulaşmada hızlı hareket edilmesini gerekmesi de yaşamlarında atın önemli bir yerde olduğunu göstermektedir. Paragrafta yerleşik yaşama geçildiğine dair bir bilgi yoktur.

CEVAP: E

KPSS-2007

İslamiyet'ten önce Türklerin,

- I. Tarımda sulama kanalları yapma,
- II. Halı-kilim dokumacılığı yapma,
- III. Silah, at koşum takımları, süs eşyası imal etme

uğraşlarından hangileri yerleşik hayata geçtiklerinin kesin bir kanıtıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Yerleşik hayata geçildiğinin en önemli kanıtı tarım hayatı ve mimaridir. Halı dokumak veya süs eşyası üretmek göçebe yaşamlarda da görülebilir. Soru kökünde kesin bir kanıttır dendiği için de halı, kilim dokumacılığı yapmak, silah, at koşum takımları, süs eşyası imal etmek yerleşik yaşama geçildiğini kanıtlayamaz.

CEVAP: A

KPSS-2009

Göktürk Devleti'nde, Bilge Kağan'ın Budist tapınağı yaptıрма isteğine Vezir Tonyukuk, Budizm'i benimsemenin Türklerin mücadeleci ruhunu kaybetmelerine neden olacağı düşüncesiyle karşı çıkmıştır.

Yalnız bu bilgiyle,

- I. toplumun dini arayış içerisinde olduğu,
- II. kağanın kararlarının sorgulanabildiği,
- III. din değiştirmenin yaşam biçimini etkilediği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Din değiştirmek isteyen toplum değil, Hakan'ın kendisidir. Bu isteği de devletin diğer üst düzey yöneticisi tarafından sakıncalı bulunmuştur. Çünkü bunun için yaptırmak istediği tapınak, toplumu din değiştirmeye yönelterek, toplumun kendine özgü kimliğini yitirmesine sebep olacaktır. Bundan dolayı Tonyukuk, Hakan'ın kararını değiştirmesini istemiştir. Anlaşılacağı üzere Hakan'ın kararına müdahale etmiştir. Paragraftaki bilgi ile toplumun din anlayışı içerisinde olduğu söylenemez.

CEVAP: D

KPSS-2010

Türk Devletlerinde,

- I. taht kavgalarının ortaya çıkması,
- II. toprakların, gelirlerine göre bölümlere ayrılması,
- III. çeşitli dinlere inanılması

durumlarından hangileri "ülkenin hükümdar ailesinin ortak malı olması" töresinin sonuçları arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türk toplumunda devlet hanedanın ortak malı olduğundan hanedana mensup herkes devlet yönetiminde hak sahibiydi. Bu devletin en zayıf yönüydü. Devlet, veraset sisteminin sağlıklı olması sebebiyle hükümdarın oğulları arasında bölünüyor ve hızla yıkılıyordu. Türklerde görülen veraset sistemindeki belirsizlik I. Ahmed döneminde Ekber-i Erşed'in (hanedanın en yaşlı üyesinin tahta çıkması) getirilmesiyle çözülmüştür.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2008

İlk Türk devletlerinde,

- I. ordunun ücretsiz olması,
- II. ordunun atlı birliklerden oluşması,
- III. siyasi teşkilatta görev yapan her yöneticinin savaşa hazır komutan olması

özelliklerinden hangilerinin, göçebe yaşamın hareketli ve güçlü olmayı gerektirmesinin sonuçları olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Ordunun atlı birliklerden oluşması, süratli hareket eden ve dinamik bir yapıyı ifade eder, Bu tarzda ordular sürekli hareket halinde ve her zaman hazır olmak zorundadır. Siyasi teşkilatta görev yapan her yöneticinin savaşa hazır komutan olması da yine hareketli ve güçlü olunmayı gerektirmektedir. Ordunun ücretsiz olması ise paraya ihtiyacı olan herkesin asker olabileceğini gösterir. Bu durum ise ordunun niteliğinin azalması anlamına gelmektedir.

CEVAP: I

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Türk devletlerinde, hanedan bireylerinin çeşitli bölgelerin ve vilayetlerin yöneticileri olarak görevlendirilmelerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi vardır?

- A) Sınırların güvenliğinin
- B) Egemenlik anlayışının
- C) Hanedan değişikliklerinin
- D) Güçlü bir merkezi otoritenin
- E) Hanedan üyelerinin sayıca fazla olmasının

ÇÖZÜM

Türk devletlerinde, hanedan bireylerinin çeşitli bölgelerin ve vilayetlerin yöneticileri olarak görevlendirilmelerinin temel nedeni egemenlik anlayışıdır. Hanedan üyeleri ülke idaresinde söz sahibi olması yönetimin daha güçlü olmasını sağlar. Bu durumun sonucunda merkezi yapının da güçlendiğini söylemek doğru olacaktır. Türk devletlerinde egemenlik genel olarak diğer hanedanlar ile paylaşılmamaktadır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Orhun yazıtlarının,

- I. Türk milleti adının geçmesi,
- II. devlet ve halkın görevlerinin belirtilmesi,
- III. hanın yaptığı her işi halkın mutluluğu için yaptığını belirtmesi

özelliklerinden hangileri, Türklerde sosyal devlet anlayışının olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Yazıtlarda Türk milleti adının geçmesi milliyetçi bir yapıyı göstermektedir. Bu durumun sosyal yapı ile bir ilgisi yoktur. Devlet ve halkın görevlerinin belirtilerek gücün paylaşılması ve halkın devlet idaresinde söz sahibi olması, yöneticilerin yapılan işlerin halkı düşünerek yaptığını belirtmesi sosyal bir devlet yapısının var olduğunu göstermektedir.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Aşağıdaki bilgilerden hangisi Uygurlara ait değildir?

- A) Dönemlerinde Çin Seddi'nin yapılması
- B) Tapınak yapımına önem verilmesi
- C) Karabalasagun yazıtlarının dikilmesi
- D) Maniheizm dininin kabul edilmesi
- E) Yerleşik hayata geçilmesi

ÇÖZÜM

Uygurlar yerleşik hayat geçen ilk Türk topluluğudur. Bunun yanında Maniheizm dinine inanmışlar, dinlerinden dolayı tapınak yapımına önem vermişlerdir. Yine Karabalasagun yazıtları da bu dönemin eserleri arasında yer almaktadır. Çin Seddi ise; Hunların saldırılarından korunmak amacıyla yapılmıştır. Uygurlar dönemi ile ilgili değildir.

CEVAP: A

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Aşağıdakilerden hangisi, Göktürklerle Selçukluların ortak özelliklerinden biridir?

- A) Aynı yüzyıllarda siyasi varlık göstermeleri
- B) Ülkenin, hükümdar ailesinin ortak malı olması
- C) Hükümdarlarının "sultan" unvanı taşıması
- D) İslam dinini kabul etmeleri
- E) Alfabe birliğinin olması

ÇÖZÜM

Göktürkler ve Selçuklar da diğer Türk devletlerinde olduğu gibi ülkeyi hanedan ailesinin ortak malı saymışlardır. Bütün idari yapıyı hükümdar ailesi yürütmüş. İdari güçlerini de hiç bir grupla paylaşmamışlardır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Moğolların,

- I. en önemli devlet organlarının Kurultay olması,
- II. ülke topraklarının hanedan üyeleri arasında paylaşılması,
- III. ordularının onlu sisteme göre oluşturulması

durumlarından hangileri Türklerden etkilendiklerini gösterir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Moğallar askeri yapılarındaki onluk sistemi Hun Türklerinden, ülke topraklarının hanedan üyeleri arasında paylaşılması ve kurultay yapısında ise Eski Türk devletlerinden etkilmişlerdir.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

- I. Kiril
- II. Uygur
- III. Orhun

Yukarıdaki alfabelerden hangileri Türklere özgüdür?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Kiril alfabesi; Makedonca, Bulgarca, Rusça, Sırpça da yaygın olarak Slav dillerinin yazımında kullanılan alfabedir. Kiril alfabesi olarak bilinen ve halen Rusya, Ukrayna, Bulgaristan, Sırbistan ve diğer ülkelerde kullanılan bu alfabeyi, Orta Çağ Yunan (Bizans) alfabesinin temelinde geliştirerek, Yunancada bulunmayan birtakım Slav seslerini de buraya eklemişlerdir ve bu dilin Türkler ile bir ilgisi yoktur. Uygur ve Orhun alfabeleri ise Türklere özgü alfabeler içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

- I. Alp-Er Tunga Destanı
- II. Göç Destanı
- III. Manas Destanı

Yukarıdakilerden hangileri Kırgızlara aittir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Alp-Er Tunga Destanı-Sakalar, Göç Destanı- Uygurlar, Manas Destanı-Kırgızlar'a aittir.

CEVAP: C

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Türk devletlerinde görülen ikili yönetim teşkilatı, aşağıdaki devletlerden hangisiyle uygulanmaya başlanmıştır?

- A) Göktürk B) Uygur C) Hun
D) Tabgaç E) Hazar

ÇÖZÜM

Türklerde görülen ikili devlet teşkilatı Hunlar ile başlamıştır. Hunlarda ülke, töre hükümlerine göre yönetilmiştir. Hükümdarlık babadan oğula geçmektedir. Ülke oğullar arasında doğu, batı ve merkez olarak miras bırakılmaktaydı. Doğu, Güneş'in doğduğu yön olması dolayısıyla Türklerde kutsal görülürdü ve ülkenin doğusunu yönetmek üstünlük belirtisidir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

İslamiyet'ten önce Türklerde,

- I. ölen kişi için yas tutulması,
II. ölen kişinin atıyla gömülmesi,
III. ölen kişi için merasim yapılması

durumlarından hangilerinin ölümünden sonra hayat olduğu inancını gösterdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Ölen kişiler için yas tutulması ya da merasim tarzında törenler yapılması ölen kişiye duyulan saygı ve sevgi belirtisidir. Ölen kişinin atıyla, silahlarıyla, sevdiği eşyalarla gömülmesi, yeniden doğduğunda kullanabilmesi için yapılmıştır. Bu durum İslamiyet'ten önce Türklerde ölümünden sonra hayat olduğuna kanıt olarak gösterilebilir.

CEVAP: B

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

İslamiyet'ten önce Türk devletlerinde halkın,

- I. mülk edinebilmesi,
II. kullandığı otlaklar ve yaylalar için devlete vergi ödemesi,
III. genelde soy ve dil birliğine sahip boylar hâlinde yaşaması
durumlarından hangileri toprağın devlete ait olduğunu gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Bireylerin mülk edinebilmesi kişi mülkiyetinin olduğunu göstermektedir. Toplumun soy ve dil birliğine sahip boylar halinde yaşamasının ise toprağın devlete ait olması ile bir ilgisi yoktur. Ancak kullanılan otlaklar ve yaylalar için devlete vergi ödenmesi kişi mülkiyetinin yerine toprakların devlete ait olduğunu göstermektedir.

CEVAP: B

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Uygurların yerleşik hayata geçmesiyle,

- I. tarım,
II. mimari,
III. hayvancılık

alanlarından hangileri yeni uğraşları arasına girmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Yerleşik hayata geçen toplumlar tarımla uğraşmaya başlayarak avcılık ve toplayıcılık yapmayı bırakmışlardır. Aynı zamanda çadır gibi taşınabilir malzemelerden değil, evler gibi kalıcı yerleşim yerleri yaparak mimari alanda da gelişmişlerdir. Hayvancılık ise hem atlı- göçebe yaşam tarzında hem de yerleşik yaşamda görülen bir durumdur. Yerleşik yaşamla birlikte başlayan ya da devam eden bir yaşam şekli değildir.

CEVAP: C

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2010

Uygurlar ekonomik alanda, tarıma büyük önem vermişlerdir.

Bu durumun nedeninin aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Devleti yönetme biçimleri
- B) El sanatlarıyla uğraşmaları
- C) Çinlilerle mücadele etmeleri
- D) Yerleşik hayata geçmiş olmaları
- E) Orta Asya'da kurulmuş olmaları

ÇÖZÜM

Toplumların tarıma önem vermeleri için ilk olarak yerleşik yaşama geçmeleri gerekmektedir. Uygurların buldukları dönemde göçebe yaşam tarzını benimseyen toplumlar avcılık ve toplayıcılık ile uğraşmışlar, yerleşik yaşama geçen Uygurlar ise avcılık ve toplayıcılığı bırakarak, tarıma uğraşarak geçimlerini sürdürmüşlerdir. Bu amaçla tarım amacıyla kullandıkları arazilere sulama kanalları yapmışlardır.

CEVAP: D

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Türklerin,

- I. geniş coğrafi bölgelere yayılmaları,
- II. göçebe hayat sürdürmeleri,
- III. maden işlemede yetkinlik kazanmaları

durumlarından hangilerinin Türk tarihinin incelenmesini zorlaştırdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Türkler tarih boyunca çok geniş bir coğrafya da yaşamışlar, pek çok farklı kıtada devlet kurup, hüküm sürmüşlerdir. Coğrafi olarak geniş bir alanda bulunmaları kültürel açıdan devletlerin incelenmesini zorlaştırmıştır. Aynı zamanda göçebe yaşama sahip toplumların kültürlerinin de incelenmesi sabit bir alanda yaşam sürmedikleri için zordur. Maden işlemeciliğinin gelişmesinin ise tarihin incelenmesini zorlaştırması mümkün değildir. Aksine maden işlemede yetkinlik kazanmak tarihin incelenmesine kolaylaştırır.

CEVAP: D

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2011

Aşağıdaki destanlardan hangisi Kırgızlara aittir?

- A) Alp Er Tunga B) Bozkurt C) Manas
D) Ergenekon E) Oğuz Kağan

ÇÖZÜM

Alper Tunga - Sakalar

Bozkurt - Göktürkler

Manas - Kırgızlar

Ergenekon - Göktürkler

Oğuz kağan - Hunlar

CEVAP: C

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet'ten önce, Türklerde ölen kişinin eşyalarıyla birlikte gömüldüğü mezara verilen addır?

- A) Yuğ B) Şad C) Kurgan
D) Toy E) Tigin

ÇÖZÜM

Yuğ: İslamiyet öncesinde ölen kişilerin ardından, onun iyiliklerini, güzelliğini, yaptıklarını anlatan cenaze törenidir.

Şad: Devlet idarecisi, yüksek rütbeli devlet görevlisi, Vezir

Kurgan: İslamiyet'ten önce, Türklerde ölen kişinin eşyalarıyla birlikte gömüldüğü mezara verilen addır.

Toy: Şölen anlamına gelmektedir. İlk zamanlarda cenaze yemeği, daha sonra tüm büyük kurallar, kimi kaynaklarında da kurultay anlamında kullanılmaktadır. Eski Türklerde, toplumsal ve örgütsel içerikli büyük ziyafet anlamına da gelmektedir.

Tigin: İslamiyet öncesi Türk devletlerinde hükümdar çocuklarına verilen unvandır.

CEVAP: C

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi, Hunların neden olduğu Kavimler Göçü'nün sonuçlarından biri değildir?

- A) Avrupa'nın etnik yapısının değişmesi
B) Avrupa'da bir Hun Devleti kurulması
C) Roma İmparatorluğu'nun bütünlüğünü ve üstünlüğünü yitirmesi
D) Avrupa'da skolastik düşüncenin egemen olması
E) Göktürk Devleti'nin yıkılması

ÇÖZÜM

Kavimler Göçü'nün sonuçları arasında;

- Sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel yönden yeni bir Avrupa doğmuştur.
- Sınırlarını koruyamayan Roma İmparatorluğu Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılmış, Batı Roma İmparatorluğu 476 yılında yıkılmıştır.
- Feodalite (derebeylik) rejimi Avrupa'da siyasal düzen olarak geçerli hale gelmiştir.
- Avrupa'nın siyasal yapısı değişmiş, günümüz İngiltere ve İspanya gibi devletlerin temelleri atılmıştır.
- Avrupa'da kilise ve papalık güç kazanmış, döneme skolastik düşünce egemen olmuştur.
- Asya'dan Avrupa'ya göç eden Hun'ların bir bölümü Avrupa'da Hun Devleti'ni kurmuşlardır.
- Avrupada'ki kültürel çeşitlilik İlk Çağ'ın kapanmasına Ortaçağ'ın başlamasına neden olmuştur.

A, B, C, D şıklarında verilen seçenekler doğru olarak verilmiştir. Göktürk Devleti'nin çok geniş sınırlara kadar ulaşmasına rağmen Doğu-Batı olmak üzere ikiye ayrılmış ve II. Göktürk Devleti de parlak dönemler geçirmesine rağmen Basmler, Kırgızlar ve Uygurlarla yaptıkları savaşları kaybederek yıkılmıştır. Göktürk Devleti'nin yıkılmasının Kavimler göçü ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: E

KPSS-2012

Eski Türk devletlerinde hükümdara, yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, İslamiyet'ten önce kurulan Türk devletlerinde bu yetkiye verilen addır?

- A) Şad
B) Kut
C) Tekin
D) Toy
E) Balbal

ÇÖZÜM

Şad → Hanedan soyundan olup diğer bölgelere gönderilen komutanlardır.

Tekin → Tegin veya tigin de denir. Hükümdar çocukları ve hanedanın erkek üyelerine verilen addır.

Balbal → Mezarlara kişinin öldürdüğü düşman sayısınca dikilen heykelciklerdir.

Kut → Hükümdara yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verilmesidir.

Toy → Moğol kökenli bir sözcük olup kurultay anlamına gelmektedir.

CEVAP: B

KPSS-2012

Satuk Buğra Han, amcası Oğulcak Kadir Han devletin başındayken İslamiyet'i benimsemiş, amcasından sonra hükümdar olunca da İslamiyet'i resmî din olarak kabul etmiştir.

Bu bilgiyle Karahanlılarda,

- I. Devleti yönetme yetkisinin hanedana ait olduğu,
- II. İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasının hızlandığı,
- III. Arapçanın resmî dil olarak kabul edildiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Verilen bilgide Satuk Buğra Han'ın amcasından sonra hükümdar olması ülkenin hanedanın ortak malı olduğunu kanıtlar niteliktedir. İslam'ın resmi din olarak kabul edilmesi Türkler arasında yayılmasını hızlandırmakla birlikte Arapçanın resmi dil olacağını gösterecek nitelikte değildir. Karahanlılar İslamiyet'i kabul ettiği halde Türkçeyi resmi dil ilan etmişlerdir. I. ve II. öncüldeki bilgilere ulaşılabilir.

CEVAP: D

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi tarih boyunca Türk adına verilen anlamlardan biri değildir?

- A) Güç, kuvvet
B) Olgunluk
C) Miğfer
D) Gürz
E) Törelî, nizam sahibi

ÇÖZÜM

Türk adına çeşitli kaynak ve araştırmalarda türlü anlamlar verilmiştir. Bu anlamlar içerisinde Güç kuvvet, olgunluk, Miğfer, törelî, nizam sahibi sayılabilir. Ayrıca türemek, kudret, güzel insan, gençlik ve olgunluk çağı anlamlarına da gelmektedir.

Gürz ise; topuz veya bozdoğan, düşmanı yaralamak ve zırhını parçalamak amacıyla yakın çatışmada kullanılan, üzerinde boğumlar olan ve bir ucu öbüründen çok daha kalın bir silaha verilen isimdir.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Devlet yapısında ve askerî alanda yaptığı düzenlemeleri sonraki Türk devletlerine örnek olan ve Oğuz Destanı'ndaki Oğuz Han'la özdeşleştirilen Hun hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teoman
B) Mete
C) Attila
D) Bumin
E) Kül Tigin

ÇÖZÜM

Devlet yapısında ve askerî alanda yaptığı düzenlemeleri sonraki Türk devletlerine örnek olan ve Oğuz Destanı'ndaki Oğuz Han'la özdeşleştirilen Hun hükümdarı Mete Han'dır. Türk destanlarında Çin ve Hindistan fetihlerinde söz edilen Oğuz Kağan'ın Mete olduğu sanılmaktadır. Destanda anlatılan Oğuz Kağan ile Mete'nin hayat hikâyesinde birçok benzerlik bulunmaktadır. Hayat hikâyesinin Oğuz Kağan efsanesinin tarihi temelini oluşturduğuna inanılmaktadır.

CEVAP: B

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK DEVLETLERİ

KPSS-2013

Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletleriyle ilgili olarak,

- I. Ülke; töre adı verilen, yazılı olmayan hukuk kurallarına göre yönetilmiştir.
- II. Toprak, yurt olarak adlandırılmıştır.
- III. Hükümdara devlet yönetimiyle ilgili konularda yardımcı olmak üzere danışma meclisleri kurulmuştur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Orta Asya Türk devletlerinde; yarı göçebe yaşam tarzını benimsedikleri için gelişmiş bir yazılı kültüre sahip değillerdi. Türklerde sosyal ve siyasal yaşamı düzenleyen hukuk kurallarına Töre adı verilmiştir. Töre; adalet, eşitlik ve iyiliğe dayanmaktadır ve törelere kağan bile uymak zorundadır.

Orta Asya'daki toplumların tamamında topraklar yurt olarak kabul edilmiştir.

Orta Asya Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşüldüğü kurultaylar toplantıydı. Çeşitli şenliklerin ve spor etkinliklerinin yapıldığı bu toplantılarda bir taraftan da devlet işleri görüşülerek karara bağlanırdı. Bu meclislere ileri gelen boylar davet edilirdi. Bu meclisler son karar alma organı değil, danışma meclisleri şeklindedir ve son karar yine kağana aittir.

CEVAP: E

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

VI. yüzyılda Orta Asya'dan Balkanlara geçerek Orta Avrupa'da Bayan Han önderliğinde bir devlet kuran ve 626'da Sasanilerle anlaşarak İstanbul'u kuşatan Türk kavmi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kıpçaklar B) Bulgarlar C) Oğuzlar
D) Avarlar E) Hunlar

ÇÖZÜM

6. yüzyılın başlarında batıya doğru göçerek Orta ve Doğu Avrupa'da görünmeye başlayan ve Mohaç ovası merkezli Avar Kağanlığı'nı kurarak 9. yüzyıla kadar ayakta kalan göçebe kabile topluluğudur. Yüksek bir örgütlenmeye sahip olan Avarlar, Sasanilerle anlaşarak İstanbul'u kuşatan Türk kavmidir.

CEVAP: D

Türk - İslam Devletleri

TÜRK-İSLAM DEVLETLERİ

KPSS-2006

İkta nedir?

- A) Selçuklularda eyaletlerdeki valilerin askerleri
- B) Selçuklularda toprakların vergi gelirlerine göre bölümlere ayrılması
- C) Türk devletlerinde sosyal hayatı düzenleyen kurallar
- D) Türk İslam devletlerinde hukuk sistemi
- E) Türk İslam sanatında bir tür

ÇÖZÜM

İkta, Selçuklular döneminde devlet görevlilerine ve askerlere maaşları karşılığında verilen toprakların genel adıdır. İkta verilen görevliler devletler maaş alamazlar, bu toprakların vergi gelirleriyle geçinirler

CEVAP: B

KPSS-2006

Batman yakınındaki Hasankeyf'te aşağıdakilerden hangisine ait eser bulunmaktadır?

- A) Artukoğulları
- B) Germiyoğulları
- C) Karamanoğulları
- D) Candaroğulları
- E) Aydınoğulları

ÇÖZÜM

Artuk Bey tarafından Mardin, Diyarbakır, Halep yörelerinde kurulan Artuklular, Melikşah'ın isteği üzerine Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da fetihlerde bulunmuşlar ve o bölgelere hakim olarak, kültürlerini yansıtan eserler bırakmışlardır.

CEVAP: A

KPSS-2006

Selçuklularda erkek hanedan üyelerinin, yanlarına bilgili devlet görevlileri verilerek eyalet veya vilayetlere yönetici olarak gönderilmeleri aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Devlet yönetiminde deneyim kazanılmasına önem verildiğinin
- B) Yönetim birimlerinin sayıca az olduğunun
- C) Askerliğe önem verildiğinin
- D) Merkezi otoritenin korunmak istendiğinin
- E) Yerleşik hayata geçişin hızlandırılmak istendiğinin

ÇÖZÜM

Selçuklularda erkek hanedan üyelerinin, yanlarına bilgili devlet görevlileri verilerek eyalet veya vilayetlere yönetici olarak gönderilmelerinin en önemli nedeni hanedan üyelerinin devlet yönetimi alanında deneyim kazanmalarını sağlamaktır. Yönetim birimlerinin az olması, askerliğe önem verilmesi, yerleşik hayata geçme ya da merkezi yapıyı korumak istemek bu durumun nedeni değildir.

CEVAP: A

KPSS-2007

- I. Samanoğulları
- II. Karamanoğulları
- III. Büyük Selçuklular

Yukarıdaki devletlerden hangilerinin resmi dili Türkçeydi?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Samanoğulları ve Büyük Selçuklu Devleti'nde resmi dil olarak Arapça ve Farsça kullanılmıştır. Karamanoğulları'nda ise 1277 yılından itibaren Türkçe resmi dil olarak kullanılmıştır.

CEVAP: B

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Anadolu Selçuklu Devleti'nde Moğol istilası yüzünden düzen bozulunca ikta arazilerinin mülk hâline getirilmesi,

- I. ordunun dağılması,
- II. topraksız kalan askerlerin huzursuzluk çıkarması,
- III. devletin toprak üzerinde denetiminin artması

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Anadolu Selçuklu Devleti'nde Moğol istilası yüzünden düzenin bozulması, ikta arazilerinin mülk hâline getirilmesi, topraksız kalan askerlerin buldukları bölgelerde huzursuzluk çıkarmalarına ve zamanla ordunun dağılmasına neden olmuştur. Aynı zamanda toprakla birlikte güçlenen Anadolu Selçuklu Devleti'nde ekonomik ve sosyal yapıda da bozulmalar meydana gelmiştir. Devletin toprak üzerindeki egemenliğinin artması ikta arazilerinin mülk haline gelmesi ile değil, toprağın devletin malı olması ile ancak mümkün olabilmektedir.

CEVAP: D

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2007

Aşağıdaki Türk devletlerinden hangileri denizcilikle uğraşmamıştır?

- A) Karahanlılar
- B) Aydınoğulları Beyliği
- C) Anadolu Selçukluları
- D) Menteşeoğulları Beyliği
- E) Candaroğulları Beyliği

ÇÖZÜM

Karahanlılar; Orta Asya ve Doğu Türkistan toprakları üzerinde hüküm sürmüştür. Denizcilikle uğraşmamışlardır.

Aydınoğulları; Aydın ve çevresinde kurulmuştur. Daha sonra İzmir topraklarının alınması ile burada ilk donanma kurulmuştur.

Anadolu Selçukluları; Selçukluların Anadolu'da kurdukları devlettir. I. Süleyman Şah döneminde Adana ve Tarsus kentleri ile Antakya'da ele geçirilmiştir.

Menteşeoğulları; Muğla,kaş,Fenike ve çevresinde kurulmuştur.Ege Denzinde kuvvetli bir donanmaya sahipti.

Candaroğulları; Kastamonu ve çevresinde kurulmuş, Sinop'ta kurdukları tersanenin Osmanlı Devleti'nin eline geçmesi ile Osmanlı donamasına büyük bir güç katmıştır.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2007

Büyük Selçuklularda,

- I. gümrük ve ticaret vergilerinin sık sık kaldırılması,
- II. ticari güvence usulünün uygulanması,
- III. kullandıkları paranın altın ve gümüş olması

durumlarından hangilerinin ekonomiye canlılık kazandırmak amaçlı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Büyük Selçuklularda, gümrük ve ticaret vergilerinin sık sık kaldırılması ticaretin geliştirilmesi ve teşviki için atılan adımlar içerisinde yer alır. Vergilerin azaltılması ticaretin yoğunlaşması ve artmasını sağlar. Ticari güvence usulü ile de tüccarlar kendilerini güvende hissederler. Ticari risklerin paylaşılması ve sadece tüccarın üzerinde olmaması ticareti geliştirir. Kullandıkları paranın altın ya da gümüş olması dönemin ekonomik koşullarını göstermektedir. Ekonomiye canlılık kazandırmak amacıyla atılan adımlar arasında yer almaz.

CEVAP: D

KPSS-2008

Anadolu Selçuklu Devleti'nde büyük kervansarayların hemen hepsi XIII. yüzyıla aittir.

Bu durumu,

- I. Sanat,
- II. Ticaret,
- III. Askerlik

alanlarının hangilerinde görülen gereksinimin bir sonucu olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Selçuklular ticari faaliyetlerin gelişmesi adına şehirlerarası yolların yapılması, tüccarların ticari faaliyetlerinin güvence altına alınması, ticaretle uğraşanlar için kervansaraylar ve hanların yapılması gibi faaliyetler içerisinde bulunmuşlardır. XIII. yüzyılda büyük kervansarayların yapılması ticari faaliyetlerin geliştiğinin ve öneminin arttığına göstergesidir. Kervansarayların bu yüzyılda görülmesinin nedeni sanatsal ya da askeri yapıyla ilgili değildir.

CEVAP: B

KPSS-2008

Müslüman Türk devletlerinde devlet memurluğu çoğunlukla babadan oğula geçer, iktidar değişmelerinde de iktidar çoğu kez aynı ailede kalırdı.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonuçlarından biridir?

- A) Devletin iyi yönetilmesi
- B) İşsizliğin önünün kapanması
- C) Başarılı bir dış siyaset izlenmesi
- D) Yeni mesleklerin önünün kapanması
- E) Bürokraside egemen bir sınıfın ortaya çıkması

ÇÖZÜM

Devlet memurluğunun babadan oğula geçmesi yönetim anlayışında zayıflığı ve işin ehli olmayan kişilerin yönetime gelmesine neden olur. Bu durum bürokrasi de egemen bir sınıfın ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2008

- I. Belirli bir toprağın işlenmesi
- II. Atlı asker yetiştirilmesi
- III. Yargı işlerinin denetlenmesi

Selçuklularda ikta sistemiyle yukarıdakilerden hangileri sağlanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

İkta mülkiyeti devlete kullanım hakkı şahıslara ait topraklardır. İkta olarak verilen toprakta ikta sahipleri devlet adına vergi toplamaktadır. İkta sahibi vergi ile kendi maaşını karşılar. Savaş halinde bölgeden toplanan eli silah tutan atlı birlikler oluşturularak orduya katılır ve bu askerlerin tüm ihtiyaçlarını ikta sahibi karşılar. İkta sahibi aynı zamanda sorumlu olduğu bölgenin güvenliğini ve bu bölgede ki tarımsal üretimin devamlılığını sağlar. Yargı işlerinin denetlenmesinin İkta sistemiyle bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Aşağıdakilerden hangisinin, Selçuklu sultanlarının Anadolu'ya gelen Türk boylarını küçük parçalara ayırarak yerleştirmelerindeki amaçlarından biri olduğu savunulamaz?

- A) Merkezî otoriteyi korumak
- B) Toplumsal dayanışmayı artırmak
- C) Yeni yerleşim alanları oluşturmak
- D) Başka gelebilecek göçleri önlemek
- E) Boyların birleşerek siyasi güç oluşturmalarını engellemek

ÇÖZÜM

Selçuklu sultanlarının Anadolu'ya gelen Türk boylarını küçük parçalara ayırarak yerleştirmelerindeki en önemli amaçları merkezi otoriteyi korumaktır. Bunun yanında toplumsal dayanışmayı arttırmak, yeni yerleşim alanları oluşturmak ve diğer boyların güçlenmesini engelleyerek merkezi otoriteyi korumak en büyük amaçlar arasında yer almaktadır. Gelebilecek göçleri engellemek diye bir amaç yer almamaktadır.

CEVAP: D

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Anadolu Selçuklularında, hükümdarın başkentte olmadığı zamanlarda ona ait işleri aşağıdakilerden hangisi yürütürdü?

- A) Subaşı
- B) Atabey
- C) Naip
- D) Muhtesip
- E) Melik

ÇÖZÜM

Naip: Hükümdar adına (hükümdarın yokluğu, yetersizliği, çocukluğu süresince) devleti yöneten kimse. Ayrıca İslam devletlerinde ve Osmanlılarda hükümdar, yönetici ve yargıç gibi kimselerin yerine bakan kimse anlamına gelir.

Subaşı; Subaşılar Osmanlı İmparatorluğu döneminde; barış zamanında asayiş sağlayan, savaş zamanında da orduda çeşitli görevlerde bulunan subaylardır. Kazalarda sancak beyini temsil ederler.

Atabey; Selçuklu Devleti gibi bazı Türk devletlerindeki yüksek derecedeki görevli memurlar veya devletin bir bölgesinden sorumlu valilerdir.

Muhtesip; İslam şehirlerinde çarşı ve pazar esnafını din kurallarına göre denetleyen görevli, belediye memurudur.

Melik; Siyasi alanda kullanımı hükümdarlık sıfatı olarak görülmektedir.

CEVAP: C

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Anadolu Selçukluları,

- I. Sinop,
- II. Alanya,
- III. Trabzon

İlimanlarından hangilerinde tersane kurmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Alanya tersanesi Selçuklularının ilk tersanesidir. Daha önce de Karadeniz'de Sinop tersanesini yaptıran Alaeddin Keykubat, bu iki tersane ile 'iki deniz sultanı' unvanını almıştır. Anadolu Selçukluları Trabzon'da tersane kurmamıştır.

CEVAP: D

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Türk İslam Devletlerinde ekonomi,

- I. ticaret,
- II. hayvancılık,
- III. tarım

alanlarından hangilerine dayanıyordu?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türk İslam Devletleri'nde temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Bunun yanında ürün fazlasından kaynaklı tarım ürünlerine dayalı bir ticarete mevcuttur.

CEVAP: E

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Türk İslam Devletlerinde,

- I. fethedilen yerlerin fethedenin malı olması,
- II. fethedilen toprakların işletilmek üzere kişilere verilmesi,
- III. ordunun çoğunluğunun Türklere oluşması

uygulamalarından hangilerinin bağımsızlık hareketlerine yol açtığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Fethedilen yerlerin fethedenin malı olması bölgesel anlamda bağımsızlık hareketlerine neden olmuştur. Fetheden kişi kendine ait bölgede tarım, ticaret, asayiş ve idari yapıyı elinde bulundurmıştır. İşletilmek üzere alınan topraklar ya da ordu yapısını çoğunun Türklere olması bağımsızlık hareketlerine yol açmamıştır.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Devlet yönetimini hanedanın erkek çocuklarına öğretmeyi amaçlayan atabeylik, aşağıdaki Türk devletlerinin hangisi zamanında ortaya çıkmıştır?

- A) Karahanlılar
- B) Gazneliler
- C) Büyük Selçuklular
- D) Memluklar
- E) Harzemşahlar

ÇÖZÜM

Atabeylik sistemi, idari yapıyı ve merkezi atabeyi daha güçlü kılmayı hedefleyen Büyük Selçuklularda ortaya çıkmıştır. Atabey, bazı Türk devletlerindeki yüksek derecedeki görevli memurlar veya devletin bir bölgesinden sorumlu valilerdir. Atabeylerin asıl görevi, ülkenin çeşitli yerlerine gönderilen küçük yaştaki prenslerin (şehzadelerin) yanında, öğretici, eğitici olarak bulunmak, o yeri onlar adına bir naip gibi idare etmektir. Şehzadelerin yanında yer aldıkları için zaman zaman ülke idaresinde bağımsızlık istekleri de olmuş ve bu noktada şehzadeleri etkilemişlerdir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Aşağıdakilerden hangisi, Anadolu Selçukluları Döneminde şehirlerde oturan esnaf teşkilatının üyesi konumundadır?

- A) Ahiler
- B) Âyanlar
- C) Bilim adamları
- D) Devlet memurları
- E) Tımarlı sipahiler

Selçuklular, bölge veya eyaletlerin başına idareci olarak atadıkları hanedanın erkek çocuklarının yanına Atabey unvanlı kimseler verirlerdi. Bunlar, devlet ve askerlik işlerinde iyi yetişmiş, deneyimli kimselerden seçilirdi. Atabeyler hanedanın erkek çocuklarını idarecilik ve askerlik konularında en iyi şekilde yetiştirmeye çalışırdı.

Bu yöntemle,

- I. hanedanın erkek çocuklarına devleti yönetme konusunda deneyim kazandırmak,
- II. atabeylerin kuvvet sahibi olmalarını sağlamak,
- III. taht kavgalarını önlemek

durumlarının hangilerinin amaçlandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Anadolu Selçukluları Dönemi'nde şehirlerde oturan esnaf teşkilatının üyeleri içerisinde ahiler yer almaktadır. Ahilik, Anadolu'da 13. yüzyılda yayılmış olan esnaf, zanaatkâr ve işçileri toplayan teşkilattir. Anadolu Selçuklu Devleti'nin sosyal düzeninin sağlanmasında ve Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda etkili olan Ahilik teşkilatı dinî, ahlakî, sosyal ve ekonomik bir nitelik taşıyordu. Ahilikte her mesleğin bir pîri ve pîr çevresinde toplanan meslek sahipleri vardı. Bu meslek sahiplerinin güven, doğruluk, tövbe ve hidayet gibi kurallara uyma zorunluluğu vardı. Âyanlar, bilim adamları, devlet memurları, tımarlı sipahiler esnaf teşkilatı içerisinde yer almamaktadır.

CEVAP: A

ÇÖZÜM

Selçuklular, bölge veya eyaletlerin başına idareci olarak atadıkları hanedanın erkek çocuklarının yanına Atabey unvanlı kimseler verirlerdi. Bunlar, devlet ve askerlik işlerinde iyi yetişmiş, deneyimli kimselerden seçilirdi. Atabeyler hanedanın erkek çocuklarını idarecilik ve askerlik konularında en iyi şekilde yetiştirmeye çalışırdı. Bu durumla amaçlanan hanedanın erkek çocuklarına devleti yönetme konusunda deneyim kazandırmak ve merkezi yapının sağlam kalmasını sağlamaktır. Atabeylerin kuvvet kazanmalarını sağlamak ya da taht kavgalarını önlemek gibi bir amaç güdülmemiştir.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

- I. Cizye
- II. Haraç
- III. Öşür

Yukarıdaki vergilerden hangileri Türk-İslam Devletlerinde yalnız Müslüman olmayanlardan alınan vergilerdir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Cizye; Osmanlı Devleti'nde Hıristiyan tebaadan ve hristiyan memleketlerinden himaye karşılığında alınan baş vergisidir.

Haraç; Bu vergi de yalnızca gayrimüslimlerden alınan vergiler arasında yer almaktadır.

Öşür; İslâm vergi hukukuna göre, ziraî mahsullerden belli şartlar dahilinde Müslüman halktan alınan vergiye denir.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Hasankeyf Harabeleri aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Artuklular
B) Danişmentliler
C) Mengücekler
D) Saltuklular
E) Anadolu Selçukluları

ÇÖZÜM

Artuklu Beyliği, güneydoğudaki Mardin, Hasankeyf ve Harput bölgelerinde 1102-1409 yılları arasında hüküm sürmüş bir Oğuz Türkmen Beyliğidir. Hasankeyf kolu, Artuk Bey'in oğlu Sökmen Bey tarafından kurulmuştur. Başkenti Hasankeyf, daha sonra da Diyarbakır olarak belirlenmiştir. 1231 yılında Eyyubiler tarafından yıkılmışlardır. Hasankeyf Harabeleri de Artuklar'ın Hasankeyf koluna aittir.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

- I. Cami
- II. Darüşşifa
- III. Medrese

Yukarıdaki yapı türlerinden hangileri külliyyede yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Külliye; Cami ile birlikte medrese, imaret, türbe, kütüphane, hamam, aşevi, (darüşşifa) kervansaray, çarşı, okul, hastane, tekke, zaviyelerden oluşmaktadır.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

- I. Değerli madenlerden kesilmesi
- II. Belirli ağırlıklarda olması
- III. Tüm para birimlerinin aynı değerinde olması

Yukarıdakilerden hangileri Selçuklu paralarının özelliklerindedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Selçuklularda altın, gümüş ve bakır'dan çeşitli değerlerde paralar basılmıştır. Dönemin ekonomik şartlarına göre de paranın basıldığı maden değişmiştir. Bu madenlerin ağırlıkları da yine ekonomik duruma göre değişiklik göstermiştir. Para birimleri hiçbir zaman aynı değerinde olmamıştır.

CEVAP: D

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

- I. Aydınoğulları
- II. Menteşoğulları
- III. Karamanoğulları

Yukarıdaki beyliklerden hangilerinin donanmaları vardı?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Aydınoğulları; Aydın ve çevresinde kurulmuştur. Daha sonra İzmir topraklarının alınması ile burada ilk donanma kurulmuştur.

Menteşeoğulları; Muğla, kaş, Fenike ve çevresinde kurulmuştur. Ege Denizinde kuvvetli bir donanmaya sahiptir.

Karamanoğulları; Karaman merkezli bir beyliktir. Denizcilikle uğraşmamışlar, Anadolu'da Türkçeyi resmi dil olarak kabul eden ilk Türk devletidir.

CEVAP: D

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2010

Anadolu Selçukluları Döneminde,

- I. kervanların soyulmaması ve tüccarların zarar görmemesi için önlemler alınması,
- II. belli aralıklarla kervansaraylar yapılması,
- III. gümrük vergilerinin düşük olması

durumlarından hangilerinin ticaretin güvenli yapılmasında önemli olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Anadolu Selçukluları Dönemi'nde, kervanların soyulmaması ve tüccarların zarar görmemesi için önlemler alınması, belli aralıklarla kervansaraylar yapılması tüccarların ticaretle daha çok ilgilenmesini sağlamıştır. Gümrük vergilerinin düşük olması ticareti geliştirmiş, tüccarları özendirmiştir, ancak bu durum güvenli yapılan ticarettten değil, devletin ticareti geliştirmek için aldığı önlemlerden kaynaklanmaktadır.

CEVAP: C

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2010

Aşağıdakilerden hangisi, ilk Müslüman Türk Devletlerinde, hükümdarın çocuk yaşta olması hâlinde devleti yönetme yetkisi verilenin unvanıdır?

- A) Atabey B) Naib C) Şahne
D) Melik E) Ulak

ÇÖZÜM

Atabey; Selçuklu Devleti gibi bazı Türk devletlerindeki yüksek derecedeki görevli memurlar veya devletin bir bölgesinden sorumlu valilerdir.

Naip; Hükümdar adına, hükümdarın yokluğu, yetersizliği, çocukluğu süresince, devleti yöneten kişidir.

Şahne; Anadolu ve İran'da devlet kurmuş halklarda devlet görevlisi, Türk asıllı komutandır.

Melik; Siyasi alanda kullanımı hükümdarlık sıfatı olarak kullanılmaktadır.

Ulak; Osmanlı Devleti'nde devlet hizmetinde bir yerden başka bir yere gönderilen hızlı hareket edebilen habercilerdir.

CEVAP: B

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2010

Anadolu Selçuklularında,

- I. Kervansaray,
- II. Bedesten,
- III. İmaret

kuruluşlarından hangilerinde fakir halka yemek yardımı yapılırdı?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Kervansaray; Kervansaraylar ilk defa 10. yüzyılın sonlarına doğru Selçuk Hanları tarafından Orta Asya'da yaptırılmıştır. Önceleri askeri savunma için düşünülmüş, zamanla artan ticaret ve dini ihtiyaçları karşılaması için genişletilmiştir. Selçuklu devrinde ticari yol ağı üzerinde kervanların akışmaları güvenli bir şekilde konaklamaları ve ihtiyaçlarını görmeleri için sultan hanı da denilen kervansaraylar yapılmıştır.

Bedesten; Farsça'dan gelen ve aslında "Bedestan" olan bu kelime değerli, kıymetli kumaşlar, mücevherler ve buna benzer eşyanın satımına mahsus üstü kapalı, mahfuz çarşıların bütününe verilen addır. Osmanlıda, kumaş, mücevher ve çeşitli kıymetli eşyaların alım satımının yapıldığı, eşit büyüklükte kubbelerle örtülü, bir çeşit kapalı çarşı olup bu yapıların ilk örneklerine 13. yüzyıl başlarında Anadolu'da rastlanmıştır.

İmaret; Osmanlı Devleti döneminde yoksullara yardım amacıyla oluşturulan hayır kurumları. Başlangıçta imaretlerde; şehir dışından gelenlere, yolculara, yoksul ve düşkünlere yiyecek, sağlık ve giyecek yardımı yapılırdı. Sonraları ise imaretler sadece yemek verilen yerlere dönüşmüşlerdir.

CEVAP: C

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Gaznelilerde gulam sistemiyle, savaş esirleri arasından toplanan küçük yaşta çocuklar yeteneklerine göre yetiştirilirdi.

Gaznelilerde uygulanan bu sistemin, Osmanlıların uyguladıkları aşağıdaki usullerden hangisine benzediği savunulabilir?

- A) Devşirme
- B) İltizam
- C) Müsadere
- D) Vakıf
- E) Tımar

ÇÖZÜM

Devşirme; Osmanlı Devleti'nin fethettiği topraklardan özellikle Balkanlar Hıristiyan genç ve yetenekli çocukların toplanması, bu çocukların sıkı bir eğitimden geçirilerek üstün bir asker veya bürokrat oluşturulması sistemidir.

İltizam; Eskiden devlet gelirlerinin (vergilerin) bir bölümünün belli bir bedel karşılığında devlet tarafından kişilere devredilerek toplanması yöntemidir.

Müsadere; Osmanlı İmparatorluğu'nda devlet hazinesinden haksız yere kazanç sağlayarak zenginleşen kişilerin mallarına devletçe el konulması usulüdür. 17. yüzyıldan itibaren ölen veya idam edilen yüksek dereceli memurların da mallarına el konulmaya başlanılmış fakat bu uygulama 2. Mahmut tarafından kaldırılmıştır.

Vakıf; Geleneksel olarak, bir hizmetin gelecekte de yapılması için belli şartlarla ve resmi bir yolla ayrılarak bir kimse tarafından bırakılan mülk veya paraya 'vakıf' denir.

Tımar; Osmanlı İmparatorluğu'nda kamu arazisi (miri) dahilinde, yönetimi sipahiye bırakılmış olan verimli topraklara verilen addır. Tımar sistemi 1839'da Tanzimat Fermanı'yla kaldırılmıştır.

CEVAP: A

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Büyük Selçuklular Döneminde,

- I. Müslüman olmayan tüccarların can ve malının devlet güvencesine alınması,
- II. kervanların konaklaması için kervansaraylar yapılması,
- III. Tuğrul Bey ve diğer Selçuklu sultanlarının kendi adlarına para bastırması

durumlarından hangilerinin ticaretin gelişmesinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Ticaretin gelişmesinde, gümrük vergilerinin düşürülmesi, tüccarların ticaret yaptığı yerlerdeki güvenliğin sağlanması, mallara bir standart getirilmesi, tüccarların can ve malının devlet güvencesine alınması, kervanların konaklaması için kervansaraylar yapılması etkili olmuştur. Sultanların kendi adlarına para bastırmaları ticaretin gelişmesini sağlamamıştır. Bu durum sultanların buldukları dönemin ekonomik yapısını net olarak göstermekle birlikte padişahların gününü de göstermektedir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Selçuklularda atabey adı verilen şehzadelerin hocasının, Osmanlı Devleti'ndeki benzeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âyan B) Lala C) Vezir
D) Mültezim E) Kethüda

ÇÖZÜM

Selçuklularda atabey adı verilen şehzadelerin hocasının, Osmanlı Devleti'ndeki benzeri ve karşılığı Lala'dır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2011

Aşağıdakilerden hangisi, Anadolu Selçuklularında şeri yargı sisteminin başında bulunan görevlinin adıdır?

- A) Muhtesip
B) Melikü's-sevâhil
C) Atabey
D) Kadiü'l-kudat
E) Subaşı

ÇÖZÜM

Muhtesip: İslam şehirlerinde çarşı ve pazar esnafını din kurallarına göre denetleyen, dahili güvenliği sağlayan, vergileri toplayan görevlidir.

Melikü's-sevâhil; Sahil bölgelerin güvenliğinden sorumlu, deniz komutanıdır.

Atabey; Selçuklu Devleti gibi bazı Türk devletlerindeki yüksek derecedeki görevli memurlar veya devletin bir bölgesinden sorumlu valilerdir.

Kadiü'l-kudat; Şer'i hukuk sisteminde kadılar, din ve hukuk ile ilgili işlerde yetkili idiler. Evlenme, boşanma, nafaka, miras, hırsızlık gibi davalara kadılar bakar, kadıların başkanına kadiü'l kudat denirdi. Başkent Konya'da oturan kadiü'l kudat, bütün kadıların denetleme yetkisine sahiptir. Şer-i yargı sisteminin başında bulunurlar.

Subaşı; Osmanlı İmparatorluğu döneminde; barış zamanında asayiş sağlayan, savaş zamanında da orduda çeşitli görevlerde bulunan subaylardır. Kazalarda sancak beyini temsil ederler.

CEVAP: D

KPSS-2011

Cengiz Han'ın torunu Hülagu tarafından İran'da kurulan ve 1258 yılında Bağdat'ı alarak Abbasi Devleti'ne son veren devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlhanlı Devleti
B) Timur Devleti
C) Altın Orda Devleti
D) Çağatay Devleti
E) Memluk Devleti

ÇÖZÜM

Azerbaycan'ı ele geçiren Hülagü Han, 1258'de Bağdat'ı alarak Abbasi Devleti'ne son vermiştir. Anadolu Selçuklu Devleti'ni egemenliği altına almışlardır. Bu dönemde Anadolu'da ticaret gerilemiş, Türkler Doğu ve Orta Anadolu'dan bazı bölgelerine göç etmek zorunda kalmıştır. Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılmasında da önemli rol oynamışlardır.

CEVAP: A

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi, Türk-İslam devletlerinde pazarlarda fiyatları, tartı ve ölçü aletlerini, üretilen ve satılan malların kalitesini denetleyen görevlidir?

- A) Ulak
B) Silahtar
C) İğdişbaşı
D) Muhtesip
E) Camedar

ÇÖZÜM

Ulak: Devlet hizmetinde bir yerden başka bir yere gönderilen hızlı hareket edebilen haberciler. Ulakların geçeceği yollar belirlidir. Bu yollar üzerinde atlar için menziller bulunurdu. Yol üzerinde yaşayanlar da ulaklara hizmet etmek, ulakların gereksinmelerini karşılamak zorundaydılar.

Silahtar: Enderun'un en nüfuslu kişisi ve amiridir. Hasoda ağalarının en kıdemlisi padişaha silahtar olurdu. Silahtar padişahın sürekli yanında bulunurdu.

İğdişbaşı: Selçuklularda, karışık ırktan gelen kimselere verilen ad. (Anne ya da baba tarafından Türk olmayan Müslümanlara da bu ad verilirdi, iğdişler kent aristokrasisinin içinde yer almaya başlayınca özel müfrezeler oluşturular. Bu müfrezelerin başlarına Müslüman, genellikle de yerli halktan Müslüman olmuş birinin oğlu getirilirdi. Bu kimselere İğdişbaşı ya da "emir-ı egâdişe" denilmiştir.

Muhtesip: Türk-İslam devletlerinde pazarlarda fiyatları, tartı ve ölçü aletlerini, üretilen ve satılan malların kalitesini denetleyen görevlidir.

Tigin: Eski Türklerde Kağan'ın kardeşi ya da oğlu anlamında da kullanılmaktadır. Osmanlı Devleti'nde şehzade anlamına da gelmektedir.

CEVAP: D

KPSS-2012

Batman'daki Malabadi Köprüsü ve Mardin'deki Hatuniye Medresesi, aşağıdaki Türk devletlerinden hangisinin egemenliği dönemine aittir?

- A) Artuklular B) Mengücekliler C) Danişmentliler
D) Saltuklular E) Anadolu Selçukluları

ÇÖZÜM

Batman, Mardin, Diyarbakır dolaylarında Artuklular hüküm sürmüştür. Malabadi Köprüsü ve Hatuniye Medresesi de Artuklular dönemine aittir.

CEVAP: A

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisinin, Osmanlı Devleti'nde ticareti geliştirmek ve ticaret yollarında güvenliği sağlamak amacıyla yapıldığı savunulamaz?

- A) Menziller B) Derbentler C) Dârülkuralar
D) Bedestenler E) Kervansaraylar

ÇÖZÜM

Menzil: Yollarda küçük konaklama noktalarıdır.

Bedesten: Çarşı, ticaret merkezleridir.

Derbent: Geçitlerde ve boğazlarda bulunan karakollardır. Ticaret güvenliği amaçlıdır.

Kervansaray: Ticareti geliştirmek amacıyla yapılan yol üzerindeki konaklama merkezleridir.

Darülkurra: Kuran okuma yöntemlerini öğreten medrese bölümüdür, ticaretle ilgisi yoktur.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

62. 744-840 yılları arasında hüküm süren, başkentleri Ötüken olan, hükümdarları arasında Kutluk Bilge Kül Kağan, Moyen-Çur, Böğü Kağan bulunan ve kültürel faaliyetler açısından zengin Türk devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hun B) Göktürk C) Uygur
D) Batı Hun E) Avar

ÇÖZÜM

744-840 yılları arasında hüküm süren, başkentleri Ötüken olan, hükümdarları arasında Kutluk Bilge Kül Kağan, Moyen-Çur, Böğü Kağan bulunan ve kültürel faaliyetler açısından zengin Türk devleti Uygurlar'dır. Çin kaynaklarında Uygurlardan Türklerin dokuz kabilesi diye bahsedilmektedir. Kültürel faaliyetlerini de kendi alfabeleri ile geliştirmişlerdir.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

- I. Karahanlılar
II. Gazneliler
III. Büyük Selçuklular

Yukarıdaki Türk-İslam devletlerinin hangilerinde resmî yazışmalarda ve edebî eserlerde Türkçenin kullanılmasına önem verilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Karahanlılar, Türk-İslam devletlerinin hangilerinde resmî yazışmalarda ve edebî eserlerde Türkçenin kullanılmasına önem vermişlerdir. Gaznelilerde; resmî dili Farsça'dır. Bunun yanında Büyük Selçuklularda ise; Arapça'yı din ve bilim dili, Farsça'yı edebiyat ve devlet dili, Türkçe'yi ise saray ve orduda günlük konuşma dili olarak kullanılmıştır.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Türk topluluklarından biri olan Peçeneklerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Bizans ordusundan Selçuklu ordusuna geçerek Malazgirt Savaşı'nın kazanılmasında etkili olmuşlardır.
- B) Eyyubi ve Memlûk ordusunda görev almışlardır.
- C) Issık Gölü civarında Asya Hun Devleti'ne bağlı olarak yaşamışlardır.
- D) En uzun destan olarak bilinen Manas Destanı, halk edebiyatlarının göstergesidir.
- E) Emevi ordularına karşı mücadele ederek Orta Asya'nın Arapların eline geçmesine engel

ÇÖZÜM

Peçenekler, Orta Asya'dan Avrupa'ya göç ederek tarihte etkin olmuş; ama devlet kuramamış Türk halklarından birisidir. 1071 yılındaki Malazgirt Meydan Muharebesinde-Büyük Selçuklu Devletine karşı Bizans İmparatorluğu tarafında yer almışlardır. Sonradan Büyük Selçuklu tarafına geçen Peçenekler, Büyük Selçukluların bu savaşı kazanmalarında önemli rol oynamışlardır.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi'nin şairlerinden biri değildir?

- A) Şeyh Ahmed-i Gülşehri
- B) Âşık Paşa
- C) Yunus Emre
- D) Hoca Dehhani
- E) Pir Sultan Abdal

ÇÖZÜM

Başta Yunus Emre olmak üzere, Şeyh Ahmed, Âşık Paşa, Ulu Arif Çelebi, Bahaeddin Sultan Veled, Ahmed Eflaki, Hoca Dehhan, bu dönemde yetişmiş başlıca şair ve yazarlar içerisinde yer almaktadır. Pir Sultan Abdal Osmanlı İmparatorluğu döneminde yaşamış ozandır.

CEVAP: E

KPSS-2013

Kayseri'deki **Gevher Nesibe Hatun**, Aksaray'daki **Alaeddin Keykubat** ve Divriği'deki **Turan Melek** adlı Türkiye Selçukluları Dönemi'ne ait eserler aşağıdaki yapı türlerinden hangisine girer?

- A) Kervansaray B) İmarethane C) Darüşşifa
D) Medrese E) Külliye

ÇÖZÜM

Kervansaray; Kervansaray veya Kervanhanı diye geçen kervanların ticaret yolları üzerindeki bir konak yerleridir.

Kervansaraylar ilk defa 10. yüzyılın sonlarına doğru Selçuk Hanları tarafından Orta Asya'da yaptırılmıştır. Önceleri askeri savunma için düşünülmüş, zamanla artan ticaret ve dini ihtiyaçları karşılaması için genişletilmiştir.

İmarethane; Osmanlı Devleti döneminde yoksullara yardım amacıyla oluşturulan hayır kurumları içerisinde yer almaktadır. Başlangıçta imaretlerde; şehir dışından gelenlere, yolculara, yoksul ve düşkünlere yiyecek, sağlık ve giyecek yardımı yapılırdı. Sonraları ise imaretler sadece yemek verilen yerlere dönüşmüşlerdir.

Darüşşifa; Sağlık hizmeti verilen ve bu amaçla gerektiğinde hastaların yatarak tedavi oldukları kurumlardır. Hastanelerde hastalar, paralı veya parasız olarak tedavi edilmektedirler.

Kayseri'deki Gevher Nesibe Hatun Aksaray'daki **Alaeddin Keykubat** ve Divriği'deki **Turan Melek** adlı Türkiye Selçukluları Dönemi'ne ait eserler Darüşşifa mimarisinin içerisinde yer almaktadır.

Medrese; Müslüman ülkelerde orta ve yüksek öğretimin yapıldığı eğitim kurumlarına verilen genel isimdir. Türk İslam geleneğinde medrese eğitimi Karahanlılar ile birlikte başlamıştır.

Külliye; Cami ile birlikte medrese, ibadet, imaret, türbe, kütüphane, hamam, aşevi, darüşşifa, kervansaray, çarşı, okul, hastane, tekke, zaviye binalarından oluşan yapılar topluluğunun genel adıdır.

CEVAP: C

KPSS-2013

Anadolu'da kurulan ilk beyliklerden biri olan ve 1072-1202 yılları arasında Erzurum ve çevresinde hüküm süren; **Üç Kümbetler** ve **Mama Hatun Türbesi** gibi eserleri günümüze ulaşan beylik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Danişmentliler B) Saltuklular
C) Artuklular D) Mengücekler
E) Sökmenliler

ÇÖZÜM

Danişmentliler; Sivas merkez olmak üzere Çorum, Tokat, Niksar, Amasya, Malatya, Kayseri şehirleri civarında kurulmuş bir Anadolu beyliğidir.

Saltuklular; Malazgirt Savaşı'ndan sonra 1072 yılında kurulan Anadolu Türk Beyliği'dir. Erzurum ve çevresinde hüküm sürmüşlerdir. Kale Camii, Tepsi Minaresi, Ulu Camii, Üç kümbetler, Mama Hatun Türbesi ve kervansaray, Micingerd Kalesi beyliğin en önemli eserleri arasında yer almaktadır.

Artuklular; Güney ve Doğu Anadolu'da kurulmuş bir beyliktir. Hasankeyf, Mardin ve Harput olmak üzere üç ana koldan idare edilmişlerdir. Malabadi köprüsü beyliğin en önemli eseridir.

Mengücekler; Malazgirt Meydan Muharebesi'nden sonra Anadolu'da Erzincan merkez olmak üzere, Kemah, Divriği, Şebinkarahisar yöresinde kurulmuş bir beyliktir.

Sökmenler; Van Gölünün batı sâhilinde bulunan Ahlat'ta, 12. asrın başlarında kurulmuş olan bir Türk beyliğidir.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

XVI. yüzyılın ilk yarısında Maraş ve Elbistan civarında kurularak bu bölgede iki yüzyıla yakın hüküm süren Türk beyliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Saruhanoğulları
- B) Eretna Beyliği
- C) Eşrefoğulları
- D) Kadı Burhaneddin Beyliği
- E) Dulkadiroğulları

ÇÖZÜM

Dulkadiroğulları, II. Dönem Anadolu Beylikleri'den biridir. 1339-1521 yılları arasında Anadolu'nun güneyinde, Elbistan merkez olmak üzere Maraş ve çevresinde kurulmuşlardır. Bir Türkmen beyliği olan Dulkadiroğulları, Oğuzlar'ın Bozok kolu içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlığı

OSMANLI DEVLETİ KÜLTÜR VE UYGARLIĞI

KPSS-2006

Kitab-ı Bahriye adlı eseri ve yaptığı haritalarla ünlü denizci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kılıç Ali Reis B) Piri Reis C) Murat Reis
D) Seydi Ali Reis E) Barbaros Hayrettin

ÇÖZÜM

Piri Reis'in eseri, Kitab-ı Bahriye'dir. Seydi Ali Reis'in eseri, Mir'at-ül Memalik'tir. Diğer denizcilerin eseri yoktur.

CEVAP: B

KPSS-2006

Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisi hiyerarşik sıralamada diğerlerinden yüksektedir?

- A) Nisancı B) Defterdar C) Kazasker
D) Sadrazam E) Reis'ül Küttap

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti'nde Vezir-i Azam'lar (Sadrazamlar) padişahın vekilleridir. Devletin idaresinde padişahтан sonra gelen en yetkili kişilerdir. Seçeneklere göre hiyerarşik sıralamada en yüksekte sadrazam yer almaktadır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Konya Karatay Medresesi
- II. Bursa Yeşil Cami
- III. Niğde Alaaddin Cami

Yukarıdakilerden hangilerini Çelebi Mehmet yaptırmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Konya Karatay Medresesi ; Sultan II. İzzeddin Keykavus Devrinde, Emir Celaeddin Karatay tarafından, 649, H. (1251 M.) yılında yaptırılmıştır.

Bursa Yeşil Cami; Osmanlı sultanlarından Çelebi Mehmet'in emri ile yapılan cami; Sultan'ın ölümü üzerine II. Murad devrinde tamamlanmıştır.

Niğde Alaaddin Cami; Niğde Sancakbeyi Ziyennet Beşare tarafından 1223 yılında I. Aladdin Keykubat adına yaptırılmıştır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Acemi Oğlanlar Ocağı
- II. Sıbyan Mektepleri
- III. Medreseler

Yukarıdakilerin hangilerinden Enderun Mektepleri için öğrenci alınır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Enderun Mektebi, II. Murat zamanında kurulup, zamanla çeşitli değişikliklere uğramakla beraber Osmanlı Devleti'nin son zamanlarına kadar (1908) varlığını sürdüren bir saray okuludur. Hıristiyan ailelerden devşirilen çocukların zekî ve gösterişlileri saraya alınarak özel bir şekilde yetiştirilirdi. Fatih Sultan Mehmet döneminde geliştirilmiştir. Acemi Oğlanlar Ocağı'ndan bu Enderun Mektebi'nin ihtiyaçları için öğrenciler alınmış, Sıbyan Mektepleri ve Medreselerden Enderun Mektebi için öğrenci alınmamıştır.

CEVAP: A

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Nizamiye Medresesi
- II. Tac Mahal
- III. Uluğ Bey Medresesi

Yukarıdakilerden hangileri Hindistan'da kurulan Babür Türk Devleti'ne ait yapıtlar arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Babür Devletleri eserleri içerisinde en önemlileri; Babür Mescidi, Hümayun Türbesi, Agra Kalesi, Tac Mahal yer almaktadır. Nizamiye Medresesi; Büyük Selçuklulara, Uluğ Bey Medresesi de; Timur İmparatorluğu'na aittir.

CEVAP: B

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Öşür'ün toplanmasının mültezimlere bırakılması
- II. Asakir-i Mansure-i Muhammediye'nin kurulması
- III. Timar sisteminin bozulması

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı Devleti'nde ekonomik durumun bozulmasında etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Arapça olan "öşür" sözcüğünün anlamı onda birdir (1/10). Öşürün çoğulu *âşardır*. Hububat çeşitlerinden bağ, bahçe, bostan, meyve ağaçlarından ve otlaklardan aynı, nakdî ve maktû olmak üzere üç ayrı biçimde alınmaktadır. Ziraat ürünlerin çeşidi, yetiştirilme usulleri, ziraat topraklarının verimliliği ve mahalli özellikler göz önünde bulundurularak 1/3 ile 1/20 arasında değişen oranlarda öşür alınmıştır. %10 olan bu vergi, 1800'lerde artmış ve %30'ları bulmuştur. Ayrıca, bu verginin ürün çeşidine ve/veya bölgelere göre farklı oranlarda alındığı, zaman zaman %50'lere vardığı görülmüştür. Öşürü önceleri devlet kendisi toplarken, mültezimlere bırakılması idari anlamadaki sıkıntıları da göstermektedir.

Bunun yanında Timar sistemindeki bozulmalar da ekonomik yapıyı bozmuş, vergilerin düzenli toplanamamasını ve üretimi sağlıklı gerçekleştirilememesine neden olmuştur.

Asakir-i Mansure-i Muhammediye'nin kurulması ekonomik yapıyla değil, askeri yapıyla ilgili bir durumdur.

CEVAP: C

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Kapıkulu piyadeleri
- II. Eyalet askerleri
- III. Kapıkulu süvarileri

Osmanlı ordusunu oluşturan yukarıdaki kuvvetlerden hangileri, devletten maaş alan ve sürekli olan askeri kuvvetlerdir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Kapıkulu Piyadeleri ve Kapıkulu Süvarileri Osmanlı ordusunun sürekli askerleri içerisinde yer alıp devletten maaş alan askeri sınıflardır. Eyalet askerleri ise genel anlamıyla savaş zamanında ihtiyaç duyulan birliklerdir. Devlet tarafından kendilerine bir maaş ödenmemiştir.

CEVAP: D

KPSS-2007

Aşağıdakilerden hangisi Lale Devrinin ünlü şairidir?

- A) Nev'i
B) Nef'i
C) Bâki
D) Fuzuli
E) Nedim

ÇÖZÜM

18. yüzyılın en önemli şairlerinden biri Nedim'dir. Nedim'in yanında Şeyh Galip, Koca Ragıp paşa, Nafîgi ve Fitnat Hanım'da bu yüzyılın önemli şairleri arasında yer almaktadır. Lale Devri denince akla ilk gelen şair Nedim'dir.

CEVAP: E

K PSS-2007

- I. Fatih Sultan Mehmet zamanında yapılması ve zamanla yeni yapıların eklenmesi
- II. Devletin başkentinde inşa edilmiş olması
- III. Divanihümayun üyelerinin aileleriyle birlikte oturduğu yer olması

Yukarıdakilerden hangileri, Topkapı Sarayı'nın özellikleri arasında yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Topkapı Sarayı; İstanbul Sarayburnu'nda, Osmanlı İmparatorluğu'nun 600 yıllık tarihinin 400 yılı boyunca, devletin idare merkezi olarak kullanılan ve Osmanlı Padişahları'nın yaşadığı saraydır. Topkapı Sarayı Fatih Sultan Mehmed tarafından 1478'de yaptırılmış, Abdülmecit'in Dolmabahçe Sarayı'nı yaptırmasına kadar yaklaşık 380 sene boyunca devletin idare merkezi olarak kullanılmış ve devletin başkentinde inşa edilmiştir. Divanihümayun üyelerinin aileleriyle birlikte oturduğu yer değildir. Bu alanda devlet işleri görüşülmüş, toplantılar düzenlenmiş ancak Divanihümayun üyelerinin ikamet ettiği bir yer olmamıştır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nde mirî toprak yönetiminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Vergi karşılığı köylüye verilmesi
B) Köylünün toprağı işlemek zorunda olması
C) Köylünün vergisini ürün üzerinden ödemesi
D) Toprağın mülkiyetinin toprağı işleyene ait olması
E) Köylünün ölümünden sonra toprağı oğlunun işletebilmesi

ÇÖZÜM

Osmanlı toprakların büyük bir kısmı Mirî topraklardır. Bu topraklar devlete ait topraklardır. Bunlar devletin olmakla beraber, ekip-biçmek ve boş bırakılmamak şartıyla yine eski sahipleri üzerinde bırakılıyordu. Kendilerine arazi verilenler, şartlara uyarak, o toprağı ekip biçerler ve öldükleri zaman bu yerler vergisini vermek suretiyle çocuklarına kalırdı. Ancak bu topraklar onu işleyenlerin özel mülkü olmadığı için alınıp-satılamaz, vakıf yapılamaz ve hibe edilemezdi. Toprağın mülkiyetinin toprağı işleyene ait olması mümkün değildir.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Osmanlı Döneminde,

- I. İstanbul,
- II. İznik,
- III. Kütahya,
- IV. İzmir

şehirlerinden hangileri çini üretim merkezi olmuştur?

- A) I ve III B) II ve III C) I, II ve III
D) I, II ve IV E) I, III ve IV

ÇÖZÜM

Çini, toprağın pişirildikten sonra şekil verilip kapkacak, tabak, vazo, sürahi vb. eşyalar üretmesine dayalı bir el sanatıdır. Osmanlı Dönemi'nde de Çini üretim merkezleri İstanbul, Bursa, İznik, Kütahya'dır.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

Padişah adına yazılan tüm belgelere padişahın tuğrasını çekmekle görevli Divanîhümayun üyesi kimdir?

- A) Sadrazam B) Defterdar C) Nişancı
D) Kazasker E) Kaptanıderya

ÇÖZÜM

Sadrazam; Osmanlı Devleti döneminde padişah adına devlet işlerini yöneten en yüksek derecedeki görevliye verilen isimdir. Sadrazam hükümdarın mutlak vekilidir.

Defterdar; Osmanlı Devleti'nde maliye nazırına verilen addır. Maliye ile ilgili bütün işlerden sorumludur.

Nişancı; Divan-ı Hümayun'a katılan devlet görevlilerinden biridir. Nişancı, Kalemîye sınıfının başıdır. Nişancı, padişah adına yazılacak fermanlara, beratlarla, namelere, hükümdarın imzası demek olan tuğrayı çekmekle görevlidir.

Kazasker; Osmanlı Devleti'nde şeri davalara bakan askeri hakimdir. Kadı atamaları, müderris atamaları, din görevlisi atamalarını yapmakla görevlidir.

Kaptan-ı Derya; Osmanlı İmparatorluğu'nda donanma komutanlarına verilen addır

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı medreselerinde verilen derslerden biri değildir?

- A) Hadis B) Astronomi C) Matematik
D) Fıkıh E) Heykel

ÇÖZÜM

Türk İslam devletlerinde medrese geleneği Karahanlılarla başlar. Ayrıca Karahanlılar medrese geleneği ile birlikte burslu öğrencilik sistemini başlatmışlardır. İslam'da ilk medrese Büyük Selçuklu Devleti zamanında Alparslan'ın veziri Nizamülmülk tarafından açılan ve yine onun ismiyle anılan Nizamiye Medreseleri'dir. İlk medreselerde ağırlıklı olarak Kuran, kıyas, icma, fıkıh, kelam gibi dini dersler okutulurken, bunların yanında Nizamiye medreselerinde Fizik, kimya, matematik gibi hem pozitif bilimler hem de dini bilimler birlikte okutulmuştur. Heykel yada heykeltçilik medreselerde okutulan dersler içerisinde yer almaz.

CEVAP: E

KPSS-2008

- I. Osmanlı
- II. Memluk
- III. Selçuklu

Yukarıdaki devletlerin hangilerinde saltanat makamı içinde halifelik anlayışı uygulanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı, I. Selim (Yavuz) döneminde Ridaniye Savaşı (1517) ile Memlûkleri yenerek, Memlûk korumasındaki Abbasi halifesinden görevini (dini) devralmıştır. Bu gelişmenin sonunda Halifelik Osmanlı ailesine geçmiştir. Bu dönemle birlikte Osmanlı Devleti Padişahı aynı zamanda halife olarak da anılmıştır.

CEVAP: A

KPSS-2008

Osmanlı Devleti'nde

- I. Divanın sarayda değil Babıali'de yani sadrazam kapısında toplanmaya başlaması,
 - II. Şehzadelerin sancağa gönderilmesi uygulamasına son verilmesi,
 - III. Osmanlı ailesinin en yaşlı ve olgun üyesinin tahta geçmesi kuralının getirilmesi
- durumlarından hangileri, padişahların yetişme biçiminde değişiklik olduğunu gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Divanın, saray yerine Babıali'de toplanması padişahların yetişme şeklini değiştirmez. Ancak Osmanlı Devleti'nde şehzadeler devlet yönetimlerinde deneyim kazanmaları için Lala'ların yanında valilere gönderilmesi, I. Ahmet zamanından itibaren de hanedanın en yaşlı üyesinin tahta geçmesi esasını içeren "Ekber-i Erşed" sistemi getirilerek ve taht kavgalarının önüne geçilmeye çalışılması, padişahın yetiştirilme şeklinde değişikliğe gittiğinin göstergesidir.

CEVAP: D

Jan. Asfby. Giriş Sınavı-2008

Osmanlılarda ilmiye, ilimle uğraşan gruptur.

Aşağıdakilerden hangisi bu gruba dahildir?

- A) Nişancı B) Sadrazam C) Müderrisler
D) Vezirler E) Defterdarlar

ÇÖZÜM

İlmiye Sınıfı; Osmanlı'da hukukçu, öğretim üyesi ve din adamlarının oluşturduğu zümre. Bu zümrenin görevleri adalet hizmetleri, eğitim ve yargı görevlerini kapsamaktadır. Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde ve Osmanlı'dan önceki İslam devletlerinde şeyhülislam resmi bir anlam ifade etmemiş, resmi kullanımı ilk olarak II. Mehmet döneminde olmuştur. Müderrisler de İlmiye sınıfının en önemli üyeleri arasında yer almıştır.

CEVAP: C

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

- I. Cebeci
- II. Levent
- III. Humbaracı

Yukarıdakilerden hangileri Osmanlı donanmasıyla ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Cebeci; Cebeci Ocağı, Osmanlı ordusunda, silahların temin edilmesi, korunması ve sefer zamanında cepheye götürülmesiyle görevli ocağın mensuplarına, Cebeciler denilmiştir.

Levent; Osmanlıda deniz askerlerine verilen addır.

Humbaracı Ocağı; Osmanlı Devleti'nin askeri teşkilatında humbara yapan ve bunu kullanan sınıfın bağlı olduğu ocak. Humbaracı ocağı da denilmektedir. Dünyanın ilk havan topu sınıfıdır.

CEVAP: B

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlılarda devletin vergi gelirlerini toplama yetkisini belirli bir süre için ve açık artırma yoluyla devretmesi, bu yetkiyi alanların da vergiyi devlete ödeyerek karşılığını vergi yükümlüsü kişilerden alması usulüdür?

- A) Devşirme sistemi B) Saliyaneli eyalet sistemi
C) İltizam sistemi D) Tımar sistemi
E) Veraset sistemi

ÇÖZÜM

Osmanlılarda devletin vergi gelirlerini toplama yetkisini belirli bir süre için ve açık artırma yoluyla devretmesi, bu yetkiyi alanların da vergiyi devlete ödeyerek karşılığını vergi yükümlüsü kişilerden alması usulüne İltizam Sistemi denilmektedir.

CEVAP: C

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

- I. Anadoluhisarı
II. Rumelihisarı
III. Kız Kulesi

Yukarıdakilerden hangileri, Fatih Sultan Mehmet zamanında, İstanbul'u fethetmek amacıyla yaptırılmıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

ÇÖZÜM

Anadoluhisarı; Yıldırım Beyazıt zamanında inşa edilmiştir.

Rumeli Hisarı; Fatih Sultan Mehmet zamanında İstanbul'un fethinin kolaylaştırılması amacıyla, boğazla egemenlik sağlama amacıyla inşa edilmiştir.

Kız Kulesi; Hakkında çeşitli rivayetler anlatılan, efsanelere konu olan, İstanbul Boğazı'nın Marmara Denizi'ne yakın kısmında, Salacak açıklarında yer alan küçük adacık üzerinde inşa edilmiş yapıdır. Üsküdar'ın sembolü haline gelen kule, Üsküdar'da Bizans devrinden kalan tek eserdir. Bugün görülen kulenin temelleri ve alt katın önemli kısımları Fatih devri yapısıdır. Kulenin etrafındaki sahanlık geniş kaplanmıştır. Üstündeki madalyon halindeki bir mermer levhada, kuleye şimdiki şeklini veren Sultan II. Mahmut'un, Hattat Rasim'in kaleminden çıkmış 1832 tarihli bir tuğrası vardır

CEVAP: B

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Osmanlı Devleti'nde kişiler arasındaki anlaşmazlıkları devlet adına çözen yetkili, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beylerbeyi
B) Mültezim
C) Müftü
D) Alaybeyi
E) Kadı

ÇÖZÜM

Beylerbeyi; Osmanlı Devleti döneminde bir eyaletin yönetiminden sorumlu olan kişidir.

Mültezim; Osmanlı toprak sisteminde açık artırma usulüyle, belirli eyaletleri (Özellikle merkezden uzak olanları) kiraya vermeye iltizam, iltizam sahibi olan kişiye de mültezim denirdi.

Müftü; il ve ilçelerde müslümanların dini ve işlerine bakan, fetva verebilen görevlidir.

Alaybeyi; Sipahilerin subaylarına Alaybeyi denilmiştir. Her alaybeyi 1000 sipahiye kumanda etmiştir.

Kadı; Günümüzdeki yargı sistemi bağlamında görevleri hakim'e denk gelmekle birlikte o dönemin yapısı itibarıyla kentlerde dini bir otoritedirler. Kişiler arasındaki anlaşmazlıkları devlet adına çözen yetkilidir. Merkezden gelen emirleri uygular, sözleşmeleri onaylar, görevleri hakkında rapor düzenler.

CEVAP: E

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Aşağıdaki mimari yapılardan hangisi Osmanlı Dönemine aittir?

- A) Konya Karatay Medresesi
- B) Edirne Üç Şerefeli Cami
- C) Erzurum Çifte Minareli Medrese
- D) Selçuk İsa Bey Camisi
- E) Sivas Gök Medrese

ÇÖZÜM

Konya Karatay Medresesi- Anadolu Selçuklu Dönemi

Edirne Üç Şerefeli Cami- Osmanlı Dönemi

Erzurum Çifte Minareli Medrese - Anadolu Selçuklu Dönemi

Selçuk İsa Bey Medrese- Anadolu Selçuklu Dönemi, Aydınoğlu Beyliği

Sivas Gök Medrese- Anadolu Selçuklu Dönemi

CEVAP: B

KPSS-2009

Orhan Bey zamanında,

- I. ilk Osmanlı medresesinin açılması,
- II. Rumeli'ye geçilmesi,
- III. yaya ve atlı düzenli bir ordunun kurulması

gelişmelerinden hangileri Osmanlı Devleti'nin bu dönemde teşkilatlanmaya başladığının bir göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti'nde, medreselerde din bilimlerinin yanında pozitif bilimlerinde eğitim verilerek idari yapıda iyileşme, yaya ve atlı birliklerden oluşan düzenli orduyla askeri alanda düzenlemeler yapılarak teşkilatlanma başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin Rumeli'ye geçmesi devletin büyüdüğü ve fetihler yaptığı göstermektedir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Osmanlı Devleti'nde Divan'a yansıyan davalara bakan, kadı ve müderrislerin atama, tayin ve görevden alınmalarından sorumlu Divan üyesi kimdir?

- A) Sadrazam
- B) Kazasker
- C) Defterdar
- D) Nişancı
- E) Reisülküttap

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti'nde Divan'a yansıyan davalara bakan, kadı ve müderrislerin atama, tayin ve görevden alınmalarından sorumlu Divan üyesi Kazasker'dir. Kazasker ayrıca; Kadı atamaları, müderris atamaları, din görevlisi atamaları, kadı kararlarını bozma-değiştirme-yeni kararlar oluşturmada da görevlidir. Yani kadı kararlarına itiraz kazaskerliğe yapılırdı. Yetkilerinin çoğunu 16. yüzyıldan itibaren Şeyhülislama devretmiştir.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

İstanbul'daki ilk medrese aşağıdaki padişahlardan hangisi tarafından yaptırılmıştır?

- A) II. Murad
- B) Yıldırım Beyazıt
- C) Fatih Sultan Mehmet
- D) Kanuni Sultan Süleyman
- E) Yavuz Sultan Selim

ÇÖZÜM

Sahn-ı Seman, Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethinden sonra kurduğu eğitim kurumları arasında en üst düzeyde eğitim veren yüksek öğrenim kurumudur. Fatih Külliyesi içerisinde yer alan Sahn-ı Seman, külliye bütünlüğü içerisinde yapılmıştır. İnşaatı 1462 ile 1470 yılları arasında sürmüştür. Sahn-ı Seman'ın şekillenmesinde Ali Kuşçu ve Fatih Sultan Mehmet'in birlikteliği öne çıkmaktadır. Sahn-ı Seman İstanbul'un ilk Türk yükseköğretim kurumudur. Sahn-ı Seman medreseleri Fatih Külliyesi içindeki en yüksek düzeyli medresedir.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

- I. Has
II. Vakıf
III. Zeamet

Yukarıdakilerden hangileri, Osmanlı Devleti'nde dirlik türlerinden biri değildir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

ÇÖZÜM

Dirlik genel olarak, Osmanlı İmparatorluğu'nda devlet memurlarına, rütbelere ve memuriyetlerine göre, aylık yerine tahsis edilen vergi kaynağı. Devlet memuru kendisine tahsis edilen vergi kaynağının mülkiyetine değil, yalnızca o yerin vergisini toplama hakkına sahipti. Dirliklerin en ünlüleri tımar, zeamet, has, arpalık, paşmaklık vb. gibidir. Vakıf Arazi; gelirleri cami, medrese, hastane, imarethane, han ve hamam gibi topluma hizmet veren kuruluşların masrafları için ayrılmış arazilerdir. Vakıf arazilerinin alınıp satılması kesinlikle yasak olup vergiden muaf tutulmuşlardır Vakıf dirlik türleri içerisinde yer almaz.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

Osmanlı Devleti'nde esnaf teşkilatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lonca
B) Tımar
C) İltizam
D) Âyan
E) Acemioğlanlar Ocağı

ÇÖZÜM

Lonca; aynı bölgede yaşayan esnaf ve zanaatkarların örgütlenerek kurduğu meslek organizasyonuna verilen isimdir. Loncalar bir meslek örgütlenmesi olarak üretim ve işgücünün düzenlenmesinde önemli görevler üstlenmiştir. Usta-çırak ilişkileri ve ürün kalitesine yönelik standartlar loncalar sayesinde düzenlenmiştir. Loncaların, ticaretin kayıt altına alınmasını sağlayarak haksız rekabetin oluşmasını engellemeye çalışmışlardır.

CEVAP: A

KPSS-2010

Osmanlı Devleti'nde resmî tarih yazarlarına verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mültezim
B) Müteveli
C) Nişancı
D) Reisülküttap
E) Vakanüvis

ÇÖZÜM

Osmanlı toprak sisteminde, açık artırma usulüyle, belirli eyaletleri kiraya vermeye İltizam, İltizam sahibi olan kişiye de Mültezim denilmiştir. Müteveli bir vakfın yönetimi kendisine verilmiş olan kişidir. Nişancı, Kalemiye sınıfının başıdır ve padişah adına yazılacak fermanlara, beratlarla hükümdarın imzası olan Tuğra'yı çekmekle görevlidir. Reisülküttap, günümüzün Dış İşleri Bakanı'dır. Vakanüvis ise resmi tarih yazarlarına verilen addır.

CEVAP: E

KPSS-2010

Osmanlılar zamanında Kitab-ı Bahriye adlı eseriyle ve haritacılık çalışmalarıyla ünlü bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Piri Reis
B) Ali Kuşçu
C) Seydi Ali Reis
D) Matrakçı Nasuh
E) Sabuncuoğlu Şerafeddin

ÇÖZÜM

Osmanlılar zamanında Kitab-ı Bahriye adlı eseriyle ve haritacılık çalışmalarıyla ünlü bilim adamı Piri Reis'tir. Piri Reis Barbaros'un 1546'da ölümünün ardından Mısır Kaptanlığı görevinde de bulunmuştur.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

Osmanlı Devleti'nde,

- I. sancak,
- II. medrese,
- III. enderun

birimlerinden hangileri eğitim kurumları arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Sancak, Askerî bir topluluğun başında gezdirdiği, yazı işlemeli ve kenarları saçaklı bayraktır. Osmanlılarda çeşitli renklerde sancaklar kullanılmıştır. Bunlar, genel olarak beyaz, kırmızı, yeşil ya da sarı renkte ipekten yapılmıştır. Üzerlerine sırma ile ayetler işlenmiştir.

Ayrıca, Osmanlı yönetim teşkilatında illerle ilçeler arasında yer alan yönetim bölümü, mutasarrıflık." anlamlarını içerir. Osmanlı İmparatorluğu'nun idarî yapılanmasının bir ögesi olarak sancak "Osmanlı Devleti'nde bir bölge veya gelir getiren has, illerle ilçeler arasında yer alan yönetim bölümü, mutasarrıflık" anlamını içerir.

Medrese ve Enderun ise Osmanlı Devleti'nde İslami ve pozitif bilimlerin öğretildiği eğitim kurumları içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

Osmanlı Devleti'nde,

- I. askerlik,
- II. ticaret,
- III. sanat

alanlarının hangilerinde tımarlı sipahiden yararlanmışlardır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Tımarlı Sipahiler, Eyalet askerlerinin dolayısıyla Osmanlı Ordusu'nun en önemli kesimidir. Tımarlı sipahiler Türklerden oluşmaktadır. Tımarlı sipahiler tımar sahiplerinden ve bunların beslemekle yükümlü oldukları askerlerden meydana gelmektedir. Bir seferden 2-3 ay önce tımarlı sipahilere hazır olmaları emredilirdi ve bütün sipahilerin sefere katılması zorunluydu. Tımarlı sipahilerden sadece askerlik alanında yararlanmış ve sipahiler ticaret ya da sanatla ilgilenmemişlerdir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

Aşağıdakilerden hangisi ilmiye sınıfının üyelerinden biri değildir?

- A) Kazasker
- B) Şeyhülislam
- C) Kadı
- D) Müderris
- E) Yeniçeri

ÇÖZÜM

Kazasker, Şeyhülislam, Kadı, Müderris ilmiye sınıfı içerisinde yer almaktadır. Osmanlı Devleti'nde genel olarak ilmiye sınıfı içerisinde hukukçuları, öğretim üyeleri, din adamları gibi kişiler yer almıştır. Yeniçeriler askeri sınıfın içerisinde yer almaktadır. Yeniçeriler ilmiye sınıfı içerisinde yer almaz.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nde defterdarın görevlerinden biri değildir?

- A) Kapıkulu ulufelerini dağıtmak
- B) Akçenin değerini korumak
- C) Fethedilen toprakları kaydetmek
- D) Hazine ile ilgili işlerde hüküm yazmak
- E) Hazinenin gelir gider hesaplarını tutmak

ÇÖZÜM

Defterdarın görevleri arasında; Kapıkulu ulufelerini dağıtmak, akçenin değerini korumak, hazine ile ilgili işlerde hüküm yazmak, hazinenin gelir gider hesaplarını tutmak yer almaktadır. Ancak fethedilen toprakları kaydetmek, kanunları iyi bilmek, gerektiği zamanlarda Divanda açıklamalarda bulunmak, padişah fermanlarına ve mektuplara padişahın tuğrasını (imzasını) çekmek Nişancının görevleri arasında yer almaktadır.

CEVAP: C

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Osmanlı donanmasında 1867 yılına kadar başkomutan anlamında kullanılan unvan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeniçeri Ağası
- B) Kaptanıderya
- C) Beylerbeyi
- D) Reisülküttap
- E) Silahtar Ağa

ÇÖZÜM

Osmanlı donanmasında 1867 yılına kadar başkomutan anlamında kullanılan unvan Kaptanı Derya'dır. Kaptan-ı Derya'lık 1867'de kaldırılarak Bahriye Nezareti ve Kumanda Meclisi adında iki birim oluşturuldu. 1876'da ve 1878-80 arasında yeniden kurulduysa da, sonunda Kaptan-ı Derya'nın asıl görevlerini bahriye nazırı üstlenmiştir.

CEVAP: B

KPSS-2011

Osmanlı Devleti'nde, Fatih Sultan Mehmet'in hocası olmuş, din, tasavvuf, ve tıp alanlarındaki çalışmalarıyla bilinen ünlü bilgin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ebussuud
- B) Emir Sultan
- C) Akşemseddin
- D) Kemalpaşazade
- E) Molla Fenari

ÇÖZÜM

Ebussuud: Kanuni Sultan Süleyman döneminde yaşamış, Osman şeyhülislamıdır. İstanbul, Bursa ve Rumeli'de kadılıklarda bulunmuştur.

Emir Sultan: Yıldırım Beyazıt döneminde Bursa'da yaşamıştır. Yıldırım Beyazıt'ın kızı Hundi hatun'la evlenmiş ve Bursa'da vefat etmiştir.

Akşemseddin: Osmanlı Devleti'nde, Fatih Sultan Mehmet'in hocası olmuş, din, tasavvuf, ve tıp alanlarındaki çalışmalarıyla bilinen ünlü bilgindir.

Kemalpaşazade: Osmanlı Devleti'nde hukuk, tarih, edebiyat ve düşünce hayatının önemli kişilerindedir. Yavuz Sultan Selim ile pek çok sefere katılmıştır.

Molla Fenari: Osmanlı Devleti'nin şeyhülislamıdır. Medreselerde müderrislik yapmıştır. II. murat döneminde şeyhülislamlık görevine getirilmiştir.

CEVAP: C

KPSS-2012

- I. Şer'i hukuk kuralları
- II. Eski Türk gelenekleri
- III. Fethedilen bölgelerde daha önceki uygulamalar

Osmanlı Devleti'nin hukuk sisteminde yukarıdakilerden hangileri etkin olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devletinin hukuk sisteminde İslam'a dayalı şer'i hukuk kuralları ve eski Türk geleneklerine dayalı örfi hukuk kuralları etkili olmuştur. Bunun yanında ele geçirilen bölgelerde halkın yeni yönetime uyum sağlayabilmesi için bölgenin eski hukuk kuralları da uygulanmıştır.

CEVAP: E

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı tımar sistemine göre dirlik sahibinin görevlerinden biri değildir?

- A) Kapıkulu askerlerine ulufe dağıtmak
B) Dirliğindeki vergileri toplamak
C) Bulunduğu bölgenin güvenliğini sağlamak
D) Bölgesinde üretimi artıracak tedbirler almak
E) Savaş zamanı cebelü denilen askerleriyle orduya katılmak

ÇÖZÜM

Osmanlı Devletinde tımar sahibi vergileri toplamak, bulunduğu bölgenin güvenliğini sağlamak ve cebelü denilen atlı asker beslemekle görevlidir. Bölgesinde çiftçiye toprağın işletme hakkını verir. Çiftçi toprağını bir yıl boş bırakırsa çiftbozan vergisi vermek zorundadır. Üç yıl boş bırakırsa dirliği alınır. Bu yolla üretimde süreklilik amaçlanmıştır. Kapıkullarına ulufe maşası dağıtmak dirlik sahibinin görevi değildir. Dirlik toprakları Anadolu'da olduğu halde Kapıkulu askerleri İstanbul'da bulunmaktadır.

CEVAP: A

KPSS-2012

Osmanlı Devleti'nde,

- I. askerî eğitim sisteminde yenileşmeler,
- II. bürokraside düzenlemeler,
- III. Enderun mektebinin kurulması çalışmaları

uygulamalarından hangilerinin, modernleşmeye yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devletinde yenileşme hareketleri XVIII. yüzyılda askerî alanda başlamıştır. Bu dönemde Batı tarzı askerî eğitim kurumları açılmıştır. XIX. yüzyılda ise Batı tarzı bürokratik yenileşmeler yapılarak devlet çağdaş düzeye ulaştırılmaya çalışılmıştır. Enderun Mektebi ise XV. yüzyılda II. Murat döneminde açılmış, Fatih devrinde geliştirilmiştir. Klasik dönem gelişmelerindedir. I. ve II. öncüller modernleşmeye yönelik gelişmelerdir.

CEVAP: D

KPSS-2012

Mustafa Kemal Paşa ve Temsilciler Kurulunun, Sivas Kongresi'nden sonra İstanbul Hükümetine karşı kazandığı ilk siyasi başarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amasya Genelgesi'nin yayımlanması
B) Amasya Görüşmelerinin yapılması
C) Mebusan Meclisinin açılması
D) Misakımillî'nin ilan edilmesi
E) Saltanat Şûrasının toplanması

ÇÖZÜM

Sivas Kongresi sonrasında Damat Ferit Paşa baskılar sonucunda istifa ettirilmiş İstanbul Hükümetine, Milli mücadeleye ılımlı Ali Rıza Paşa getirilmiştir. Ali Rıza Paşa'nın görevlendirdiği Salih Paşa'nın Temsil Heyeti'yle görüşmeler yaparak protokoller imzalaması, Temsil Heyeti'nin varlığının hukuken tanındığı gösterir. Aynı zamanda Temsil Heyeti'nin İstanbul Hükümeti'ne karşı ilk siyasi başarısıdır.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Osmanlı Devleti'nde bilinen ilk kanunname olan Kanunname-i Âl-i Osman aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde düzenlenmiştir?

- A) Yıldırım Bayezit
- B) Fatih Sultan Mehmet
- C) Yavuz Sultan Selim
- D) Kanuni Sultan Süleyman
- E) II. Selim

ÇÖZÜM

Fatih Sultan Mehmet döneminde oluşturulan kanunname; Kanunname-i Osmani veya Kanun-ı Kadim olarak da bilinmektedir. Osmanlı Devleti'nde cezalandırma, yönetim ve maliye alanlarında şer'i hukuka uygun olmak koşuluyla padişahın koyduğu yasalardır

Kanunları geniş bir şekilde inceleyen Osmanlı hukukçuları, kavanin-i şer'iyeyle (dinsel yasalar) kavanin-i örfiyeyi (töresel yasalar) birbirinden ayırmışlardır. Kamu ve özel hukuku ilgilendiren töresel kaynaklı yasaların en önemli örnekleri Fatih Kanunnamesi ve Sultan Süleyman Kanunnamesi'dir. Bu düzenlemeler hükümdarın mutlak töresel yetkilerinden kaynaklanan hükümleri içerdikleri için, yasayı çıkaran hükümdarın adıyla anılmıştır.

Fatih Kanunnamesi'nden sonra Sultan II. Bayezid döneminde (1481-1512) şer-i vergilendirme ilkeleri ile tımar işlemlerinin yasallaştırıldığı Kanunname-i Sultani Ber Muceb-i Örf-i Osmani adlı kapsamlı bir yasa derlemeleri yapılmıştır. Kanuni Sultan Süleyman döneminde ise kanunname çalışmaları kapsamlı ve sistemli bir hale getirilmiştir. Böylece Divan-ı Hümayun'un ve eyaletlerin yürürlükte olan sistemlerinde ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler, Tımarlı sipahilerin hak ve sorumluluklarından pazar düzenine, kılık kıyafet zorunluluklarına kadar bir çok alandaki değişiklikleri kapsamıştır.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi Anadolu Selçukluları ve Beylikler Dönemi'ne ait medreselerden biri değildir?

- A) Sivas Gök
- B) Erzurum Çifte Minareli
- C) Konya Karatay
- D) Kırşehir Cacabey
- E) İstanbul Semaniye

ÇÖZÜM

Anadolu Selçukluları Dönemi'nde,

Konya'da; İnce Minare, Karatay, Hacı Kılıç, Çifte Minare, Koca Hasan

Erzurum'da; Çifte Minareli

Kırşehir; Cacabey

Sivas; Keykavus, Buruciye, Gökmedrese, Şifaiye

Kayseri; Çifte Minare medreseleri yapılmıştır.

İstanbul Semaniye medreseleri ise Osmanlı dönemi eserleri içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Avnî takma adıyla şiirler yazan Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yıldırım Bayezit
- B) Yavuz Sultan Selim
- C) Fatih Sultan Mehmet
- D) II. Mahmut
- E) Kanuni Sultan Süleyman

ÇÖZÜM

Avnî takma adıyla şiirler yazan Osmanlı padişahı Fatih Sultan Mehmet'tir. Bazı kaynaklarda Muhammet-i Sani, İkinci Mehmet, Ebülfeth de denilmiştir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nde tımar sahiplerinin sefere götürmekle yükümlü olduğu atlı askerlere verilen addır?

- A) Cebelü B) Cebeci C) Azap
D) Müsellem E) Saka

ÇÖZÜM

Tımar sahipleri, yıllık gelirlerinin ilk 3 bin akçesini kendi geçimleri için ayırmışlardır. Buna "Kılıç Hakkı" denirdi. Geri kalan gelirin her 3 bin akçesi için de tam teçhizatlı 1 adet atlı asker yetiştirmek ve gerektiğinde bunlarla birlikte savaşa katılmak zorundaydılar. Bu askere "Cebelü" adı verilmiştir. Tımar sahipleri savaşa çağırıldıklarında bu yetiştirdikleri Cebelülerle beraber savaşa gitmişlerdir.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Dönemi el yazmalarında yer alan minyatürleri yapan sanatçılara verilen addır?

- A) Müzehhip B) Hattat C) Nakkaş
D) Sedefkâr E) Neccar

ÇÖZÜM

Müzehhip; Tezhip sanatını icra eden kişilere verilen addır.

Hattat; Arapça'da güzel yazı yazan anlamına gelen, eğri kesilmiş kalem ile (Arap, Fars, Osmanlı veya Türk harflerini kullanarak) yazı yazan, hat sanatı ile uğraşan sanatçılara verilen isimdir.

Nakkaş; Osmanlı Dönemi el yazmalarında yer alan minyatürleri yapan sanatçılara verilen addır.

Sedefkar; Sedef, fildişi, kemik vb maddeleri kullanarak ince marangozluk işleri yapan kişilere denir.

Neccar; Eski dilde marangoz demektir.

CEVAP: C

KPSS-2013

Osmanlı Devleti'nde Divanühümayun'un üyelerinden reisülküttap, zamanla aşağıdakilerden hangisine dönüşmüştür?

- A) Hariciye nazırı B) Maarif nazırı
C) Maliye nazırı D) Serasker
E) Dahiliye nazırı

ÇÖZÜM

Reisülküttap, Osmanlı Devletinde ilk kez 1453 yılında İstanbul'un fethi sonrasında oluşturulmuştur. Osmanlı Devleti'nin yükselme döneminde Reisülküttaplık henüz Divan-ı Hümayun düzeyinde bir görev değildi. Reisülküttaplar o dönemde Nişancıların emrinde çalışmış, yurtdışıyla yapılan yazışmaları kaleme almışlardır. 1650 yılından sonra Reisülküttaplar protokolde Nişancıdan sonra gelmekle beraber, dış siyasete ait işlerden tek başına sorumlu hale gelmişlerdir. Giderek önemi artan Reisülküttaplık 1836 yılından yerini Hariciye Nazırlığı'na bırakmıştır.

CEVAP:A

KPSS-2013

Osmanlı Devleti'nde esnaf teşkilatının usta sayısını sınırlı tutmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhracatın teşvik edilmesi
- B) Ürün arzının talebe göre ayarlanması
- C) Para ekonomisine kısa zamanda geçilmek istenmesi
- D) Tarım ürünlerinin ön plana çıkarılması
- E) Askerlik hizmetinin gözetilmesi

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti'nde esnaf ve zanaatkarların oluşturduğu topluluğa Lonca denilmiştir. Loncalar ürünlerin kalitesi, esnaflar arası dayanışma, fiyat kontrolü v.b. gibi durumları kontrol etmişlerdir. Bu durum Osmanlı ticaretinin canlı kalmasını da sağlamıştır. Esnaf teşkilatındaki usta sayısı da ürün arzı ve talebe göre dengelenmiştir. Usta kalfa yapısı da bu durumu sağlayan en önemli yapıdır.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Büyük Selçuklu Devleti'nde, mali işlerle ilgilenen ve başkanına müstevfi adı verilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan-ı İnşa
- B) Divan-ı İstifa
- C) Divan-ı İşraf
- D) Divan-ı Mezalim
- E) Divan-ı Arzi'l-ceyş

ÇÖZÜM

Divan-ı İnşa; Selçuklularda Ferman, beratnama gibi her türlü yazı işleri ile iç ve dış yazışmalardan sorumlu divandır.

Divan-ı İstifa; Büyük Selçuklu devletinde yüksek devlet görevlilerinden biri müstevfi'dir ve maliye ile ilgili işlerin yürütülmesinden sorumludur. Müstevfi Büyük Selçuklularda devletin mali işlerinden sorumlu olmasının yanında Divan-ı İstifa'ya da başkanlık etmektedir.

Divan-ı İşraf; Anadolu Selçuklu'larda mali ve idari işleri denetleyen divandır.

Divan-ı Mezalim; Osmanlı da ağır siyasi suçluların davalarının görüldüğü, hükümdar başkanlığında toplanan yüksek mahkemelerdir.

Divan-ı Arzi'l-ceyş; Savaş dışında başka bir işle uğraşmaları yasak olan askerlerin, mühimmat, yem ve iase yardımlarının temin edildiği yere Divan-ı Arzi'l-Ceyş denilmiştir.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

1472 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından Topkapı Sarayı'nın birinci avlusunda yaptırılan en eski köşk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çinili Köşk
B) Bağdat Köşkü
C) Revan Köşkü
D) Malta Köşkü
E) Sepetçiler Köşkü

Osmanlı Devleti Duraklama Dönemi

ÇÖZÜM

Çinili Köşk Topkapı Sarayı'nın dış surlarının içinde yer alan 1472 yılından kalma bir köşktür. Fatih Sultan Mehmet tarafından yazlık saray ya da köşk olarak yaptırılmıştır. Mimarı kesin olarak belli olmasa da bazı kaynaklar Mimar Atik Sinan tarafından yapıldığını belirtmektedir. Sırça Köşk ya da Sırça Saray olarak da adlandırılır. Topkapı Sarayı'nın birinci avlusundaki en eski köşktür.

CEVAP: A

OSMANLI DEVLETİ DURAKLAMA DÖNEMİ

KPSS-2006

Osmanlı Devleti'nde, XVIII. yüzyılda Avrupa'dan getirilen uzmanlardan yararlanılarak askeri alanda ıslahat yapılması aşağıdakilerden hangisini gösterir?

- A) Avrupa'dan ilk kez borç para alındığını
- B) Avrupa'yla ekonomik ilişkilerin iyi olduğunu
- C) Avrupa'nın teknik alandaki üstünlüğünün kabul edildiğini
- D) Müslüman olmayanlara tanınan hakların genişletildiğini
- E) Saltanat sisteminde değişiklik yapıldığını

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyıldan sonra Avrupa'yı olduğu gibi taklit etmiş ve Avrupa'nın teknik alandaki egemenliği benimseyerek onun sahip olduğu teknolojiye Avrupalı devletler aracılığıyla sahip olmak istemiştir. Bu gelişmede ilerde Osmanlı'yı Avrupa'ya ilk önce teknik anlamda sonrada da ticari anlamda bağlı bir devlet haline getirmiştir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

Osmanlı padişahları kaçınıcı yüzyıla kadar divana başkanlık etmiştir?

- A) XV.
- B) XVII.
- C) XVIII.
- D) XIX.
- E) XX.

ÇÖZÜM

Osmanlı İmparatorluğu'nda, padişah sarayında toplanan ve şimdiki Bakanlar kurulu gibi memleketin önemli işlerini gören, bu arada müracaat dilekçelerini de kabul ederek bir çeşit yüksek mahkeme vazifesi de gören kurum divandır. Divân-ı Hümayûn, Topkapı Sarayındaki Kubbealtı dairesinde toplanmıştır. Kuruluşu, Orhan Gazi dönemindedir. Fatih dönemine kadar divana başkanlık eden padişahlar, bu dönemden itibaren yerlerini veziriazamlara (baş sadrazamlara) bırakmışlardır. Bu dönemde XV. yüzyıla denk gelmektedir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2006

Aşağıdakilerden hangisinin, Osmanlı Devleti'nde düşünce alanında Batı etkisini yansıtan gelişmelerden biri olduğu savunulamaz?

- A) İlk Türk matbaasının açılması
- B) Yabancı okulların sayıca artması
- C) Kitap basımında sınırlamaların olması
- D) Devamlı elçiliklerin kurulması
- E) Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi

ÇÖZÜM

Matbaanın açılması, yazarların fikirlerin rahat bir şekilde yayılmasına yol açmıştır. Yabancı okullarının sayısını artması, kültürel gelişmeler ve siyasi birliklikler için elçiliklerin açılarak Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi Osmanlı Devleti'nin de zamanla Batı'nın düşünce sisteminden etkilendiğini göstermektedir.

CEVAP: C

KPSS-2007

Osmanlı Devleti'nin devlet yapısında ilk radikal değişiklikler yapma eğilimi hangi padişah döneminde başlamıştır?

- A) II. Mehmet
- B) III. Selim
- C) III. Murat
- D) III. Ahmet
- E) IV. Murat

ÇÖZÜM

III. Selim, Osmanlı Devleti'nde devlet yönetiminde en köklü değişikliğin, Divan-ı Humayun'daki devlet yönetimine müdahale hakkını elinden alarak gerçekleştirmiştir. Böylece bir ilki gerçekleştirerek teokratik bir yönetimde, devlet ile din işlerinin ayrı ayrı değerlendirilmesini sağlamıştır.

CEVAP: B

KPSS-2008

Avrupa XVII. yüzyıl boyunca daha büyük boyutlu bir sanayiye geçmek ve lonca düzeyindeki üretimi aşmak için uğraşmış ve XVIII. yüzyılda bunu gerçekleştirmiştir. Avrupa, sanayi toplumuna doğru yol alırken tarım üretimi azalmış Osmanlı Devleti'nden tarım ürünleri almaya başlamıştır.

Bu durumun Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu savunulamaz?

- A) Elinde bulunan ipek ve baharat yollarının önem kazanmasına
- B) İpekli sanayinin ham ipeğe dönüşmesi, sof sanayinin yapıya dönüşmesine
- C) Tarım üretiminin geçimlik düzeyden pazar ekonomisi düzeyine gelmesine
- D) Esnaf gruplarının kendi aralarında paylaşması gereken ham maddenin yurt dışına çıkmasına
- E) Sanayinin ham maddesi olan pamuk ve tütün gibi ürünlerin üretiminin yoğunluk kazanmasına

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti sanayiye dair gelişmeleri takip edemeyince tarım üretimine daha çok önem vermiştir. Sanayi alanında gelişme gösteren Avrupa Osmanlıdan tarım ürünleri almak zorunda kalmıştır. Bu durum Osmanlı Devleti'nin elinde bulunan ipek ve baharat yollarının önem kazanmasına neden olmaz.

CEVAP: A

KPSS-2009

XVII. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nin 32 eyaleti varken bu yüzyılın ortalarında 25'i tımar sistemine dahil, 9'u sâlyâneli olmak üzere toplam eyalet sayısı 34'ü bulmuştur.

Bu durumla ilgili olarak,

- I. İlk kez toprak kaybedilmiştir.
- II. Beylerbeyi sayısı artmıştır.
- III. Tımar sistemi bozulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Bu duruma göre, Osmanlı Devleti'nde eyalet sayısı ve beylerbeyi sayısı artmış, toprakların da gelişme göstermiş ve ekonomik anlamda daha iyi hale gelmiştir.

CEVAP: B

KPSS-2010

Osmanlı İmparatorluğu XVII. yüzyılda gerileme dönemine girmiş, bu gerileme başlangıçtaki duraklamadan sonra yıllar geçtikçe hızlanmıştır.

Bu hızlanmayla birlikte Osmanlı İmparatorluğu'nda,

- I. sınırlar,
- II. nüfus,
- III. teokratik yapı

konularından hangilerinde değişme olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda sınırlar hızla geri çekilirken (kaybedilen savaşlar yüzünden) nüfusta doğru orantılı olarak azalmış ancak devletin teokratik yapısında Meşrutiyet Dönemine kadar herhangi bir değişiklik olmamıştır.

CEVAP: D

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

Osmanlı Devleti'nde gayrimüslim tebaanın da askere alınması aşağıdakilerden hangisinin kapsamındadır?

- A) Sened-i İttifak
- B) Tanzimat Fermanı
- C) Islahat Fermanı
- D) Kanun-i Esasi
- E) Halepa Fermanı

ÇÖZÜM

Islahat Fermanı ile getirilen yenilikler;

- 1) Din ve mezhep hürriyeti sağlanarak azınlıklara okul, kilise ve hastane açma hakkı verilecek,
- 2) Azınlık ve yabancılara küçük düşürücü sözler söylenmeyecek
- 3) Azınlıklar da bütün devlet memurluklarına girebilecek.
- 4) Askerlik hizmetine gayrimüslim tebaanın da kabulü esası benimsenmiş, ancak askerlik hizmetine gitmek istemeyenler için "bedel vermek ve nakden akçe ita etmek" usûlü de kabul edilmiştir
- 5) Vergi sistemi yeniden düzenlenecek. iltizam usulü kaldırılacak.
- 6) Mahkemelerde herkes inancına göre yemin edecek, karma mahkemeler kurulacak.

CEVAP: C

KPSS-2013

4. Osmanlı Beyliği'nin Rumeli'ye geçişinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Bizans İmparatorluğu'ndaki taht mücadeleleri
- B) Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlı egemenliğine geçmesi
- C) Karamanoğulları Beyliği'nin desteği
- D) Gaza düşüncesi ile hareket edilmesi
- E) Uçlarda Bizans İmparatorluğu'na en yakın bölgede bulunması

ÇÖZÜM

Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlı egemenliğine geçmesi ile Osmanlı'da denizcilik faaliyetleri başlamıştır. Rumeli'ye geçiş döneminde Bizans İmparatorluğunda bulunan yönetim mücadelesi, Osmanlıdaki cihat anlayışı Rumeli'ye geçişi kolaylaştırmıştır. Ancak Karamanoğulları Beyliği'nin Osmanlı Beyliği'ne bu dönemde bir yardımı söz konusu değildir. Osmanlı Beyliği ilk dönemlerinde Anadolu'daki en güçlü Türk beyliği idi. Ancak Osmanlı Beyliği güçlendikten sonra Karamanoğulları'nın üstüne gidebilmiştir.

CEVAP: C

KPSS-2013

Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve yükseliş döneminde oluşturduğu kültürde;

- I. Orta Asya Türklerinin,
- II. Müslümanların,
- III. fethedilen yerlerin ahalisinin

yaşam tarzı ve inanışlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti kuruluş ve yükseliş dönemlerinde fetihler ve göçler ile birlikte hangi bölgeden geçmişse o bölgelerin yaşam tarzı ve inanışlarından etkilenmiştir. Orta Asya Türkleri, Müslümanlar ve fethedilen yerlerdeki toplumlardan da bu yüzden etkilenmişlerdir. Ancak yükseliş dönemiyle birlikte fetihlerin artması, göçler ve merkezi yapının güçlenmesi ile artık fethedilen yerlerden etkilenmek yerine bu bölgeleri ve kültürleri etkilemiştir.

CEVAP: E

KPSS-2013

Aşağıdaki padişah - gerçekleştirdiği yenilik eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) III. Selim - Nizam-ı Cedid
- B) II. Mahmut - Sened-i İttifak
- C) Abdülmecit - Tanzimat Fermanı
- D) Abdülaziz - Islahat Fermanı
- E) II. Abdülhamit - Kanunuesasi

ÇÖZÜM

Nizam-ı Cedid; III. Selim Avusturya ve Rusya'yla Zıştovi ve Yaş Antlaşmalarıyla barışı sağladıktan sonra çok uzun zamandır planladığı yenilik hareketlerini 1793 yılında Nizam-ı Cedid ordusunu kurarak başlatmıştır.

Sened-i İttifak; II. Mahmut'un tahta çıktığı zamanda zayıflayan merkezi yapıyı güçlendirmek ve 18. Yüzyıldan beri zenginleşen toprak beylerini denetim altına alabilmek için Rume- li ve Anadolu ayanlarını İstanbul'da toplayarak yapmış olduğu anayasal bazı vasıflar içeren bir 1808'de imzalana antlaşmadır.

Abdülmecit, Tanzimat Fermanı ile yargılamasız kimsenin cezalandırılmayacağı, mal ve mülkünün zorla alımına gidilemeyeceği ilkesi getiriliyor, devletle birey arasındaki ilişkileri düzenleyecek yasaların çıkarılacağı açıklamıştır.

Kânûn-i Esâsî; "Temel Kanun" ya da Anayasa anlamındadır. Osmanlı Devleti'nin ilk ve son anayasası 23 Aralık 1876'da ilan edilmiş, 1878'de II. Abdülhamit tarafından askıya alınmış, 24 Temmuz 1908 ihtilali sonucunda yeniden yürürlüğe girmiş ve kısmen 20 Nisan 1924 tari- hine kadar yürürlükte kalmıştır.

Islahat Fermanı ise; Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş döneminde devletin yıkılmaktan kurtarılması amacıyla, siyasi kuruluşlar, kişi hakları ve yeni kurumların kurulması konula- rında yapılması tasarlanan köklü değişiklikler için Sultan Abdülmecit zamanında yayımla- nan fermandır.

CEVAP: D

XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti

XIX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

■ KPSS-2006 ■

Osmanlı Devleti'nde, devlet memurlarına setre, pantolon ve fes giyme zorunluluğu hangi padişah döneminde getirilmiştir?

- A) II. Mahmud B) III. Selim C) Abdülmecid
D) I. Abdülhamid E) IV. Murad

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti tarihinde en köklü ıslahatları gerçekleştiren padişah II. Mahmut'tur. Dönemi içerisinde pek çok ıslahata imza atarken memurlara da fes, pantolon ve setre giyme zorunlu getirmiştir.

CEVAP: A

■ KPSS-2006 ■

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde, Tanzimat Dönemi'nde görülen gelişmelerden biridir?

- A) İlk Osmanlı matbaasının açılması
B) Müslüman olmayanların askerlik yapabilmesi
C) İlk resmi gazetenin çıkarılması
D) Yeniçeri Ocağı'nın kurulması
E) Nizam-ı Cedid Ordusu'nun kurulması

ÇÖZÜM

Tanzimat Dönemi'nde askerlik, müslim-gayr-i müslim her Osmanlı vatandaşı için görev haline gelmiştir. Bunun dışındakiler III. Ahmed, II. Mahmud, III. Selim ve I. Murad dönemlerinde gerçekleşen gelişmelerdir.

CEVAP: B

KPSS-2007

Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene geçilmesindeki amaçlardan biridir?

- A) Azınlıkların yönetime katarak ülkenin parçalanmasının önlenmesi
- B) Veraset Sistemi'ni değiştirerek tahta geçmek için bazı kuralların konulması
- C) Osmanlı hanedanının üyeleri arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesi
- D) Avrupa devletleri arasındaki görüş ayrılıklarından yararlanılması
- E) II. Abdülhamit'in tahttan indirilmesi

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti, XIX. yüzyıldan itibaren milliyetçilik akımının etkisinden kurtulamamış ve bünyesinde yer alan milletleri bir arada tutmayı amaçlamıştır. Osmanlı Devleti, anayasal düzene geçerek azınlıkları da yönetime katarak mutlak yapıyı sağlamlaştırmayı ve parçalanmayı engellemeyi amaçlamıştır.

CEVAP: A

KPSS-2008

Aşağıdakilerden hangisi XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yapılan ıslahat hareketlerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Avrupalı devletlerinin, Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasını önleme amaçlı olması
- B) Müslüman olmayanları memnun edecek çeşitli düzenlemeler içermesi
- C) Avrupa devletlerinin desteğinin sağlanmak istenmesi
- D) Avrupa kültürünün etkisinde hazırlanması
- E) Sadece askerlik alanından yapılması

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda yapılan ıslahatların genel amacı devleti eski ihtişamına kavuşturmaktır. Ancak istenen hedeflere ulaşılamamıştır. Bu dönemdeki ıslahatlar sadece askeri alanla sınırlı kalmamış, daha çok yönetim ve hukuk alanında ıslahatlara ağırlık verilmiştir.

CEVAP: E

KPSS-2008

Osmanlı Devleti aşağıdakilerden hangisiyle Avrupalı devletlerin pazarı haline gelmiştir?

- A) Paris Antlaşması
- B) Boğazlar Sözleşmesi
- C) Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi
- D) Hünkar İskelesi Antlaşması
- E) Meşrutiyet'in ilan edilmesi

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti, 1856 Paris Antlaşması ile Avrupa devleti sayılmış, toprak bütünlüğünün korunacağı garantisini almıştır. Hünkar İskelesi Antlaşması, Boğazlar konusunda yapılan ilk antlaşmasıdır. Meşrutiyet'in ilanı ile Osmanlı toplumunda demokratik gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi ile İngiltere'ye çok geniş ticari haklar verilmiş, yabancı tüccarlardan çok düşük vergiler alınarak Osmanlı Devleti, İngiltere başta olmak üzere Avrupalı Devletlerin açık pazar haline gelmiştir.

CEVAP: C

KPSS-2008

Osmanlı Devleti'nde eski ve yeni kurumlar işlevlerini bir arada yürütmüştür. Bu durum aşağıdaki dönemlerden hangisiyle başlamıştır?

- A) Kuruluş
- B) Yükselme
- C) Duraklama
- D) Tanzimat
- E) Meşrutiyet

ÇÖZÜM

Tanzimat Dönemi'nde hem Osmanlı'nın eski hukuk sistemi (Şerr-i ve Örf-i) hem eski eğitim kurumları (medreseler, sıbyan mektepleri) faal halde kalmış, hem de Avrupa tarzında modern hukuk sistemi kurulmuş, okullar açılmıştır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

İlk Osmanlı gazetesi olan Takvim-i Vaka-yi, aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde yayımlanmıştır?

- A) II. Mahmut
B) I. Abdülhamit
C) III. Selim
D) Abdülmecit
E) Abdülaziz

ÇÖZÜM

İlk Osmanlı Devleti gazetesi olan Takvim-i Vaka-yi II. Mahmut döneminde yayınlanmıştır. Yine bu dönemde Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde elçilikler kurulmuş, medreselerin yanında Avrupa tarz eğitim veren yeni okullar açılmış ve Avrupa'ya öğrenciler gönderilmiştir. Avrupa hükümet düzenini benimseyerek Divan teşkilatını kaldırılmış ve onun yerine bakanlıklar (nazırlık) kurulmuştur.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

- I. Avrupa mallarının iç pazarda pazarlanması,
II. ham madde ticaretinin yoğunluk kazanması,
III. yabancı tüccarın iç gümrük ödeme yükümlülüğünden kurtulması

durumlarından hangilerinin, yabancı yatırımların ülkeye girmesinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Avrupa mallarının iç pazarda pazarlanması bu malların iç pazarda bilinmesi ve istenilmesi anlamına gelir. Ham madde ticaretinin yoğunluk kazanması ve yabancı tüccarların iç gümrük ödeme yükümlülüklerinden kurtulması da yabancıların ülke içerisindeki ticaretinin geliştirmekte ve yabancı yatırımların ülkeye girmesini teşvik etmektedir.

CEVAP: E

KPSS-2009

Osmanlı Devleti'nde,

- I. Tanzimat'ın ilanı,
II. Meşrutiyet'in ilanı,
III. Islahat Fermanı'nın ilanı

gelişmelerinin hangilerinde Avrupa'da görülen 1848 ihtilallerinin etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

ÇÖZÜM

1848 İhtilalleri dünyada Sosyalizm ve Cumhuriyet tarzı yönetimlerin egemenliğinin, özgür düşüncenin ve hür iradenin monarşiler üzerinde etkin olmaya başladığı dönemdir. Bu hareket, Osmanlı'da Meşrutiyet fikrini ateşleyen ihtilallerden birisidir. Tanzimat Fermanı 1839 yılında olduğu için akımdan etkilenmesi mümkün değildir. Islahat Fermanı ve Meşrutiyet ilanında ise 1848 ihtilallerinde bulunan egemenlik ve özgür düşüncenin kısmende olsa olduğu söylenebilir.

CEVAP: E

KPSS-2009

Osmanlı Devleti'nde,

- I. Avrupa mallarının ülkeye girmesi,
II. ticaret yollarının değişmesi,
III. esnaf teşkilatının bozulması

durumlarından hangilerinin ekonomiyi olumsuz yönde etkilediği savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı ekonomisini bu dönemde olumsuz etkileyen olayların başında ticaret yollarının Coğrafi Keşifler sonrası değişmesi gelir. Bunun ardından Avrupa malları ile rekabet edeme ve esnaf teşkilatının yapısının bozulması da bu durumu olumsuz yönde etkilemiştir. Avrupa mallarının ülkeye girmesi ile Osmanlı'nın elinde bulunan malların değeri düşmüştür. Elindeki malları satamayan esnaf teşkilatı meydana gelmiştir.

CEVAP: E

KPSS-2009

XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde dağılmayı önlemek amacıyla birtakım düşünce akımları ortaya çıkmıştır.

Bu düşünce akımlarından Osmanlılık düşüncesinin önemini kaybetmesinde,

- I. Avrupa'da ulus devletlerin ortaya çıkması,
- II. Meşrutiyet'in ilanına rağmen azınlıkların ayrılıkçı hareketlerini sürdürmesi,
- III. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Avrupa'da hızla ulus devletlerin kurulması ve buna sebep olan Fransız İhtilali'nin özgürlük, milliyetçilik benzeri kavramları harekete geçirmesinin yanında Osmanlı yönetiminin tanıdığı tüm haklara ve özgürlüklere rağmen azınlıkların bu bahaneleri ile sürerek bağımsız devlet kurmak istemelerinin etkili olduğu söylenebilir.

CEVAP: D

KPSS-2009

Osmanlı Devleti'nde gerekli görüldüğünde herhangi bir yöneticinin mal varlığına el konulabilmesi (müsadere) usulü Tanzimat Fermanı'yla kaldırılmıştır.

Bu usulün kaldırılmasıyla yöneticinin,

- I. Devlete olan güveni artmıştır.
- II. Özel mülkiyet hakkına güvence getirilmiştir.
- III. Yöneticilik yetkileri artırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

ÇÖZÜM

Devlet memurlarının mallarına el koyma usulü II. Mahmud, halkın malını müsadere etme usulü Tanzimat Fermanı ile kaldırılmıştır. Bu usulün kaldırılması ile halkın devletine olan güveni artmış ve özel mülkiyet güvence altına alınmıştır.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

- I. İthalat vergisinin düşürülmesi
- II. Yerli tüccarların iç gümrük vergisi öderken yabancı tüccarların bu vergiden muaf tutulması
- III. Düyun-ı Umumiye İdaresinin kurulması

Yukarıdakilerden hangilerinin Osmanlı Devleti'nde yerli üretimin giderek düşmesinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

İthalat vergisinin düşürülmesi yabancı malların ülkeye girişinin kolaylaştırır ve yerli üreticinin yabancı üreticilerle rekabetini zorlaştırır. Ayrıca yerli tüccarların iç gümrük vergisi öderken yabancı tüccarların bu vergiden muaf tutulması da yabancıların ticaret yapmasının önünü açarken yerli tüccarın önünü kapamıştır. Düyun-ı Umumiye İdaresinin kurulması yerli üretimin ticaretini etkilememiştir. Bu idare sadece devletlerarası ekonomik ilişkileri düzenlemiştir.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Osmanlı Devleti, aşağıdakilerden hangisiyle Avrupa devletlerinden biri sayılmıştır?

- A) 1856 Paris Antlaşması
- B) 1841 Londra Boğazlar Sözleşmesi
- C) 1878 Berlin Antlaşması
- D) 1812 Bükreş Antlaşması
- E) 1878 Ayastefanos Antlaşması

ÇÖZÜM

Paris Antlaşması, 30 Mart 1856 tarihinde Rusya ile Kırım Savaşı'nı kazanan Osmanlı İmparatorluğu, Birleşik Krallık ve Fransa arasında imzalanmış bir barış antlaşmasıdır. Bu antlaşma ile Osmanlı İmparatorluğu Avrupa devletler topluluğunun bir üyesi sayılmış, toprak bütünlüğü ve bağımsızlığı Avrupa devletlerinin ortak garantisi altına alınmıştır.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

Osmanlı Devleti'nde yabancı okulların,

- I. zararlı cemiyetlerin kurulması,
- II. Batı eğitim sisteminin tanınması,
- III. sıbyan mekteplerinin kurulması

durumlarından hangilerinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti'nde zararlı cemiyetlerin kurulması ve Batı eğitim sisteminin tanınmasında yabancı okulların direkt etkisi bulunmaktadır. Zararlı cemiyetler kendilerine taraftar bulmak ve fikirlerini yaymak için okulları fazlasıyla kullanmışlardır. Batı eğitim sisteminin tanınması da yine yabancı okullarla birlikte tanınmıştır. Sıbyan mektepleri Osmanlı kent ve kasabalarında en yaygın eğitim-öğretim kurumlarıydı ve daha çok bir caminin ya da hayır kurumunun yanında açılırdı. 1839'da Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra sıbyan mekteplerinin ıslahı gündeme gelmiştir. Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkıncaya kadar sıbyan mektepleri daha çok kırsal kesimde varlıklarını sürdürmüştür.

CEVAP: D

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

- I. Resmî yazı ve yazışmalarda Müslüman olmayanlar için aşağılayıcı sözler kullanılması
- II. İşkence, dayak ve angaryanın kaldırılması
- III. Müsadere Usulü'nün kaldırılması

Yukarıdakilerden hangileri, Islahat Fermanı'nda yer alan hükümler arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Islahat fermanı ile;

- a) Din ve mezhep özgürlüğü sağlanacak,
- b) Hristiyan ve Musevilere karşı küçük düşürücü sözler ve deyimler kullanılmayacak.
- c) Hristiyan ve Museviler devlet memuru olabilecek.
- d) İşkence, dayak ve angarya kaldırılacak.
- e) Askerlik için nakdi bedel kabul edilecek, Hristiyanlar para ödeyerek askerlik görevinden muaf tutulabilecek
- f) Mahkemeler açık olacak, herkes kendi dinine göre yemin edebilecek,
- g) Herkesten gelirine göre vergi alınacak, İltizam usulü kaldırılacaktır.

CEVAP: C

KPSS-2010

Rusya, Tanzimat Fermanı ve Islahat Fermanı'nda cinsiyet ve din farkı gözetilmeksizin, kanunlar önünde eşit bir Osmanlı tebaası meydana getirmesi için konmuş olan ilkeleri yeterli bulmamış; cemaatlerin, mevcut imtiyazları göz önünde tutularak milliyet esaslarına göre teşkilatlandırılmasını istemiştir.

Rusya'nın bu tutumuyla, Osmanlı Devleti'nin,

- I. toprak bütünlüğünü korumak,
- II. rejimini değiştirmeye çalışmak,
- III. bünyesindeki etnik unsurlardan yararlanmak

amaçlarından hangilerini gözettiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Rusya'da, Avrupalı diğer devletler gibi Osmanlı Devleti'ni ele geçirebilmek adına azınlıkları kullanarak, Türk Devleti'nin işlerine müdahale etmek istemiştir. Bunun içinde Osmanlı Devleti'nin bünyesindeki etnik kimliklerden yararlanmak istemiştir.

CEVAP: C

KPSS-2010

XIX. yüzyılın ortalarından itibaren Sanayi İnkılabı, Osmanlı Devleti'nde esnaf teşkilatını etkilemiş ve esnafın üretimdeki önemi azalmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu durumla ilgili gelişmelerden biri olduğu savunulamaz?

- A) İthalatın azalması
- B) İşsizliğin artması
- C) Paranın değerinin düşmesi
- D) Yerli malın iç pazarda sürümünün azalması
- E) Üretimde kullanılan ham maddenin dışarıya çıkması

ÇÖZÜM

Sanayi İnkılabını gerçekleştiremeyen Osmanlı Devleti, Avrupa'daki gelişmeleri de yakından takip edememiştir. İşsizlik artmış, parasının değeri düşmüş, rekabet gücünü yitirmiş, sahip olduğu hammaddeyi de Avrupalı ve sanayi gelişimini tamamlamış emperyalist devletlere kaptırmıştır. Bu durumda ithalatı azalmamış, aksine Avrupa'nın açık pazarı haline gelmiş ithalat artmıştır.

CEVAP: A

KPSS-2010

Aşağıdakilerden hangisi, Birinci Meşrutiyet Döneminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Mebusan Meclisi üyelerinin dört yılda bir seçilmesi
- B) Âyan Meclisi üyelerinin padişah tarafından belirlenmesi
- C) Mebusan Meclisinin padişahın izniyle kanun teklifi hazırlaması
- D) Mebusan Meclisi üyelerinin halk tarafından seçilmiş olması
- E) Birden fazla siyasi parti (fırka) kurulması

ÇÖZÜM

Siyasi parti kurma uygulaması II. Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte gerçekleşmiştir.

I. Meşrutiyet'in ilanı göre,

- a) Saltanat ve hilafet halkın hanedan sayının en büyük erkeğine verilmiştir.
- b) Devletin dini islam'dır ve hiçbir yasa dine aykırı olamaz.
- c) Yasama görevi, Ayan Meclisi ve Mebusan Meclisine verilmiştir.
- d) Mebusan Meclisi üyelerini dört yılda bir seçilecektir.
- e) Ayan Meclisi üyelerini padişah seçecektir.
- f) Mebusan Meclisi üyelerin halk seçecektir.
- g) Mebusan Meclisi konuları padişahın izniyle hazırlayacaktır (Bu durum Mebusan Meclisinin danışma meclisi durumuna dönüştürmüştür).

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi gelişmelerinden biri değildir?

- A) İlk Osmanlı tiyatrosunun açılması
- B) Nizamiye Mahkemelerinin kurulması
- C) Kanunu Esasi'nin kabul edilmesi
- D) Herkese askerlik yükümlülüğünün getirilmesi
- E) Maarif Nezareti'nin kurulması

ÇÖZÜM

Tanzimat Dönemi'nde;

- a) Müslüman ve Hristiyan bütün halkın ırz, namus, can ve mal güvenliği devlet güvencesi alınmıştır.
- b) vergiler herkesin gelirin'e göre toplamaya başlamıştır.
- c) Rüşvet ve iltimas kaldırılmıştır.
- d) Herkes kanun önünde eşit hale getirilmiştir.
- e) İlk Osmanlı tiyatrosu açılmıştır.
- f) Nizamiye Mahkemeleri kurulmuştur.
- g) Askerlik işleri düzene konulmuştur, askerlik vatan görevi haline getirilmiştir.
- h) Marif Nezareti kurulmuştur.

Tanzimat Dönemi (1839 - 1876) düşünüldüğünde, Kanun-i Esasi'nin (1876) bu dönemden sonra gerçekleştiği görülecektir. Kanun-i Esasi 23 Aralık 1876'da, iken edilmiş, 1878'de II. Abdülhamit tarafından askıya alınmış, 1908'de tekrar günlüğe girmiş ve Nisan 1924'te kaldırılmıştır.

CEVAP: C

KPSS-2011

Osmanlı Devleti'nde 19.yüzyılda güzel sanat dallarında eğitim ve öğretim yapmak üzere açılan ve müdürlüğüne Osman Hamdi Bey'in getirildiği okul aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Darümuallimin
- B) Sanayi-i Nefise Mektebi
- C) Galatasaray Sultanisi
- D) Darülfünun
- E) Darülmearif

ÇÖZÜM

Darümuallimin: Sultan Abdülmecit döneminde ortaokullara (rüştiyelere) erkek öğretmen yetiştirmek amacıyla açılan okuldur.

Sanayi-i Nefise Mektebi: Osmanlı Devleti'nde 19.yüzyılda güzel sanat dallarında eğitim ve öğretim yapmak üzere açılan ve müdürlüğüne Osman Hamdi Bey'in getirildiği okuldur.

Galatasaray Sultanisi: 1 Eylül 1868'de Osmanlı Devleti'nde batılı manada öğretim yapmak için açılan lise düzeyindeki ilk okuldur.

Darülfünun: Fen ilimleri yuvası ya da üniversite anlamına gelmektedir. Osmanlı Devleti'nde medrese dışında darülfünun açılması fikri ilk olarak Abdülmecid zamanında ortaya çıkmıştır. İlk darülfünun günümüzdeki İstanbul Üniversitesi'dir.

Darülmearif: Darülfünun'daki eğitimi takip edebilecek seviyede öğrenci yetiştirmek düşüncesiyle 1849'da kurulmuştur. Okul masraflarını Sultan Abdülmecid'in annesi karşılamış ve bu amaçla bir de vakıf kurmuştur.

CEVAP: B

KPSS-2011

II. Mahmut, Vak'a-i Hayriye'den sonra, ' Bundan böyle saltanatın millet için bir dehşet, bir korku kaynağı değil, fakat bir destek olmasını istiyorum. Bunun için ferdin malına el konulması geleneğini kaldırıyorum' demiştir.

Bu bilgiyle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Müsadere usulüne son verildiğine
- B) Sened-i İttifak'ın imzalandığına
- C) Divanihümayundan Bakanlıklar Sitemi'ne geçildiğine
- D) İlk posta teşkilatının oluşturulduğuna
- E) Yeni bir ordunun kurulduğuna

ÇÖZÜM

Bir kimsenin mallarına kendi rızası olmadan devlet tarafında el koyulması usulüne müsadere denilmektedir. Yukarıda geçen ifade doğrudan A seçeneğini işaret etmektedir. Diğer seçeneklerle bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

KPSS-2011

Osmanlı Devleti'nde olası bir Rus saldırısı karşısında ülkesini savunacağı düşüncesi ile aşağıdakilerden hangisinin yönetimini 1878 yılında İngiltere'ye geçici olarak bırakılmıştır?

- A) Mısır
- B) Kıbrıs
- C) Rodos
- D) Meis
- E) Kırım

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti tarihinde 93 Harbi diye bilinen 1878 Rus savaşında Müttefikleri diye düşündüğü İngiltere'ye kendisini savunabileceği düşüncesiyle Kıbrıs'ı geçici olarak bırakmıştır.

CEVAP: B

KPSS-2012

Osmanlı Devleti'nde 23 Aralık 1876 tarihinde Kanunuesasi'nin ilan edilmesiyle başlayan dönemle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Padişaha karşı sorumlu bir hükümetin kurulduğu
- B) Anayasal düzene geçildiği
- C) Parlamentolu siyasi hayatın başladığı
- D) Halkın, yönetime kısıtlı olarak katıldığı
- E) Devletin teokratik yapısının sona erdiği

ÇÖZÜM

1876'da kabul edilen Kanuni Esasi'nin kabulüyle anayasal düzene geçilmiştir. Mebusan ve Ayan Meclislerinin açılmasıyla parlamenter siyasi hayat başlamıştır. Hükümetin padişaha karşı sorumlu olmasından dolayı halk yönetime kısıtlı olarak katılmıştır. Devletin teokratik (dine dayalı yönetim) yapısı Kanun-i Esasi'de sona ermemiş 1922'de Saltanatın Kaldırılması'na kadar padişahlar aynı zamanda halife unvanını kullanmışlardır.

CEVAP: E

KPSS-2013

Osmanlı toplumunda uzun yıllar Millet-i Sadıka olarak bilinen Ermeni toplumunun isteklerinin zamanla bir soruna dönüşmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Avrupa devletlerinin kışkırtmacı politikası
- B) Fransız ihtilaliyle gelişen milliyetçilik düşüncesi
- C) Balkanlarda oturan Hristiyan toplulukların bağımsızlıklarını kazanması
- D) Rusya ve İngiltere'nin, Ermenilerle ilgili islahat yapılması için Osmanlı Devleti'ne baskı yapması
- E) Osmanlı Devleti'nin, Osmanlılık fikrini uygulamaya koyması

ÇÖZÜM

Millet-i Sadıka, 19.yy başlarında Ermenilerin Osmanlı İmparatorluğuna sadakatini övmek için kullanılan bir unvandır. Zaman zaman 'tebayı sadıka' da denilmiştir. Ancak Ermenilerin zamanla Rusya, İngiltere gibi ülkelerin de desteklemesiyle Osmanlı İmparatorluğu'na karşı bir tavır takınmaları ile birlikte 20.yy başlarından itibaren bu tanımlamalar kullanılmamıştır. Avrupa devletlerinin kışkırtmaları, Fransız İhtilali'ndeki düşünce akımları, Balkanlardaki Hristiyan toplulukların bağımsızlıkları gibi nedenler bu ayrılığın belirginleşmesinde önemli rol oynamıştır. Osmanlı Devleti'ndeki Osmanlılık akımı toplumları ayırmayı değil milleti ne olursa olsun Osmanlı Devleti adı altında birleştirmeyi hedeflediği için Ermeni toplumunun isteklerinin bir soruna dönüşmesinde etki olmamıştır.

CEVAP: E

KPSS-2013

II. Mahmut Dönemi'nde eğitim alanında gerçekleştirilen yeniliklerden bazıları şunlardır:

- * Medresenin yanında modern askerî ve sivil okullar açıldı.
- * İstanbul'da kız ve erkek çocuklara ilköğretim zorunlu hâle getirildi.
- * Yurt dışına öğrenci gönderilmeye devam edildi.

Yalnız bu bilgilerle II. Mahmut Dönemi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Okuryazarlık oranında artış olmuştur.
- B) Eğitimde ikilik ortaya çıkmıştır.
- C) Karma eğitime geçilmiştir.
- D) Batıdan yeni yöntem ve kurumlar alınmıştır.
- E) Orduda yenileşme süreci hızlanmıştır.

ÇÖZÜM

II. Mahmut Dönemi'nde;

Eğitimi ve Kültür alanında;

- Ortaokul seviyesinde Rüştiye okulları açılmıştır.
- Medreselerin yanında Avrupa tarzında eğitim veren kurumlar açılmıştır (eğitimde ikiliğe neden olmuştur).
- Enderun kaldırılarak yerine devlet adamı yetiştiren okul kurulmuştur.
- ilköğretim zorunlu hale getirilmiştir.
- İstanbul'da kız ve erkek çocuklara ilköğretim zorunlu hâle getirilmiştir.
- ilk kez Avrupa'ya öğrenci gönderilmiştir.
- Harp okulu, tıp fakültesi ve bando okulu açılmıştır.

II. Mahmut Dönemi'ndeki gelişmelere bakıldığında kız ve erkek çocuklarının ilköğretimi zorunlu olarak okumalara aynı anda karma bir eğitim almaları anlamına gelmemektedir.

CEVAP: C

KPSS-2013

Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda savunulan İslamcılık fikriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devletin bütünlüğünün dinî esaslara uyulmakla sağlanacağı fikrini savunmuştur.
- B) Din ve ümmet birdir, düşüncesiyle halifelik makamı ön plana çıkarılmıştır.
- C) Osmanlıcılık fikrinin uygulanamayacağı düşüncesiyle gündeme gelmiştir.
- D) II. Abdülhamit Dönemi'nde devlet politikası hâline gelmiştir.
- E) I. Meşrutiyet'in ilanı ile etkisini yitirmiştir.

ÇÖZÜM

İslamcılık; Batılı devletlerin İslam dünyasına, özellikle askeri ve ekonomik alanlarda baskı altına almaya başladığı 18. ve 19. yüzyıl döneminde Müslüman aydınların aradığı kurtuluş çarelerinden biri olarak ortaya çıkmıştır. Cemaladdin Efgani, Reşid Rıza, Muhammed Abduh gibi yazarların eserlerinde geleneksel İslam düşüncesi ve anlayışının eleştirisiyle ilk belirtilerini göstermeye başlamıştır. İslamcılık fikri ile; Devletin bütünlüğünün dinî esaslara uyulmakla sağlanacağı fikrini savunulmuş, halifelik makamıyla birlikte din ve ümmet anlayışı ön planda tutulmuştur. II. Abdülhamit döneminde devlet politikası haline gelmiş ve Milliyetçilik fikri ile ayaklanmaya başlayan Osmanlı toplumunda geçerliliğini yitiren Osmanlıcılık fikrinin yerini almıştır. II. Meşrutiyet'ten sonra etkinliğini yitirmeye başlamıştır.

CEVAP: E

XX. Yüzyılda Osmanlı Devleti

XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

KPSS-2006

Mustafa Kemal'in komutanlığını yaptığı,

- I. Derne,
- II. Anafartalar,
- III. Conkbayırı

savaşlarından hangilerinin kazanılması İstanbul'un işgalini önlemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

ÇÖZÜM

İstanbul'un işgalini önleyen tek Osmanlı cephesi, I. Dünya Savaşı'nda Çanakkale'di. Bu cephede yapılan Seddülbahir, Conkbayırı, Anafartalar, Mordo Koyu Savaşları'nda daima kazanan Osmanlı ordusu olmuştur. İstanbul'un denizden işgali için gerekli olan Çanakkale'nin alınması, İstanbul'un işgalini engellemiştir.

CEVAP: E

KPSS-2007

Osmanlı imparatorluğu Makedonya'yı aşağıdakilerin hangisi sonucunda kaybetmiştir?

- A) I. Dünya Savaşı
B) Trablusgarp Savaşı
C) Balkan Savaşları
D) Kurtuluş Savaşı
E) 1877- 1878 Osmanlı Rus Savaşı

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti, Balkan Savaşları sonucunda Makedonya'yı kaybetmiştir. Balkan Savaşları sonucunda Batı Trakya, Arnavutluk, Ege Adaları (Gökçeada ve Bozcaada hariç) Osmanlı Devleti tarafından kaybedilmiştir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Muş ve Bitlis'in Ruslardan geri alınması
- II. Anafartalar ve Arıburnu savaşlarının kazanılması
- III. I. Meşrutiyet'in ilan edilmesi

Yukarıdakilerden hangilerinin gerçekleştirilmesinde Mustafa Kemal'in etkisi vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Muş ve Bitlis'in Ruslardan geri alınması ve Anafartalar ve Arıburnu savaşlarının kazanılmasında Mustafa Kemal'in direkt etkisi bulunmaktadır. Ancak 1876'da I. Meşrutiyet'in ilanında kronolojik olarak Mustafa Kemal'in bir etkisinin olması mümkün değildir.

CEVAP: D

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. İngiltere ile Almanya arasındaki ekonomik rekabet
- II. Fransa'nın, 1871'de Almanya'ya yenilmesinin acısını unutmaması
- III. Almanya'nın Sovyet Rusya'ya saldırması

Yukarıdakilerden hangileri I. Dünya Savaşı'nın nedenleri arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

I. Dünya Savaşı'nın nedenlerine genel olarak bakarsak;

- a) Sanayi inkılabı sonucunda devletler arasında Pazar ve hammadde arayışından doğan sömürgecilik yarışı ve ekonomik rekabet,
- b) Ekonomik yarışın devletler arası bloklaşmalara sebep olması Almanya ile Fransa arasında Alsac-e Lorainne (Alsas Loren) bölgesinden doğan çekişme,
- c) Rusya ile Avusturya -Macaristan İmparatorluğu arasında Rusların panislavizm politikasından doğan gerginlik,
- d) Rusların Osmanlı toprakları üzerindeki emelleri ve sıcak denizlere inme politikası,
- e) Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun Bosna Hersek'i ilhalkının Sırbistan ile arasında meydana getirdiği gerginlik,
- f) Avusturya - Macaristan İmparatorluğu veliahtının Bosna Hersek'i ziyaretinde bir sırı tarafından öldürülmesi,
- g) İngiltere ile Almanya arasındaki ekonomik rekabet
- h) Fransa'nın, 1871'de Almanya'ya yenilmesinin acısını unutmaması

gibi etkenler sayılabilir. Ancak Almanya'nın Sovyet Rusya'ya saldırması savaşın nedenleri arasında sayılamaz. Bu durum savaşın çıkmasına neden olmamış, savaş içerisinde meydana gelen bir durumdur.

CEVAP: D

İcra Müdürlüğü Sınavı-2008

Birinci Dünya Savaşı'nda, halifenin "cihat" ilan etmesine rağmen Arapların İngilizlerle işbirliğine girmesi aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Milliyetçiliğin ön plana çıktığının
- B) İngilizlerle Almanların görüş birliğinde olduğunun
- C) Uluslararası bloklaşmalara verilen önemin giderek arttığının
- D) Arapların savaşa katılmak istemediklerinin
- E) Arapların azınlık olmak istediklerinin

ÇÖZÜM

Birinci Dünya Savaşı'nda, halifenin "cihat" ilan etmesine rağmen Arapların İngilizlerle işbirliğinin içerisinde olmasının en önemli nedeni kendi toplumlarının çıkarlarını düşünmeleridir. Bu durum ümmetçilik anlayışının terk edildiğini ve milliyetçi bir anlayışın benimsendiğini göstermektedir. Bu dönemden itibaren de halifelik makamı önemini yitirmiştir.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

Aşağıdaki devletlerden hangisinin Birinci Dünya Savaşı'na girmesi savaşın seyrini değiştirmiştir?

- A) ABD
- B) Rusya
- C) İtalya
- D) İngiltere
- E) Fransa

ÇÖZÜM

Birinci Dünya Savaşı'na girmesi savaşın seyrini değiştiren en önemli devlet ABD'dir. Bu devletin savaşa girmesi hem İtilaf Devletleri'nin askeri anlamda güçlenmesini sağlamış hem de ABD'nin siyasi gücü de savaşın seyrini İtilaf Devletleri lehine çevirmiştir. İngiltere, Fransa, Rusya ve İtalya Birinci Dünya Savaşı'nın başından beri savaş içerisinde yer alan devletlerdendir.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'nda Süveyş Kanalı Seferi'nde,

- I. Romanya,
- II. İngiltere,
- III. Fransa

devletlerinden hangilerine karşı savaşmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı'nda Süveyş Kanalı Seferi'nde, Cemal Paşa komutasında İngiltere ile mücadele etmiştir. Bu seferlerden Türk tarafı yenilgiyle ayrılmış ve uzun süredir süregelen ümmetçilik anlayışı Arapların İngilizlerin yanında yer almasıyla son bulmuştur.

CEVAP: B

İcra Müdürlüğü Sınavı-2007

Osmanlı Devleti, Arnavutluk'u hangi savaş sırasında kaybetmiştir?

- A) I. Dünya Savaşı
- B) I. Balkan Savaşı
- C) Trablusgarp Savaşı
- D) II. Balkan Savaşı
- E) Dömeke Savaşı

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti, Arnavutluk'u I. Balkan Savaşı'nın sonucunda kaybetmiştir. Ayrıca bu savaş sonunda Girit Adası Yunanistan'a verilmiş, Osmanlı Devleti'nin Trakya sınırı Edirne'yi dışarıda bırakacak şekilde Midye-Enez hattı olmuştur.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

- I. Yugoslavya
- II. Macaristan
- III. Çekoslovakya

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avusturya, imzaladığı Saint-German Antlaşması'yla yukarıdakilerden hangilerinin bağımsızlığını tanımıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Saint-German Antlaşması, 10 Eylül 1919 tarihinde İtilaf Devletleri ile Avusturya arasında imzalanan ve I. Dünya Savaşı'nın ardından Avusturya-Macaristan İmparatorluğu topraklarının yeniden düzenlenmesini açıklayan antlaşmadır. Bu antlaşmayla Avusturya-Macaristan İmparatorluğu toprakları içindeki Avusturya, Macaristan, Yugoslavya ve Çekoslovakya'nın bağımsızlığı tanınmaktadır. Yine bu antlaşmaya göre, Bukovina Romanya'ya, Galıçya Polonya'ya, Hırvatistan Yugoslavya'ya, Tirol ve Trieste İtalya'ya bırakılmaktadır. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu topraklarının bu antlaşmayla yüzde 85'i dağılmıştır.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2007

I. Dünya Savaşı'na neden olan ilk savaş ilanı, aşağıdaki devletlerin hangileri arasında olmuştur?

- A) Almanya / Rusya
- B) Avusturya – Macaristan / Sırbistan
- C) Avusturya – Macaristan / Rusya
- D) Almanya / Fransa
- E) Almanya / Sırbistan

ÇÖZÜM

I. Dünya Savaşı'na neden olan ilk savaş ilanı Avusturya – Macaristan / Sırbistan arasında olmuştur. Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun Bosna Hersek'i İlhalkının Sırbistan ile arasında meydana getirdiği gerginlik ve Avusturya - Macaristan İmparatorluğu velihtinin Bosna Hersek'i ziyaretinde bir sırı tarafından öldürülmesi bu durumun temel nedenidir.

CEVAP: B

Sayıştay Denetçiliği-2007

Aşağıdakilerden hangisi, Birinci Dünya Savaşı'nda, İngilizleri Mısır'da oyalamak ve onların Asya ve okyanustaki sömürgeleriyle ilişkisini güçleştirmek amacıyla yapılmıştır?

- A) Kanal seferi
- B) Rusya'nın savaştan çekilmesi
- C) Kafkasya'da cephe açılması
- D) Conkbayırı ve Anafartalar savunması
- E) Amerika Birleşik Devletlerinin savaşa girmesi

ÇÖZÜM

Kanal Seferi; Birinci Dünya Savaşı'nda, İngilizleri Mısır'da oyalamak ve onların Asya ve okyanustaki sömürgeleriyle ilişkisini güçleştirmek amacıyla yapılmıştır. Kanal harekâtı veya Birinci Süveyş Savaşı, Osmanlı'nın I. Dünya Savaşı sırasında Süveyş Kanalı'na düzenledikleri harekâttir.

Harekâtın amacı İngilizleri Mısır'da tutarak, batı cephesine kuvvet göndermelerini engellemek ve mümkün olursa, Mısır'ı kurtarmaktır. Eğer kanal geçilebilirse, mısırlı yurtseverlerin Osmanlı ordusunun yanında, İngilizlere karşı ayaklanacağı düşünülmüştür. Harekât 4. Ordu komutanı ve Bahriye nazırı Cemal Paşa'nın komutasında gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

İtalya'nın Trablusgarp Savaşı sırasında On İki Ada'yı işgal etmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gizli antlaşmalara karşı çıkması
- B) Boğazları kontrol etmek istemesi
- C) Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak istemesi
- D) Osmanlı Donanmasının yardımını engellemek istemesi
- E) Yunanistan tarafından işgalini önlemek istemesi

ÇÖZÜM

İtalya'nın Trablusgarp Savaşı sırasında On İki Ada'yı işgal etmesinin en önemli nedeni Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamaktır. Aynı zamanda yıllardır kullanılmayan ve iyi durumda olmayan donanma, uzun yıllardır bir türlü düzeltilemeyen ve çağın gereğini yerine getiremeyen zayıf ordu yapısı da İtalya'nın bu durumuna yardımcı olmuştur.

CEVAP: C

İcra Müdürlüğü Sınavı-2008

- I. Kafkas
- II. Kanal
- III. Çanakkale

I. Dünya Savaşı'nda yukarıdaki cephelerden hangilerinde Osmanlı Devleti yenilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda Kafkasya, Suriye-Filistin, Irak, Hicaz-Yemen, Çanakkale, Galiçya- Makedonya gibi cephelerde savaşmıştır. Bu cepheler içerisinde Çanakkale cephesinde son derece başarılı olmuş, Kafkas Cephesi ve Kanal Cephesi'nde başarılı olamamıştır.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

- I. Boğazların her devlete açık olması
- II. Türklerin çoğunlukta olduğu yerlerde kesin egemenlik hakkı tanınması
- III. Kapitülasyonların tamamen kaldırılması

Yukarıdakilerden hangileri, Wilson İlkeleri'nde yer alan Osmanlı Devleti'yle ilgili maddeler arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Wilson İlkeleri, dönemin Amerika Birleşik Devletleri başkanı Woodrow Wilson'ın 8 Ocak 1918 günü ABD Kongresi'nde yaptığı konuşmada bahsettiği ilkelere dir. On Dört Madde (İngilizce: Fourteen Points) olarak da anılan bu on dört ilke, ABD'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulmasını istediği dünya düzenine ilişkin görüşlerini de ifade eder. Bu ilkeler içerisinde; Galip devletler yenilen devletlerden toprak ve savaş tazminatı almayacak, Devletlerarası anlaşmalarda açık diplomasi esası uygulanacak, Karasuları dışındaki denizlerde tam serbestlik sağlanacak, Uluslararası ekonomik engeller kaldırılacak ve devletler arasında eşitlik sağlanacak, Silahlanmanın azaltılması yolunda karşılıklı güvenceler verilecektir, Rusya, Belçika, Romanya, İtalya, Sırbistan, Karadağ ve Romanya'nın sınırları tekrar saptanacak, Devletlerarası anlaşmazlıkları barış yoluyla çözecek uluslararası bir örgüt kurulacak, Boğazlar bütün ulusların ticaret gemilerine açık olacak, Osmanlı İmparatorluğu'nda Türklerin oturduğu bölgelerin egemenliği sağlanacak; diğer bölgelerdeki uluslara da kendilerini geliştirme hakkı verilecektir, Alsas Loren Fransa'ya geri verilecektir. Kapitülasyonların kaldırılmasına dair Wilson İlkeleri'nde bir ifade yer almamaktadır.

CEVAP: D

PMYO-2008

Birinci Dünya Savaşı'nın nedenlerinden biri olan devletlerarası çıkar çatışmalarının,

- I. silah teknolojisinin gelişmesi,
- II. devletlerin bloklara ayrılması,
- III. ham madde kaynaklarına gereksinimin azalması

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Birinci Dünya Savaşı'nda çıkar çatışmalarından dolayı devletlerarasındaki bloklaşmalar meydana gelmiştir. Ortak çıkarılarda buluşan devletler kendi aralarında silah teknolojisinin gelişmesi, sınırların genişliği, ekonomik etkinliklerin çeşitliliği gibi alanlarda birliktelikleri olmuştur. Bu bloklaşmada ham maddeye duyulan gereksinim azalmamış aksine ekonomik etkilikler arttığı için ham maddeye duyulan ihtiyaç da artmıştır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Aşağıdakilerden hangisi Enver Paşa'nın Birinci Dünya Savaşı'nda Sarıkamış harekâtı beklentilerinden biridir?

- A) Kars, Ardahan ve Batum'un geri alınması
- B) Anlaşma Devletlerinin Rusya'ya yardımlarının engellenmesi
- C) Brest-Litovsk Antlaşması'nın koşullarının yerine getirilmesi
- D) Muş ve Bitlis'in Rus işgalinden kurtarılması
- E) Rumların Erzurum ve Trabzon'a yapacağı saldırının önlenmesi

ÇÖZÜM

Sarıkamış Harekâtı (22 Aralık 1914), I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu ve Rusya İmparatorluğu arasında Sarıkamış'da gerçekleşmiş, sonucu Osmanlı İmparatorluğu tarafı için büyük bir başarısızlık ile sonuçlanan bir askerî manevradır. Bu hareketin esas amacı; 1877-1878'deki 93 Harbi, Osmanlı İmparatorluğu'nun yenilgisi ile sonuçlanınca Batum savaş tazminatı olarak Rusya'ya verilen, Sarıkamış, Kars, Ardahan Batum ve Artvin de Berlin Antlaşması ile Rusya'ya bırakılan, bu yurt topraklarını geri almaktır.

CEVAP: A

İcra Müdürlüğü Sınavı-2009

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti,

- I. Galiçya,
- II. Makedonya,
- III. Çanakkale

cephelerinin hangilerinde kendisini savunmak için savaşmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti, Galiçya ve Makedonya cephelerini müttefikleri olan Almanya ve Bulgaristan gibi ülkelere yardım etmek amacıyla açmıştır. Ancak Çanakkale Cephesini ise sadece kendini savunma amacıyla hareket edilen ve üstün bir başarı ile sonuçlanan bir cephe dir.

CEVAP: C

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Mondros Ateşkes Anlaşması'na göre, Osmanlı Devleti'nin elindeki bütün savaş esirleri serbest bırakılacak, buna karşılık Osmanlı esirleri Anlaşma Devletlerinin denetiminde kalacaktır.

Bu hükmün,

- I. taraflar arasında eşitlik,
- II. farklı etnik grupları barındırma,
- III. Sevr Antlaşması'nı imzalama

durumlarından hangilerine karşı bir tutumun göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Mondros Ateşkes Anlaşması Osmanlı Devleti'nin imzaladığı en ağır anlaşmalardan biridir. Bu anlaşmada ' Osmanlı Devleti'nin elindeki bütün savaş esirleri serbest bırakılacak, buna karşılık Osmanlı esirleri Anlaşma Devletlerinin denetiminde kalacaktır' maddesi ise taraflar arasındaki eşitlik ilkesine aykırıdır. Anlaşma devletleri tamamen Osmanlı Devleti'ni paylaşabilmek ve yok etmek amacıyla bu antlaşmayı imzalatmışlardır.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

- I. Makedonya
- II. Batı Trakya
- III. Doğu Trakya

Osmanlı Devleti, yukarıdakilerden hangilerini Balkan Savaşları sonunda kaybetmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Makedonya ve Batı Trakya Balkan Savaşları sonucu kaybedilen yerler arasında yer almaktadır. Doğu Trakya ise Balkan Savaşları sonucu kaybedilen yerler arasında yer almaz. Doğu Trakya'nın Edirne ve Kırklareli gibi yerler kaybedilse bile, II. Balkan Savaşını fırsat bilen Osmanlı devleti bu yerlerin tamamını geri almıştır.

CEVAP: D

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Damat Ferit ve bazı devlet adamlarının üye olduğu zararlı cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Etniki Eterya Cemiyeti
B) İngiliz Muhipleri Cemiyeti
C) İslam Teâlî Cemiyeti
D) Mavrimira Cemiyeti
E) Kürt Teâlî Cemiyeti

ÇÖZÜM

Damat Mehmet Ferit Paşa (1853 - 1923), Osmanlı diplomat ve devlet adamı. VI. Mehmet Vahidettin saltanatında 4 Mart 1919 - 30 Eylül 1919 ve 5 Nisan 1920 - 17 Ekim 1920 tarihleri arasında toplam bir yıl bir ay on beş gün sadrazamlık yapmıştır. Mustafa Kemal Paşa önderliğindeki ulusal kurtuluş hareketine muhalefetinden ötürü vatan hainliği ile suçlanmış ve yurt dışına gitmiştir. Damat Ferit ve bazı devlet adamlarının üye olduğu zararlı cemiyet, İngiliz Muhipleri Cemiyeti'dir.

CEVAP: B

PMYO-2010

Almanya'nın, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'yle ittifak yapmasında,

- I. yeni cephelerin açılması,
 - II. İngiliz ve Fransız sömürgelerinde bulunan Müslümanların ayaklanması,
 - III. Osmanlı Devleti'nin stratejik konumundan yararlanılması
- durumlarından hangilerini amaçladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Almanya'nın, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'yle ittifak yapmasının en önemli nedeni Osmanlı Devleti'nin stratejik konumundan yararlanmak istemesidir. Osmanlı devletinin Almanya ile aynı tarafta yer alması İtilaf Devletleri'nin kara ve deniz bağlantısı kurmasını ve müttefiklerine yardım gitmesini de engelleyecekti. Osmanlı devleti sayesinde yeni cepheleler açılarak savaş daha geniş bir alana yayılacak, İngiliz ve Fransız sömürgelerinde bulunan Müslümanların ayaklanmasından faydalanarak da itilaf bloğunu arasında da fikir ayrılıklarına neden olacaktı.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savaştığı,

- I. Kafkas,
- II. Galiçya,
- III. Çanakkale

cephelerinden hangileri taarruz amacıyla açılmıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

ÇÖZÜM

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti genel olarak savunma savaşı yapmıştır. Bu amaçla Galiçya cephesinde müttefiklerine yardım edebilmek, Çanakkale cephesine de kendini savunmak amacıyla mücadele etmiştir. Kafkas Cephesi ise saldırı amacıyla açılan cephelelerdendir ve bu cephede Rusya ile mücadele edilmiştir.

CEVAP: A

PMYO-2011

Almanya'nın Birinci Dünya Savaşı'nda, Osmanlı Devleti'nin kendi saflarında savaşa girmesini istemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Süveyş Kanalı'nı ele geçirme isteği
- B) Halifelik nüfuzundan yararlanabilmek umudu
- C) Rusya'nın müttefikleriyle bağlantısının kesilmesini amaçlaması
- D) Yeni cephelerin açılmasıyla Anlaşma Devletlerinin zorlanmasını amaçlaması
- E) Kapitülasyonların kaldırılması yönündeki beklentisi

ÇÖZÜM

Almanya'nın I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'ni kendi tarafında görmek istemesinin en önemli nedeni Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu jeopolitik konumdur. Osmanlı Devleti'nin Almanya ile birlikte hareket etmesi, İtilaf Devleti olan Rusya'nın Boğazların kapatılması ile yalnız bırakılabileceği anlamı da gelmektedir. Ayrıca Osmanlı'nın sahip olduğu halifelik Arap yarımadasına egemen olabilmek için de önemlidir. Aynı zamanda Süveyş Kanalı'nı ele geçirmek isteyen Almanya bu yolla İngiltere ve Fransa'nın sömürgelerinden faydalanmasını da engellemek istemiştir. Savaşı geniş bir coğrafyaya yayarak İtilaf Devletleri'ni de zor duruma düşürmek istemiştir. Almanya, Osmanlı Devleti'ni kapitülasyonların kaldırılması, uzatılması ya da farklı bir ekonomik ayrıcalık alabilmek için savaşta yanında istememiştir.

CEVAP: E

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devletinin ve Almanya'nın, Kafkas Cephesi'nin açılmasıyla elde etmeyi planladıkları kazanımlardan biri olduğu savunulamaz?

- A) Bakü petrollerini ele geçirmek
- B) Kafkaslar üzerinden Hindistan'a ulaşmak
- C) Rusya'nın güneye inmesini önlemek
- D) Kafkaslardaki bağımsızlık mücadelesini desteklemek
- E) Süveyş Kanalı'nın ele geçirek İngilizlerin sömürgelerine giden yolu kapatma

ÇÖZÜM

A, B, C, D seçeneklerine doğrudan Osmanlı Devleti ve Almanya müttefik olarak Kafkasya cephesinden elde etmeyi planladıkları kazanımlar arasında yer almaktadır. E seçeneği ise Osmanlı Devleti'nin Kafkas Cephesi değil Kanal cephesinden kazanımları arasında yer almaktadır.

CEVAP: E

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi Wilson İlkelerinden biri değildir?

- A) Devletler arasındaki anlaşmazlıkları barış yoluyla çözecek bir teşkilat kurulması
- B) Yenen devletlerin, yenilen devletlerden toprak almaması
- C) Yenilen devletlerin, yenen devletlere savaş tazminatı ödemesi
- D) Boğazların her devletin ticaret gemilerine açık olması
- E) Devletler arasında gizli anlaşmalar yapılmaması

ÇÖZÜM

Wilson İlkeleri'nde; Devletlerarası gizli antlaşmaların yapılmaması, uluslar arası suların serbest dolaşıma açık olması, silahlanma yarışına son verilmesi, yönetimlerin bölge halklarının da isteklerini dikkate alması, Alsace-Lorraine bölgesinin Fransa'ya verilmesi, Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelerde egemenliklerinin tanınması, Boğazların bütün milletlerin gemilerine açık olması, yenen devletlerin yenilen devletlerden toprak ve tazminat almaması ve savaş sırasında yapılan gizli antlaşmaların geçersiz sayılması gibi maddeleri olduğu açıktır.

Bu maddelere bakıldığında Yenilen devletlerin, yenen devletlere tazminat ödemesi mümkün değildir.

CEVAP: C

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisi, İttihat ve Terakki Partisinin millî ekonomi oluşturma çabaları arasında gösterilemez?

- A) Kapitülasyonları 1914'te tek taraflı kaldırma girişiminde bulunulması
- B) Tarıma destek amacıyla Ziraat Bankasının kurulması
- C) Yabancı şirketlere belirli sayıda Türk çalıştırma zorunluluğu getirilmesi
- D) Halkın yerli malı kullanmaya teşvik edilmesi
- E) Gümrük tarifelerinin yükseltilmesi

ÇÖZÜM

İttihat Terakki Partisi her alanda olduğu gibi ekonomide de ulusal politika izlemiştir. Bunun sonucunda yerli malı tüketimini teşvik etmiş, yerli ekonomiyi korumak için gümrük vergilerini artırmış, kapitülasyonların olumsuz etkilerini azaltmak için I. Dünya Savaşı'na girerken kapitülasyonları tek taraflı kaldırmıştır. Yabancı şirketlerde denetim sağlamak için belirli sayıda Türk çalıştırma zorunluluğu getirmiştir. Millî sermayeyi canlandırmak için bankalar kurulmuştur fakat Ziraat Bankası bunlardan değildir. Ziraat Bankası daha önce II. Abdülhamit'in İstibdat Dönemi'nde 1888'de kurulmuştur.

CEVAP: B

KPSS-2012

Mustafa Kemal Paşa'nın Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelerek düşünceleri ni yaymak için Fethi Bey'le birlikte çıkardığı gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tasvir-i Efkâr
- B) Yenigün
- C) Minber
- D) İkdâm
- E) Hakimiyet-i Milliye

ÇÖZÜM

Tasvir-i Efkâr 1862'de Şinasi tarafından çıkarılmıştır. Yenigün, İkdâm ve Hakimiyet-i Milliye ise I. TBMM döneminde Mili Mücadeleyi desteklemek amacıyla 1920 sonrası çıkarılan gazetelerdir. Mondros'un imzalandığı 1918 yılında Mustafa Kemal ve Fethi Beyin İstanbul'da çıkardığı gazete Minber'dir.

CEVAP: C

K PSS-2012

Kuvayı Milliye birlikleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bazı yerel isyanların bastırılmasında etkili olduğu
 B) İşgallere karşı halkın tepkisi sonucu olduğu
 C) Düşman ilerleyişini yavaşlattığı
 D) Doğu cephesinde etkin rol oynadığı
 E) Bölgesel mahiyette olduğu

ÇÖZÜM

Kuvay-ı Milliye (Milli Kuvvetler) Mondros Mütarekesi gereğince Osmanlı ordusunun dağıtılması üzerine halkın işgallere tepki niteliğinde kurduğu bölgesel milis direniş örgütleridir. Çerkez Ethem başta olmak üzere bazı Kuvay-ı Milliye reisleri isyanları bastırmakta etkin rol oynamışlardır. Bunun yanında düşman işgallerini tamamen durduramamışlar, yavaşlatarak zaman kazandırmışlardır. Doğu Cephesi'nde Kuvay-ı Milliye birlikleri yoktur. Mondros Mütarekesi'nde dağıtılmayan tek düzenli ordu olan Kazım Karabekir komutasındaki XV. Kolordu vardır.

CEVAP: D

P MYO-2012

Birinci Balkan Savaşı öncesinde Rusya'nın desteğiyle Osmanlı Devleti'ne karşı bir Balkan ittifakı oluşturulmuştur. Aşağıdaki devletlerden hangisi, bu ittifak içinde yer almamıştır?

- A) Sırbistan
 B) Yunanistan
 C) Karadağ
 D) Bulgaristan
 E) Arnavutluk

ÇÖZÜM

I. Balkan Savaşı'nda Sırbistan Bulgaristan, Karadağ ve Yunanistan Osmanlı Devleti'ne karşı savaşmıştır. Arnavutluk II. Balkan Savaşına yukarıdaki devletler ek olarak Arnavutluk ve Romanya da katılmıştır.

CEVAP: E

P MYO-2012

Birinci Dünya Savaşı'nda, ekonomik bakımdan sıkıntı içinde olan Rusya'ya müttefiklerinin yardım ulaştırmak amacıyla açtıkları cephe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kafkasya
 B) Çanakkale
 C) Romanya
 D) Kanal
 E) Galiçya

ÇÖZÜM

Çanakkale Cephesi; I. Dünya Savaşı sırasında 1915-1916 yılları arasında Gelibolu Yarımadası'nda Osmanlı İmparatorluğu ile İtilaf Devletleri arasında yapılan deniz ve kara muharebeleridir. İtilaf Devletleri; Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti konumundaki İstanbul'u alarak İstanbul ve Çanakkale boğazlarının kontrolünü ele geçirmek, Rusya'yla güvenli bir ticarî ve askeri ticaret yolu açmak, Alman müttefiklerinden birini savaş dışı bırakarak İttifak Devletlerini zayıflatmak amaçları ile ilk hedef olarak Çanakkale Boğazı'na girmişlerdir. Ancak saldırıları başarısız olmuş ve geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

CEVAP: B

P MYO-2012

İzmir'in işgali sırasında Yunanlılara karşı ilk kurşunu atan Hukuk-ı Beşer Gazetesi başyazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hasan Tahsin
 B) Süleyman Fethi
 C) Hasan Fehmi
 D) Derviş Vahdet
 E) Şahin Bey

ÇÖZÜM

Hasan Tahsin ya da gerçek adıyla Osman Nevres (1881, Selanik - 15 Mayıs 1919, İzmir), 15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'e çıkartma yapan, seçkin askerlerden oluşan Yunan Efzon Alayı işgal askerine, Kordonboyu'ndan ilk kurşunu sıkarak Türk direnişini başlatan ulusal sembol kişi, yazar ve gazetecidir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Trablusgarp Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin bu savaşa gönüllü katılan subaylarını geri çağırarak duruma kalmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Trablusgarp'la kara bağlantısının kalmaması
- B) Deniz gücünün zayıf olması
- C) Oniki Ada'nın işgal edilmesi
- D) Balkan Savaşı'nın başlaması
- E) Rodos'un işgal edilmesi

ÇÖZÜM

Trablusgarp Savaşı sırasında Osmanlı Devleti askeri birliklerinin bir kısmını Balkanlara yönlendirmek amacıyla geri çekerek zorunda kalmıştır. Trablusgarp Savaşı'nı bitiren Uşi Anlaşması ile Osmanlı Devleti kalan askeri birliklerinin tamamını Balkanlara kaydırmıştır. Osmanlı Devleti, Balkan Savaşları'nda Oniki Ada'yı Yunanistan'a kaptırma endişesi içinde kaldığı için adaları, savaştan sonra geri almak şartıyla İtalya'ya vermiştir. Ancak İtalya, Balkan Savaşları bitmesine rağmen adaları kendi topraklarına kattığını ilan etmiştir.

CEVAP: D

K PSS-2013

Osmanlı Devleti'nde XX. yüzyılın başlarında görülen;

- I. İkinci Meşrutiyet'in ilanı,
- II. Babıali Baskını,
- III. 31 Mart Vakası

olaylarının kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, II, III
- B) I, III, II
- C) II, I, III
- D) III, I, III
- E) III, II, I

ÇÖZÜM

II. Meşrutiyet; Osmanlı Anayasası'nın, 29 yıl askıda kaldıktan sonra, 24 Temmuz 1908'de yeniden ilân edilmesiyle başlayan ve 6 Kasım 1922'de Osmanlı Devleti'nin tasfiyesiyle sona eren dönemdir.

Babıali Baskını; Osmanlı İmparatorluğu'nda 23 Ocak 1913 günü Enver Bey ve Talat Bey'in başını çektiği bir grup İttihat ve Terakki üyesi tarafından hükümet binası Babıali'nin basılmasıyla gerçekleştirilen askerî darbedir. Bu baskın sırasında Harbiye Nazırı Nâzım Paşa öldürülmüştür. Baskın sonrasında iktidar İttihat ve Terakki'nin eline geçmiştir.

31 Mart Vakası; II. Meşrutiyet'in ilanından sonra İstanbul'da yönetime karşı yapılmış büyük bir ayaklanmadır. Rumî Takvim'e göre 31 Mart 1325'te (13 Nisan 1909) başladığı için bu adla anılmıştır.

CEVAP: B

K PSS-2013

Mondros Ateşkes Anlaşması'nın 7. Maddesine işlerlik kazandırmak amacıyla;

- I. Mavri Mira,
- II. Pontus Rum,
- III. Hürriyet ve İtilaf,
- IV. İngiliz Muhipleri

kuruluşlarından hangileri, fiilî hareketlerde bulunmuştur?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) I, II ve III E) III, III ve IV

ÇÖZÜM

Mavri Mira; Rum Patrikhanesi tarafından kurulan cemiyettir ve Yunan Hükümeti'nden aldığı maddi ve manevi destekle çalışmışlardır. Amacı, eski Bizans Devleti'ni yeniden diriltmek, Ege Bölgesi'nde çeteler kurarak ve propaganda yaparak Yunanlılara yardımcı olmaktır. Mondros Ateşkes Anlaşması'nın 7. Maddesine işlerlik kazandırmak amacıyla fiilî harekette bulunmuşlardır.

Pontus Rum Cemiyeti; 1904'de kurulan Pontus Rum Cemiyeti Karadeniz'de ayrılıkçı faaliyetler yürütmüşlerdir. Cemiyetin ve bölgedeki o dönemde çoğunluğu oluşturan Rumların amacı merkezi Samsun olmak üzere Batum'dan Sinop'a kadar olan bölgede bir Pontus Devleti kurmaktır. Kutsal Anadolu Rum Cemiyeti adında bir cemiyet de bu cemiyete destek olmuştur. Mondros Ateşkes Anlaşması'nın 7. Maddesine işlerlik kazandırmak amacıyla fiilî harekette bulunmuşlardır.

Hürriyet ve İtilaf Fırkası; İkinci Meşrutiyet döneminde iktidardaki İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne karşı kurulmuş olan en önemli muhalefet partisidir. 1911-1913 arasındaki ilk etkinlik dönemi, 23 Ocak 1913'te İttihat ve Terakki'nin Bâb-ı Âli Baskını ile diktatörlüğünü ilan etmesi üzerine sona ermiştir.

İngiliz Muhipleri; Damat Ferit Paşa ve Sait Molla gibi üyeleri bulunan ve İngiliz Mandasını savunan Türk milli varlığına düşman cemiyet içerisinde yer almaktadır. 20 Mayıs 1919'da kurulmuştur. İngilizlerden para yardımı alan cemiyet, Anadolu'da karışıklıklar çıkarmayı ve Kurtuluş Savaşı'nı engellemeyi amaçlamıştır.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Mustafa Kemal, Birinci Dünya Savaşı sırasında;

- I. Çanakkale,
- II. Suriye,
- III. Irak

cephelerinin hangilerinde görev almıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Mustafa Kemal I. Dünya Savaşı'nda Çanakkale, Suriye ve Filistin cephelerinde görev almıştır. Irak cephesi İngilizler tarafından petrol kaynaklarını ele geçirmek üzere açılan bir cephe-dir. Bu cephede Osmanlı kuvvetleri yerli askerlerle karşılık vermiş ancak başarılı olunamamıştır.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Mondros Ateşkes Anlaşması'nda Boğazların Anlaşma Devletlerine açılması ve istihkâmların işgal edilmesi öngörülmüştür.

Aşağıdakilerden hangisi, bu madde ile amaçlananlardan biri değildir?

- A) Rusya'da Çarlık rejimini yeniden kurma girişimine destek olmak
- B) Osmanlı Hükûmetini baskı altına almak
- C) Kafkaslardaki İngiliz birliklerine yardım edebilmek
- D) Anlaşma Devletlerinin Karadeniz'deki etkisini artırmak
- E) Wilson İlkelerinin kabul edilmesini sağlamak

ÇÖZÜM

Mondros Ateşkes Anlaşması'nda Boğazların Anlaşma Devletlerine açılması ve istihkâmların işgal edilmesi öngörülmüştür maddesi ile Rusya'daki rejime destek vermek, Osmanlı Devleti'nin baskı altına almak, İngilizlere yardım etmek ve Anlaşma devletlerinin Karadeniz'deki etkinliklerini arttırmak amaçlanmıştır. Ancak Wilson İlkeleri'nin kabul ettirilmesi amaçlanmamıştır.

Wilson İlkeleri, dönemin Amerika Birleşik Devletleri başkanı Woodrow Wilson'ın 8 Ocak 1918 günü ABD Kongresi'nde yaptığı konuşmada bahsettiği ilkelere verilen addır. On Dört Madde olarak da anılan bu on dört ilke, ABD'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulmasını istediği dünya düzenine ilişkin görüşlerini de ifade etmektedir.

CEVAP: E

Milli Mücadele Döneminde Örgütlenme

KPSS-2006

Aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirilmesiyle ilgili kararlar Sivas Kongresi'nde alınmıştır?

- A) Batı Cephesi'nin ikiye ayrılması
- B) Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin kurulması
- C) Temsilciler Kurulu merkezinin Ankara'ya taşınması
- D) Mustafa Kemal'in meclis başkanı seçilmesi
- E) Milletvekili seçimlerinin iki yılda bir yapılması

ÇÖZÜM

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin kurulması kararı Sivas Kongresi'ne aittir.

Sivas Kongresi'nin;

- a) Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz,
- b) Her türlü işgallere karşı top yekün savunma yapılacak,
- c) Kuvayn, Milliye'yi tek kuvvet tanımak ve milli iradeyi hakim kılmak esastır.
- d) Manda ve himaye kabul edilemez.
- e) Milli iradeyi temsil etmek üzere, Meclis-i Mebusan'ın derhal toplanması gereklidir.
- f) İstanbul Hükümeti üzerine düşen görevi yerine getirmez ise, vatanın bağımsızlığını ve bütünlüğünü temin edecek her türlü tedbir ve karar alınacaktır.

kararları alınmıştır.

CEVAP: B

KPSS-2006

Son Osmanlı Mebuslar Meclisi'nin toplanmasında,

- I. Sivas Kongresi kararları,
- II. Erzurum Kongresi kararları,
- III. TBMM'nin açılması

gelişmelerinden hangilerinin hızlandırıcı etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

TBMM'nin açılması, Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin kapanmasından sonra gerçekleşen bir olaydır. Kronolojik olarak Osmanlı Mebuslar Meclisini açılmasını etkisi olamaz. Erzurum Kongresi ve ardından benzer kararların kabul edildiği Sivas Kongresi Mebuslar Meclisinin toplanmasını hızlandırmıştır.

CEVAP: D

KPSS-2006

Amasya Görüşmeleri'ne katılan Salih Paşa'nın alınan kararların resmi nitelikte olmadığını Temsilciler Kurulu'na söylemesi, kendisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini gösterir?

- A) Tutuklanmaktan korktuğunu
B) Alınan kararlarda etkili olduğunu
C) Görüşmelere hükümetten gizli katıldığını
D) Anadolu'daki ulusal harekete katılacağını
E) Kararları, hükümetinin kabul etmemesinden endişe duyduğunu

ÇÖZÜM

Salih Paşa, Amasya Görüşmeleri'nde alınan kararların bağlayıcı nitelikte olmadığını söylerken, bu kararların İstanbul Hükümeti'ne padişah tarafından benimseyebileceğinden duyduğu endişeyi dile getirmiştir.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

Aşağıdaki ayaklanmalardan hangisi, etnik ayrımcılık ve dini nedenlerle çıkamamıştır?

- A) Koçgiri B) Şeyh Sait
C) Menemen D) Nasturi
E) Demirci Mehmet Efe

ÇÖZÜM

Koçgiri, Şeyh Sait, Menemen ve Nasturi ayaklanmaları etnik ayrımcılık ve dini nedenlerle çıkan ayaklanmalar arasında yer almaktadır. Demirci Mehmet Efe ayaklanması ise düzenli orduya katılmak istemeyen Demirci Mehmet Efe'nin çıkardığı ayaklanmadır. Demirci Mehmet Efe ayaklanması, Refet Bey'in askeri birlikleri tarafından durdurulmuştur.

CEVAP: E

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Anzavur Ayaklanması
- II. Demirci Mehmet Ayaklanması
- III. Çerkes Ethem Ayaklanması

Kurtuluş Savaşı sırasında yukarıdaki ayaklanmaların hangilerinin çıkmasında İngilizlerin etkisi olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

İngiltere'nin boğazlardaki ve Marmara Denizindeki üstünlüğünü korumak istediğinde Anzavur Ayaklanması'nı desteklemiştir. Demirci Mehmet ve Çerkes Ethem Ayaklanmaları genel olarak düzenli orduya katılmak istemeyen grupların çıkardığı ayaklanmalardır ve İngiltere'nin bu ayaklanmalarla bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

Sayıştay Denetçiliği-2006

Aşağıdakilerden hangisi Amasya Görüşmeleri'nde anlaşmaya varılan esaslar arasında değildir?

- A) Manda ve himayenin kabul edilmemesi
- B) Vatanın bütünlüğünün ve istiklalinin korunması
- C) Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin İstanbul Hükümeti'nce tanınması
- D) Müslüman olmayan topluluklara sosyal dengeyi bozacak ayrıcalıklar verilmemesi
- E) Temsilciler Kurulu'nun Ankara'ya gelmesi

ÇÖZÜM

Amasya Görüşmeleri'nde alınan kararlar;

- a) Türk vilayetleri düşmana terk edilmeyecektir.
- b) Hiçbir şekilde manda ve himaye kabul edilmeyecektir.
- c) Türk vatanının bütünlüğü ve bağımsızlığı korunacaktır.
- d) Müslüman olmayan azınlıklara siyasi egemelik ve sosyal dengemizi bozacak nitelikte haklar verilmeyecektir.
- e) Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin hukuki varlığını İstanbul Hükümeti tanıyacaktır.
- f) Milli Meclis, Anadolu'da İstanbul Hükümetinin uygun göreceği güvenilir bir yerde toplanacaktır.
- g) İtilaf Devletleri ile yapılacak barış görüşmelerine Temsil Heyeti'nin uygun görüldüğü kimseler gönderilecektir, kararları alınmıştır. Amasya Görüşmesi'nin yapılması Temsil Heyeti'nin İstanbul Hükümetince tanındığını göstermektedir.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Yurdun bütünlüğü ve vatanın bağımsızlığı tehlikededir.
- II. Ulusun bağımsızlığını yine ulusun azim ve kararı kurtaracaktır.
- III. Müslüman olmayanlara siyasi hakimiyeti ve sosyal dengeyi bozacak ayrıcalıklar verilemez.

Yukarıdakilerden hangileri Amasya Genelgesi'nin hükümleri arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Amasya Genelgesi'nde alınan kararlar;

- a) Vatanın bütünlüğü milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- b) İstanbul Hükümeti aldığı sorumluluğun gereğini yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gösteriyor.
- c) Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- d) Milletin içinde bulunduğu durum ve şartların gereğini yerine getirmek ve haklarını gür sesle cihana duyurmak için, her türlü baskı ve kontrolden uzak milli bir heyetin varlığı zaruridir.
- e) Anadolu'nun her bakımdan en güvenilir yeri olan Sivas'ta hemen milli bir kongre toplanması kararlaştırılmıştır.
- f) Bunun için bütün illerin her sancağından milletin güvenini kazanmış üç temsilcinin mümkün olan en kısa zamanda yetişmek üzere yola çıkılması gerekmektedir.
- g) Her ihtimale karşı bu mesele milli bir sır olarak tutulmalı ve temsilciler gereğinde yolculuklarını kendilerini tanıtmadan yapmalıdırlar.
- h) Doğu illeri adına 10 Temmuz'da Erzurum'da bir kongre toplanacaktır kararları alınmıştır. Müslüman olmayanlara siyasi hakimiyeti ve sosyal dengeyi bozacak ayrıcalıklar verilemez kararı Amasya Görüşmeleri'nden alınan kararlara arasında yer almaktadır.

CEVAP: D

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

İstanbul Hükümeti Sivas Kongresi'nin toplanmasına açıkça karşı çıkmıştır. Aşağıdaki-
lerden hangisi İstanbul Hükümeti'nin bu tutumuna bir kanıttır?

- A) Hilafet Ordusu
- B) Anzavur Ayaklanması
- C) Millî Aşireti Ayaklanması
- D) Yozgat Ayaklanması
- E) Ali Galip Olayı

ÇÖZÜM

Ali Galip Olayı, Sadrazam Damat Ferit Paşa Hükümeti'nin, Elazığ Valisi Ali Galip Bey'in önderliğinde Sivas Kongresi'nin yapılmasını engellemeye ve Mustafa Kemal Paşa'yı ortadan kaldırmaya, Heyet-i Temsiliye ve Millî Mücadeleyi durdurmaya çalıştığı girişimdir. İstanbul Hükümeti Sivas Kongresi'nin toplanmasına açıkça karşı çıktığını da bu girişimden anlaşılmaktadır.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

TBMM'nin yasama ve yürütme yetkilerinin yanı sıra yargı yetkisini de denetiminde bulundurmamak istemesi,

- I. hükümet bunalımını önlemek,
- II. duruşmaları çabuklaştırmak,
- III. otorite kurmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

TBMM'nin yasama ve yürütme yetkilerinin yanı sıra yargı yetkisini de denetiminde bulundurmamak istemesi elinde bulunan duruşmaları çabuk sonuçlandırılmasını sağlamıştır. Ayrıca yargı yetkisi ile içinde buldukları zamanda bir güç merkezi olarak da kabul edildiğini de göstermektedir. TBMM'nin elinde bulundurduğu bu yetkiler hükümet bunalımını önlememiştir. Bu durum ancak Cumhuriyetin ilanı giderilebilmiştir.

CEVAP: E

KPSS-2007

TBMM'nin açılmasından sonra,

- I. Mecliste gruplaşmaların oluşmaya başlaması,
- II. Kuvayı milliye birliklerinin ihtiyaçlarının Milli Savunma Başkanlığına karşılanması,
- III. Batı ve Güney cephelerinin Genelkurmay Başkanlığına bağlanması

gelişmelerinden hangileri, askerî gücün belli bir otoriteye bağlı olmasının gerekliliği görüşünün uygulandığını gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Kuvayı Milliye birliklerinin, Milli Savunma Bakanlığı'nın ihtiyaçlarının karşılanması ve cephelerin Genel Kurmay Başkanlığı'na bağlanması tarzındaki gelişmeler askerî gücün belli bir otoriteye bağlı olmasının gereği olarak uygulanmıştır.

CEVAP: E

KPSS-2007

Erzurum Kongresi'nde "Azınlıklara, siyasal egemenliği ve sosyal dengeyi bozacak şekilde yeni birtakım özel haklar verilmesi kabul edilmeyecektir." kararı alınmıştır.

Bu karar aşağıdakilerden hangisine bir tepkidir?

- A) Her türlü işgal ve ayrıcalıklara
B) Azınlıkların İstanbul'da kalmasına
C) Azınlıkların kendi kültürlerini korumalarına
D) Patrikhanenin Rumların dinî temsilcisi olmasına
E) Türkiye içindeki Müslüman olmayan azınlıkların Türk tebaası sayılmasına

ÇÖZÜM

Erzurum Kongresi'nde bu türden bir karar alınmasının en önemli sebebi Avrupalı devletlerin yıllarca azınlıkları bahane ederek içişlerimize yaptıkları müdahaledir. Bu durum Anadolu'nun işgalinin ardından daha fazla müdahale edilmesinide engellemiştir.

CEVAP: A

KPSS-2007

Sivas Kongresi'nde aşağıdakilerden hangisiyle ilgili sorun çıkmıştır?

- A) Ali Fuat Cebesoy'un Umum Kuvayı milliye Komutanlığına atanması
B) Milli cemiyetlerin birleştirilmesi
C) Erzurum Kongresi'ne katılan delegelerin Sivas Kongresi'ne de katılması
D) Manda yönetiminin kabul edilmesi önerisi
E) İstanbul Hükümeti temsilcisi Salih Paşa'yla Amasya'da görüşülmesi

ÇÖZÜM

Sivas Kongresi öncesinde iki sorun yaşanmıştır. Bunlardan birisi Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığına seçilmek istenmemesi, bir diğeri de manda ve himaye konusunun yeniden gündeme gelmesidir.

CEVAP: D

KPSS-2007

Amasya Görüşmelerinde İstanbul Hükümeti ile Temsilciler Kurulu aşağıdaki konuların hangisinde anlaşmaya varamamıştır?

- A) Ali Rıza Paşa'nın sadrazamlığa getirilmesi
B) Mebuslar Meclisinin toplanacağı yerin belirlenmesi
C) Barışın en kısa zamanda sağlanması
D) Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin hukuki bir kuruluş olarak kabul edilmesi
E) Seçimlerin en kısa sürede yapılması

ÇÖZÜM

Amasya Görüşmeleri'nde yaşanan tek sıkıntı Mebuslar Meclisi'nin nerede toplanacağı sorunudur. Temsil Heyeti, İstanbul'un işgal altında olmasından ötürü güvenli bir yerde toplanmasını istemiş ancak bu teklif padişah tarafından da daha sonra reddedilmiştir.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

İstanbul Hükümeti, Sivas Kongresi'nin toplanmasına açıkça karşı çıkmıştır. Aşağıdakilerden hangisi, İstanbul Hükümetinin bu tutumuna bir kanıttır?

- A) Ali Galip Olayı
- B) Anzavur Ayaklanması
- C) Hilafet Ordusu
- D) Yozgat Ayaklanması
- E) Milli Aşireti Ayaklanması

ÇÖZÜM

Ali Galip Olayı, Sadrazam Damat Ferit Paşa Hükümeti'nin, Elazığ Valisi Ali Galip Bey'in önderliğinde Sivas Kongresi'nin yapılmasını engellemeye ve Mustafa Kemal Paşa'yı ortadan kaldırmaya, Heyet-i Temsilîye ve Milli Mücadeleyi durdurmaya çalıştığı girişimdir. İstanbul Hükümeti Sivas Kongresi'nin toplanmasına açıkça karşı çıktığını da bu girişimden anlaşılmaktadır.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Amasya Görüşmelerinde, Temsilciler Kurulu ile İstanbul Hükümeti temsilcisi arasında aşağıdakilerden hangisi yönünde anlaşmaya varılmamıştır?

- A) Seçimlerin yenilenmesi
- B) Mebuslar Meclisinin İstanbul dışında toplanması
- C) Erzurum Kongresi kararlarının kabul edilmesi
- D) Sivas Kongresi kararlarının kabul edilmesi
- E) Barış görüşmelerine gidecek temsilcilerin seçimi

ÇÖZÜM

Amasya Görüşmeleri'nde, Temsilciler Kurulu ile İstanbul Hükümeti temsilcisi Mebuslar Meclisi'nin İstanbul dışında toplanması konusunda bir uzlaşmaya varamamıştır. Seçimlerin yenilenmesi, Erzurum ve Sivas Kongreleri kararlarının kabul edilmesi ve barış görüşmelerine gidecek temsilcilerin seçimi anlaşmaya varılan konular arasında yer almaktadır.

CEVAP: B

İcra Müdürlüğü Sınavı-2007

Erzurum Kongresi'nin,

- I. Doğu Anadolu'nun bütünlüğünün korunması amacıyla toplanması,
- II. aldığı kararlarda vatanın parçalanmaz bir bütün olduğunun belirtilmesi,
- III. Doğu Anadolu'daki illerin temsilcilerinden oluşması

özelliklerinden hangileri ulusal bir kongre olduğunu gösterir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Erzurum Kongresi'nde, vatanın parçalanmaz bir bütün olduğunun belirtilmesi kongrenin ulusal bir kongre olduğunu göstermektedir. Ancak kongrenin Doğu Anadolu'daki temsilcilerden oluşması ve toplanış amaçları içerisinde Doğu Anadolu'nun bütünlüğünün korunması ifadesi kongrenin yerel özelliklere de sahip olduğunu göstermektedir.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Kuvayı milliye'nin,

- I. eli silah tutan herkesin katıldığı küçük silahlı gruplar olması,
- II. ihtiyaçlarının halk tarafından karşılanması,
- III. işgallere karşı kurulması

özelliklerinden hangileri disiplinsiz davranışlara ortam hazırladığı için düzenli ordunun kurulması gerekli olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Kuvayı Milliye'nin, eli silah tutan herkesin katıldığı küçük silahlı gruplar halinde olması profesyonel bir yapının olmadığını göstermektedir. Bunun yanında kendilerine ait bir ekonomik yapılarının olmaması ve ihtiyaçlarının halk tarafında karşılanması da disiplinsiz davranışların görülmesine ortam hazırlamıştır. Bu durumlar kendi ekonomik imkanları olan, belirli bir merkezden yönetilen düzenli bir ordunun olması gerektiğini göstermektedir. İşgallere karşı kurulması düzenli ordunun var olmasını gerektirmez. Küçük birlikler ile de ülke geneli olmasada belirli yerlerde işgallere karşı koyabilir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Mustafa Kemal 24 Nisan 1920 tarihinde TBMM'ye verdiği önergede "Meclisin Üstünlüğü" maddesine yer vermiştir.

Bu önergeyle,

- I. milletvekili sayısının belirlenmesi,
- II. Meclisin ülke yönetimini üstlenmesi,
- III. ülkenin kurtuluşunun sağlanması ve korunması

durumlarından hangilerini gerçekleştirmeyi amaçladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Mustafa Kemal 24 Nisan 1920 tarihinde TBMM'ye verdiği önergede "Meclisin Üstünlüğü" maddesine yer vermesi meclisin ülke yönetimini üstlenmesi ve ülkenin kurtuluşunun ancak meclis iradesi ile olabileceğini göstermektedir. Milletvekili sayısının meclis üstünlüğü ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: E

Sayıştay Denetçiliği-2007

- I. Ali Fuat Paşa'nın Kuvayı Milliye Komutanlığı'na atanması
- II. Ulusal direnişin sesini duyuracak bir gazetenin yayımlanmasının belirtilmesi
- III. Bağımsızlığı dile getirecek ulusal marş için yarışma açılması

konularından hangileriyle ilgili kararlar Sivas Kongresi'nde alınmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Ali Fuat Paşa'nın, Kuvayı Milliye Komutanlığı'na atanması, Ulusal direnişin sesini duyuracak bir gazetenin yayımlanmasının belirtilmesi Sivas Kongresi kararları arasında yer almaktadır. Bağımsızlığı dile getirecek ulusal marş için yarışma açılması Sivas Kongresi'nin kararları içerisinde yer almaz. İstiklâl Harbi'nin milli bir ruh içerisinde kazanılması imkânını sağlamak amacıyla Maarif Vekaleti (Milli Eğitim Bakanlığı) tarafından düzenlenen yarışma ile 12 Mart 1921'de kabul edilmiştir.

CEVAP: D

KPSS-2008

Erzurum Kongresi kararlarının aşağıdakilerin hangisinde etkili olduğu savunulamaz?

- A) Sivil ve askeri yöneticilerin işgallere karşı mitingler düzenlemeleri için genelgeler yayımlaması
- B) Lozan Antlaşması'nın bağımsızlığı savunan ruhu
- C) TBMM'nin toplanış ve açılış gerekçesi
- D) Sivas Kongresi kararları
- E) Amasya Protokolleri

ÇÖZÜM

Erzurum Kongresi kararları içerisinde sivil ve askeri yöneticilerin işgallere karşı mitingler düzenlemeleri yer almaz. Bu durum Havza Genelgesi kararları içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: A

KPSS-2008

Sivas Kongresi'nde sonra, Temsilciler Kurulu'nun girişimiyle Damat Ferit Paşa Kabinesi düşürülmüş ve kabineyi Ali Rıza Paşa kurmuştur.

Bu duruma göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İstanbul Hükümeti ile Anadolu arasında ilişkilerin yeniden kurulduğu
- B) Padişahın, Anlaşma Devletleri'nin etkisinden kurtulduğu
- C) İstanbul Hükümeti'nin Anadolu'nun gücünü tanıdığı
- D) Damat Ferit Kabinesi'nin Temsilciler Kurulu çalışmalarına karşı olduğu
- E) Ali Rıza Paşa Kabinesi'nin, Sivas Kongresi'nde seçilen Temsilciler Kurulu'nun isteklerine uymak zorunda kalabileceği

ÇÖZÜM

Sivas Kongresi'nin sonucunda Damat Ferit Hükümeti istifa etmiş, yerine Ali Rıza Paşa Hükümeti kurulmuştur. İstanbul Hükümeti bu durum sonucunda Amasya Görüşmesi ile Anadolu hareketlerini tanımak zorunda kalmıştır. Ali Rıza Paşa Hükümeti'nin kurulması padişahın Anlaşma Devletleri'nin etkisinden kurtulduğunu göstermez.

CEVAP: B

KPSS-2008

Aşağıdakilerden hangisi TBMM'ye karşı başlatılan ayaklanmaların nedenlerinden biri değildir?

- A) Seçim çalışmalarının başlaması
- B) Azınlıkların devlet kurmak istemesi
- C) İstanbul Hükümetince halkın dinî duygularının kötüye kullanılması
- D) Osmanlı Devleti'nin zayıflığından yararlanarak bazı ailelerin otoriteyi ellerine geçirmesi
- E) Bazı Kuvayı milliyetçilerinin yeni orduya katılmaya ve devlet düzenine girmeye karşı olması

ÇÖZÜM

TBMM'ye karşı çıkan isyanların sebeplerine bakıldığında;

- a. İstanbul Hükümeti'nin, TBMM'nin siyasi otoritesini yok göstermek istemesi ve halkın dini duygularını kullanarak isyana teşvik etmesi.
- b. Azınlıkların devlet kurmak istemesi
- c. Kuvva-i Milliye'nin bazı personelinin düzenli orduya katılmak istememesi
- d. TBMM'nin halka kendisini siyasi otorite olarak kabul ettirmek istemesi.

CEVAP: A

KPSS-2008

Amasya Görüşmelerinde yapılan üçüncü protokolle, Ermeni göçü sırasında suç işleyenlerin mebus seçimlerine katılmalarının önlenmesi istenmiş, siyasi partilerin ve Hıristiyan toplulukların seçime katılmalarının sağlanması için çaba gösterileceği belirtilmiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olduğu savunulamaz?

- A) Meclise ülkeyi temsil eden tüm siyasi görüşlerin girmesi gereğine inanıldığı için
- B) Seçimlerin yapılması için huzurlu bir ortamın sağlanmaya çalışıldığı için
- C) Seçimlerin erken yapılmasının zaman kazandıracağı için
- D) Uygulamalarda adil davranılmasının gereğine inanıldığı için
- E) Birlik ve beraberliğin sağlanmasına gerek görüldüğü için

ÇÖZÜM

Siyasi partilerin ve azınlıkların seçime katılmalarının sağlanması adına çaba harcanmasının sebebi birlik ve beraberliğin sağlamak istemesidir. Birlik ve beraberlikte ülkedeki bütün dini ve etnik azınlıklarında kanunlarla söz sahibi olması ile ancak mümkün olacaktır.

CEVAP: C

KPSS-2008

Kurtuluş Savaşı'nın bütün şiddetiyle devam ettiği bir ortamda ara seçimlere gidilerek TBMM'nin çalışmalarını sürdürmesi sağlanmıştır.

Bu bilgiyle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Halk egemenliğinin sürekliliğine önem verildiğine
- B) TBMM Hükümetiyle İstanbul Hükümeti arasında görüş ayrılığı olduğuna
- C) TBMM'ye Mebuslar Meclisinden katılım olduğuna
- D) Ulusal güçlerin birleştirilmek istendiğine
- E) Mecliste görüş ayrılıklarının olduğuna

ÇÖZÜM

Savaş döneminde dahi ara seçimlere gidilmesi ve halkın kararları verme özgürlüğüne sahip olması, halkın egemenliğinin sürekliliğine önem verildiğini net olarak göstermektedir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2008

Misakımillî'de "Batı Trakya'nın hukuki durumunun tespiti de halkın tam bir özgürlükle verecekleri reye uygun olmalıdır." kararı alınmıştır. Bu karar aşağıdakilerden hangisine verilen önemi doğrudan gösterir?

- A) Dünya barışına
- B) Azınlık haklarına
- C) Toprak bütünlüğüne
- D) Ulus egemenliği ilkesine
- E) Uluslararası ilişkilere

ÇÖZÜM

Toplumların kendi geleceklerine kendilerinin verecekleri oy ile belirlenmesi, halkın egemenlik anlayışının benimsendiğini göstermektedir. Bu durum iç meseledir ve dünya barışıyla ve uluslararası ilişkilerle ilgili değildir. Azınlık haklarında ifade de belirtilen egemenlik kavramıyla bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

- I. Peyam-ı Sabah
- II. İrade-i Milliye
- III. Hâkimiyet-i Milliye

Yukarıdaki gazetelerden hangileri Millî Mücadeleyi desteklemek amacıyla çıkarılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Millî mücadele yanlısı gazeteler içerisinde, İleri, İrade-i Milliye, Hâkimiyet-i Milliye, Vakit, Yenigün, Akşam, İkdam gazeteleri yer almaktadır. Peyam-ı Sabah Gazetesi millî mücadele yanlısı gazetede yer almaz.

CEVAP: D

İcra Müdürlüğü Sınavı-2008

- I. Millî Mücadeleye karşı olma
- II. Padişah ve halifenin buyruklarına bağlı kalma
- III. Bağımsız bir devlet kurma

Yukarıdakilerden hangileri Teâlî-i İslam Cemiyetinin kuruluş amaçları arasında yer alır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Teâlî-i İslam Cemiyeti; Din ve devlet ayrılığına taraftar olmadan bilimsel, ahlaki ve sosyal yollarla siyasi hayata etkide bulunmaya çalışmış, Hürriyet ve İtilaf Fırkası'nı desteklemiş ve Anadolu hareketine karşı çıkmıştır. Merkezi İstanbul'da bulunan bu cemiyet Konya ve civarında yoğun faaliyet göstermiştir. Kurtuluşlarının padişah ve halifenin buyruklarına bağlı kalma gerçekleşeceğine inanmışlar ve Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkmışlardır.

CEVAP: D

İcra Müdürlüğü Sınavı-2008

Amasya Genelgesi'nde "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." kararı yer almıştır.

Bu kararın aşağıdaki durumlardan hangisinin bir sonucu olduğu savunulabilir?

- A) İstanbul Hükümetine duyulan güvensizliğin
- B) Milletvekili seçimlerinin ertelenmesinin
- C) Saltanatın kaldırılmasının
- D) İstanbul'un resmen işgal edilmesinin
- E) Misakımillî'nin ilan edilmesinin

ÇÖZÜM

İstanbul Hükümeti üzerine düşen görevleri yerine getirmedeği için gerekli olan hallerde milletin bağımsızlığı sağlayabilmek için yine milletin karar alacağı vurgulanmıştır. Bu durumun en temel nedeni İstanbul Hükümeti'ne olan güvensizlik ve İstanbul Hükümeti'nin İtilaf Devletleri ile birlikte hareket ederek vatan savunmasından uzaklaşmasıdır.

CEVAP: A

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

TBMM'ye karşı çıkan,

- I. Kuvayı İnzibatiye,
- II. Anzavur,
- III. Çerkez Ethem

ayaklanmalarından hangileri İstanbul Hükümetinin desteğiyle çıkarılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Doğrudan İstanbul Hükümeti'nin desteği ile çıkan ayaklanmalar; Ahmet Anzavur Ayaklanması, Kuvayı İnzibatiye (Halifelik Ordusu) Ayaklanması'dır. İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri'nin birlikte çıkardığı ayaklanmalar ise Bolu, Düzce, Hendek ve Adapazarı Ayaklanmaları, Yozgat Ayaklanması, Afyon Ayaklanması, Konya Ayaklanması, Milli Aşireti Ayaklanması, Ali Batı, Şeyh Eşref, Koçgiri ve Cemil Çeto ayaklanmalarıdır.

CEVAP: C

KPSS-2008

Millî Mücadele de, TBMM Hükümeti'nin yarı resmî yayın organı hâline gelen gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hakimiyet-i Milliye B) Peyam-ı Sabah C) İrade-i Milliye
D) Yenigün E) İkdam

ÇÖZÜM

TBMM Hükümeti'nin yarı resmî yayın organı hâline gelen gazete Hakimiyet-i Milliye'dir. Hakimiyet-i Milliye, Eylül 1919'daki Sivas Kongresi'nden sonra doğan İrade-i Milliye'den sonra Mustafa Kemal'in Anadolu'da çıkardığı ikinci gazetedir. "Hâkimiyet-i Milliye", İrade-i Milliye'nin devamı olarak kurulmuştur. İrade-i Milliye'nin 19. sayısından itibaren yayımlanmaya başlayan Hakimiyet-i Milliye bir süre sonra İrade-i Milliye ile birleştirilmiştir.

CEVAP: A

KPSS-2009

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 11 Mayıs 1920 tarihinde Bekir Sami Bey'in başkanlığında bir heyeti, Moskova'ya Sovyetler Birliği'yle bağlantı kurmak ve dostluk antlaşması ortamı hazırlamak amacıyla göndermiştir.

TBMM'nin, Sovyetler Birliği'yle antlaşma yapma gereği duymasındaki amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Londra Konferansı'nın yapılmasını geciktirmek
B) Sovyetler Birliği'ndeki yeni rejimin ülkede yayılmasını önlemek
C) Kafkasya Cumhuriyetlerinin kurulmasını engellemek
D) Düşmanları aynı olan iki ülke arasında siyasi ve askerî güç birliği sağlamak
E) Mecliste birlikte hareket edilmesini sağlayarak gruplaşmaları önlemek

ÇÖZÜM

SSCB ile TBMM arasında işbirliğine gidilmesinin temel nedeni düşmanları aynı olan iki ülkenin siyasi ve askerî güçler konusunda birlikte hareket etmek istemesidir.

CEVAP: D

KPSS-2009

Kurtuluş Savaşı'nda, TBMM Hükümetinin yarı resmî yayın organı hâline gelen gazete aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hakimiyet-i Milliye
B) Peyam-ı Sabah
C) İrade-i Milliye
D) Yenigün
E) İkdam

ÇÖZÜM

İrade-i Milliye, Sivas Kongresi sonrası yayınlanan bir gazetedir. Hakimiyet-i Milliye ise TBMM faaliyete geçtikten hemen sonra yayını hayatına başlamış ve TBMM'nin yarı resmî yayın organı haline gelmiştir. İkdam, Yenigün, Millî Mücadele yanlısı yayın organlarıyken, Peyam-ı Sabah İstanbul yanlısı bir gazetedir.

CEVAP: A

KPSS-2009

Türkiye, Musul'un Misakımillî sınırları içinde olduğuna aşağıdakilerden hangisini gerekçe olarak göstermiştir?

- A) Türklerden başka ulusların da yaşamasını
B) Sykes-Picot Antlaşması'na göre Fransızlara verilmiş olmasını
C) Mondros Mütarekesi'nin imzalandığı tarihte Osmanlı sınırları içinde olmasını
D) Petrol bakımından zengin olmasını
E) İngiltere'nin mandası olmasını

ÇÖZÜM

Türkiye, Musul'un Mondros Mütarekesi imzalandığı dönemde Osmanlı Devleti'nin sınırlarına dahil olduğunu ve bunun antlaşma yapılan tüm devletler tarafından da kabul edildiğini ileri sürerek Türkiye Cumhuriyeti'ne ait olduğunu ileri sürmüştür.

CEVAP: C

■ KPSS-2010 ■

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009 ■

TBMM'nin açılmasından sonra, meclis üyeleri arasında gruplaşmaların başlamasının,

- I. birlik ve beraberlik sağlanmasının güçleşmesi,
- II. Tekalif-i Milliye Emirleri'nin (Ulusal Vergi Yükümlülükleri) yayımlanması,
- III. İstiklal Mahkemelerinin kurulması

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

TBMM'nin açılması ile meclis üyeleri arasında gruplaşmaların olması bir bütün halinde hareket etmeyi zorlaştırmıştır. Bu gruplaşmalar meclisin işleyişini de zorlaştırmış. Tekalif-i Milliye Emirleri'nin yayınlanması ve İstiklal Mahkemeleri'nin kurulması bu gruplaşmanın sonucu değildir.

CEVAP: A

■ KPSS-2010 ■

Aşağıdakilerden hangisi Misakımillî'de yer alan konulardan biridir?

- A) Batı cephesinin açılması
B) Düzenli ordunun kurulması gereği
C) Batı Trakya'nın geleceğinin halkoyuyla belirlenmesi
D) Temsilciler Kurulunun seçilmesi
E) Anadolu ve Trakya'daki Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin birleştirilmesi

ÇÖZÜM

Misak-ı Milli ilk defa devletin doğal sınırlarının çizildiği bir bağımsızlık bildirgesidir. Bu bildirgede sınırlardan birisi de Batı Trakya'da yaşayan Türk toplumdur. Bu coğrafyada halk oylamasına gidilmesi kararı alınmıştır.

CEVAP: C

■ KPSS-2010 ■

Aşağıdakilerden hangisi, Erzurum ve Sivas Kongresi'nin ortak kararlarından biri değildir?

- A) Mustafa Kemal'in kongre başkanlığına getirilmesi
B) Millî kuvvetlerin etken, millî iradenin hâkim kılınması
C) Vatanın parçalanmaz bir bütün olduğunun dile getirilmesi
D) Temsilciler Kurulunun doğu illerinin tamamını temsil ettiğinin kabul edilmesi
E) Azınlıklara, siyasi egemenliği ve sosyal dengeyi bozacak imtiyazlar verilmesine karşı çıkılması

ÇÖZÜM

Erzurum ve Sivas Kongresi'nin ortak kararları ulusal nitelikli olmasıdır. Ancak "Temsilciler Kurulu Doğu illerinin tamamını temsil eder." ifadesi yerel bir söylemdir. Sivas Kongresi'nde bu madde "Temsil Kurulu, tüm ülkeyi temsil eder." şeklinde değiştirilmiştir.

CEVAP: D

■ KPSS-2010 ■

- I. Anadolu Ajansı
- II. İradeimillîye gazetesi
- III. Hâkimiyetimillîye gazetesi
- IV. Peyamısabah gazetesi

Yukarıdakilerden hangileri, Kurtuluş Savaşı'nda millî birliği tehlikeye düşürecek iç ve dış yayınlara karşı milleti uyarma görevini yapmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
D) III ve IV E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Anadolu Ajansı, İrade-i Milliye ve daha sonra yayın hayatına başlayan Hakimiyet - i Milliye Millî Mücadele yanlısı gazeteler arasında yer almaktadır. Peyami Sabah ise; Sabah gazetesi ve İttihat ve Terakki yönetimine karşı sert muhalefet yapan Peyam Gazetesinin birleşmesiyle 1920 den itibaren yayım hayatına başlayan gazetedir. Kuvayimillîye'ye karşı sert bir muhalefet hareketi yürütmüştür.

CEVAP: E

PMYO-2010

Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin açılmasına neden olan gelişmelerden biri değildir?

- A) İşgal güçlerinin Mebuslar Meclisini dağıtması
- B) Anlaşma Devletlerinin İstanbul'u işgal etmesi
- C) İstanbul'da tutuklanan aydınların Malta'ya gönderilmesi
- D) Millî Mücadele'ye hukuksal dayanak yaratılması
- E) İstanbul Hükümetinin sorumluluklarını yerine getirmemesi

ÇÖZÜM

TBMM'nin açılmasının en önemli nedeni hakimiyet anlayışındaki problemler ve İstanbul Hükümeti'nin üzerine düşen görevleri yerine getirememesidir. İşgal güçlerinin Mebuslar Meclisini dağıtması, Anlaşma devletlerinin İstanbul'u işgal etmesi, Millî mücadelenin hukuksal dayanak yaratılması TBMM'nin açılmasının nedenleri arasında yer almaktadır.

CEVAP: C

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2011

20 Ocak 1921'de TBMM'de kabul edilen Anayasa'da yer alan aşağıdaki maddelerden hangisi padişahın yetkilerinin yok sayılmasıyla ilgili değildir?

- A) Kanun yapma ve kanunları yürütme gücü Mecliste toplanmıştır.
- B) Türkiye Devleti, TBMM tarafından idare edilir ve hükümeti "TBMM Hükümeti" adını alır.
- C) Barış antlaşmaları yapmak ve savaş kararı almak yetkisi TBMM'ye aittir.
- D) TBMM üyeleri 2 yılda bir seçilir.
- E) Hakimiyet kayıtsız şartsız millettir. İdare usulü halkın kendi kendini yönetmesine dayanır.

ÇÖZÜM

1921 Anayasası'nda yer alan hükümlerde padişahın mutlak yapısı içerisinde verdiği kararların pek çoğu elinden alınmıştır. Bunların içerisinde kanun yapma, devlet idaresinin TBMM'ye verilmesi, savaş ve barışa karar verme, idarenin temelinin halka verilmesi de padişahın yetkilerinin yok sayılması anlamına gelmektedir. TBMM üyelerin seçimi ya da görev süresinin padişahın sahip olduğu haklar ve bunların kullanılması ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

Kaymakamlık-2011

Millî Mücadele Döneminde gerçekleştirilen,

- I. Erzurum,
- II. Sivas,
- III. Pozantı

kongrelerinin hangilerinde manda konusu tartışılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Erzurum Kongresi kararları içerisinde 'manda ve himaye kabul olunamaz' yer almaktadır. Yine Sivas Kongresi kararlarında da 'manda ve himaye kesinlikle olarak reddedilecektir' yer almaktadır. Ancak Pozantı Kongresi ise, 5 Ağustos 1920 tarihinde Pozantı'da büyük bir toplantı yapılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin var olduğu bir dönemde gerçekleştirilen bu toplantıda, Pozantı Adana'nın vilayet merkezi ilan edilmekle kalınmamış, aynı zamanda val ve mülki amirleri de seçimle işbaşına getirilmiştir. Daha sonra seçimle yönetime gelen idareciler, Ankara Hükümeti tarafından bizzat onaylanmıştır. Kongrede manda konusu tartışılmış bu konuda bir karar alınmamıştır.

CEVAP: D

KPSS-2011

- I. İslam Teali Cemiyeti
- II. İngiliz Muhipleri Cemiyeti
- III. Sulh ve Selamet-i Osmaniye Fırkası

Yukarıdakilerden hangileri ulusal mücadeleye karşı çıkmıştır?

- A) I, II, III B) II ve III C) I ve II
D) Yalnız III E) Yalnız I

ÇÖZÜM

İslam Teali Cemiyeti; vatanın kurtuluşun İslam ile gerçekleşeceğini, kurtuluşun ancak hilafet ve ümmetçilik esaslarına bağlı kalınarak ulaşabileceğini savunmuştur. İngiliz Muhipleri Cemiyeti; Osmanlı topraklarında İngiliz manda yönetimi ile ancak kurtulabileceğini düşünmüşlerdir. Sulh ve Selamet-i Osmaniye Fırkası ise; Ülkenin kurtuluşun padişahın emirlerine sıkı sıkıya uyulmasıyla ancak sağlanabileceğini savunmuşlardır. Yani bu cemiyetlerin hepsi ulusal mücadeleye karşı çıkmışlardır.

CEVAP: A

KPSS-2011

İstanbul'un Anlaşma Devletleri tarafından işgal edilmesi ve Mebuslar Meclisinin dağılmasına aşağıdakilerden hangisinin neden olduğu savunulabilir?

- A) İstanbul Hükümetiyle Temsilciler Kurulunun görüşme yapması
- B) Ali Fuat Paşa'nın Kuvay-ı Milliye Komutanlığına atanması
- C) Hükümet üyelerinin meclis dışında seçilmesi
- D) Misak-ı Milli'nin ilan edilmesi
- E) Erzurum'da kongre toplanması

ÇÖZÜM

İstanbul'un Anlaşma Devletleri tarafından işgal edilmesi ve Mebuslar Meclisi'nin dağılmasının temel nedeni Misak-ı Milli'nin ilan edilmesidir. Çünkü Misak-ı Milli'de yeni belirlenen sınırlardan, yeni bir devletten, yeni yönetim şekli bahsedilmektedir. Bu durumda Anlaşma Devletleri Osmanlı Devletinin yerine kendi denetimlerinde olmayan yeni bir devletin kurulabileceğini düşünmüşler ve İstanbul'u işgal ederek Mebuslar Meclisi'ni dağıtmışlardır.

CEVAP: D

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisi, Erzurum Kongresi'nin toplanmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) İstanbul'un, Anlaşma Devletleri tarafından resmen işgal edilmesi
- B) Doğu Anadolu'nun Ermenilere verilmesi olasılığı
- C) Pontus Rum Devleti kurulması amacıyla girişilen faaliyetler
- D) Anlaşma Devletlerinin Osmanlı Devleti'nin kimi bölgelerini işgal etmesi
- E) Erzurum ve Trabzon'da kurulan cemiyetlerin birleştirilmek istenmesi

ÇÖZÜM

Erzurum Kongresi 23 Temmuz-7 Ağustos 1919'da yapılmıştır. İstanbul'un Resmen İşgali ise Misak-ı Milli Kararları'nın alınmasına tepki olarak 16 Mart 1920'de gerçekleşmiştir. İşgal kongreden daha sonra olduğu için kongrenin toplanma gerekçesi olarak gösterilemez.

CEVAP: A

KPSS-2012

8-9 Temmuz 1919 gecesi askerlik görevinden istifa eden Mustafa Kemal Paşa, aşağıdaki savaşlardan hangisinden sonra millî iradenin isteğiyle yeniden askerî görev üstlenmiştir?

- A) Birinci İnönü B) İkinci İnönü C) Kütahya – Eskişehir
D) Sakarya E) Büyük Taarruz

ÇÖZÜM

Amasya Genelgesi sonrasında Osmanlı Devletindeki son görevi olan IX. Ordu Müfettişliği'nden istifa eden Mustafa Kemal, Eskişehir-Kütahya Muharebeleri'nden sonra TBMM'nin çıkardığı Başkomutanlık Kanunu'yla TBMM'de ilk askerlik görevini başkomutan sıfatıyla yeniden üstlenmiştir.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi, 1911 yılında İttihat ve Terakki Cemiyetine karşı kurulmuş ve Mondros Anlaşması'ndan sonra Millî Mücadele'ye karşı faaliyette bulunmuştur?

- A) Hürriyet ve İtilaf Partisi
B) İslam Teali Cemiyeti
C) İngiliz Muhipleri Cemiyeti
D) Mavri Mira Cemiyeti
E) Osmanlı Ahrar Partisi

ÇÖZÜM

Hürriyet ve İtilaf Fırkası, İkinci Meşrutiyet döneminde iktidardaki İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne karşı kurulmuş olan en önemli muhalefet partisidir. 1911-1913 arasındaki ilk etkinlik dönemi, 23 Ocak 1913'te İttihat ve Terakki'nin Babıralı Baskını ile diktatörlüğünü ilan etmesi üzerine sona ermiştir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Çıkardıkları Fransızca Le Pays (Vatan) ve Türkçe Hadisat gazeteleri ile doğu illerinin Türk yurdunun ayrılmaz bir parçası olduğunu savunan cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vilâyat-ı Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye
B) Trabzon Muhafaza-i Hukuk-ı Milliye
C) Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk
D) Killikyalılar
E) Millî Kongre

ÇÖZÜM

Vilayat-ı Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti, 2 Aralık 1918'de Erzurumlu Raif Hoca ve Süleyman Nazif tarafından İstanbul'da kurulan Türk Ulusal Hareketi yanlısı olan dernektir. Derneğin amacı, Anadolu'nun doğu illerinin Ermenilere verilmesini önlemek ve Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayırmasını önlemektir.

Cemiyet, Fransızca ve Türkçe olarak çıkardıkları Hadisât gazetesi ve Fransızca yayınlanan Le Pays (Vatan) ile Anadolu'nun doğu illerinin Türk ve İslam temellerine dayandığını savunmuş, Ermenilerin bu illerde hiçbir zaman çoğunluk oluşturmadığını iddia etmiş ve Kürdistan Teali Cemiyeti ile mücadele etmiştir. Cemiyet 7 Ağustos 1919'da Erzurum Kongresi'nde alınan karar gereği kapatılarak Şarkî Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ne katılmıştır.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi IX. Ordu Müfettişliği göreviyle Samsun'a gönderilen Mustafa Kemal'in yetkili olduğu illerden biri değildir?

- A) Sivas B) Van C) Trabzon
D) Erzurum E) Urfa

ÇÖZÜM

IX. Ordu Müfettişliği göreviyle Samsun'a gönderilen Mustafa Kemal'in yetkili olduğu iller içerisinde; Sivas, Van, Trabzon, Erzurum, Diyarbakır, Bitlis, Elazığ, Ankara, Kastamonu gibi iller yer almaktadır. Bu iller içerisinde Urfa yer almaz.

CEVAP: E

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Millî Mücadele Dönemi'nde her türlü etki ve denetimden uzak millî bir heyetin oluşturulması aşağıdakilerden hangisinde öngörülmüştür?

- A) Balıkesir Kongresi'nde
- B) Amasya Genelgesi'nde
- C) Alaşehir Kongresi'nde
- D) Edirne Kongresi'nde
- E) Havza Genelgesi'nde

ÇÖZÜM

Amasya Genelgesi ulusal egemenliğe dayanan, tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerini oluşturan ilk kuruluş belgesi olması nedeniyle tarihinde ayrı bir yeri ve önemi vardır.

Amasya Genelgesi'nin maddelerine bakıldığı;

- A) Vatanın bütünlüğü milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- B) İstanbul hükümeti aldığı sorumluluğun gereğini yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gösteriyor.
- C) Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- D) Milletin içinde bulunduğu durum ve şartların gereğini yerine getirmek ve haklarını gür sesle cihana duyurmak için, her türlü baskı ve kontrolden uzak millî bir heyetin varlığı zaruridir.
- E) Anadolu'nun her bakımdan en güvenilir yeri olan Sivas'ta hemen millî bir kongre toplanması kararlaştırılmıştır.
- F) Bunun için bütün illerin her sancağından milletin güvenini kazanmış üç temsilcinin mümkün olan en kısa zamanda yetişmek üzere yola çıkılması gerekmektedir.
- G) Her ihtimale karşı bu mesele millî bir sır olarak tutulmalı ve temsilciler gereğinde yolculuklarını kendilerini tanıtmadan yapmalıdırlar.
- H) Doğu illeri adına 10 Temmuz'da Erzurum'da bir kongre toplanacaktır. O tarihe kadar öteki illerin temsilcileri de Sivas'a gelebilirlerse Erzurum Kongresi'nin üyeleri de Sivas genel kongresine katılmak üzere hareket ederler.

maddeleri yer almaktadır. Millî Mücadele Dönemi'nde her türlü etki ve denetimden uzak millî bir heyetin oluşturulması fikri de Amasya Genelgesi içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Azınlıklara siyasi egemenliği ve sosyal dengeyi bozacak imtiyazlar verilmemesini öngören bir hüküm aşağıdakilerin hangisinde yer almamıştır?

- A) Erzurum Kongresi kararları
- B) Amasya Genelgesi
- C) Sivas Kongresi kararları
- D) Amasya Protokolleri
- E) Misakımillî

ÇÖZÜM

Azınlıklara siyasi egemenliği ve sosyal dengeyi bozacak imtiyazlar verilmemesini öngören bir hüküm Erzurum Kongresi'nde yer almaktadır.

Erzurum Kongresi'nde;

- * Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
- * Her türlü yabancı işgaline ve müdahalesine karşı millet hep birlikte direniş ve savunmaya geçecektir.
- * İstanbul Hükümeti vatanın bağımsızlığını sağlayamazsa geçici bir hükümet kurulacaktır. Bu hükümet millî kongre tarafından seçilecektir. Kongre toplanmamış ise, bu seçimi Temsilciler Kurulu yapacaktır.
- * Kuva-yi Milliye'yi etkili, millî iradeyi hakim kılmak esastır.
- * Manda ve himaye kabul olunamaz.
- * Millî irade ve toplanan ulusal güçler padişahlık ve halifelik makamını kurtaracaktır.
- * Mebuslar Meclisi'nin derhal toplanmasına ve hükümetin yaptığı işlerin milletçe kontrolüne çalışılacaktır.
- * Sömürgecilik amacı taşımayan devletlerden teknik, sanayi ve ekonomik yardım kabul edilebilir.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

İstanbul, Trakya, Trabzon, İzmir gibi yörelerde düzeni bozmak, Yunanistan'dan gelen özel görevlileri Rum göçmeni gibi göstererek Doğu Karadeniz çevresine yerleştirmek, bu yörelerdeki Rum azınlığın sayısını çoğaltmak amacıyla kurulan, gizli adı Kordos olan ulusal mücadele karşıtı kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rum Göçmenleri Merkez Komisyonu
- B) Rum Ermeni Birliği Komitesi
- C) Pontus Rum Cemiyeti
- D) Mavri Mira Cemiyeti
- E) Etniki Eterya Cemiyeti

ÇÖZÜM

Yunanistan tarafından İstanbul'da "Rum Göçmenleri Merkez Komisyonu" adıyla kurulan komisyon; İstanbul, Trakya, Trabzon, Marmara kıyıları ve İzmir gibi yörelerde düzeni bozma, Yunanistan'dan gelen özel görevlileri Rum göçmeni göstererek Doğu Karadeniz dolaylarına yerleştirme, bu yörelerdeki Rum azınlığı sayıca çoğaltma görevi verilmiştir.

CEVAP: A

PMYO-2012

Kuvayimilliyeye birliklerinin oluşmasında,

- I. İstanbul Hükûmeti'nin sorumluluklarını yerine getirememesi,
 - II. Mondros Ateşkes Anlaşması gereğince Osmanlı ordusunun terhis edilmesi,
 - III. Anlaşma Devletlerinin Anadolu'da işgallere başlaması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Kuvayimilliyeye'nin oluşmasının nedenleri arasında;

- * Osmanlı İmparatorluğu'nun I. Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle çıkması
- * Mondros Ateşkes Anlaşması uyarınca Türk Ordusu'nun terhis edilmesi
- * İstanbul Hükûmeti'nin hükûmetinin, işgallere seyirci kalan ve itidal tavsiye etmekten başka herhangi bir girişimde ve faaliyette bulunmaması.
- * İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali ve Yunan mezalimi.
- * İtilaf Devletleri'nin Mondros Ateşkes Anlaşması'nın hükümlerini tek taraflı uygulayarak savunmasız kalan Anadolu'yu yer yer işgal etmeleri.
- * İşgalcilerin halka zulmetmesi.
- * Osmanlı hükûmetinin Türk halkının can ve mal güvenliğini koruyamaması
- * Halkın milliyetçi ve yurtsever bilincine sahip olması
- * Halkın milletini koruyarak bağımsızlığına, bayrağına, egemenliğine, hürriyetine kavuşma isteği
- * Halkın hür yaşama istekleri yer almaktadır.

CEVAP: E

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi, Pontus Cemiyetini destekleyen Osmanlı tebaası Rumların çalışmalarından biri değildir?

- A) Wilson İlkelerine karşı çıkmaları
- B) Askere gitmeyip çeteler oluşturmaları
- C) Cephe gerisindeki Türklere saldırımları
- D) Rusya adına casusluk yapmaları
- E) Türk halkını göçe zorlamaları

ÇÖZÜM

Pontus Rum Cemiyeti Trabzon, Samsun ve diğer Kuzey Anadolu illerinde Pontus Cumhuriyeti kurmak için faaliyet göstermiş fakat aslında patrikhaneye bağlı olarak çalışmış bir cemiyettir. Wilson İlkeleri içerisinde yer alan; Osmanlı imparatorluğunda Türklerin oturdukları, çoğunluk sağladıkları bölgelerin bağımsızlığının sağlanması, Türk egemenliği altında bulunan diğer uluslara da özerk bir gelişme için tam ve engelsiz bir fırsatın sağlanması, boğazların uluslar arası garanti altında tüm devletlerin ticaret gemilerine açılması maddesinde dolaşı devlet kurabilmeyi amaçlamışlardır. Wilson ilkelerine karşı çıkmak bir yana bu ilkeleri desteklemişlerdir.

CEVAP: A

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi, Mustafa Kemal'in Anadolu'ya geçmeden önce İstanbul'da yaptığı çalışmalardan biri değildir?

- A) Padişah ile görüşmeler yapmak
- B) İşgallere karşı mitingler düzenlemek
- C) Fethi Okyar ile Minber gazetesini çıkarmak
- D) Ülkenin nasıl kurtarılacağına ilişkin görüşmelerde bulunmak
- E) Tevfik Paşa Hükümetinin güvenoyu almasını önlemeye çalışmak

ÇÖZÜM

İşgallere karşı mitingler düzenlemek, Mustafa Kemal'in Anadolu'ya geçtikten sonra Havza Genelgesi ile birlikte ortaya çıkan bir durumdur. Ayrıca bu genelge ile Mustafa Kemal burada bütün ordu komutanlarıyla haberleşmeyi sağlayarak askeri ve sivil makamlara genelgeler göndermiş, Mitingler düzenlenmesi ancak taşkınlık yapılmaması istenmiştir. Havza Genelgesi Milli Mücadele Döneminde yayınlanan ilk ulusal belgedir.

CEVAP: B

KPSS-2013

- Mustafa Kemal ve Kongre liderlerinin tutuklanması için Ali Galip'in görevlendirilmesi
- İngilizlerin, Anadolu'da kendileri için tehlikeli gördükleri stratejik mevkiileri işgal etmesi
- Ankara Valisi Muhittin Paşa'nın, Kongreyi engellemek ve Mustafa Kemal ile arkadaşlarını tutuklamakla görevlendirilmesi

Damat Ferit Hükümeti, bu önlemleri aşağıdaki kongrelerden hangisini engellemek amacıyla uygulamaya koymuştur?

- A) Erzurum B) Pozantı C) Alaşehir
D) Balıkesir E) Sivas

ÇÖZÜM

Damat Ferit Paşa ilk önce Erzurum Kongresini engellemeye çalışmış fakat başarılı olamamıştır. Bunun üzerine bu kez Sivas Kongresini engellemek için daha yoğun tedbirler almaya başlamıştır. Bu nedenle; Mustafa Kemal ve Kongre liderlerinin tutuklanması için Ali Galip'in görevlendirmiş, Ankara Valisi Muhittin Paşa'nın, Kongreyi engellemek ve Mustafa Kemal ile arkadaşlarını tutuklamakla görevlendirmiştir.

CEVAP: E

KPSS-2013

İzmir'in Yunan askerleri tarafından işgal edilmesinin öncelikle aşağıdakilerden hangisine neden olduğu savunulabilir?

- A) Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin birleştirilmesine
B) İsmet Paşa'nın Batı Cephesi komutanlığına atanmasına
C) Redd-i İlhak Cemiyeti'nin kurulmasına
D) Tekâlif-i Milliye Emirlerinin yayımlanmasına
E) Hiyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılmasına

ÇÖZÜM

İzmir'in Yunan askerleri tarafından işgal edilmesinin öncelikle Redd-i İlhak Cemiyeti'nin kurulmasına neden olmuştur. Redd-i İlhak Cemiyeti; İzmir'in işgali üzerine kurulmuş bir milli cemiyet dir..Cemiyet,Kuvayi Milliye hareketinin başlamasını sağlamış ve İzmir'e karşı yapılan Yunan işgaline karşı koymuştur. İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti işgalden bir gün önce "İzmir Redd-i İlhak Cemiyeti" ismini almıştır.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Aşağıdaki eylem ve ayaklanmalardan hangisi doğrudan doğruya İstanbul Hükümeti tarafından Kuvayimillîye'ye karşı düzenlenmiştir?

- A) Kuva-yı İnzibatiye Hareketi
- B) Çerkez Ethem Ayaklanması
- C) Milli Aşireti Ayaklanması
- D) Konya Ayaklanması
- E) Yozgat Ayaklanması

ÇÖZÜM

Anzavur ve Kuva-yı İnzibatiye hareketi doğrudan doğruya İstanbul Hükümeti tarafından Kuvayimillîye'ye karşı düzenlenmiştir.

Kuva-yı inzibatiye (halifelik ordusu): İngilizlerin de yardımıyla Milli kuvvetlere karşı oluşturulan bir ordudur. Geyve ve çevresinde Süleyman Şefik Paşa önderliğinde idare edilen bu ordu milli kuvvetlere karşı üç ay boyunca saldırmıştır. Bu mücadele içerisinde bazı Kuva-yı İnzibatiye askerleri milli kuvvetler tarafına geçmiştir. Halifelik ordusu da denilen bu ayaklanmayı Ali Fuat Paşa ve Kuvayı Milliye dağıtmıştır.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Mustafa Kemal önderliğindeki Millî Mücadele hareketinin benimsediği siyasi sınırlar, aşağıdakilerden hangisiyle Osmanlı Devleti'nin yasama organı tarafından da kabul edilmiştir?

- A) Amasya Görüşmeleriyle
- B) Misakımillî kararlarıyla
- C) İstanbul Hükümetiyle ilişkilerin kesilmesiyle
- D) Bilecik Görüşmeleriyle
- E) Birinci İnönü Savaşı'nın kazanılmasıyla

ÇÖZÜM

Misakımillî; Türk Kurtuluş Savaşı'nın siyasi hareketin altı maddelik bildirinin adıdır. İstanbul'da toplanan son Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından 28 Ocak 1920'de oy birliği ile kabul edilmiş ve 17 Şubat'ta kamuoyuna açıklanmıştır. Bildiri, I. Dünya Savaşı'nı sona erdirecek olan barış antlaşmasında Türkiye'nin kabul ettiği asgari barış şartlarını içerir ve ilk kez siyasi sınırlardan bahsedilmiştir.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

TBMM'nin açılışına kadar, İstanbul Hükûmeti dışında aşağıdakilerden hangisi genel yönetme yetkisi üstlenmiştir?

- A) Balıkesir Kongresi Heyet-i Milliyesi
- B) Temsilciler Kurulu
- C) Millî Kongre
- D) Nazilli Kongresi Heyet-i Milliyesi
- E) Alaşehir Kongresi Heyet-i Milliyesi

ÇÖZÜM

Temsilciler Kurulu; Mondros Mütarekesi'nden sonra Anadolu topraklarının İtilaf Devletleri tarafından işgal edilmesi üzerine başlayan ulusal direniş sırasında, ulusal bir meclisin (TBMM) kuruluşuna dek Milli Mücadelenin yürütme organı olarak görev yapmış kuruldur.

İlk olarak Erzurum Kongresi delegeleri arasından doğu illerini temsil etmek ve kongrenin kararlarını uygulamak üzere seçilen 9 kişilik kurula Sivas Kongresi'nden sonra tüm yurdu temsil etmek görevini verilmiş ve üye sayısı 16 kişiye çıkarılmıştır.

İstanbul hükûmetine alternatif bir geçici hükûmet olarak çalışan Mustafa Kemal Paşa başkanlığındaki kurul, 27 Aralık 1919'dan itibaren faaliyetlerini Ankara'da sürdürmüş ve Millet Meclisi'nin kurulmasında aktif rol oynamıştır.

CEVAP: B

Milli Mücadele Dönemi

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ

KPSS-2006

13 Ekim 1921 tarihinde yapılan Kars Antlaşması'nda aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Gümrü Antlaşması
- B) Yunanlılara karşı kazanılan Sakarya Savaşı
- C) Başkomutanlık Meydan Savaşı
- D) Moskova Antlaşması
- E) Kafkas cumhuriyetlerinin Sovyet Rusya'ya bağlı olması

ÇÖZÜM

Kars Antlaşması'nın yapıldığı tarihi 13 Ekim 1921'dir. Büyük Taarruz'un ise 26 Ağustos 1921'dir. Buradan da anlaşılacağı üzere Kars Antlaşması'nın Büyük Taarruz'dan etkilenme ihtimali yoktur. Çünkü bu antlaşma, savaştan önce yapılmıştır.

CEVAP: C

KPSS-2006

Kurtuluş Savaşı'nda;

- I. Güney Cephesi'nin kapanması
- II. Anlaşma Devletleri arasında görüş ayrılığının ortaya çıkması
- III. Londra Konferansı'nın toplanması

gelişmelerinden hangileri Ankara Antlaşması'nın sonuçları arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

1921 Ankara Antlaşması sonucunda; Milli Mücadele'nin Güney Cephesi kapanmış ve Fransızlar işgal ettikleri bölgelerden çekilmişlerdir. Londra Konferansı ise I. İnönü Muharebesi sonucunda toplanmıştır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

Kurtuluş Savaşı'nda, Gediz'de, Yunan ordusu karşısında Türk kuvvetlerinin yenilgisinin sonuçlarından biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Batı Cephesi komutanı Ali Fuat Paşa'nın (Cebesoy), Moskova elçiliğine atanması
- B) Türk ordusunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi
- C) Doğu Cephesi'nin kapatılması
- D) Tekâlif-i Milliye Emirlerinin (Ulusal Yükümlülükler) çıkarılması
- E) Başkomutanlık Kanunu'nun çıkarılması

ÇÖZÜM

Türk ordusunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmesi Kütahya-Eskişehir savaşları, Doğu Cephesi'nin kapanması Gümrü Anlaşması, Tekâlif-i Milliye Emirlerinin (Ulusal Yükümlülükler) çıkarılması Sakarya Savaşı öncesi, Başkomutanlık Kanunu'nun çıkarılması Kütahya-Eskişehir savaşlarının sonucunda gerçekleştirilmiştir. Kurtuluş Savaşı'nda, Gediz'de, Yunan ordusu karşısında Türk kuvvetlerinin yenilgisinin sonuçlarından biri ise Batı Cephesi komutanı Ali Fuat Paşa'nın (Cebesoy), Moskova elçiliğine atanmasıdır.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Birinci İnönü Savaşı
- II. İkinci İnönü Savaşı
- III. Sakarya Savaşı

Fransa, TBMM Hükümeti'nin yukarıdaki savaşlardan hangilerini kazanmasından sonra TBMM Hükümeti'yle barış yapılmasına karar vermiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

I. İnönü ve II. İnönü savaşları sonucunda İtilaf Devletleri halen daha bu büyük savaşın kendileri tarafından olumlu sonuçlanacağını düşünmüşler ve her konuda Yunanistan'ı desteklemeyi sürdürmüşlerdir. Ancak Sakarya Savaşı'ndan sonra Fransa, TBMM Hükümeti'yle barış yapılmasına karar vermiştir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Batı Trakya
- II. Doğu Trakya
- III. Ege Adaları

Yukarıdakilerden hangileri, Mudanya Ateşkes Anlaşması'yla yeniden Türkiye topraklarına katılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

TBMM, Doğu Trakya'nın teslim alınması ve burada bir Türk yönetiminin kurulmasıyla ilgili olarak Refet Paşa'yı görevlendirmiştir. Refet Paşa 19 Ekim 1922'de TBMM temsilcisi olarak İstanbul'a girmiş ve halkın büyük bir coşkusuyla karşılanmıştır. Mudanya Mütarekesi ile Türk-Yunan çatışmasının sona erdirilmesi ve Doğu Trakya'nın kurtarılması gibi gelişmeler Türk tarafının lehine sonuçlar doğuracak gelişmeler olarak göze çarparken, İstanbul ve Boğazlarda Türk egemenliği tam anlamıyla kurulamamıştır. Gerek Boğazlar üzerinde kontrolün sağlanamamış olması, gerekse Trakya'ya ordu geçirilememesi, barış konferansı öncesinde Türk hükümetinin pazarlık gücünü sınırlandırmıştır

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Balkan Savaşlarında kaybedilen Ege Adaları
- II. Osmanlı Devleti'nin borçları
- III. Kıbrıs Adası

Lozan Konferansı'nda görüşülen yukarıdaki konulardan hangileri Türkiye ile İtalya arasında sorun olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Lozan Konferansı'nda görüşülen konulardan Balkan Savaşlarında kaybedilen Ege Adaları Türkiye ile İtalya arasında sorun olmuştur. Osmanlı Devleti'nden kalan borçlar Osmanlı devletinden ayrılan devletlerarasında toprakları ölçüsünde paylaşılacak, Kıbrıs Adası ise günümüze kadar Yunanistan ile süregelen bir problem olmuştur.

CEVAP: A

İcra Müdürlüğü Sınavı-2006

Sivas Kongresi'nde "Temsilciler Kurulu vatanın tamamını temsil eder" kararı alınmıştır.

- I. Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- II. Amasya Görüşmeleri
- III. İstanbul Hükümeti

Bu kararın, yukarıdakilerden hangilerine tepki olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Sivas Kongresi'nde "Temsilciler Kurulu vatanın tamamını temsil eder" kararı İstanbul Hükümetine karşı alınan bir karardır. İstanbul'daki hükümetin de Anadolu'ya tabi olunması istenmiştir. Kurulan cemiyetler de vatanın bütünü temsil eder hale getirilmiştir.

CEVAP: C

İcra Müdürlüğü Sınavı-2006

- I. Batı Trakya'daki Türkler
- II. İstanbul'daki Rumlar
- III. İzmir'deki Rumlar

Lozan Antlaşması'na göre Yunanistan ile yapılacak nüfus değişimi, yukarıdakilerden hangilerini kapsamaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Lozan Barış Antlaşması'nda azınlık, Müslüman olmayanlar olarak belirlenmiştir. Tüm azınlıklar Türk uyruklu kabul edilecek ve hiçbir şekilde ayrıcalık tanınmayacaktır. Antlaşmanın 40. maddesinde şu hüküm yer almıştır: "Müslüman olmayan azınlıklara mensup Türk uyrukları, hem hukuk bakımından hem de uygulamada, öteki Türk uyruklarıyla aynı işlemlerden ve aynı güvencelerden yararlanacaklardır. Özellikle, giderlerini kendileri ödemek üzere, her türlü hayır kurumlarıyla, dinsel ve sosyal kurumlar, her türlü okullar ve buna benzer öğretim ve eğitim kurumları kurmak, yönetmek ve denetlemek ve buralarda kendi dillerini serbestçe kullanmak ve dinsel ayinlerini serbestçe yapma konularında eşit hakka sahip olacaklardır. Batı Trakya'daki Türklerle, İstanbul'daki Rumlar dışında, Anadolu ve Doğu Trakya'daki Rumlar ile Yunanistan'daki Türklerin mübadele edilmeleri kararlaştırıldı.

CEVAP: D

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2006

Aşağıdakilerden hangisi, Kurtuluş Savaşı'nda ulusal birliğin parçalanmasını engellemek amacıyla alınan önlemler arasında değildir?

- A) Ulusal cemiyetlerin birleştirilmesi
- B) İstiklal Marşı'nın TBMM'de kabul edilmesi
- C) TBMM'nin yetkilerini bir süre için Mustafa Kemal'e vermesi
- D) İstiklal Mahkemeleri'nin kurulması
- E) Halifeliğin kaldırılması

ÇÖZÜM

Kurtuluş Savaşı'nda ulusal birliğin parçalanmasını engellemek amacıyla; öncelikle ulusal cemiyetler birleştirilmiş ve vatanın bütün unsurlarıyla birlikte olduğu belirtilmiştir. TBMM birliği sağlamak amacıyla, vatan savunmasının en önemli göstergesi olan İstiklal Marşını kabul etmiş, işleyişi hızlandırmak ve vatan savunmasını etki hale getirmek için yetkilerini kısa süre için de olsa Mustafa Kemal'e devretmiştir. İstiklal Mahkemeleri de kurularak ulusal birlikteliği engellemeye çalışan kişiler engellemiştir. Ancak Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924) ise, devletin laikleştirilmesi yolunda yapılmış siyasi bir devrimdir ve kronolojik olarak kurtuluş savaşının sonrasına denk gelmektedir.

CEVAP: E

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Karaağaç'ın Türkiye'ye bırakılması
- II. Türk-Yunan çatışmalarının sona ermesi
- III. Batı Trakya'nın Yunanistan'a bırakılması

Yukarıdakilerden hangileri Mudanya Ateşkes Anlaşması kapsamındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Karaağaç'ın Türkiye'ye bırakılması- Lozan Barış Anlaşması, Türk-Yunan çatışmalarının sona ermesi Mudanya Ateşkes Anlaşması, Batı Trakya'nın Yunanistan'a bırakılması Lozan Barış Anlaşması'nın sonuçları arasında yer almaktadır.

CEVAP: B

Sayıştay-2006

Aşağıdakilerden hangisi Kurtuluş Savaşı'nda TBMM'ye karşı başlatılan ayaklanmaların nedenlerinden biri değildir?

- A) Mebuslar Meclisi'nin dağıtılması
- B) Halkın dini duygularının kötüye kullanılması
- C) Anadolu'da bazı ailelerin yerel güç haline gelmesi
- D) Bazı milis güçlerinin halktan zorla para, yiyecek ve silah toplaması
- E) Azınlıkların, buldukları bölgelerde bağımsız devlet kurmak istemeleri

ÇÖZÜM

Kurtuluş Savaşı'nda TBMM'ye karşı başlatılan ayaklanmaların nedenleri arasında; Halkın dini duygularının kötüye kullanılması, Anadolu'da bazı ailelerin yerel güç haline gelmesi, Bazı milis güçlerinin halktan zorla para, yiyecek ve silah toplaması, Azınlıkların, buldukları bölgelerde bağımsız devlet kurmak istemeleri yer almaktadır.

Osmanlı Mebuslar Meclisi'nin açılmasına ses çıkarmayan İtilaf Devletleri, Mebuslar Meclisi'nin açılmasıyla hükümet ve padişahın yönetime egemen olacağını umuyorlardı. Ancak kendi istek ve görüşlerinin dışında kararların çıkması üzerine İtilaf Devletleri, tavırlarını değiştirerek müdahaleye başladılar. İtilaf Devletleri 15 Mart'ta 150 kadar aydını tutukladıktan sonra 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal ettiler. Padişah dört ay sonra tekrar seçim yapmak üzere Meclisi 11 Nisan 1920'de feshetmiş ve İtilaf Devletleri'nin Mebuslar Meclisi'ni dağıtarak yok saymışlardır. İstanbul'un işgali ile de Osmanlı Mebusan Meclisi'nin kapanmış ve Mustafa Kemal Paşa'ya Ankara'da TBMM'yi açma olanağı bulunmuştur.

CEVAP: A

Sayıştay-2006

Aşağıdakilerden hangisi, Yunanlıların ikinci kez İnönü'de saldırıya geçmelerinin nedenlerinden biri değildir?

- A) Anlaşma Devletleri'nin Londra Konferansı'ndan beklenen sonucu alamaması
- B) Türk ordusunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi
- C) Yunanlıların Birinci İnönü Savaşı yenilgisini örtmek istemesi
- D) Yunanlıların Eskişehir ve Kütahya'yı ele geçirmek istemesi
- E) TBMM'nin giderek güçlenmesi

ÇÖZÜM

Türk ordusunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi Mustafa Kemal'in isteği ile Kütahya-Eskişehir Savaşı'nda gerçekleşmiştir. Türk ordularının dağılması engellemiştir. Yunanlıların ikinci kez İnönü'de saldırıya geçmelerinin nedenlerinden biri değildir.

CEVAP: B

Sayıştay-2006

Lozan Antlaşması'ndan sonra aşağıdakilerden hangisi için yeni bir düzenleme yapılmıştır?

- A) Azınlıkların Türk vatandaşı sayılması
- B) Kapitülasyonların kaldırılması
- C) Boğazların Türk egemenliğine geçmesi
- D) Bozcaada ve Gökçeada'nın Türk topraklarına katılması
- E) Karaağaç'ın savaş tazminatı olarak alınması

ÇÖZÜM

Lozan Barış Antlaşması'nda; Azınlıkların Türk vatandaşı sayılması, Kapitülasyonların kaldırılması, Bozcaada ve Gökçeada'nın Türk topraklarına katılması, Karaağaç'ın savaş tazminatı olarak alınması kesin olarak sağlanmıştır. Boğazlar, görüşmeler boyunca üzerinde en çok tartışılan konudur. Sonunda geçici bir çözüm getirilmiştir. Buna göre askeri olmayan gemi ve uçaklar barış zamanında boğazlardan geçebilecekti. Boğazların her iki yakası askersizleştirilip, geçişi sağlamak amacıyla başkanı Türk olan uluslararası bir kurul oluşturuldu ve bu düzenlemelerin Milletler Cemiyeti'nin güvencesi altında sürdürülmesine karar verildi. Böylece Boğazlar bölgesine Türk askerlerinin girişi yasaklandı. Bu hüküm, 1936 yılında imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile değiştirilmiş ve boğazlar Türk egemenliğine geçmiştir.

CEVAP: C

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Misak-ı Milli'nin ilk kez Anlaşma Devletleri'nden biri tarafından onaylanması
- II. Batı Cephesi'nin daha güçlü bir hale getirilmesi
- III. Afganistan ile Dostluk Antlaşması'nın imzalanması

Yukarıdakilerden hangileri Fransızlarla yapılan Ankara Antlaşması'nın sonuçları arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Ankara Antlaşması'nın maddeleri;

- Antlaşmanın imzalanmasından sonra taraflar arasındaki savaş durumu sona erecektir.
- Türkiye-Suriye sınırı, İskenderun ve Hatay illeri dışında bırakılacak şekilde belirlenecektir.
- Antlaşmanın imzalanmasından sonra, en fazla iki ay içerisinde Fransız birlikleri sınır çizgisinin güneyine, Türk birlikleri de kuzeyine çekilecektir.
- Her iki tarafta çekildiği topraklarda genel af ilan edeceklerdir.
- İskenderun bölgesi için özel bir yönetim kurulacak, bu bölgede oturanlardan Türk olanlar kültürlerini geliştirmek için her türlü haktan yararlanacaktır. Türkçe resmi dil olacaktır.
- Bu antlaşmanın onaylanmasından sonra, Türkiye ile Suriye arasında bir gümrük sözleşmesi imzalanması için karma bir komisyon kurulacaktır.
- Selçuklu Devleti'nin kurucusu Süleyman Şah'ın mezarının da içinde bulunduğu Caber Kalesi, Türk bayrağı altında ve Türk askerlerinin koruyuculuğunda Türkiye'nin mülkü altında kalacaktır.

Önemi; Misak-ı Milli'nin ilk kez Anlaşma Devletleri'nden biri olan Fransa tarafından onaylanmıştır. Bu cephenin kapanması ile de buradaki birlikler Batı Cephesi'ne geçerek bu cephenin daha güçlü bir hale getirilmesini sağlamıştır.

Afganistan ile dostluk anlaşmasının yapılması ise I.İnönü Savaşı'nın sonuçları arasında yer almaktadır.

CEVAP: D

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Ege Adaları
- II. Musul
- III. Savaş tazminatı

Yukarıdakilerden hangileri, Lozan Konferansı'nda Yunanistan ile Türkiye arasında tartışılan konulardan değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Ege Adaları ve savaş tazminatı Yunanistan ile Türkiye arasında Lozan Anlaşması'nda tartışılan konular arasında yer almaktadır. Ancak Musul, Türkiye ile İngiltere arasında Irak sınırı ile ilgili tartışılan bir konudur ve çözümü Lozan Antlaşması'nda iki devlet olmasındaki görüşmelere bırakılmıştır.

CEVAP: B

KPSS-2007

Kurtuluş Savaşı'nda Gürcistan ve Ermenistan hükümetleriyle yapılan Kars Antlaşması aşağıdakilerin hangisinde etkili olmuştur?

- A) Sakarya Savaşı'nın kazanılması
B) Kafkas sınırının kesinleşmesi
C) Tekâlif-i Milliye Emirlerinin (Ulusal Yükümlülükler) çıkarılması
D) TBMM'nin üç ay için yetkilerini Mustafa Kemal'e devretmesi
E) Ermenistan'la Gümrü Antlaşması'nın yapılması

ÇÖZÜM

Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan devletlerinin SSCB'ye katılmasının ardından bu devletlerle yapılan antlaşmalar geçerliliğini yitirince SSCB ile yeni bir antlaşma daha yapılması zorunluluğunu gündeme gelmişti. Bu antlaşma ile TBMM ve SSCB varolan tüm sınır sorunlarını da çözerek TBMM doğu, SSCB güney sınırlarını kesin olarak belirlemiştir.

CEVAP: B

KPSS-2007

Kurtuluş Savaşı'nda İtalya'nın, Anadolu'da işgal ettiği yerlerden çekilmeye başlamasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) TBMM Hükümetinin askerî ve siyasi alanda başarılı sonuçlar alması
- B) Mudanya Anlaşması'nın imzalanması
- C) Türk ordusunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi
- D) Saltanatın kaldırılması
- E) Osmanlı hanedanının yurt dışına çıkarılması

ÇÖZÜM

İtalya, ilk olarak II. İnönü Savaşı'nın kazanılmasının ardından Anadolu'dan çekilme kararı aldıysa da, Kütahya - Eskişehir Savaşı'nın kaybedilmesiyle işgali sürdürmeye karar vermiştir. Ancak Sakarya Savaşı'nın da TBMM orduları tarafından kazanılmasıyla, Yunan ordusunun kesin yenileceğine kanaat getiren dönemin İtalyan yönetimi, Anadolu'dan tamamen çekilme kararı almıştır.

CEVAP: A

KPSS-2007

Anlaşma Devletleri Londra'da toplanacak konferansa İstanbul Hükümetini doğrudan, TBMM Hükümetini ise İstanbul Hükümeti aracılığıyla davet etmiş; Sadrazam Tevfik Paşa da durumu Ankara'ya bildirip delegelerin saptanmasını istemiştir.

Yalnız bu bilgiye dayanarak Anlaşma Devletlerinin,

- I. TBMM Hükümetinin dolaylı olarak konferansa davet edilmesi,
- II. Osmanlı Devleti'nin hukuki varlığının korunması,
- III. Türk tarafının yalnız TBMM Hükümeti tarafından temsil edilmesi

konularından hangilerine karşı oldukları söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

İtilaf Devletleri, TBMM Hükümeti'nin, İstanbul Hükümeti'nin Londra'ya göndereceği delegeşona heyet göndererek dolaylı olarak zaten davet edilmiştir. İtilaf Devletleri'ni bu duruma karşı olması mümkün değildir. Osmanlı'nın hukuki varlığına İtilaf devletlerinin karşı olması beklenemez, çünkü boşluğunu TBMM dolduracaktır. İtilaf Devletleri'nin karşı olduğu yegane durum, TBMM'nin Anadolu'yu tek başına temsil etmek istemesidir.

CEVAP: C

KPSS-2007

20 Ocak 1921 tarihli anayasa'da yer alan bazı maddeler şunlardır:

- Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.
- Türk Devleti TBMM tarafından idare olunur.
- Kanun yapma ve kanunları yürütme gücü Mecliste toplanmıştır.

Bu maddelere göre aşağıdakilerden hangisi yönünde yargıya varılamaz?

- A) Padişah hukuki ve siyasi yetkilerinden yoksun bırakılmıştır.
- B) Yeni Türk Devleti'nin siyasi yapısı tamamlanmıştır.
- C) Yeni Türk Devleti'nin siyasal yapısının ilkeleri belirlenmiştir.
- D) Osmanlı Devleti fiilen yok sayılmıştır.
- E) Halk egemenliği önemsenmiştir.

ÇÖZÜM

Yeni kurulan Türk Devleti'nin siyasi yapısının tamamlanabilmesi için anayasada devletin rejimi hakkında ayrıntılı bilgi verilmesi gerekir. Bu bilgi 1924 Anayasası'nda verildiği düşünülecek olursa, devletin siyasi yapısının tamamlandığı bilgisine erişilemez.

CEVAP: B

KPSS-2007

Aşağıdakilerden hangisi saltanatın kaldırılmasının nedenlerinden biri olamaz?

- A) Saltanat sisteminin ulusal egemenlik anlayışına ters olması
- B) İstanbul Hükümetinin de Lozan görüşmelerine davet edilmesi
- C) Cumhuriyet ilan edilerek, yeni rejimin belirlenmiş olması
- D) Padişahın, Kurtuluş Savaşı sırasında ulusal direnişe karşı olması
- E) Bir ülkede iki idarenin bulunmasının ulusal çıkarlara ters olması

ÇÖZÜM

Saltanatın kaldırılması 1 Kasım 1922'dir. Cumhuriyet'in ilanı ise 29 Ekim 1923'dür. Bu sebeple yeni rejimin belirlenmiş olması, kendisinden önce gerçekleşen bir değişikliğin nedeni olamaz.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Kars Antlaşması'nın yapılmasında,

- I. Sakarya Savaşı'nın kazanılması,
- II. Başkomutanlık Savaşı'nın kazanılması,
- III. Mudanya Antlaşması'nın yapılması

gelişmelerinden hangilerinin etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Sakarya Meydan Muharebesi'nin sağladığı en önemli siyasal kazançlardan biri de, Kars Antlaşması'dır. Kars Antlaşması, Doğuda daha önce Mart 1921'de yapılan ve Moskova Antlaşması'yla düzenlenen ilişkilerin genişletilerek, Kafkas Devletlerini kapsamı, Doğu sınırımızın da kesinleşmesini sağlayan antlaşma olması açısından önemlidir. Kars'ta 13 Ekim 1921'de imzalanan antlaşmaya Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan ve Sovyet Rusya temsilcileri de imza koymuştur. Mart 1921'de Kars Antlaşması sonrasında, Ağustos 1922 Başkomutanlık Savaşı'nın kazanılması, Ekim 1922 Mudanya Antlaşması'nın yapılması kronolojik olarak mümkün değildir.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

- I. Musul'un Irak'a bırakılması
 II. Hatay'ın Türk topraklarına katılması
 III. Azınlıkların Türk vatandaşı kabul edilmesi

Yukarıdakilerden hangileri Lozan Antlaşması kararları arasındadır?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) Yalnız III
 D) I ve II
 E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Lozan Barış Antlaşması'nda azınlık, Müslüman olmayanlar olarak belirlenmiştir. Tüm azınlıklar Türk uyruklu kabul edildi ve hiçbir şekilde ayrıcalık tanınmayacağı belirtilmiştir. Antlaşmanın 40. maddesinde şu hüküm yer almıştır: "Müslüman olmayan azınlıklara mensup Türk uyrukları, hem hukuk bakımından hem de uygulamada, öteki Türk uyruklarıyla aynı işlemlerden ve aynı güvencelerden yararlanacaklardır. Özellikle, giderlerini kendileri ödemek üzere, her türlü hayır kurumlarıyla, dinsel ve sosyal kurumlar, her türlü okullar ve buna benzer öğretim ve eğitim kurumları kurmak, yönetmek ve denetlemek ve buralarda kendi dillerini serbestçe kullanmak ve dinsel ayinlerini serbestçe yapma konularında eşit hakka sahip olacaklardır. Batı Trakya'daki Türklerle, İstanbul'daki Rumlar dışında, Anadolu ve Doğu Trakya'daki Rumlar ile Yunanistan'daki Türklerin mübadele edilmeleri kararlaştırılmıştır.

Musul, Lozan Antlaşması sonucunda İngiltere-Türkiye arasında bir çözüm çıkmayınca, İngiltere'nin etkisiyle ve Milletler Cemiyeti kararıyla Musul Irak'a bırakılmıştır. Hatay ise 1939'da Türk topraklarına katılmıştır.

CEVAP: C

İcra Müdürlüğü Sınavı-2007

Düzenli ordu aşağıdakilerin hangisinde ilk başarısını elde etmiştir?

- A) I. İnönü Savaşı
 B) II. İnönü Savaşı
 C) Sakarya Savaşı
 D) Büyük Taarruz
 E) Başkomutanlık Meydan Muharebesi

ÇÖZÜM

Düzenli ordu ilk başarısını I. İnönü Savaşı'nda elde etmiştir. Daha önceleri dağınık halde sadece buldukları bölgeler için mücadele eden Kuvay-i Milliye birlikleri düzenli orduya dönüşerek I. İnönü Savaşı'nda ilk başarısını elde etmişlerdir.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Aşağıdakilerden hangisi Kurtuluş Savaşı Döneminde imzalanan Gümrü Antlaşması'nın özelliklerinden biri değildir?

- A) TBMM'nin ilk uluslararası siyasi zaferi olması
 B) Kurtuluş Savaşı'nda Güney Cephesi'nin açılmasına neden olması
 C) Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Cephesi'nin kapatılmasını sağlaması
 D) Kars ve dolaylarının geri alınması
 E) Sevr Antlaşması'nın Ermenilere tanıdığı hakları geçersiz kılması

ÇÖZÜM

Gümrü Antlaşması, TBMM'nin uluslararası alandaki ilk askeri ve siyasi başarısı olup, imzaladığı ilk antlaşmadır. TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanıyan ilk yabancı devlet Ermenistan olmuştur. Doğu Cephesi büyük ölçüde kapanmıştır. Ermenilerden alınan silah ve Doğu Cephesindeki askerler Ankara'ya gönderilmiş, Kars ve çevresi geri alınarak Sevr Antlaşması'nın Ermenilere tanıdığı haklar geri alınmıştır. Gümrü Antlaşması ile Güney cephesi açılmamıştır.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

Kurtuluş Savaşı'nda İstanbul Hükümetinin millet için üstüne aldığı sorumluluğun gereklerini yerine getiremediği aşağıdakilerin hangisinde belirtilmiştir?

- A) Amasya Genelgesi'nde
- B) Amasya Protokolleri'nde
- C) Balıkesir Kongresi kararlarında
- D) Afyon Kongresi kararlarında
- E) Alaşehir Kongresi kararlarında

ÇÖZÜM

Amasya Genelgesi'nde alınan kararlara göre;

- a) Vatanın bütünlüğü milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- b) İstanbul hükümeti aldığı sorumluluğun gereğini yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gösteriyor.
- c) Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- d) Milletin içinde bulunduğu durum ve şartların gereğini yerine getirmek ve haklarını gür sesle cihana duyurmak için, her türlü baskı ve kontrolden uzak milli bir heyetin varlığı zaruridir.
- e) Anadolu'nun her bakımdan en güvenilir yeri olan Sivas'ta hemen milli bir kongre toplanması kararlaştırılmıştır.
- f) Bunun için bütün illerin her sancağından milletin güvenini kazanmış üç temsilcinin mümkün olan en kısa zamanda yetişmek üzere yola çıkılması gerekmektedir.
- g) Her ihtimale karşı bu mesele milli bir sır olarak tutulmalı ve temsilciler gereğinde yolculuklarını kendilerini tanıtmadan yapmalıdırlar.

İstanbul Hükümeti'nin millet için üstüne aldığı sorumluluğun gereklerini yerine açık bir şekilde ifade edilmiştir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

Mudanya Ateşkes Anlaşması'nda aşağıdaki bölgelerden hangisiyle ilgili hükümler bulunmaktadır?

- A) Hatay
- B) Batum
- C) İskenderun
- D) Kars
- E) Doğu Trakya

ÇÖZÜM

Mudanya Ateşkes Anlaşması'nın maddelerine baktığımızda;

- a) Mütareke imzalandıktan üç gün sonra, 14/15 Ekim gecesi yürürlüğe girecektir.
- b) Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki silahlı çatışma sona erecektir. c) Yunanlılar Doğu Trakya'yı 15 gün içerisinde boşaltacaklar ve bölge, İtilaf Devletleri aracılığıyla 30 gün içerisinde Türk yönetimine devredilecektir.
- d) Barış antlaşması imzalanıncaya kadar Türk ordusu Trakya'ya geçemeyecektir. Buna karşılık iç güvenlikle ilgili olarak sayısı 8000'i aşmayacak bir jandarma kuvveti gönderilebilecektir.
- e) Barış antlaşmasının imzalanmasına kadar Meriç'in batı sahili (yani Batı Trakya) ve Karaağaç İtilaf Devletlerinin işgali altında kalacak ve Türk kuvvetleri Çanakkale Boğazı ve İzmit'te belirlenen çizgiyi geçemeyeceklerdir.

CEVAP: E

KPSS-2008

İsmet İnönü, Lozan Antlaşması'nı imzaladıktan sonra İstanbul Üniversitesinde başarının sırrını: "Yaşamaya yetecek güçte olduğumuzu belirtmeye gitmiştik... Kuvvetli durumdaydık. Reddediyoruz dediğimiz zaman ulusun da reddedeceğini biliyorduk." şeklinde açıklamıştır.

İsmet İnönü'nün bu açıklamasıyla,

- I. laiklik,
- II. bağımsızlık,
- III. ulus egemenliği

ilkelerinden hangilerini vurguladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

İsmet Paşa bu cümlesinde halkın bağımsızlığına ve kendi karar verme hakkına sonuna kadar sahip çıkacağına atıfta bulunmuştur.

CEVAP: D

KPSS-2008

Batı Cephesinde Yunanistan'la yapılan aşağıdaki savaşlardan hangilerinin sonucunda, Antlaşma Devletleri Yunan ordusunu güçlendirmek amacıyla TBMM'yle ilişki kurarak Sevri Antlaşması'nın koşullarını değiştirmek istemiştir?

- A) Birinci İnönü- İkinci İnönü
B) Birinci İnönü- Sakarya
C) Sakarya- Büyük Taarruz
D) İkinci İnönü- Kütahya- Eskişehir
E) Kütahya- Eskişehir- Büyük Taarruz

ÇÖZÜM

Antlaşma Devletleri I. İnönü Savaşı'nın ardından Londra Konferansı'nı toplayarak Sevri küçük değişiklikler kabul ettirmeyi amaçlamışlardır. Sakarya Savaşı'nın ardında da Yunan tarafına zaman kazandırmak için Türk tarafına barış teklif etmişler ancak bu teklifleri kabul görmemiştir.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2008

Kurtuluş Savaşı'nda aşağıdakilerden hangisi, diğerlerinden önce gerçekleştirilmiştir?

- A) Gümrü Antlaşması B) Ankara Antlaşması
C) Kars Antlaşması D) Mudanya Antlaşması
E) Lozan Antlaşması

ÇÖZÜM

Gümrü Antlaşması; 2-3 Aralık 1920
Ankara Antlaşması; 20 Ekim 1921
Kars Antlaşması; 13 Ekim 1921
Mudanya Antlaşması; 11 Ekim 1922
Lozan Antlaşması; 24 Temmuz 1923

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2008

İsmet İnönü'nün Lozan Konferansı'na gönderilmesinde,

- I. Birinci ve İkinci İnönü Zaferleri'nin kazanılması,
 - II. Fransızlarla Ankara Antlaşması'nın yapılması,
 - III. Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması
- gelişmelerinden hangilerinin doğrudan etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

ÇÖZÜM

Birinci ve İkinci İnönü zaferlerinin kazanılması ile Mudanya Ateşkes Anlaşması İsmet İnönü'nün hem askeri hem de siyasi zaferleri arasında önemli yer tutmaktadır. Konferansa önce Başvekil Rauf Orbay katılmak istemiştir. Fakat Atatürk İsmet Paşa'nın katılmasını istemiştir. Nedeni; Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayanların vatan haini olarak kabul edilmesidir. Buna bağlı olarak Mustafa Kemal, Lozan'a Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayan Rauf Orbay yerine İsmet İnönü'yü göndermeyi uygun bulmuştur.) Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra İtilaf Devletleri 28 Ekim 1922'de TBMM Hükümeti'ni Lozan'da toplanacak olan barış konferansına davet ettiler. Mustafa Kemal Paşa Mudanya görüşmelerine de katılan İsmet Paşa'nın Lozan'a baştemsilci olarak gönderilmesini uygun buldu. İsmet Paşa Dışişleri Bakanlığına getirilmiş ve çalışmalar hızlandırılmıştır. Fransızlarla yapılan Ankara anlaşmana ise Mustafa Kemal, Dış İşleri bakan vekili Yusuf Kemal Bey ile Genel Kurmay Başkanı Fevzi Paşa katılmıştır. İsmet İnönü Fransızlar ile yapılan Ankara Antlaşması'nda yre almamıştır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

- I. Doktor Esat Işık
- II. Amiral Bristol
- III. General Harbord

Yukarıdakilerden hangilerinin, Kurtuluş Savaşı'nda yaptıkları araştırmalarla Batı Anadolu'daki katliamlardan Rumların sorumlu oldukları ortaya çıkmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Amerikalı bir Amiral olan Bristol başkanlığında bir heyet bölgeye gitti ve 13 Ekim 1919 da bir rapor hazırladı ve İtilaf devletlerine sundu. Raporda Paris barış konferansına verilen rapordaki Hıristiyan halkın can güvenliği tehlikededir fikri yanlıştır. Menemende Yunan askeri savunmasız Türkleri katletmiştir. İşgalin ilk günlerinde Türklere saldırılmış evleri yakılmış tecavüz edilmiştir. Türk hükümeti işgale tepkisiz kalmış bazı Türk çeteleri tepki göstermiştir. Rum halkı Yunan askerleri ile birleşerek halkı soymuş ve yağmalamıştır. İşgal ordusunun bu hareketi İslam ahaliyi galeyana getirmiştir. Yunanın buraya çıkması asayiş bozmuştur. Aydın'ın işgali çok zarar verici olmuştur. Milliyet prensibine göre buranın Yunan'a verilmesi yanlıştır. Yunan ordusunun çekilerek buraya İtilaf devletleri ordusunun çıkması gerekir. Bu belge Yunan'ın iddialarının asılsız olduğunu ortaya koymuştur. Katliamları Yunan'ın yaptığını ortaya koymuştur. Yunan'ın buradan çekilerek yerine İtilafın ordusunun çıkması fikrini doğurmuştur. Türk milletin haklı olduğunu dünya kamuoyuna duyurması açısından önemli olup başka hiçbir yaptırım olmamıştır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

- I. Saltanatın kaldırılması
- II. Lozan Barış Antlaşması'nın onaylanması
- III. Cumhuriyetin ilanı

Yukarıdakilerden hangileri ilk TBMM döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

1 Kasım 1922'de kaldırılan Saltanat I. TBMM dönemi gelişmeleri arasında yer almaktadır. Cumhuriyet'in ilanı ve Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanması I. TBMM, onaylanması II. TBMM dönemine ait gelişmeler içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

Mustafa Kemal, Eskişehir ve Kütahya Savaşlarından sonra orduya Sakarya'nın doğusuna çekilmesi emrini vermiştir. Mustafa Kemal'in bu emri vermesindeki amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuvayı millîye birliklerinin orduya katılmasını sağlamak
- B) Orduyu güçlendirmek için zaman kazanmak
- C) Londra Konferansı'nın sonuçlarını beklemek
- D) Çerkez Ethem Ayaklanması'nı bastırmak
- E) Meclisteki gruplaşmaları önlemek

ÇÖZÜM

Yunanlılar, 10 Temmuz 1921'de iki ayrı cepheden taarruza geçerek Türk Ordusunu yok etmek istediler. Desteklenmiş kuvvetleriyle güçlü bir şekilde ilerlemeyi başardılar. Türk Ordusu, zor durumdan kendisini kurtarmak amacıyla Eskişehir'e kadar çekildi. Mustafa Kemal Paşa, 18 Temmuz 1921'de Batı Cephesi karargahına geldi ve durumu yakından görüp inceledi. Ordunun düzenlenip kuvvetlendirilmesi için, Sakarya'nın doğusuna kadar çekilmesini gerekli gördü. Bunun üzerine, Türk Ordusu, 25 Temmuz 1921'de taktik savunma yapmak amacıyla Sakarya'nın doğusuna çekildi.

CEVAP: B

İcra Müdürlüğü Sınavı-2008

Kurtuluş Savaşı'nda TBMM Hükümetiyle Sovyet Rusya arasında Moskova Antlaşması imzalanmış, Sovyet Rusya bu antlaşmayla Misak-ı Milli'yi tanımıştır.

Bu durum, Sovyet Rusya açısından aşağıdakilerden hangisini kanıtlar?

- A) Kurtuluş mücadelesini haklı bulduğunu
- B) Anlaşma Devletleriyle iyi ilişkiler kurmak istediğini
- C) Kafkaslara egemen olduğunu
- D) TBMM Hükümetiyle ayrı siyasi rejimi benimsediğini
- E) Siyasi rejimini dünyaya yaymak istediğini

ÇÖZÜM

Kurtuluş Savaşı'nda TBMM Hükümeti'yle itilaf Devleti olan Sovyet Rusya arasında Moskova Antlaşması imzalanması, Sovyet Rusya bu antlaşmayla Misak-ı Milli'yi tanınması, Türklerin kurtuluş mücadelesinde haklı olduğunu kabul etmesi anlamına da gelmektedir.

CEVAP: A

İcra Müdürlüğü Sınavı-2008

Aşağıdakilerden hangisiyle ilgili olarak Lozan'da yeni bir karar alınmamıştır?

- A) Yunanistan sınırı
- B) Kafkas sınırı
- C) Boğazlar
- D) Irak sınırı
- E) Kapitülasyonlar

ÇÖZÜM

Lozan Antlaşması'nda Yunanistan, Boğazlar, Irak ve Kapitülasyonlar ile ilgili kararlar alınmıştır. Kafkas sınırının çizilmesi ise 13 Ekim 1921 Kars Antlaşması'na dayanmaktadır, dolayısıyla Lozan'da Kafkas Sınırı ile ilgili bir karar alınmamıştır.

CEVAP: B

İcra Müdürlüğü Sınavı-2008

Lozan görüşmelerinde ele alınan,

- I. kapitülasyonlar,
- II. Irak sınırının çizilmesi ve Musul'un geleceği,
- III. Suriye sınırı

konularından hangilerinin çözümü daha sonra yapılacak olan ikili görüşmelere bırakılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Lozan görüşmeleri sonucunda kapitülasyonlar kesin olarak kaldırılmış, Suriye sınırı 1921 Ankara Antlaşması'nda olduğu gibi kabul edilmiştir. Irak sınırının çizilmesi ve Musul'un geleceği ise görüşmelerden bir sonuç çıkmayınca Türkiye ve İngiltere'nin daha sonra yapacağı ikili görüşmelere bırakılmıştır.

CEVAP: B

Sayıştay-2006

TBMM Hükümetinin Lozan görüşmeleri sırasında saltanatın kaldırılmasına gereksinim duymasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Anlaşma Devletlerinin İstanbul Hükümetini tanımayı sürdürmesi
- B) Osmanlı Devleti'nin Londra Konferansı'na davet edilmesi
- C) Halife Abdülmecid'in TBMM Hükümetinin uymasını istediği ilkelere karşı tutum ve davranışlarda bulunması
- D) Vahdettin'in İngilizlere sığınması
- E) Şeyh Said Ayaklanması'nın çıkması

ÇÖZÜM

Saltanatın kaldırılmasına doğrudan doğruya yol açan olay, Kurtuluş Savaşı'nın başarı ile sonuçlanmasından sonra toplanması öngörülen barış konferansına Ankara ve İstanbul hükümetlerinin birlikte davet edilmeleridir. TBMM Hükümeti bu durumdan kaynaklı olarak Lozan görüşmeleri sırasında saltanatın kaldırılmasına ihtiyaç duymuştur.

CEVAP: A

KPSS-2008

- I. 1921 Anayasası'nın kabul edilmesi
- II. Batı Cephesi'nin ikiye ayrılması
- III. TBMM'nin Kayseri'ye taşınması

Eskişehir – Kütahya Savaşları'nın kaybedilmesi yukarıdaki konulardan hangilerinin tartışılmasına ortam hazırlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Eskişehir – Kütahya Savaşları'nın kaybedilmesinden sonra Ankara'da bulunan meclisin güvenli olmadığı yönünde tartışmalar çıkmış ve Kayseri'ye taşınmasının daha doğru olacağı savunulmuştur.

CEVAP: C

KPSS-2009

TBMM, aşağıdakilerden hangisiyle padişah ve halifenin siyasi ve hukuki yetkilerini üstlenmiştir?

- A) Teşkilat-ı Esâsiye Kanunu'nun kabul edilmesi
- B) Tekâlif-i Milliye Buyrukları'nın çıkarılması
- C) İstanbul'un resmen işgal edilmesi
- D) Lozan Antlaşması'nın imzalanması
- E) Hıyanet-i Vatan Kanunu'nun çıkarılması

ÇÖZÜM

Meclis, resmen bu görevleri 1921 Anayasası'nın çıkarılmasıyla üstlenmiştir. Aslında 23 Nisan 1920'de TBMM'nin görev ve yetkileri ifade edilmişse de bunun hukuki zemine oturtulması Teşkilat-ı Esasi Kanunu ile mümkün olmuştur. Anayasa içerisinde ayrıca "Şerri" görevleri yine meclisin yerine getireceği" vurgulanmıştır.

CEVAP: A

KPSS-2009

Lozan Antlaşması'yla,

- I. Boğazlar Komisyonunun kurulması,
- II. İstanbul'daki Rumlarla Batı Trakya'daki Türklerin mübadele dışında bırakılması,
- III. Yunanistan'ın savaş tazminatı karşılığı Karaağaç'ı, Türkiye'ye vermesi

konularından hangileri Türk-Yunan ilişkilerinde uygulamalardan kaynaklanan sorunlara neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Nüfus müdâlesi meselesi Lozan'da çözümlenmesine rağmen uygulamada Yunan Hükümeti'nin Türk göçmenlere karşı uyguladığı haksız davranışlar sebebiyle ilişkiler gerilmiş, hatta savaş noktasına gelinmiştir. Devreye Milletler Cemiyeti'nin girmesi ile sorun Lozan'daki haliyle tekrar çözüme kavuşturulmuştur.

CEVAP: B

KPSS-2009

Kurtuluş Savaşı'nda,

- Birinci İnönü Zaferi'nden sonra Anlaşma Devletlerinin
- Londra'da konferans düzenlemesi ve TBMM'yi davet etmesi
- Sakarya Zaferi'nden sonra Fransa'nın TBMM'yle Ankara Antlaşması'nı yapması

gelişmeleriyle aşağıdakilerden hangisine ulaşıldığı savunulabilir?

- A) Anlaşma Devletlerinin TBMM'yi Sakarya Savaşı'ndan sonra tanıdığına
- B) İngiltere'nin savaşın sonuna kadar Yunanlıları desteklediğine
- C) Halkların dış politikada etkili olduğuna
- D) Uluslararası antlaşmaları uygulamak zorunluluğu olduğuna
- E) Askerî başarıların Anlaşma Devletlerini TBMM'yle antlaşma yapmaya zorladığına

ÇÖZÜM

Askerî başarıların ardından siyasi başarılar da gelmiştir. Londra Konferansı, I. İnönü Savaşı'nın kazanılmasının ardından TBMM'nin davet edildiği ve tanınmasını sağlayan uluslararası bir toplantıdır. Sakarya Savaşı'nın ardından da Fransa ve SSCB'de birer antlaşma teklifini TBMM'ye sunmuştur.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

- I. TBMM Hükümetinin, Yunan ilerleyişini durdurabileceğini göstermesi
- II. Anlaşma Devletlerinin Sevr Antlaşması üzerinde değişiklikler yapma gereğini duyması
- III. Doğu Anadolu'da Ermenilerle Gümrü Antlaşması'nın imzalanması

Yukarıdakilerden hangileri Birinci İnönü Savaşı'nın kazanımları arasındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

İnönü Savaşı'nın sonucunda;

- a) TBMM'nin kurmuş olduğu düzenli ordunun Batı Cephesi'ndeki ilk başarısıdır
- b) TBMM Hükümeti'nin moralinin ve otoritesinin artmasını sağlamıştır. Böylece devlet mekanizması işlemeye başlamış, vergilerin düzenli olarak alınması ve askere alma işlemleri düzen içine girmiştir.
- c) İsmet Paşa, albaylıktan tuğgeneralliğe yükselmiştir.
- d) Bu zafer, yeni Türk devletinin iç durumunu kuvvetlendirmiş ve dıştaki itibarını arttırmıştır. Bunun sonucunda; Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması imzalanmıştır.
- e) İtilaf Devletleri yeni durumu görüşmek ve Sevr Antlaşması üzerinde değişiklik yapabilmek için Londra Konferansı'nı düzenlemişler ve TBMM'yi konferansa davet etmişlerdir.
- f) İstiklal Marşı kabul edilmiştir.(12 Mart 1921)
- g) İtilaf devletlerin Yunanistan'a güveni azalmıştır. TBMM Hükümeti'nin de Yunan ilerleyişini durdurabileceği görülmüştür.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Kurtuluş Savaşı'nda ordunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesine aşağıdakilerden hangisi neden olmuştur?

- A) Birinci İnönü Savaşı
- B) İkinci İnönü Savaşı
- C) Sakarya Savaşı
- D) Eskişehir ve Kütahya Savaşları
- E) Gediz Taarruzu

ÇÖZÜM

Kütahya-Eskişehir Muharebeleri, 10 Temmuz 1921 ile 24 Temmuz 1921 tarihleri arasında Yunanistan ile Ankara Hükümeti ordusu arasında gerçekleşen muharebedir. Muharebeyi kaybeden Ankara Hükümeti kuvvetleri Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmek zorunda kalmıştır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Kurtuluş Savaşı'nda,

- I. Çerkez Ethem,
- II. Demirci Mehmet Efe,
- III. Millî Aşireti

ayaklanmalarından hangileri milis güçlerin düzenli orduya bağlanmak istememesi nedeniyle çıkmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Çerkez Ethem ve Demirci Mehmet Efe ayaklanmaları düzenli orduya geçmek istemeyen gruplar tarafından çıkan ayaklanmalar arasında yer almaktadır. Millî Aşireti ayaklanması ise Millî Aşireti Ayaklanması (1 Haziran - 8 Eylül 1920), Urfa'da yaşayan bu aşiret Fransızlarla işbirliği yaparak ayaklanmıştır. Millî kuvvetlerce bastırılmıştır. Güneydoğu Anadolu'da Fransa, İngiltere ve Ermeni faaliyetlerinin artması, bölgede yaşayan Kürt aşiretlerini de kışkırtmaları sonucunda Millî Aşireti de ayaklanmıştır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

- I. Doğu sınırı
- II. Boğazlar
- III. Kapitülasyonlar

Sovyet Rusya yukarıdaki konulardan hangilerinin görüşmeleriyle ilgili olarak Lozan Konferansı'na katılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Sovyet Rusya, Lozan Konferansı'na sadece boğazlar ile ilgili konularda görüş bildirmek amacıyla katılmıştır. Doğu sınırı ve kapitülasyonlar konusundaki görüşmelere katılmamıştır.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

Aşağıdakilerden hangisi Ankara Antlaşması'nın imzalanmasından sonraki gelişmelerden biridir?

- A) İstiklal Marşı'nın kabul edilmesi
- B) Londra Konferansı'nın düzenlenmesi
- C) İzmir İktisat Kongresi'nin düzenlenmesi
- D) Gümrü Antlaşması'nın imzalanması
- E) Ordunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi

ÇÖZÜM

Ankara Antlaşması; 20 Ekim 1921'de imzalanmıştır. İstiklal Marşı'nın kabul edilmesi; 12 Mart 1921, Londra Konferansı; 12 Şubat-12 Mart 1921, Gümrü Antlaşması; 2-3 Aralık 1920, 24 Temmuz 1921'de gerçekleşmiştir. İzmir İktisat Kongresi ise 4 Mart 1923'te düzenlenmiş ve Ankara Antlaşması'nın sonrasında gerçekleşen gelişmeler arasında yer almaktadır.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

Lozan Antlaşması'nda aşağıdaki konulardan hangisi, Türkiye ile İngiltere arasında daha sonra çözümlenmek üzere ertelenmiştir?

- A) Boğazlar B) Irak sınırı C) Osmanlı borçları
D) Batı sınırı E) Azınlık hakları

ÇÖZÜM

Lozan Barış Antlaşması'nda İngiltere ve Türkiye arasında ikili görüşmelere bırakılan konu Irak sınırıdır. Bu durumun temel nedeni ise Musul konusundaki anlaşmazlıklardır.

CEVAP: B

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Kurtuluş Savaşı'nda Ermenilerle yapılan savaş, aşağıdakilerden hangisiyle sona ermiştir?

- A) Gümrü Antlaşması B) Ankara Antlaşması
C) Kars Antlaşması D) Moskova Antlaşması
E) Lozan Antlaşması

ÇÖZÜM

Gümrü Antlaşması ile;

- a) Antlaşma, TBMM'nin uluslar arası alandaki ilk askeri ve siyasi başarısı olup, imzaladığı ilk antlaşmadır.
b) TBMM'yi ve Misak-ı Milli'yi tanıyan ilk yabancı devlet Ermenistan olmuştur.
c) Doğu Cephesi büyük ölçüde kapanmıştır.
d) Ermenilerden alınan silah ve Doğu Cephesindeki askerler Ankara'ya gönderilmiştir.
e) Ermenistan ile yapılan savaş sona ermiştir.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Anlaşma Devletlerinin TBMM ve İstanbul hükümetlerini Lozan Konferansı'na birlikte çağırımlarındaki amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul'un başkent olarak kalmasını engellemek
B) Konferansın uzamasını engellemek
C) Konferansta Türk tarafında ikilik yaratmak
D) Padişahı siyasi, dinî, hukuki yetkilerinden yoksun bırakmak
E) Sovyet Rusya'nın TBMM Hükümetine desteğini engellemek

ÇÖZÜM

Anlaşma Devletlerinin TBMM ve İstanbul hükümetlerini Lozan Konferansı'na birlikte çağırımlarındaki en önemli hedef yönetim anlamında ikililik yaratarak amaçlarını kabul ettirmektir.

CEVAP: C

PMYO-2009

Aşağıdakilerden hangisi Sakarya Savaşı'nın sonuçlarından biridir?

- A) Tekâlif-i Milliye Emirlerinin çıkarılması
- B) Mustafa Kemal'e mareşallik rütbesi ve gazilik sanının verilmesi
- C) Rusya ile Moskova Antlaşması'nın imzalanması
- D) Başkomutanlık Kanunu'nun çıkarılması
- E) Ordunun Sakarya'nın doğusuna çekilmesi

ÇÖZÜM

Sakarya Savaşı'nın sonuçları;

- a) Sakarya savaşı Türk ordusu adına Kurtuluş savaşındaki son savunma savaşı olmuştur. Türk ordusu bu savaştan sonra taarruza geçmiştir.
- b) Azerbaycan Gürcistan ve Ermenistan devletleriyle 13 Ekim 1921'de Kars antlaşması imzalanmış böylece Kafkas sınırlarımız kesinlik kazanmıştır.
- c) İtilaf devletleri arasındaki görüş ayrılıkları artmıştır. Bunun sonucu olarak Fransa ile 20 Ekim 1921'de Ankara antlaşması imzalanmıştır.
- d) 22 Ekim 1921'de İngiltere ile "esir değişimi antlaşması" imzalanmıştır. Uluslar arası eşitlik ilkesine uygun bir şekilde imzalanan bu antlaşmayla daha önce Malta'ya sürgün edilmiş olan Türk esirleri Anavatan'a dönmeleri sağlanmıştır. 2 Ocak 1922'de Ukrayna ile "Dostluk" antlaşması imzalanmıştır.
- e) II. İnönü savaşı sonrasında başlayan İtalyan ordusunun Anadolu'dan çekilmesi Sakarya Muharebesinden sonra tamamlanmıştır.
- f) Mustafa Kemal Paşaya TBMM tarafından Gazilik unvanı ile "mareşallik" rütbesi verilmiştir.
- g) Yunan ordusu itilaf devletlerinden aldığı desteği kaybetmiştir.
- h) İtilaf devletleri TBMM'ye barış yapma teklifinde bulunmuşlar fakat TBMM misak-ı milliye uymayan bu teklifi imzalamayı kabul etmemiştir.
- i) Sakarya savaşıdan sonra yaklaşık bir yıl boyunca Yunan ordusuyla büyük bir savaş yapılmamıştır. Türk ordusu bu zaman dilimini çok iyi değerlendirerek tekâlif-i Milliye emirlerini bütün yurt çapında uygulayarak ordunun taarruz gücüne kavuşmasını sağlamıştır.
- k) Yunan ordusu Sakarya savaşıdan sonra yeni bir saldırı yapmaktan vazgeçmiştir. Ele geçirmiş olduğu yerleri kaybetmemek amacıyla savunma önlemleri almaya başlamıştır.

CEVAP: B

PMYO-2009

Lozan Antlaşması'nda,

- I. Türkiye - Yunanistan sınırı,
- II. azınlıklar,
- III. Musul

konularından hangilerinin çözümü sonraya bırakılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Lozan Antlaşması ile bütün azınlıklar Türk vatandaşları sayılmış, Türkiye-Yunanistan sınırı Mudanya Ateşkes Antlaşması'nda belirlenen şekliyle kabul edilmiştir. Meriç Nehri'nin batısındaki Karaağaç istasyonu ve Bosnaköy, Yunanistan'ın Batı Anadolu'da yaptığı tahribata karşılık, savaş tazminatı olarak Türkiye'ye verilmiştir. Musul ise çözümü İngiltere-Türkiye arasındaki ikil görüşmelere bırakılmıştır.

CEVAP: C

PMYO-2009

Lozan Antlaşması'ndan sonra,

- I. Musul,
- II. Hatay,
- III. Boğazlar

sorularından hangileri Türkiye Cumhuriyeti'nin istediği doğrultuda çözülmüştür?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Lozan Antlaşması'ndan sonra Hatay ilk önce özerk bir hale gelmiş, sonrasında Misak-ı Milli'de yer aldığı gibi Türkiye'ye katılmıştır. Boğazlar konusunda da bütün egemenlik Türkiye lehine sonuçlanmıştır. Musul ise Misak-ı Milli de olmasına rağmen Türkiye'ye verilmemiş Irak'ın egemenliği altına girmiştir.

CEVAP: E

KPSS-2010

Iustafa Kemal, "Hattı müdafaa yoktur; sathı müdafaa vardır. O sathı bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı, vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça terk olunmaz." emriyle aşağıdaki saşlardan hangisinin kaderini belirlemiştir?

-) I. İnönü
-) Sakarya
-) II. İnönü
-) Eskişehir ve Kütahya
-) Başkomutanlık

ÇÖZÜM

bu söz Sakarya Meydan Muharebesi'nde söylenmiştir. Yunan ordusunun Türk cephe hattını ir defa daha yarmasının ardından geri çekilme ihtimalini ortadan kaldırmak adına Başumandan "vatanın tamamının vatandaş kanı ile sulanmadıkça terk olunmayacağını" açıkça ifade etmiştir.

CEVAP: C

KPSS-2010

İoskova Antlaşması'nda yer alan "İki taraftan birinin tanımadığı uluslararası hiçbir antlaşmayı, diğeri de tanımayacaktır." maddesiyle aşağıdaki antlaşmalardan hangisinin kasdedildiğı savunulabilir?

-) Ankara
-) Sevr
-) Kars
-) Gümrü
-) Brest-Litovsk

ÇÖZÜM

bu ifade de Türklerin asla kabul etmediğı Sevr Antlaşması'nı, TBMM ile ilişki içerisindeki hiçbir devletinde kabul etmemesi yönünde alınan bir karardır.

CEVAP: B

KPSS-2010

Türkiye, Fener Rum Patrikhanesi'nin İstanbul'dan çıkartılması isteğini aşağıdakilerden hangisiyle ilgili görüşmelerde dile getirmiştir?

- A) Lozan Antlaşması
- B) Ankara Antlaşması
- C) Mudanya Antlaşması
- D) Atina Antlaşması
- E) İstanbul Antlaşması

ÇÖZÜM

Fener - Rum Patrikhanesi sorunu Lozan Antlaşması'nda görüşülmüş ve sonuca bağlanmış, İstanbul'dan çıkarılması istenmiş, fakat İtilaf Devletleri'nin baskıları sonucunda Patrik'in Türk vatandaşı olması şartıyla patrikhanenin kalmasına izin verilmiştir.

CEVAP: A

KPSS-2010

- I. Doğu Trakya
- II. İstanbul
- III. Boğazlar
- IV. Batı Trakya

Mudanya görüşmelerinde yukarıdakilerden hangileriyle ilgili olarak bir karar alınmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) Yalnız IV
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Mudanya Ateşkes Antlaşması'nda İstanbul Boğazlar, Doğu Trakya ve bölgeye gönderilecek jandarma sayısı, sıcak savaşın sona erışı, koşulları hakkında ayrıntılı olmasada kararlar alınmıştır. Ancak Batı Trakya'dan kesinlikle bahsedilmemiştir.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

Kurtuluş Savaşı'nda Güney Cephesi'ndeki millî kuvvetler Fransız işgal kuvvetlerine karşı başarılar kazanmıştır. Bu başarılar Fransa Hükümetini Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetiyle 1920'nin Mayıs sonunda ateşkes anlaşması yapmaya zorlamıştır.

Fransa'nın bu tutumunun aşağıdakilerden hangisine kanıt olduğu savunulabilir?

- A) TBMM Hükümetini tanımak zorunda kaldığına
- B) TBMM Hükümetinin düzenli ordu kurduğuna
- C) Anlaşma Devletleri arasında görüş birliği olduğuna
- D) Fransa'nın, Güney Cephesi'nde işgal ettiği yerleri bıraktığına
- E) Güney Cephesi'nde bulunan kuvvetlerin Batı Cephesi'ne kaydırıldığına

ÇÖZÜM

Fransa ile TBMM'nin bir anlaşma imzalaması her iki ülkenin de birbirini resmi olarak tanıdığı göstermektedir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

- I. TBMM'nin kurulması
- II. Erzurum Kongresi
- III. Amasya Genelgesi

Yukarıdakilerden hangileriyle İstanbul Hükümeti açıkça yok sayılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Kongreler, toplantılar ve bunara benzer organizasyonlar düzenlemek bir devletin varlığının yok sayılması anlamına gelmez. Ancak TBMM'nin kurulması yani yeni bir meclis ve karar mekanizmasının bulunması açıkça İstanbul Hükümeti'nin yok sayıldığını göstermektedir.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2010

Aşağıdakilerden hangisi, günümüzde Türkiye ile Yunanistan arasında sorun olan konulardan biri değildir?

- A) Ege adalarının silahlandırılması
- B) Savaş tazminatı
- C) Kıta sahanlığı
- D) Hava sahası
- E) Kıbrıs

ÇÖZÜM

Türkiye ile Yunanistan arasında günümüze kadar devam eden sorunlar bulunmaktadır. Bu sorunlar içerisinde Ege adalarının silahsızlandırılması, kıta sahanlığı, hava sahası ve Kıbrıs bulunmaktadır. Ancak savaş tazminatı konusunda iki taraf Lozan Barış Antlaşması'nda çözümlenmiştir. Lozan Barış Antlaşması ile İtilaf Devletleri, I. Dünya Savaşı nedeniyle istedikleri savaş tazminatlarından vazgeçmişlerdir. Sadece Yunanistan savaş tazminatı olarak Karaağaç bölgesini vermiştir.

CEVAP: B

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2011

- I. Nüfus Mübadelesi
- II. Yabancı okullar
- III. Hatay

Yukarıdaki sorunlardan hangileri Atatürk Döneminde kesin olarak çözümlenmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Lozan Antlaşması ile nüfus mübadelesi, Batı Trakya'daki Türklerle, İstanbul'daki Rumlar dışında, Anadolu ve Doğu Trakya'daki Rumlar ile Yunanistan'daki Türklerin mübadele edilme-leri kararlaştırılmıştır. Yabancı okullar ise eğitimlerine Türkiye'nin koyacağı kanunlar doğrultusunda devam etmesi kararlaştırılmıştır. Bu iki durum Atatürk döneminde kesin olarak çözümlenmiştir. Hatay'ın anavatan Türkiye'ye katılması öncesinde, 2 Eylül 1938 tarihinde 10 aylık bir süre varlığını sürdüren Hatay Devleti kuruldu. Toprakları, Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) belgelerinde İskenderun Sancağı olarak yer alan bölgeydi. 16 Haziran 1939'da TBMM'nde alınan kararla Türkiye ile Hatay Devleti arasındaki sınır çizgisi kaldırılarak geçersiz kılındı. 23 Temmuz 1939'da ise anavatanına katılma, son Fransız kıtasının kışladan çıkmasıyla ve Fransız kıtasının da yer aldığı törenle kışlaya Türk bayrağı çekilmesiyle tamamlanmış oldu.

CEVAP: C

PMYO-2011

Temsilciler Kurulunun Sivas'tan Ankara'ya gelmesinde, Ankara'nın,

- I. Haberleşme olanaklarının daha fazla olması,
- II. Batı Cephesi'ne yakın olması,
- III. Demir yolunun buraya kadar uzanması

durumlarından hangilerinin etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Meclise katılacak mebuslarla görüşmek üzere Ankara'ya giden Atatürk, bu arada Temsilciler Kurulu'nun Sivas'tan Ankara'ya taşınmasına karar verdi. **Temsilciler Kurulu'nun Ankara'da toplanmasının nedenleri;**

- a) Anadolu'nun her yeriyle haberleşme ve ulaşımın yeterli olması, demiryollarının buraya kadar uzanması,
- b) İstanbul'a yakın olması, hükümet çalışmalarının kolayca izlenebileceği,
- c) Batı Cephesi'ne yakın olması, Kuvayi Milliye ile iletişim sağlayabilecek konumda olması,
- d) Ankara henüz işgale uğramamış güvenli bir konumda olması.

CEVAP: E

PMYO-2011

Aşağıdakilerden hangisi Mudanya Ateşkes Anlaşması'nın özelliklerinden biri değildir?

- I) Türk birliğinin İstanbul'a girmesi
- II) Doğu Trakya'nın savaşılmadan ele geçirilmesi
- III) Osmanlı borçlarının ödeme biçiminin belirlenmesi
- IV) Görüşmelerde Yunanistan'ı İngiltere'nin temsil etmesi
- V) Kurtuluş Savaşı'nın silahlı mücadelesinin sona ermesi

ÇÖZÜM

Mudanya Ateşkes Anlaşması'na göre;

- I) Mütareke imzalandıktan üç gün sonra, 14/15 Ekim gecesi yürürlüğe girecektir.
- II) Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki silahlı çatışma sona erecektir.
- III) Yunanlılar Doğu Trakya'yı 15 gün içerisinde boşaltacaklar ve bölge, İtilaf Devletleri aracılığıyla 30 gün içerisinde Türk yönetimine devredilecektir.
- IV) Barış antlaşması imzalanıncaya kadar Türk ordusu Trakya'ya geçemeyecektir. Buna karşılık iç güvenlikle ilgili olarak sayısı 8000'i aşmayacak bir jandarma kuvveti gönderilebilecektir.
- V) Barış antlaşmasının imzalanmasına kadar Meriç'in batı sahili (yani Batı Trakya) ve Karaağaç İtilaf Devletlerinin işgali altında kalacak ve Türk kuvvetleri Çanakkale Boğazı ve İzmit'te belirlenen çizgiyi geçemeyeceklerdir, hükümleri yer almaktadır. Mudanya Ateşkes Antlaşması ile Türk birliği İstanbul'a gelmiş, Doğu Trakya savaşılmadan geri alınmış, Yunanistan adına görüşmelere İngiltere katılmış, Kurtuluş Savaşı'nın silahlı mücadelesi sona ermiştir. Osmanlı borçlarının ödeme biçimi ise Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması ile Osmanlı borçları, Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılan devletlerarasında paylaşılmıştır. Türkiye'ye düşen bölümün taksitlendirme ile Fransız frangı olarak ödenmesine karar verildi. Düyun-u Umumiye de böylece kapatılmıştır.

CEVAP: C

Maliye Bakanlığı İç Denetçiliği-2011

TBMM Hükümeti,

- I. İran,
- II. Gürcistan,
- III. Azerbaycan

devletlerinden hangileriyle Kars Antlaşması'nı imzalamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

TBMM Hükümeti Kars Antlaşması'nı Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan ile imzalamıştır. İran, Kars Antlaşması'nı imzalayan devletleri arasında yer almaz.

CEVAP: E

Maliye Bakanlığı İç Denetçiliği-2011

Aşağıdakilerden hangisinin Millî Mücadele Dönemi dış politika ilkelerinden biri olduğu savunulamaz?

- A) Ülkenin tam bağımsızlığının sağlanması
- B) Milletın kendi geleceğini kendisinin belirlemesi
- C) Yabancı sermayenin her koşulda kabul edilmesi
- D) Millî sınırlar içinde vatanın bölünmez bir bütün olması
- E) Manda ve himayenin kabul edilmemesi

ÇÖZÜM

Millî Mücadele Dönemi'nde ilk olarak elde edilmek istenen ülkenin bağımsızlığıdır. Bu bağımsızlığı sağlamak için manda ve himaye hem Erzurum hem de Sivas Kongresi'nde reddedilmiştir. Milletın kendi geleceğine karar verebilmesi hem iç politika hem de dış politika için önemlidir. Millî sınırların içinde vatanın bir bütün olduğu da dış politika ilkeleri arasında yer almaktadır. Yabancı sermayenin her koşulda kabul edilmesi söz konusu değildir. Sadece Erzurum Kongresi'nde sömürgecilik amacı taşımayan devletlerden teknik, sanayi ve ekonomik yardım kabul edilebileceği belirtilmiştir.

CEVAP: C

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi Gümrü Anlaşması'yla elde edilen kazanımlardan biri değildir?

- A) Gürcistan'la olan anlaşmazlıkların ortadan kaldırılmasına zemin hazırlanması
- B) Doğu Cephesi'ndeki silah ve teçhizatın bir kısmının batıya taşınmasına ortam hazırlanması
- C) Halk arasında orduya ve Meclise duyulan güvenin artması
- D) Sovyetlerden alınacak yardımların Anadolu'ya gelmesini sağlayacak yolun açılması
- E) Afganistan'ta dostluk anlaşması yapılması

ÇÖZÜM

A, B, C, D seçeneklerine doğrudan Gümrü Anlaşması'nın kazanımlar arasında yer almaktadır. E seçeneği ise Gümrü Anlaşması'ndan yaklaşık dört ay sonra Mart 1921'de Afganistan ile imzalanan bir anlaşmadır ve bu anlaşmanın dört ay önce Aralık 1920'de Gürcistan ile imzalanan Gümrü Antlaşması ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: E

KPSS-2011

Atatürk, "Bu anlaşma, Türk ulusuna karşı yüzyıllardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşması ile tamamlandığı sanılmış, büyük bir suikastın yıkılışını bildirir bir belgedir. Osmanlı tarihinde benzeri görülmemiş bir siyasal zafer yapıtıdır." sözünü aşağıdakilerden hangisi için kullanmıştır?

- A) Mudanya Ateşkes Anlaşması
- B) Moskova Anlaşması
- C) Ankara Antlaşması
- D) Lozan Antlaşması
- E) Montrö Boğazlar Sözleşmesi

ÇÖZÜM

Atatürk, " Bu anlaşma, Türk ulusuna karşı yüzyıllardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşması ile tamamlandığı sanılmış, büyük bir suikastın yıkılışını bildirir bir belgedir. Osmanlı tarihinde benzeri görülmemiş bir siyasal zafer yapıtıdır." sözünü Lozan Antlaşması için söylemiştir. Lozan Antlaşması ile Türk tarafı Osmanlı Devleti'nin kaybettiği pek çok hakkı geri almıştır. Bu anlaşma ile ulusal sınırlar, kapitülasyonlar, azınlıklar, savaş tazminatı, dış borçlar, boğazlar, yabancı okullar gibi pek çok alanda Türk tarafı kazanımlar elde etmiştir.

CEVAP: D

KPSS-2011

Kurtuluş Savaşı'nın anlamını ve bağımsızlık isteğini dile getirecek bir marşın yazılması için yarışmayı aşağıdakilerden hangisi açmıştır?

- A) Milli Savunma Başkanlığı
- B) Genelkurmay Başkanlığı
- C) Milli Eğitim Bakanlığı
- D) İçişleri Bakanlığı
- E) Dışişleri Bakanlığı

ÇÖZÜM

Kurtuluş Savaşı'nın anlamını ve bağımsızlık isteğini dile getirerek, savaşın milli bir ruh içerisinde kazılması için dönemin Maarif Vekâleti bir yarışma düzenlemiş ve yarışmaya 724 şiir katılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, 12 Mart 1921'de Mehmet Akif Ersoy'un yazdığı İstiklal Marşı'nı kabul etmiştir. İstiklal Marşı'nı ilk okuyan kişi dönemin Maarif vekili Hamdullah Suphi Tanrıöver'dir. 1924'te seçici kurul Ali Rifat Çağatay'ın bestesini kabul etse de, 1930'da beste değiştirilerek Osman Zeki Üngör'ün günümüzdeki şekli olan bestesi kabul edilmiştir. Yanıt C seçeneğindeki Milli Eğitim Bakanlığı olarak verilmişse de tam olarak cevabı karşılamamaktadır. O dönemde İstiklal Marşını yarışmaya açan kurum Maarif Teşkilatı'dır.

CEVAP: C

KPSS-2011

Atatürk Nutuk'ta, "Tahrir-i Sükun Kanunu ile İstiklal Mahkemelerini, istibdat vasıtası olarak kullanacağımız fikrini artaya atanlar ve bu fikri telkine çalışanlar oldu...biz olağanüstü olarak alınan ve fakat yasal olan önlemleri hiçbir vakit ve hiçbir surette, kanunun üzerine çıkmak için vasıta olarak kullanmadık." demiştir.

Atatürk'ün bu anlatımıyla, Tahrir-i Sükun Kanunu'nun kabul edilmesi ve İstiklal Mahkemelerinin kurulmasında aşağıdakilerden hangisini gerekçe olarak gösterdiği savunulamaz?

- A) Devletin hayat ve bağımsızlığını sağlama
- B) Milletin medeni ve sosyal gelişmesine ilişkin girişimleri koruma
- C) Ülkenin düzen ve güvenliğini sağlama
- D) Tehlikelere karşı önlem alma zorunluluğu
- E) Uluslararası ilişkileri düzenleme zorunluluğu

ÇÖZÜM

Atatürk, devletin bağımsızlığı, milletin her türlü gelişimi, ülkedeki güven ortamının sağlanması ve içerideki tehlikelere karşı her türlü önlemi almayı Tahrir-i Sükun Kanunu ve bu kanunun uygulama yeri olan İstiklal mahkemeleri ile sağlamaya çalışmıştır. Yani hem kanun hem mahkeme iç olaylar için kabul edilmiştir. Bu durum uluslararası ilişkileri düzenlemek için değil devletin geleceği ve gelişimi için gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: E

KPSS-2011

- I. Mudanya Ateşkes Antlaşması'yla ilgili görüşmelerdeki başarısı
- II. Eskişehir- Kütahya Savaşları
- III. Genelkurmay Başkanı olduğu sırada yaptığı başarılı hizmetleri

İsmet İnönü'nün Lozan Konferansı'na gönderilen heyete başkan olarak seçilmesinde yukarıdakilerden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

ÇÖZÜM

İsmet İnönü'nün Mudanya Ateşkes Antlaşması ve Genelkurmay Başkanı iken yaptığı hizmetlerde son derece başarılı olduğu söylenebilir. Ancak Eskişehir- Kütahya Savaşları ile Türk birlikleri Sakarya nehrinin doğusuna kadar geri çekilmek zorunda kalmış, bu durumdan dolayı bu savaşlarda İsmet İnönü'yü ya da Türk birliklerini başarılı saymak mümkün değildir. Dolayısıyla bu savaşın sonucunda İsmet İnönü'nün, Lozan'a gönderilen heyetin başında bulunmasına olumlu anlamda bir katkısı olamaz.

CEVAP: D

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi, Lozan Antlaşması imzalandıktan sonra Türkiye ile Fransa arasında gerginliğe sebep olan konulardan biri değildir?

- A) Osmanlı borçları
- B) Yabancı Okullar
- C) Adana-Mersin demir yolları
- D) Bozkurt-Lotus davası
- E) Oniki Ada'nın silahlandırılması

ÇÖZÜM

A, B, C, D seçenekleri sürekli olarak Türkiye ile Fransa arasında sorun olan konular içerisinde yer almaktadır. İtalya Oniki Ada 1912 Uşi Antlaşmasına göre Osmanlı İmparatorluğu'na verecekti. Ancak adalar Yunanlılar tarafından işgale uğramasın diye Balkan Savaşları sonuna kadar İtalyanlarda kalınmasına karar verildi. İtalya daha sonra Sevr Antlaşması'na dayanarak adaları iade etmedi. Lozan Antlaşması'nda ülkenin içinde bulunduğu iç sorun nedeniyle İtalya'da kalması kararı verildi. II. Dünya Savaşı sonunda adaları İngilizler almak istese de alamadı. Son olarak 1947'de Paris Antlaşması ile resmen Yunanistan'ın oldu. Bu duruma bakılarak Oniki ada hiçbir zaman Türkiye ile Fransa arasında bir sorun oluşturmamıştır.

CEVAP: E

KPSS-2012

Sovyet Rusya, Türkiye'ye 1920 yılında her türlü silah ve malzeme yardımında bulunmuş, bu yardım 1921 yılında büyük oranda artarak devam etmiştir.

Sovyet Rusya'nın yardımının artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) TBMM'nin açılmasının
- B) Kuvayımilliye birliklerinin oluşturulmasının
- C) TBMM ordusunun askerî başarılarının
- D) Ulusal cemiyetlerin birleştirilmesinin
- E) Misakımillî'nin kabul edilmesinin

ÇÖZÜM

Sovyet Rusya, güneyini emperyalist devletlere karşı güvence altına almak için 1920'den itibaren TBMM ile yakınlaşmıştır. 16 Mart 1921'de I. İnönü Savaşı sonrasında yapılan Moskova Antlaşması'yla başlayan uluslararası işbirliği ve Rusya'nın desteği, TBMM'nin işgalci devletlere karşı kazandığı savaşlar sonucunda daha da artmıştır.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Wilson İlkelerine göre yeniden kurulması planlanan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karadağ
- B) Polonya
- C) Romanya
- D) Makedonya
- E) Sırbistan

ÇÖZÜM

Wilson İlkeleri, dönemin Amerika Birleşik Devletleri başkanı Woodrow Wilson'ın 8 Ocak 1918 günü ABD Kongresi'nde yaptığı konuşmada bahsettiği ilkelere verilen addır. On Dört Madde olarak da anılan bu on dört ilke, ABD'nin Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulmasını istediği dünya düzenine ilişkin görüşlerini de ifade eder. Wilson İlkelerine göre yeniden kurulması planlanan devlet Polonya'dır.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Misakımillî'de aşağıdaki yerlerin hangisinde halk oyuna başvurulması yönünde bir hüküm yoktur?

- A) Doğu
- B) Trakya
- C) Batı Trakya
- D) Ardahan Kars
- E) Batum

ÇÖZÜM

Misak-ı Millî ya da Millî Misak (Günümüz Türkçesi ile Millî Yemin ya da Ulusal Ant), Türk Kurtuluş Savaşı'nın siyasî manifestosu olan altı maddelik bildirinin adıdır. İstanbul'da toplanan son Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından 28 Ocak 1920'de oybirliği ile kabul edilmiş ve 17 Şubat'ta kamuoyuna açıklanmıştır. Bildiri, I. Dünya Savaşı'nı sona erdirecek olan barış antlaşmasında Türkiye'nin kabul ettiği asgari barış şartlarını içermektedir. Misakımillî maddelerine bakıldığında;

Arap kökenli halkın oturduğu ve Mondros Mütarekesi imzalandığı tarihte yabancı devletlerin işgali altında bulunan bölgelerin geleceği, halkın serbest oyuyla belirlenecektir; mütareke sınırları içinde Osmanlı-İslam çoğunluğun yerleşmiş bulunduğu kısımların tümü, gerçekte ya da hükmen hiç bir nedenle birbirinden ayıramayacak bir bütündür. İlk serbest kaldıkları zamanda kendi istekleriyle anavatanına katılan Kars, Ardahan ve Batum illerinde gerekirse yeniden halkoylaması yapılabilecektir. Batı Trakya'nın hukuksal durumu da, halkın tam bir özgürlük içinde verecekleri oylarla saptanmalıdır. İstanbul ve Marmara Denizi'nin güvenliği her türlü tehlikeden uzak tutulacak,

Boğazların ticaret gemilerine açık tutulması, ilgili devletlerin aralarındaki antlaşmalarla sağlanacaktır. Antlaşmalarla belirlenen ilkeler çerçevesinde azınlıkların hukuku, komşu ülkelerdeki Müslüman halkların aynı haklardan yararlanmaları koşuluyla güvence altında olacaktır. Türkiye'nin siyasal, adli, mali tam bağımsızlığı kabul edilecektir; bu konularda hiçbir kayıt ve kısıtlama getirilemez. Misakımillî'de doğu bölgelerinde halk oylamasına başvurulmasına dair bir hüküm yoktur.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Daha önce gizli anlaşmalarla İtalya'ya vaat edilen Anadolu topraklarının bir bölümünün Yunanistan'a verilmesi aşağıdakilerin hangisinde karara bağlanmıştır?

- A) Helsinki Konferansı
B) Sykes-Picot Anlaşması
C) Paris Konferansı
D) Londra Konferansı
E) Berlin Kongresi

ÇÖZÜM

Paris Konferansı kararlarına bakıldığında;

- * Bu devletlerin oluşturduğu Milletler Cemiyeti kuruldu.
- * Galip devletler Wilson ilkelerine uymayarak ağır şartları olan antlaşmalar hazırladılar. ABD de Avrupa ile ilişkileri en alt düzeye indirdi.
- * Ermeniler ilk defa bu konferansta Doğu Anadolu'da Bir Ermenistan Devleti kurulması fikrini dile getirdi. Avrupa destekledi.
- * Savaş sırasındaki gizli antlaşmaların uygulanması karara bağlandı.
- * İngiltere ve Fransa Wilson ilkelerine ters düşmemek için savaş tazminatı yerine "savaş onanımı" sömürgecilik yerine "manda-himaye sistemi" getirerek uygulanmasını sağladılar.
- * Bu konferansta Almanya, Avusturya ve Bulgaristan'ın antlaşma taslağı hazırlanırken Osmanlı'nın ki sonraya bırakılmıştır. Çünkü Rusya'ya verilen bölgelerin Rusya'nın sa-vaştan çekilmesiyle yeniden paylaşılması gerekiyordu.
- * ABD Avrupa'daki bu olaylara aktif olarak katılmama politikası izledi. Monroe Doktrini denilen bu politika sayesinde İngiltere ve Fransa 2. Dünya Savaşına kadar rahat hareket etmişlerdir.
- * İngiltere ve Fransa'nın İtalya'ya vermeyi kararlaştırdıkları İzmir'i Boğazlara yakın olmasından dolayı İngiliz çıkarlarını tehdit edecek bir güç olmasından çekinmeleriydi. Bu nedenle İtilaf devletleri ile İtalya arasında ilk görüş ayrılıkları ortaya çıkmıştır.
- * Konferans sonunda, itilaf devletleri sömürgecilik anlayışı yerine "Manda ve himaye" sistemini ortaya atmışlardır.
- * En fazla tartışılan mesele Osmanlı ile imzalanacak olan antlaşma olmasına rağmen; aralarında çıkar çatışmasına düşen galipler Osmanlı ile imzalanacak olan antlaşmayı karara bağlayamamışlardır.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

1882-1964 yılları arasında yaşayan; Kurtuluş Savaşı başlayınca Anadolu'ya geçerek Millî Mücadele'ye katılan; 1950-1954 yılları arasında milletvekili olan; Ateşten Gömlek, Türk'ün Ateşle İmtihanı, Dağa Çıkan Kurt gibi romanlarında Kurtuluş Savaşı'nı işleyen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halide Edip Adıvar
B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
C) Ali Fuat Cebesoy
D) Kâzım Karabekir
E) Falih Rıfkı Atay

ÇÖZÜM

Halide Edip, 1919 yılında İstanbul halkını ülkenin işgaline karşı harekete geçirmek için yaptığı konuşmaları ile zihinlerde yer etmiş usta bir hatiptir. Kurtuluş Savaşı'nda cephede Mustafa Kemal'in yanında görev yapmış, sivil olmasına rağmen rütbe alarak bir savaş kahramanı sayılmıştır. Savaş yıllarında Anadolu Ajansı'nın kurulmasında rol alarak gazetecilik de yapmıştır. Eserleri içerisinde; Heyula, Raik'in Annesi, Seviyye Talip, Handan, Yeni Turan, Mev'ud Hü-küm, Ateşten Gömlek, Vurun Kahpeye, Kalp Ağrısı, Zeyno'nun oğlu, Sinekli Bakkal, Yolpalas Cinayeti, Tatarcık, Sonsuz Panayır, Döner Ayna, Akile Hanım Sokağı, Kerim Ustanın Oğlu, Kerim Ustanın Oğlu, Sevda Sokağı Komedyası, Çaresaz, Hayat Parçaları yer almaktadır.

CEVAP: A

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi TBMM tarafından 1920 yılında imzalanan antlaşmalardan biridir?

- A) Moskova B) Afgan Dayanışma C) Ankara
D) Kars E) Gümrü

ÇÖZÜM

Moskova Anlaşması; 16 Mart 1921

Afgan Dayanışma Anlaşması; 1 Mart 1921

Ankara Anlaşması; 20 Ekim 1921

Kars Anlaşması; 13 Ekim 1921

Gümrü Anlaşması; 3 Aralık 1920

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

- I. Düzce ayaklanması
II. Urfa ve çevresinde çıkan Milli Aşireti Ayaklanması
III. Sivas ve çevresine yayılmış olan Koçgiri Ayaklanması

Yukarıdaki ayaklanmalardan hangileri, Aralık 1920'de kurulan Merkez Ordusu tarafından bastırılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Düzce ayaklanmasını Çerkez Etem ve Kuvay-i Milliye birlikleri, Milli Aşireti Ayaklanması'nı Kuvey-i Milliye birlikleri tarafından bastırılmıştır. Sivas ve çevresine yayılmış olan Koçgiri Ayaklanması ise Merkez ordu tarafından 1920 yılında bastırılmıştır.

CEVAP: C

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Millî Mücadele Dönemi'nde Ankara'da büyükelçilik açan ilk devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Afganistan B) Gürcistan C) İtalya
D) Fransa E) Rusya

ÇÖZÜM

3 Aralık 1920'de imzalanan Gümrü Anlaşması ile Ankara'da ilk büyük elçilik açan ve TBMM'yi tanıyan ikinci devlet Gürcistan olmuştur.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu insanına doğru ve düzenli bilgiler vermek, Millî Mücadele'nin amacını dünya kamuoyuna anlatmak için kurulan basın ajansı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Ajans B) Anadolu Ajansı C) Türk Ajansı
D) Ankara Ajansı E) Telgraf Ajansı

ÇÖZÜM

Anadolu Ajansı, yarı resmî Türk haber ajansıdır. Türk Kurtuluş Savaşı hakkındaki haberleri duyurmak amacıyla Mustafa Kemal Atatürk tarafından 6 Nisan 1920'de kurulmuştur. Anadolu Ajansı, Yunus Nadi ve Halide Edip Adıvar'ın fikir öncülüğünde, 6 Nisan 1920'de, Türkiye Büyük Millet Meclisi açılmadan 17 gün önce, Ankara'da kurulmuştur. Ajans Meclis'in çıkardığı ilk yasaları duyurmuştur.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Şeyh Sait Ayaklanması nedeniyle,

- I. İstanbul
II. Ankara
III. Diyarbakır

İllerinin hangilerinde İstiklal Mahkemeleri kurulması kararlaştırılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Şeyh Sait Ayaklanması, Cumhuriyet'in ilk yıllarında uygulanan politikalar ve özellikle Mart 1924'te Hilafet'in kaldırılması Güney Doğu Anadolu'da çeşitli muhalefet odakları doğurmuş, yönetime karşı girişilen geniş çaplı ayaklanma haline gelmiştir. Bu ayaklanmadan sonra Ankara ve Diyarbakır'da İstiklal Mahkemeleri'nin kurulması kararlaştırılmış ve diğer illerde yargı alanları da bu illere getirilerek yargılamaları bu illerde yapılmıştır.

CEVAP: E

PMYO-2012

Millî Mücadele Dönemi'nde "siyasi, mali ve adli gelişmemizi engelleyen her türlü sınırlamalar" olarak belirlenen kapitülasyonların kaldırılması hükmü aşağıdakilerin hangisinde yer almıştır?

- A) Balıkesir Kongresi Kararları
B) Amasya Genelgesi
C) Misakımillî
D) Alaşehir Kongresi Kararları
E) Amasya Protokolleri

ÇÖZÜM

Millî Mücadele Dönemi'nde "siyasi, mali ve adli gelişmemizi engelleyen her türlü sınırlamalar" olarak belirlenen kapitülasyonların kaldırılması hükmü Misakımillî kararları içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: C

PMYO-2012

Aşağıdaki savaşlardan hangisinin, TBMM Hükümeti'nin gücünün artmasına neden olduğu savunulamaz?

- A) Gediz Taarruzu B) Birinci İnönü
C) İkinci İnönü D) Sakarya Meydan
E) Büyük Taarruz

ÇÖZÜM

Gediz Taarruzu Kuvayimillîye birliklerinin yaptığı son mücadeledir. Bu taarruzdan sonra TBMM Hükümeti Kuvayı millîye birliklerinden düzenli orduyu kurmuştur.

CEVAP: A

PMYO-2012

Birinci TBMM Hükümetinde aşağıdaki bakanlıklardan hangisi yoktur?

- A) Eğitim B) Maliye C) Turizm
D) İçişleri E) Dışişleri

ÇÖZÜM

Eğitim, Maliye, İçişleri ve Dışişleri bakanlığı I TBMM dönemi bakanlıkları içerinden yer almaktadır. Turizm Bakanlığı ise; 1963 yılında Turizm ve Tanıtma Bakanlığı olarak kurulmuş, Nisan 2003 yılında da Kültür ve Turizm Bakanlığı adını almıştır.

CEVAP: C

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

İlî Mücadele Dönemi'nde Anadolu'da düzenlenen kongrelerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düzenli bir ordu oluşturmak
- B) Azınlıklarla iş birliği yapmak
- C) Amerika Birleşik Devletlerinin desteğini sağlamak
- D) Padişahın isteklerini yerine getirmek
- E) Bölgelerinin işgaline karşı direnmek

ÇÖZÜM

İlî Mücadele Dönemi'nde Anadolu'da düzenlenen kongrelerin ortak özellikleri arasında bölgelerinin işgaline karşı direnmek bulunmaktadır. Ancak hiçbir şekilde direnilen bölgenin bağımsızlığı düşüncesi yer almamaktadır.

CEVAP: E

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

İttihat Kongresi, Millî Mücadele Dönemi'nde aşağıdaki savaşlardan hangisi devam eden Ankara'da toplanmıştır?

- A) I. İnönü
- B) II. İnönü
- C) Sakarya
- D) Eskişehir – Kütahya
- E) Başkomutan

ÇÖZÜM

Kütahya-Eskişehir Muharebelerinin devam ettiği sırada Ankara'da 180 kişinin katıldığı Maa- (Eğitim) Kongresi düzenlenmiştir. Kurtuluş Savaşı'nı kazandıktan sonra yeni Türk devleti- ni eğitim politikasını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kongreye Mustafa Kemal de katılmıştır. Savaşın en şiddetli döneminde böyle bir kongrenin düzenlenmesi Atatürk'ün eğitime verdiği önemi göstermektedir. Atatürk bu kongrede yaptığı konuşmada "Millî kimliğimize zarar veren zararlı fikirlerle mücadele edilmesi gerektiğini" vurgulamıştır.

CEVAP: D

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi, Kars Antlaşması'yla Misakımillî'ye aykırı olarak sınırlarımız dışında kalmıştır?

- A) Batum
- B) Gümrü
- C) Musul
- D) Hatay
- E) Tiflis

ÇÖZÜM

Kars Antlaşması, Rusya, 1917'den sonra Kafkasya'dan çekilmiştir. Bölgede Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan bağımsızlığına kavuşmuş ve Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti, Gürcistan Demokratik Cumhuriyeti, Ermenistan Demokratik Cumhuriyeti başta olmak üzere üç devlet kurulmuştur. Sakarya zaferinden sonra Sovyet Rusya'nın aracılığıyla üç Sovyet Cumhuriyeti Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan ile Kâzım Karabekir'in temsil ettiği TBMM Hükümeti arasında 13 Ekim 1921'de Kars Antlaşması imzalanmıştır. Buna göre: Her 3 Cumhuriyet, Moskova Antlaşması'nı kendileri için de geçerli sayıyordu. Böylece Türkiye'nin doğu sınırı kesinleşti ve Ermeni Sorunu da sona ermiştir. Bu antlaşma Kars, Ardahan ve Artvin dışındaki yerlerin geri verilmesi kararlaştırılmıştır. Batum'un elden çıkması Misakı millî kararlarına aykırıdır.

CEVAP: A

KPSS-2013

TBMM'nin birinci döneminde milletvekilleri sekiz ay maaşsız çalışmışlar, bir yıl sonra da 100 lira olan maaşlarının % 20'sini, bütçe açığını kapatmak amacıyla iade etmişlerdir.

Bu durumun, aşağıdakilerden hangisini gösterdiği savunulabilir?

- A) Ülke çıkarlarını her şeyin üstünde gördüklerini
- B) TBMM'nin, farklı düşüncedeki kişilerden oluştuğunu
- C) Kişisel çıkar ve ideolojilerin ön planda tutulduğunu
- D) TBMM'nin üstünde bir gücün tanınmadığını
- E) Anayasal düzenin uygulanmaya başladığını

ÇÖZÜM

TBMM'nin birinci döneminde milletvekillerinin sekiz ay maaşsız çalışmaları, bir yıl sonra da 100 lira olan maaşlarının % 20'sini, bütçe açığını kapatmak amacıyla iade etmeleri ülke çıkarlarını kişisel çıkarının ve her şeyin üstünde tuttuklarının açık bir göstergesidir. Anayasal düzen, TBMM'nin gücü, kişisel çıkar ya da farklı düşüncelerle ilgisi yoktur.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Millî Mücadele Dönemi'nde Batum'un belirli koşullarla Gürcistan'a bırakılmasını içeren antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kars Antlaşması
- B) Gümrü Antlaşması
- C) Ankara Antlaşması
- D) Brest-Litovsk Antlaşması
- E) İstanbul Antlaşması

ÇÖZÜM

Sakarya Meydan Muharebesi'nin kazanılmasından sonra, Sovyetler Birliği'ne bağlı Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan ile TBMM Hükümeti arasında 13 Ekim 1921'de Kars Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşma ile; Taraflar birbirine zorla anlaşma benimsetmeyecek. Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan kapitülasyonların kaldırıldığını kabul edecek. Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan Türkiye'nin tanımadığı bir anlaşmayı tanımayacak. İstanbul'un güvenliği sağlandığı takdirde, Boğazlar ticarete açılacak. Nahçıvan bölgesine özerklik verilecek. TBMM Batum'un Gürcistan'a geçtiğini kabul edecektir maddeleri kabul edilmiştir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Aşağıdakilerden hangisi, düzenli orduya geçiş çalışmaları içerisinde değerlendirilemez?

- A) Subay yetiştirme merkezlerinin açılması
- B) Kuvayimillîye giderlerinin Millî Savunma Bakanlığınca karşılanması
- C) Seferberlik ilan edilerek askere alma işlemlerinin başlaması
- D) Kuva-yı Seyyare birliklerinin güçlendirilmesi
- E) Genelkurmayın bakanlık olarak kurulması

ÇÖZÜM

Türk Kurtuluş Savaşı yıllarında gönüllü vatansever birliklerden kurulan Kuva-yı Milliye'nin bir koludur. İzmir'in 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunan işgaline uğramasının ardından, Çerkez Ethem ve ağabeyi Yüzbaşı Tefik gibi komutanlar tarafından örgütlenmiştir. Çerkez Ethem aynı yıl Salihli Cephesi'ni kurmuş ve kendini cephe komutanı ilan etmiştir. Emrindeki kuvvetlere de Kuva-yı Seyyare adını vermiştir. İlk zamanlarda iç ayaklanmaları bastırma görevi de üstlenmişlerdir. Düzenli ordu birlikleri ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

Cumhuriyet Dönemi Atatürk İnkılapları

KPSS-2006

- I. Devletçilik ilkesinin uygulanması
- II. İzmir'de İktisat Kongresi'nin toplanması
- III. Milletler Cemiyeti'ne üye olunması

Türkiye Cumhuriyeti'nde özel girişimde sermaye birikiminin ve gerekli kadronun yeterli olmamasının yukarıdakilerden hangilerini gerekli hale getirdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türkiye Cumhuriyeti'nde özel sektörün ve sermaye birikiminin yeterli olmaması sebebiyle devletçilik uygulanmaya başlamıştır. Devletçilik, özel sermayenin yeterli olmadığı yerde ekonomik etkinliklerin öncelikle devlet tarafından yapılmasını öngörür.

CEVAP: A

KPSS-2006

Türkçe'de yazı dili ile konuşma dili arasındaki uyumsuzluk,

- I. Türk Tarih Kurumu'nun kurulması,
- II. Harf İnkılabı'nın yapılması,
- III. Medreselerin kapatılması

gelişmelerinden hangileriyle giderilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Türkçe yazı dili, konuşma dili arasındaki fark harf inkılabının yapılmasıyla giderilmiştir. Tarih Kurumu'nun varlığı ve medreselerin kapatılmasının yazı dili ile konuşma dili arasındaki farkın giderilmesiyle ilgisi yoktur. Türk Tarih Kurumu, milliyetçilik ilkesi doğrultusunda Türk tarihini araştırmak için kurulmuştur. Medreseler ise Tevhid-i Tedrisat Kanun-u ile eğitim - öğretimin birleştirilmesi sonucunda kapatılmıştır.

CEVAP: B

KPSS-2006

- I. Misak-ı Milli
- II. Mudanya Ateşkes Anlaşması
- III. Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği)

Yukarıdakilerin hangilerinde yabancı okulların bağımsız kurumlar gibi hareket etmesini önlemeyi amaçlayan hükümler vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Tevhid-i Tedrisat Kanunu, yabancı okulların Milli Eğitim Bakanlığı'ndan bağımsız bir kurum olarak hareket etmesini önleyen hukuk hükümler bulunmaktadır. Bu kanunla yabancı okulların tümü türk eğitim kanunlarına tabi olmuştur.

CEVAP: C

KPSS-2006

- I. Halkevlerinin kurulması
- II. Köy Enstitülerinin açılması
- III. Millet Mekteplerinin açılması

uygulamalarından hangileri, halkın kültürel gelişmesini sağlamaya yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Halkevleri mesleki eğitim veren kurumlardır. Kültürel gelişmeyle ilgileri yoktur. Kültürel gelişimi sağlayan kuruluşlar Köy Enstitüleri ve Millet Mektepleri'dir. Halkevleri kültürel anlamda değil, mesleki anlamda eğitim yapmaktadır.

CEVAP: E

KPSS-2006

Batılı devletlerle ticaretin kolaylaşmasında,

- I. arşın ve endaze yerine metrenin kullanılması,
- II. hafta tatilinin cumadan pazar gününe alınması,
- III. herkesin resmi bir soyadının olması

konularından hangileriyle ilgili kanunların çıkarılmasının etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Avrupa ile ticaretin gelişebilmesi için onların rakam, takvim, ölçü birimlerinin ve haftasonu kavramlarının olduğu gibi kullanılması gerekiyordu. Bu düzenlemelerin yapılması sonucunda Batılı devletlerle olan ticari ilişkilerde gelişmeye başlamıştır. Resmen bir soyadının olması toplumsal iletimi geliştirmiş ve toplumsal ayrıcalıklarının bir bölümünü gidermiştir.

CEVAP: D

KPSS-2006

Şapka İnkılabı,

- I. toplumda kadın-erkek eşitliğini sağlamak,
- II. topluma çağdaş görünüm kazandırmak,
- III. resmi işlemlerin takibini kolaylaştırmak

amaçlarından hangilerine yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Şapka inkılabı, topluma çağdaş bir görünüm kazandırmak adına yapılmıştır. Toplumda kadın - erkek eşitliğini sağlamak ve resmi işlerin takibini kolaylaştırmak için şapka inkılabı yapılmamıştır.

CEVAP: B

KPSS-2006

- I. Yabancı şirketler tarafından çalıştırılan bazı demiryollarının devletleştirilmesi
- II. Türk karasularında gemi işletme hakkının yalnız Türkiye'ye ait olması
- III. Kooperatifleşmenin yurt çapında yaygınlaştırılması

Yukarıdaki gelişmelerin hangilerinde ulusallaştırma amacı vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Yabancı şirketlerin yeni devlet tarafından satın alınarak, halkın mülkü haline getirilmesi ve Türk karasularında gemi işletme hakkının Türkiye'ye ait olması da yine ulusallaştırmanın amaçlarından birisidir. Kooperatifleşme var olan ekonomik etkinliklerin çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması ile ilgilidir.

CEVAP: D

KPSS-2006

- I. Halk Partisi
- II. Terakkiperver Cumhuriyet Partisi
- III. Serbest Cumhuriyet Partisi

Atatürk döneminde, yukarıdakilerden hangileri muhalefet partisi olarak kurulmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Atatürk döneminde kurulan siyasal partilerden ilki Terakkiperver Fırka, ikincisi ise Serbest Cumhuriyet Fırkasıdır. Halk Fırkası (CHP) dönemin iktidar partisidir. Bu iki parti dönemin muhalefet partileridir.

CEVAP: E

KPSS-2006

Şeyh Said Ayaklanması'ndan sonra,

- I. Firariler,
- II. Takrir-i Sükûn,
- III. Başkomutanlık

kanunlarından hangileriyle hükümete, Cumhuriyet rejimini yerleştirmek amacıyla, gerekli önlemleri alması için özel yetki verilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Cumhuriyet rejimini yerleştirmek ve demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletinin yönetimini, ortadan kaldırmak isteyenlere karşı etkili olabilmek adına, hukuki takibini İstiklâl Mahkemelerinin yaptığı ve sorumlu tutulanların ağır cezaya tabi tutulduğu Takrir-i Sükûn kanunu çıkarılmıştır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

Türkiye Cumhuriyeti'nde,

- I. Din işlerinin Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı'na bırakılması,
- II. Türk Tarih Kurumu'nun açılması,
- III. Türk Dil Kurumu'nun açılması

gelişmelerinin hangilerinde, ulusal bilinci pekiştirme amacı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Din işlerinin Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı'na bırakılmasında ulusal bilincin pekiştirilmesinden ziyade, toplumun laikleşmesi yönünde atılan bir adımdır. Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu'nun açılması ulusal bilincin pekiştirilmesi için atılan adımlar içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Potsdam Konferansı
- II. Kahire Konferansı
- III. Yalta Konferansı
- IV. Adana Görüşmesi

Yukarıdakilerin hangilerinde, Müttefikler, Türkiye'ye II. Dünya Savaşı'na girmesi öncesinde bulundular?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve IV
D) III ve IV E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Potsdam Konferansı; Nazi Almanyası'nın işgal ettiği topraklarının geri alınması, Avusturya'nın Almanya'dan ayrılması, Almanya'nın "demokratikleştirilmesi", Almanya, Avusturya'nın yanı sıra Berlin, Viyana'nın bölünmesi, savaş suçularının yargılanması, Almanya dışında ikamet eden Almanların Almanya'ya geri gönderilmesi gibi konuları kapsamaktadır.

Kahire Konferansı; 2. Dünya Savaşı sonra Uzak Doğu'daki gelişmeleri değerlendirmek amacıyla Roosevelt, Churchill ve Chiang Kai-Shek arasında; 22-26 Kasım 1943 tarihleri arasında Kahire'de yapılan toplantıdır. Bu konferansta Türkiye'nin savaşa girme durumunda görüşülmüş ama bir sonuca varılamamıştır. Konferansa Türkiye'den İsmet İnönü katılmıştır.

Yalta Konferansı; Konferansın başlıca konuları, Polonya'nın toprak değişimi, Almanya'nın bölünmesi ve SSCB'nin Japon İmparatorluğu'na savaş ilan etmesi idi. Birleşmiş Milletlerdeki veto yetkisi de bu konferansta kararlaştırıldı. Bunun haricinde gizli oturumlarla özellikle İsrail yanlısı toprak paylaşımlarının yapıldığı yeni bir dünya düzeninin temellerinin atıldığı ifade edilmektedir.

Adana Görüşmesi; Türkiye Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ile İngiliz Başbakanı Churchill arasında 30-31 Aralık 1943'te Adana yakınlarındaki Yenice istasyonunda yapılan görüşme sonucunda Türkiye müttefiklere yaklaşmakla beraber savaşa girmeyi kabul etmemiştir. Çünkü İnönü'nün Türkiye'yi taraf yapacağını belirttiği mühimmatın sadece %4'ü Türkiye'nin eline geçmiştir ve Almanya hala Balkanlarda egemen bir güç halindedir.

CEVAP: C

İcra Müdürlüğü Sınavı-2006

Öğretim Birliği Kanunu'na (Tevhid-i Tedrisat) göre,

- I. eğitim ve öğretimin laikleşmesi,
- II. öğretim kurumlarının içerikte ve amaçta birbirine zıt bölünmüşlüğü'nün son bulması,
- III. tüm okulların Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanması

durumlarından hangilerinde ulusal kültür birliğini sağlama amacı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Ülkedeki bütün okulların Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanması ulusal kültür birliği için atılan en önemli adımlardan biridir. Bunun eğitim kurumlarındaki müfredatın bir bütün halinde verilmesi ve eğitim ve öğretim çalışmaları içerisinde din ile ilgili kural ve kaidelerin de kaldırılarak laik bir eğitim anlayışının sağlanması da ulusal kültür birliği için yapılan çalışmalara içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2006

- I. Saltanatın kaldırılması
- II. Cumhuriyetin ilan edilmesi
- III. Harf inkılabının yapılması

Yukarıdaki inkılaplardan hangilerinin ulusal egemenlik anlayışının bir gereği olduğu savunulur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Saltanatın kaldırılması ve cumhuriyetin ilan edilmesi ulusal egemenlik için atılan en önemli adımlardandır. Harf inkılabının yapılmasının temel nedeni ülkedeki okur yazar oranını arttırmak, ulusal bir kimlik kazanabilmektir ve yoğunlukla inkılapçılık ilkesi ile ilgilidir. Harf inkılabının ulusal egemenlik ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2010

- I. Halifeliğin kaldırılması
- II. Menemen Ayaklanması
- III. İngiltere'nin Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak istemesi

Yukarıdakilerden hangileri Şeyh Said Ayaklanması'nın ortaya çıkışında etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Şeyh Said Ayaklanması, Güney Doğu Anadolu'da merkezi yönetime karşı girişilen geniş çaplı ayaklanmadır. Şeyh Said Ayaklanması'nın bastırılması Cumhuriyet yönetiminin Güney Doğu Anadolu'da denetimi sağlamasında önemli bir dönüm noktası olmuştur. Öte yandan ayaklanmayla ortaya çıkan gelişmeler, bir süre önce çok partili yaşama geçiş yönünde atılan adımların kesintiye uğramasına yol açtı. Ayaklanmaya karıştığı gerekçesiyle hakkında soruşturma açılan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, çok geçmeden hükümet kararnamesiyle kapatılmıştır. İngiltere Orta Doğu'daki çıkarlarını korumak için ayaklanmayı desteklemiştir. Aynı zamanda Halifelin kaldırılması da din elden gidiyor şeklinde söylemlere yol açmış ve ayaklanma çıkarıcıların kendilerine taraftar toplamalarına yardımcı olmuştur.

Menemen Ayaklanması, 23 Aralık 1930 günü gerçekleşen, İzmir'in Menemen ilçesinde, askerliğini yedek subay olarak yapmakta olan öğretmen Mustafa Fehmi Kubilay'ın ve yardımına koşan bekçiler Hasan ve Şevki'nin şeriat isteyen bir grup tarafından öldürülmesiyle başlayan olaylar zinciridir. Olayların ardından bölgede sıkıyönetim ilan edilmiş, General Mustafa Muğlalı başkanlığında kurulan Divanı Harp'te failer idam dahil çeşitli cezalarla cezalandırılmışlardır.

CEVAP: C

Sayıştay Denetçiliği-2006

Cumhuriyet döneminde yapılan,

- I. devlet memurlarına fes yerine şapka giyme zorunluluğunun getirilmesi,
- II. Türk tarihinin çok eskiye dayandığını kanıtlayan araştırmalar yapılması,
- III. Türk dilinin geliştirilmesi

çalışmalarından hangilerinde ulusçuluk anlayışının temel alındığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Türk tarihinin çok eskiye dayandığını kanıtlayan araştırmalar yapılması ve Türk dilinin geliştirilmesi ulusçuluk anlayışı temel alınarak yapılan çalışmalardır. Devlet memurlarına fes yerine şapka giyme zorunluluğunun getirilmesi ise en başta İnkılapçılık sonrasında ise Halkçılık ilkelerinin bir gereğidir.

CEVAP: E

Sayıştay Denetçiliği-2006

Türkiye ile Yunanistan arasında aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bir sorun yaşanmamıştır?

- A) Kıbrıs adası
- B) Osmanlı borçları
- C) Nüfus mübadelesi
- D) Kıta sahanlığı
- E) Ege adalarının silahsızlandırılması

ÇÖZÜM

Türkiye ile Yunanistan arasında Kıbrıs adası, nüfus mübadelesi, kıta sahanlığı, Ege adalarının silahsızlandırılması sorunları günümüzde de süregelen sorunlar arasında yer almaktadır. Osmanlı borçları ise Lozan Anlaşması ile Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrılan devletler arasında paylaştırıldı. Türkiye'ye düşen bölümün taksitlendirme ile Fransız frangı olarak ödenmesine karar verildi. Düyun-u Umumiye de böylece tarihe karıştı ve Türkiye ve Yunanistan arasında bir sorun olmaktan çıkmıştır.

CEVAP: B

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

Saltanatın kaldırılmasına,

- I. İstanbul Hükümeti'nin Londra Konferansı'na katılması,
- II. Anlaşma Devletleri'nin İstanbul Hükümeti'ni Lozan Konferansı'na davet etmesi,
- III. Birinci İnönü Savaşı'nın kazanılması

durumlarından hangileri neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Saltanatın kaldırılması ile yönetimde var olan çift başlılık ortadan kalkmış, Anlaşma Devletleri de muhatap olarak kendilerine TBMM Hükümetini almışlardır. Mustafa Kemal, Mondros Ateşkes Anlaşması'nı imzalayanları vatan haini ilan etmiş ve Lozan Konferansı'na İsmet İnönü'yü görevlendirmiştir. I. İnönü Savaşı'nın kazanılması ya da İstanbul Hükümeti'nin Londra Konferansı'na katılması saltanatın kaldırılması üzerinde etkili değildir.

CEVAP: B

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Şapka inkılabının yapılması
- II. Harf inkılabının yapılması
- III. Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi

Yukarıdakilerden hangilerinde toplumun dış görünüşüyle çağdaşlaştırılması amacı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Toplumun dış görünüşüyle çağdaşlaştırılması amacı sadece Şapka İnkılabı için söylenebilir. Harf İnkılabı'nın ya da Soyadı Kanunu'nun dış görünüşün çağdaşlaştırılması ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

Türk Tarih Kurumu'nun,

- I. yapılan kültürel araştırmaları yayımlamak,
- II. yayınlarla ortak kültür bilinci vermek,
- III. Türklerin eski tarihini araştırmak

amaçlarından hangilerinin ulusal birliğin sağlanmasında etkili olduğu savunulur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türk Tarih Kurumu, Türk tarihinin ilk kaynaklardan araştırılması amacı ile Mustafa Kemal Atatürk'ün direktifiyle 21 Eylül 1940 gün Bakanlar Kurulu kararıyla kamu yararına çalışan dernekler arasına alınana Türk Tarih Kurumu, 1931 yılında kurulan araştırma kurumudur. Türklerin eski tarihini araştırmak, yapılan kültürel çalışmaları araştırmak ve ortak kültür bilinci vermek Türk Tarih Kurumu'nun hedefleri arasında yer almaktadır ve ulusal birliğin sağlanmasında etkili olmuştur.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Türk Ocakları
- II. Millet Mektepleri
- III. Köy Enstitüleri

Yukarıdakilerden hangileri kitle eğitim kurumu olarak Atatürk döneminde açılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Türk Ocakları, 1912 yılında İstanbul'da bir kültür deneği olarak kurulmuş ve Cumhuriyet döneminde Türkiye'de millî devletin oluşumuna katkıda bulunmuş milliyetçi örgüttür. Eğitim kurumu olarak görev yapmamıştır.

Millet Mektepleri, Türkiye'de 1 Kasım 1928'de yeni harflerin kabulünden sonra halkı okuyar kılmak amacıyla gerçekleşen eğitim seferberliği için kurulmuş dört ay süreli eğitim veren halk eğitimi kurumlarıdır. Toplumun geneline hizmet etmiş kitle eğitim kurumudur.

Köy Enstitüleri, ilkökul öğretmeni yetiştirmek üzere 17 Nisan 1940 tarihli ve 3803 sayılı yasa ile açılmış okullardır. Atatürk dönemini kurumları arasında yer almaz.

CEVAP: B

KPSS-2007

- I. Ekonomide liberalizmi savunması
- II. Terakkiperver Cumhuriyet Partisinden sonra kurulması
- III. Başkanlığını Kâzım Karabekir'in yapması

Yukarıdakilerden hangileri, Serbest Cumhuriyet Partisiyle ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın parti programında;

- Tek dereceli seçim sistemi
- Kadına seçme ve seçilme hakkı verilmesi
- Ekonomide liberalizm
- Dini duygu ve düşüncelere saygı
- Cumhuriyetçi yönetim anlayışı hakimdi.

Türkiye'nin Terakkiperver Fırka'dan sonra kurulan ikinci muhalefet hareketidir.

CEVAP: C

K PSS-2007

Türkiye'de,

- I. sanayi planının yapılması,
- II. modern anlamda nüfus sayımının yapılması,
- III. muhalefet partisi olarak Demokrat Partinin kurulması

gelişmelerinden hangileri Atatürk Döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Atatürk döneminde devletçilik ilkesinin 1923 yılında benimsenmesinin ardından, 1927'de Teşvik-i Sanayi Kanunu ile devletçiliğin özel sektör ayağı terk edilmiş ve yatırımlar devlete yüklenmiştir. 1927'de ilk nüfus sayımı yapılmıştır. Ancak Demokrat Parti'nin faaliyete geçişi 1946 yılındadır.

CEVAP: D

K PSS-2007

Şer'iye Vekâletinin kaldırılmasının,

- I. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun kabul edilmesi,
- II. Din işlerinin devlet işlerinden ayrılması,
- III. Medreselerin kapatılması

gelişmelerinin hangilerine katkısı olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Şeriye ve Evkaf Vekaleti yerine,

- a. Diyanet İşleri Başkanlığı
- b. Vakıflar Genel Müdürlüğü

kurulmuştur. Böylece din işleri ile devlet işleri birbirinden ayrılmıştır.

CEVAP: B

K PSS-2007

- I. Koruyucu gümrük politikası uygulanması
- II. Türk parasının değerini korumak için önlemler alınması
- III. Âşar vergisinin kaldırılarak köylünün rahatlatılması

Yukarıdakilerden hangileri, ülke ticaretinin Türkiye'nin kontrolü altında bulundurulması amacına yöneliktir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Ülke ticaretinin denetim altında olabilmesi için gümrüklerdeki vergilendirmenin yerli tüccar lehine olması gerekir. Ayrıca Türk parasının değerini yabancı para karşısında koruyabilmekte esastır. Âşar vergisi kaldırılarak sadece çiftçi rahatlatılmış olur.

CEVAP: D

KPSS-2007

Türkiye Cumhuriyeti'nde,

- I. Cumhuriyet Halk Partisinin kurulması,
 - II. kadınlara belediye seçimlerine katılma hakkının verilmesi,
 - III. kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkının verilmesi
- gelişmelerinin kronolojik sırası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, II, III B) II, I, III C) II, III, I
D) III, I, II E) III, II, I

ÇÖZÜM

- Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kuruluşu (1923)
- Kadınların belediye seçimlerine katılabilmesi (1930)
- Kadınların milletvekili seçme ve seçilebilme hakkını kazanması (1934)

CEVAP: A

KPSS-2007

Aşağıdakilerden hangisinin,

- dinî duyguların kötüye kullanılmasının engellenmesi,
- boş inanç ve âdetlerin uygulanmasının önlenmesi

amaçlarına yönelik olduğu savunulamaz?

- A) Tekke ve zaviyelerin kapatılması
B) Yabancı okullardaki dinî simgelerin kaldırılması
C) Soyadı Kanunu'nun çıkarılması
D) Halifeliğin kaldırılması
E) Atatürk ilkelerinin Anayasa kapsamına alınması

ÇÖZÜM

Dini duyguların kötüye kullanımının önlenmesi ve eğitim kurumlarına inancın girmesinin önüne geçebilmek için tekke ve zaviyelerin kapatılması dini simgelerin okullarda yasaklanması, halifelik kurumunun kaldırılması ve Atatürk ilkelerinin anayasaya dahil edilmesi gereklidir. Yukarıdaki durumların Soyadı Kanunu ile bir ilgili yoktur.

CEVAP: C

KPSS-2007

- I. Hicri ve Rumi takvim yerine miladi takvimin kabul edilmesi
- II. Arşın, endaze ve kulaç gibi uzunluk ölçülerinin yerine metre sisteminin kabul edilmesi
- III. İki dereceli seçim sisteminden tek dereceli seçim sistemine geçilmesi

Yukarıdakilerin hangilerinde, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki uygulamalarda birlik sağlama amacı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Hicri ve Rûmi takvim yerine Miladi takvimin kullanılması, arşın, enzade ve kulaç yerine metrenin kullanılması dağınık olan zaman ölçü birimlerinin tek bir sistemde toplayarak Türkiye'yi dünya ile entegre olmasında önemli bir aşamadır. Uygulama ve sistemde sağlanan birlikte çağdaşlaşmasının da ölü açılmıştır.

CEVAP: D

KPSS-2007

Türkiye'de 1928'den sonra kitap sayısının artmasının nedenlerinden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Medreselerin kapatılması
- B) Yabancı okul açılmasının izne bağlı olması
- C) Türk dilinden yabancı kelimelerin çıkarılması
- D) Laikliğe aykırı hükümlerin Anayasa'dan çıkarılması
- E) Harf inkılabının yapılması

ÇÖZÜM

1928'de Türkiye'de kitap sayısının artmasının en önemli sebeplerinden biri Türk ses yapısına uygun bir alfabenin kabul edilmiş olmasıdır.

CEVAP: E

KPSS-2007

9 Aralık 1925 tarihinde yerli kumaştan elbise giyilmesine dair kanun çıkarılmıştır.

Bu kanunun uygulamaya konulmasıyla,

- I. dışa bağımlılığın azaltılması,
- II. yerli üretimin desteklenmesi,
- III. sanayileşmenin çabuklaştırılması

durumlarından hangilerine az da olsa katkı sağlandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Yerli kumaştan elbise giyilmesi hakkında çıkarılan kanun ile yerli üreticiyi (sanayici) desteklemek ve tekstilde dışa bağımlılığın önüne geçmek amacı vardır. Bu sayede hammaddesi ülkede olan unsurlardan mamül üretimi ile ülkenin ekonomisi de payını alacak ve devletin yanı sıra halkında refak seviyesi artacaktır.

CEVAP: E

KPSS-2007

- I. Azınlık okulları
- II. Millet mektepleri
- III. Yabancı okullar

Yukarıdakilerden hangileri, Osmanlı Döneminde olmayıp Atatürk Döneminde ilk kez açılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Atatürk döneminde açılan okul 1928 yılında faaliyete geçen Millet Mektebi'dir. Bu okul Latin Alfabetesini Anadolu halkına öğretebilmek maksadıyla eğitim hayatına başlamıştır. Azınlık okulları 1856 yılında, Yabancı okullar ise 1839 tarihinden itibaren işler durumdadır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

- I. Yabancı okullar
- II. Medreseler
- III. Azınlık okulları

Yukarıdakilerden hangileri Öğretim Birliği (Tevhid-i Tedrisat) Kanunu'nun gereği olarak kapatılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası), Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 3 Mart 1924 tarih ve 430 Kanun Numarası ile kabul edilmiş olan ve ülkedeki bütün eğitim kurumlarının Maarif Vekaleti'ne (Milli Eğitim Bakanlığı'na) bağlanmasını öngören yasadır. Bu kanundan sonra Medreselere ihtiyaç duyulmayacağı için kapatılmıştır. Yabancı okullar ya da azınlık okulları da bu kanunla idare edildikleri için kapatılmalarına gerek duyulmamıştır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

- I. Teşvik-i Sanayi Kanunu
- II. Sermaye birikimi
- III. Sermayeye sahip bir kesim

Yukarıdakilerden hangilerinin bulunmaması, Türkiye ekonomisinde "devletçilik" sisteminin uygulanmasını zorunlu hale getirmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Devletçilik, Mustafa Kemal Atatürk'ün 6 temel ilkesinden biridir. Ülkenin genel ekonomik faaliyetlerinin düzenlenmesi ve özel sektörün girmek istemediği veya yetersiz kaldığı ya da ulusal çıkarların gerekli kıldığı alanlara girmesini öngören ilkedir.

Atatürk'ün devletçilik ilkesi; Türk toplumun ulaşmak istediği çağdaş ve modern bir düzen için gerekli olan ekonominin güçlendirilmesi ve ulusallaştırılmasıdır. Devletçilik ilkesine göre, devlet ekonomisiyle ilgili olarak doğrudan doğruya müdahale yapabilir. Ekonomik teşebbüsler sadece devlet tarafından yapılmayacak, özel teşebbüslere izin verilecek fakat hiçbir özel teşebbüs devlet kontrolünden ve teftişinden çıkamayacaktır. Bu ilkenin uygulanmasının asıl nedeni ülkede sermaye birikimin ve sermayeye sahip bir kesimin olmamasıdır.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Atatürk döneminde çok partili döneme geçiş amacıyla kurulan Serbest Cumhuriyet Partisinin kendisini dağıtmasından sonra aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmiştir?

- A) Menemen Olayı
- B) Şeyh Said Ayaklanması
- C) Saltanatın kaldırılması
- D) Tekke ve türbelerin kapatılması
- E) Halifeliğin kaldırılması

ÇÖZÜM

Serbest Cumhuriyet Partisi'nin, 17 Kasım 1930 yılında kendisini dağıtmıştır. Şeyh Said Ayaklanması 1925, Saltanatın kaldırılması 1922, Tekke ve türbelerin kapatılması 1925, Halifeliğin kaldırılması 1924 yıllarında gerçekleşen olaylardır. Menemen olayı ise 23 Aralık 1930'da gerçekleşen bir olaydır ve Serbest Cumhuriyet Partisi'nin 17 Kasım 1930 yılında kendisini dağıtmasından sonra gerçekleşmiştir.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

- I. Millet mektepleri
- II. Azınlık okulları
- III. Medrese

Yukarıdaki öğretim kurumlarından hangileri farklı programlarda öğretim yapılmasını önlemek amacıyla kapatılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası) ile eğitim ve öğretimde birlik sağlanmış, farklı programlarda öğretim yapılmasını önlemek amacıyla da medreseler de kapatılmıştır. Millet mektepleri ve azınlık okulları kabul edilen kanuna uymuşlar ve kapatılması yönünde bir karar alınmamıştır.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Yeni Türk harflerinin kabulü aşağıdakilerin hangisinden sonra gerçekleştirilmiştir?

- A) Miladi takvimin kabulü
- B) Soyadı Kanunu'nun kabulü
- C) Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi
- D) Türk Tarih Kurumunun kurulması
- E) Türk Dil Kurumunun kurulması

ÇÖZÜM

Yeni Türk harflerinin kabulü 1928 yılında gerçekleştirilmiş, Miladi takvimin (1926) kabulünden sonra gerçekleştirilmiştir. Yine Soyadı Kanunu'nun kabulü 1934, Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi 1930, Türk Tarih Kurumunun kurulması 1931, Türk Dil Kurumunun kurulması 1932 gerçekleşen yenilikler arasında yer almaktadır.

CEVAP: A

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

- I. Türkiye-Suriye sınırının kesinleşmesi
- II. Fransız şirketince işletilen Adana-Mersin demiryollarının satın alınması
- III. Yabancı ticaret kuruluşlarına Türk yasalarına uyma zorunluluğu getirilmesi

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri Atatürk Döneminde gerçekleştirilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Türkiye-Suriye sınırı 1939'da, Atatürk'ün vefatından sonra gerçekleşmiştir. Fransız şirketince işletilen Adana-Mersin demiryollarının satın alınması 1929'da, Yabancı ticaret kuruluşlarına Türk yasalarına uyma zorunluluğu getirilmesi de yine Atatürk dönemi (1919-1938) gelişmeleri arasından yer almaktadır.

CEVAP: E

İcra Müdürlüğü Sınavı-2007

- I. Evlenmek için resmî nikâhın zorunlu olması
- II. Mirasta kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olması
- III. Suç ve cezaların düzenlenmesi

Yukarıdakilerden hangileri Medeni Kanun'un kapsamındadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Evlenmek için resmî nikâhın zorunlu olması, mirasta kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olması Medeni Kanunu'nun kapsamı içerisinde yer almaktadır. Genel olarak suç ve cezaların düzenlenmesi ise Ceza Kanunu'nun kapsamı içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: D

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

Aşağıdakilerden hangisi, Cumhuriyet'in ilanı yönünde atılan adımlardan biridir?

- A) Saltanatın kaldırılması
- B) Halifeliğin kaldırılması
- C) Terakkiperver Cumhuriyet Partisinin kurulması
- D) 1924 Anayasası'nın hazırlanması
- E) Öğretim Birliği ilkesinin kabul edilmesi

ÇÖZÜM

Cumhuriyet, egemenliğin halkta olduğu devlet yönetimi demektir. Cumhuriyet, demokrasi- nin bir uygulama şekli olup halkın kendi kendini yöneterek, yönetimde söz sahibi olmasıdır. Yönetim makamı olarak saltanatın olmaması cumhuriyetçilik için atılan adımların en başın- da gelmektedir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

- I. Türk Tarih Kurumunun açılması
- II. Millet Mekteplerinin açılması
- III. Medreselerin kapatılması

Yukarıdakilerin hangilerinde öğretimde birlik sağlamak amacı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Eğitim ve öğretimde birlik Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile sağlanmıştır ve bu kanununun kabul edilmesi ile de medreseler kapatılarak bütün eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı'na başlanmıştır. Türk Tarih Kurumu ve Millet Mektepleri'nin öğretimde birliğin sağlanması ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

Kadınların evlendikten sonra kendi soyadını kullanabilme hakkını kazanması aşağıdaki alanların hangisinde kadın-erkek eşitliğinin sağlanmaya çalışıldığını gösterir?

- A) Sosyal B) Siyaset C) Ticaret
D) Maliye E) Eğitim

ÇÖZÜM

Kadınların evlendikten sonra kendi soyadını kullanabilme hakkını kazanması sosyal alanda bir eşitliği sağlamaya yöneliktir. Ticaret, Maliye, Eğitim ya da Siyasetle bu durumun bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2007

Cumhuriyet döneminde uluslararası ölçü birimlerine geçilmesinin, öncelikle aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilişkilerde kolaylık sağladığı savunulabilir?

- A) Diploması B) Ulaşım C) Ticaret
D) Maliye E) Eğitim

ÇÖZÜM

Cumhuriyet dönemindeki bu değişimin en temel nedeni ticaretin daha etkin bir şekilde ve karmaşaya yol açmadan halledilebilmesini sağlamaktır. Ölçü birimindeki değişimin yanında hafta tatilinin de Pazar gününe çekilmesi yine ticari alanda kolaylık sağlanması amaçlanmaktadır.

CEVAP: C

Sayıştay Denetçiliği-2008

- I. Uluslararası saat ve takvimin kabul edilmesi
- II. Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
- III. Tekke ve zaviyelerin kapatılması

Yukarıdaki inkılaplardan hangilerinin, dinî duyguların sömürülmesini önlemek amacıyla yönelik olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Uluslararası saat ve takvimin uygulanmasının en temel nedeni ticari alanda kolaylık sağlamaktır. Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesinin en temel nedeni toplumdaki sosyal karmaşayı önlemek, herkese eşit şekilde davranabilmektir. Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılmasının nedeni de dini duyguların sömürülmesini önlemektir.

CEVAP: C

KPSS-2008

1923 yılında, 1921 Anayasası'nda yapılan değişiklikle Türkiye Devleti'nin,

- . siyasi rejimi,
- I. hükümetin oluşturulma biçimi,
- II. seçim sistemi

şunularından hangileri belirlenmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türkiye Cumhuriyeti'nde tek dereceli seçim sisteminin 1946 yılından itibaren uygulandığı arsayılacak olursa, devletin siyasi rejimi ve hükümet kurma şekli 1923'te değiştirilmiştir.

CEVAP: C

KPSS-2008

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk on beş yılında kurulan bankalar arasında Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının önemli yeri olmasında,

- . çiftçiye kredi verilmesi,
 - . ulusal bankalara destek verilmesi,
 - . Osmanlı Bankasına verilmiş olan kâğıt para çıkarma ayrıcalığının giderilmesi
- şeylerinden hangilerini üstlenmiş bir kuruluş olmasının etkisi vardır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Merkez Bankası, ulusal bankalara destek vermek, sermaye piyasalarını düzenlemek, para baskını ve döviz kurlarını düzenlemek adına faaliyete geçirilmiş bir kurumdur.

CEVAP: D

KPSS-2008

TBMM'de öğretimin birleştirilmesine ilişkin öneri aşağıdakilerden hangisiyle birlikte görüşülerek yasalaştırılmıştır?

- A) Halifeliğin kaldırılması
- B) Cumhuriyetin ilanı
- C) Saltanatın kaldırılması
- D) 1921 Anayasası'nın yapılması
- E) Tekke ve türbelerin kapatılması

ÇÖZÜM

Halifeliğin kaldırılmasıyla birlikte çıkarılan kanunlara bakılacak olursa;

- Tevhid-i Tedrisat Kanunu,
- Harbiye Nezareti yerine Milli Savunma Bakanlığı kuruldu.
- Şerriye ve Evkâf Vekaleti yerine,
- a. Diyanet İşleri Başkanlığı
- b. Vakıflar Genel Müdürlüğü faaliyete geçirildi.

CEVAP: A

KPSS-2008

1923-1928 yılları arasında önemli atılımlar yapıldığı hâlde, harf inkılabı ancak 1928 yılında gerçekleştirilebilmiştir.

Bu gecikmede,

- I. harf inkılabına çok önem verilmesi ve başarısının rastlantıya bırakılmak istenmemesi,
- II. daha önce bu konuda yapılmış olan çalışmaların sonuçsuz kalması,
- III. Arap alfabesinin harf sayısının sayıca fazla olması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Harf inkılabının gecikmesindeki en önemli unsur, uzun yıllar süren, öğrenilmesi zor, ses yapısı Türkçe'ye uymayan alfabeden öğrenilmesi ve ses yapısı daha kolay bir alfabeğe geçişin rastlantıya bırakılmak istenmemesi, daha önce yapılan çalışmaların üzerine konularak ve ıvış biçimde uygulamanın başlatılmak istenmesi.

CEVAP: C

KPSS-2008

Atatürk Döneminde çok partili hayata geçiş amacıyla kurulan partilerden Serbest Cumhuriyet Partisinin programında,

- I. cumhuriyetçilik,
- II. devletçilik,
- III. laiklik

ilkelerinden hangileri yer almıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

ÇÖZÜM

Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın programı Mustafa Kemal Atatürk tarafından hazırlanmıştır. Parti programında cumhuriyetçilik, laiklik, ekonomi de liberalizm kavramları mevcuttur.

CEVAP: E

KPSS-2008

Soyadı Kanunu'yla tüm vatandaşlara, aile ismi olarak öz adları yanında soyadı kullanma zorunluluğu getirilmiştir.

Bu zorunluluğun,

- I. sınıf farklılıklarının isim olarak kullanılması,
- II. isim benzerliklerinin bazı karışıklıklara neden olması,
- III. toplumda azınlık olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının bulunması

durumlarının hangilerinden kaynaklandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

ÇÖZÜM

Soyadı Kanunu ile tüm vatandaşlara aile ismi adlarının yanına soyadı alma zorunluluğu getirilmiştir. Bu zorunluluğun sebebi, isim benzerliklerinin bazı karışıklıklara sebep olmasıydı. Türk toplumunda hiçbir zaman bir grup, zümre veya sınıf olmamıştır. Ayrıca azınlıklarında kendilerine ait aile isimlerini kullanabilme hakkı vardı. Azınlıkların çoğu zaten Osmanlı Devleti döneminde soyadı kullanma geleneğine sahiplerdir.

CEVAP: B

KPSS-2008

- Halifeliğin kaldırılmasıyla şeriata aykırı olduğu yolunda fetva vermeye kalkışan fetva makamının ortadan kaldırılması
- Siyasal amaçlarla sömürülebilecek olan Terakkiperver Cumhuriyet Partisinin kapatılması

Yukarıdaki gelişmelerin aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Cumhuriyetin ilan edilmesi ve cumhurbaşkanının seçilmesi
- B) Anayasadan laikliğe aykırı hükümlerin çıkarılması
- C) Ulus egemenliğine dayalı yeni bir anayasa yapılması
- D) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılması
- E) Saltanatın kaldırılması

ÇÖZÜM

Fetva makamı olan halifeliğin kaldırılması ve dini siyasi sömürücü olarak kullanılan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılması anayasa'dan laikliğe aykırı hükümlerin çıkarılmasına ortam hazırlamıştır.

CEVAP: B

KPSS-2008

Cumhuriyet Döneminde kalkınmada sanayileşmeye önem vermek amacıyla Teşviki Sanayi Kanunu çıkarılmıştır. Bu Kanun'la sanayi kuruluşlarına üretecekleri malların değerine göre %10 prim verilmiş ve ithal ürünlerinden %10 daha pahalı da olsa devlet kurumlarına bunları kullanma zorunluluğu getirilmiştir.

Bu durumun,

- I. üretimin artırılmak istendiği,
- II. ithalatın kısıtlanmak istendiği,
- III. sermaye birikimine devlet desteği sağlandığı

durumlarından hangilerinin göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Bu dönemdeki amaç yerli üretimi artıracak tedbirler olarak, yerli malları halkın genelinin kullanımına sunmaktır. Bunun yanı sıra ithal ürünlerle rekabet ortamı yaratarak, artırılan gümrük vergileriyle, yerli üretimi teşvik etmek amaçlanmıştır.

CEVAP: E

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2008

Aşağıdakilerden hangisi ekonomik alanda yapılan atılımlardan biridir?

- A) Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi
- B) Sanayiye Özendirme Yasası'nın çıkarılması
- C) Öğretimin birleştirilmesine ilişkin yasanın çıkarılması
- D) Türk Dil Kurumunun açılması
- E) Türk Tarih Kurumunun açılması

ÇÖZÜM

Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi siyasal ve sosyal, öğretimin birleştirilmesine ilişkin yasanın çıkarılması eğitim, Türk Dil Kurumu'nun ve Türk Tarih Kurumu'nun açılması siyasal ve sosyal alanlarda yapılan yeniliklerdir. Sanayiye Özendirme Yasası'nın çıkarılması ise direkt ekonomi alanında yapılan atılımlardandır.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2008

- I. Şapka Kanunu
- II. Medeni Kanun
- III. Kabotaj Kanunu

Yukarıdaki kanunlardan hangileri sosyal alanla ilgili olarak çıkarılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Şapka Kanunu ve Medeni Kanun sosyal alanla ilgili olarak çıkarılmış ve halkçılık ilkesi ile doğrudan ilgilidir. Kabotaj Kanunu ise doğrudan ekonomik alanla ilgili bir düzenlemedir. Türk kara sularında yabancı ticaret gemilerin geçişini düzenlemektedir. Dolaylı olarak da milliyetçilik ilkesi ilgilendirmektedir.

CEVAP: D

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2008

- I. Öğretimin Birleştirilmesi Yasası'nın kabul edilmesi
- II. 1929 yılında okul programlarından Arapça ve Farsça derslerinin çıkarılması
- III. Türk tarihi araştırmalarının Türk dili araştırmalarıyla desteklenmesi

Yukarıdaki durumlardan hangileri Türkçeye önem verildiğini gösterir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Öğretimin Birleştirilmesi Yasası'nın kabul edilmesi ülkedeki bütün okullarda okutulacak ana dil Türkçe haline gelmiş, 1929 yılında okul programlarından Arapça ve Farsça derslerinin çıkarılması ile de Türkçeye verilen önem ortaya konmuştur. Ancak Türk tarihi araştırmalarının Türk dili araştırmalarıyla desteklenmesi doğrudan Türkçe ile Türk kültürü ile ilgilidir. Türk Tarihinin araştırılması da milliyetçilik ile doğrudan ilgilidir.

CEVAP: E

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2008

Yeni Türk Devleti'nde, aşağıdakilerden hangisinin, uluslararası ilişkileri kolaylaştırma amacıyla yapıldığı savunulamaz?

- A) Rakamların değiştirilmesi
- B) Miladi takvimin kabul edilmesi
- C) Seçim kanununda değişiklik yapılması
- D) Resmî tatilin Pazar gününe alınması
- E) Ağırlık ve ölçü birimlerinin değiştirilmesi

ÇÖZÜM

Diğer devletler ile uluslararası alanda aynı rakamları kullanmak, aynı takvimi kullanmak, aynı gün resmi tatil yapmak ve ağırlık ve ölçü birimlerinin aynı şekilde kullanılması tamamen ülkemizin uluslararası ilişkileri kolaylaştırmıştır. Seçim kanununda değişiklik yapılması ise ülkemizin iç meselesidir diğer devletlerle bir ilgisi yoktur.

CEVAP: C

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Aşağıdakilerden hangisi, Harf İnkılabıyla okunması ve yazılması zor olan Arap harflerinin kaldırılmasının sonuçlarından biri değildir?

- A) Türk dilinin geliştirilmesi
- B) Türk dilinin yabancı dil baskısından kurtulması
- C) Eğitim ve öğretimin Millî Eğitim Bakanlığına bağlanması
- D) Okuma yazma öğreniminin kolaylaşması
- E) Türkçe sözcüklerin yazıldığı gibi okunması

ÇÖZÜM

Türk dilinin geliştirilmesi, Türk dilinin yabancı dil baskısından kurtulması, okuma yazma öğreniminin kolaylaşması, Türkçe sözcüklerin yazıldığı gibi okunması Harf İnkılabıyla okunması ve yazılması zor olan Arap harflerinin kaldırılmasının sonuçları arasında yer almaktadır. Eğitim ve öğretimin Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanması ise Harf İnkılabı ile değil Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile sağlanmıştır.

CEVAP: C

KPSS-2009

Atatürk Dönemi ekonomisinde,

- I. Türkiye'nin ulusal çıkarlarına aykırı olmayan yabancı sermayeden yararlanma,
 - II. âşar vergisini kaldırma,
 - III. ekonomik politikaların uygulanmasında bilim ve teknolojiyi temel alma
- durumlarından hangileriyle üretimi artırmanın amaçlandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Ülkenin birliğine, bağımsızlığına aykırı olmayan ve kapitülasyon niteliği taşımayan yabancı sermayenin ülkeye yatırım yapmasına imkan verilecektir. Ayrıca, çiftçinin sırtında yük olan Aşar Vergisi'nin kaldırılması, üreticiyi destekleyen bir tavadır. Ekonomide takip edilecek yöntemlerde bilimi rehber almak ise üretimi ister istemez tetikleyecektir.

CEVAP: E

KPSS-2009

Ülkedeki tüm siyasi görüşlerin yönetime yansıtılması amacıyla,

- I. Terakkiperver Cumhuriyet Partisinin kurulması,
- II. Serbest Cumhuriyet Partisinin kurulması,
- III. Demokrat Partinin kurulması

gelişmelerinden hangileri Atatürk Döneminde gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Demokrat Parti'nin Türk siyasi yaşamına katılımı 1946 yılında gerçekleşmiştir. Bunun dışında Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kuruluşu 1924, Serbest Cumhuriyet Partisinin'nin kuruluşu 1930 yıllarındadır.

CEVAP: D

KPSS-2009

Osmanlı Döneminde XIX. yüzyılın ilk yarısında sarık ve kavuk yerine fesin giyilmesine, Cumhuriyet Döneminin ilk yıllarında ise fesin yerine şapkanın giyilmesine karşı çıkmıştır.

Bu iki duruma göre,

- I. Yenilikler anlayış değişikliğinin sonucudur.
- II. Yenilikler tepkiyle karşılanmıştır.
- III. Yeniliklerin benimsenmesi belli bir süreci gerektirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Yenilikler toplumun yaşanmışlıklarına, dünya toplumlarına entegrasyonuna ihtiyacın bir sonucudur. Fakat tüm ıslahatlar toplumun bir kesimi tarafından destek görünken, diğer bir tarafta karşı çıkabilir. Bu sebeple yapılacak her ıslahat belirli bir süreci alır.

CEVAP: E

KPSS-2009

- I. Hilafet
- II. Şeriye ve Evkâf Bakanlığı
- III. Erkânı Harbiye Bakanlığı

1924 yılında, yukarıdakilerden hangilerinin yönetim birliğini güçlendirmek amacıyla kaldırıldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Devlet yönetiminde birliği sağlamak adına dağınıklık yaratan hilafet kurumunun kaldırılması na karar verilerek, Cumhuriyet rejiminin önündeki en önemli sorunlardan birisi bertaraf edilmiştir. Çünkü hilafet bir devlet yönetim biçimi önermekteydi. Şeriye ve Evkaf Vekaleti'nin yerine de Diyanet ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulup, Başkanlığa bağlanınca yönetimdeki dinin etkisi ortadan kaldırılmış oldu.

CEVAP: D

KPSS-2009

Türkiye Cumhuriyeti'nde Türk kadını erkekle eşit olarak,

- I. mirastan aynı oranda pay alma ve tanık olma,
- II. milletvekili seçme ve seçilme,
- III. belediye seçimlerine katılma haklarını kazanmıştır.

bu kazanımların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, II, III B) I, III, II C) II, I, III
D) II, III, I E) III, I, II

ÇÖZÜM

Mirastan pay alma hakkı kadına 1926 Medeni Kanunu ile 1930 yılında verilirken, milletvekili seçme - seçilme hakkı 1934 yılında kadına tanınan haklar arasındadır.

CEVAP: B

KPSS-2009

Aşağıdakilerden hangisi demokratik devlet anlayışıyla bağdaşmaz?

- A) Seçimlerin düzenli aralıklarla tekrarlanması
- B) Gelir ve servet ediniminin kısıtlanması
- C) Etkin siyasi makama seçimle gelinmesi
- D) Siyasi partilerin serbestçe kurulması
- E) İktidarın el değiştirebilmesi

ÇÖZÜM

Demokratik devletlerde kişi hak ve hürriyetlerinin herhangi bir sebeple kısıtlanmasının izin verilemez. Her türlü insan hakkı devletin güvencesi altındadır. Kişiler başka insanların hak ve hürriyetlerine müdahale etmedikleri müddetçe kişi hakları kutsaldır, dokulamaz ya da hakkını araması engellenemez. Gelir ve servet edinmekte en doğal haklardan birisidir. Buna müdahale kabul edilemez.

CEVAP: B

KPSS-2009

Aşağıdakilerden hangisi, cumhuriyetin ilanının doğurduğu sonuçlardan biri değildir?

- A) Hükümet kurmanın yeni yöneme bağlanması
- B) Devletin rejiminin adının konması
- C) İstiklal Marşı'nın kabul edilmesi
- D) Devletin başkanının belirlenmesi
- E) Halifeliğin kaldırılması

ÇÖZÜM

İstiklâl Marşı'nın ilanı 12 Mart 1921 yılı olduğu düşünülecek olursa, Cumhuriyet'in ilanı da 29 Ekim 1923'dür. Cumhuriyet'in ilanının bir sonucu olamayan husus İstiklâl Marşı'nın kabulüdür.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

- I. Türk gemilerinin kabotaj hakkının kabul edilmesi
- II. Yabancıların kurduğu ticaret işletmelerinin satın alınması
- III. Millî bankaların kurulması

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri Millî Ekonomi ilkesinin uygulanmasının sonuçları arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Millî Ekonomi ilkesi ekonominin ilk olarak yerli firmalar tarafında gerçekleştirilmesini öngörür. Türk gemilerinin kabotaj hakkının kabul etmesi ile Türk karasularındaki ticaretin yerli firmalara geçmesi, yabancıların kurduğu ticari işletmelerin satın alınması ve millî bankaların kurulması uygulanan millî ekonomi ilkesinin sonuçları arasında yer almaktadır.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Atatürk, "Bizde ruhbanlık (özel bir din adamları sınıfı) yoktur. Hepimiz eşitiz ve dinimiz hükümlerini eşit olarak öğrenmeye mecburuz. Her kişi dinini, din işlerini, imanını öğrenmek için bir yere muhtaçtır, orası da okuldur." demiştir.

Atatürk'ün bu sözüyle,

- I. tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması,
- II. medreselerin kapatılması,
- III. yabancı okulların Millî Eğitim Bakanlığı'nın denetiminde olması

inkılaplarından hangilerinin gereğini vurguladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Atatürk, "Bizde ruhbanlık (özel bir din adamları sınıfı) yoktur. Hepimiz eşitiz ve dinimiz hükümlerini eşit olarak öğrenmeye mecburuz. Her kişi dinini, din işlerini, imanını öğrenmek için bir yere muhtaçtır, orası da okuldur" sözü ile din eğitiminin okulların dışında bir yerde yapılmasını uygun görmemiştir. Bu eğitimlerin okullarda yapılmasını istemiştir. Bu amaçla da tekke, zaviye ve türbeler ile medreselerin kapatılması gerekli hale gelmiştir.

Yabancı okulların Millî Eğitim Bakanlığı'nın denetiminde olması yukarıdaki paragrafta ilgili değildir. Bu durum Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile sağlanmıştır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Yeni Türk Devleti'nin,

- I. Aşar vergisini kaldırması,
- II. yabancıların elindeki şirketleri satın alması,
- III. demir yolu yapımına hız vermesi

uygulamalarından hangilerinin ulusalçı, halkçı veya devletçi olma özelliklerini gösterdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Aşar Vergisi'ni kaldırılması halkçılık, yabancıların elindeki şirketleri satın alması milliyetçilik ve devletçilik, demir yolu yapımına hız verilmesi de devletçilik uygulamaları ile ilgilidir.

CEVAP: E

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

- I. İlköğretimin mecburi ve parasız hâle getirilmesi
- II. Öğretim Birliği Kanunu'nun (Tevhid-i Tedrisat) çıkarılması
- III. Ölçülerin değiştirilmesi

Yukarıdakilerden hangilerinin ülkede kültür birliği sağlamak amacıyla gerçekleştirildiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

İlköğretimin mecburi ve parasız hâle getirilmesi ile Öğretim Birliği Kanunu'nun (Tevhid-i Tedrisat) çıkarılması ülkedeki kültür birliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak amacı vardır. Ölçülerin değiştirilmesi uluslararası alanda yapılan ticareti geliştirmek ve yaygınlaştırmak içindir.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2009

Aşağıdakilerden hangisi, Musul sorununun Türkiye'nin aleyhine sonuçlanmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Hatay'ın Türkiye topraklarına katılması
- B) İngiltere'nin Türkiye'den önce Milletler Cemiyetinin üyesi olması
- C) Musul'un petrol ve stratejik açıdan önemli bir bölge olması
- D) Şeyh Said Ayaklanması'nın çıkması
- E) İngiltere'nin Musul'u daha önce işgal etmiş olması

ÇÖZÜM

Musul Sorunu, Osmanlı Devleti'ne bağlı Musul Vilayeti'nin toprak sorunudur. I. Dünya Savaşı'ndan önce Osmanlı hakimiyetindeki Musul ve çevresi petrol varlığı sebebiyle, İngiltere, Fransa, Almanya arasında rekabet konusu olmuştur. Bölge, 1916 tarihli Sykes-Picot Antlaşması ile Fransa'ya bırakılmıştı. Nisan 1920 San Remo Konferansında Fransa, kendisini Orta Doğu'daki menfaatlerini desteklemesi sebebiyle, Musul bölgesini İngiltere'ye terk etmiştir. İngiltere bölgedeki Hıristiyanların güvenliği, İngiliz savaş esirlerine kötü muamele edilmesi gibi sebepler ile Mondros Mütarekesinin 7. maddesine göre Musul'un kendilerine terk edilmesini istediler. Musul'da yerleşik Osmanlı 6. Ordusu Komutanı Ali İhsan Paşa şehri İngilizlere terk etmemek için istifa etti. Yerine Gelen Binbaşı Halit Akmansu İstanbul'dan aldığı emri yerine getirerek Musul'u boşalttı. 15 Kasım 1918 tarihinde İngiliz askerleri Musul'a asker çıkarıp işgal etmişlerdir. İngiltere'nin Türkiye'den önce Milletler Cemiyetinin üyesi olması, Musul'un petrol ve stratejik açıdan önemli bir bölge olması, Şeyh Said Ayaklanması'nın çıkması, İngiltere'nin Musul'u daha önce işgal etmiş olması Musul Sorunu'nun Türkiye'nin aleyhine sonuçlanmasının nedenlerindedir. Hatay'ın Türkiye topraklarına katılmasının Musul sorunu ile bir ilgisi yoktur. Bu bölgede Türkiye Fransa ile karşı karşıya gelmiş ve durum Türkiye'nin lehine sonuçlanmıştır.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

Aşağıdakilerden hangisi, sanayileşmeyi desteklemek amacıyla doğrudan yapılan uygulamalardan biri değildir?

- A) Sanayii Teşvik Kanunu'nun çıkarılması
- B) Ziraat ve veteriner fakültelerinin açılması
- C) MTA'nın kurulması
- D) Etibank'ın kurulması
- E) Sümerbank'ın kurulması

ÇÖZÜM

Sanayi Teşvik Kanunu, sanayi yatırımı yapacak işletmelere muafiyet, imtiyaz ve teşvik sağlamayı amaçlayan yasadır. MTA'nın kurulması, Etibank'ın ve Sümerbank'ın çiftçiye kredi vermek amacıyla kurulması sanayileşmeyi ve sanayiciyi desteklemek adına doğrudan gerçekleştirilen uygulamalardır. Ziraat ve veteriner fakültelerinin ise kuruluşunda bu yönde bir amaç yoktur.

CEVAP: B

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2009

- I. Uygulamada birlik sağlamak
- II. Öğretimde laikliği esas almak
- III. Ulusal bilinci güçlendirmek

Öğretimin Birleştirilmesi Kanunu'yla (Tevhid-i Tedrisat) eğitim ve öğretimde, yukarıdakilerden hangilerinin amaçlandığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası), Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilmiş olan ve ülkedeki bütün eğitim kurumlarının Maarif Vekaleti'ne (Milli Eğitim Bakanlığı'na) bağlanmasını öngören yasadır. Bu yasa eğitim uygulamalarının tamamında birlik sağlamak temel hedeftir. Aynı zamanda ulusal bilinci güçlendirmek ve öğretimde dinin etkilerini azaltmak ve laik eğitim anlayışını da benimsemek Öğretimin Birleştirilmesi Kanunu'yla (Tevhid-i Tedrisat) eğitim ve öğretimde belirlenen hedefler içerisinde yer almaktadır.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Geçmişte kurulan Türk devletleri kurucu hanedanın adıyla anılırken, Atatürk önderliğinde ulusla bütünleşerek kurulan devlet Türkiye Cumhuriyeti adını almıştır.

Bunun,

- I. anayasal düzene geçilmesi,
- II. egemenlik anlayışının değişmesi,
- III. ulusal mücadele verilmesi

durumlarından hangilerini gösterdiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Atatürk önderliğinde ulusla bütünleşerek kurulan devlet Türkiye Cumhuriyeti adını alması egemenlik anlayışının değiştiğinin en önemli kanıtıdır. Bunun yanında ulusal mücadelenin halkla birlikte verildiğini de göstermektedir. Anayasal düzenin paragrafta belirtilen durumla bir ilgisi yoktur.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Çok partili yaşama geçiş amacıyla 1924'te kurulan parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millet
- B) Terakkiperver Cumhuriyet
- C) Hürriyet ve İtilaf
- D) Cumhuriyet Halk
- E) Serbest Cumhuriyet

ÇÖZÜM

Çok partili yaşama geçiş amacıyla 1924'te kurulan parti Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasıdır. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin ilk muhalefet partisidir. Mustafa Kemal Paşa'nın eski silah ve dava arkadaşları olan Kâzım Karabekir, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele ve Adnan Adıvar'ın öncülüğünde 17 Kasım 1924'te kurulmuştur. Parti tüzüğünde cumhuriyet ilkesinin, liberalizmin ve demokrasinin benimsendiği belirtilirken aynı zamanda dini inançlara da saygılı olduğu açıklanmıştır. Rauf Orbay'ın parti kurulmadan önce cumhuriyet ile ilgili eleştirileri ve parti kurulduktan kısa bir süre sonra bazı rejim muhaliflerinin parti etrafında toplanması ile beraber dini duyguların propaganda olarak kullanıldığı Şeyh Said İsyanı'nın patlak vermesi sonucunda parti kapatılmıştır. Daha sonra Atatürk'e düzenlenen İzmir Suikasti olayından Terakkiperver Cumhuriyet kurucularının bir bölümü yargılanmıştır.

CEVAP: B

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Aşağıdakilerden hangisi, ekonomik durumu iyileştirme çalışmaları arasında değildir?

- A) Tekke ve türbelerin kapatılması
- B) Sanayi Teşvik Kanunu'nun çıkarılması
- C) İş Bankasının kurulması
- D) Devletçilik ilkesinin kabul edilmesi
- E) Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması

ÇÖZÜM

Sanayi Teşvik Kanunu, ekonomik etkinliklerin daha rahat yapılabilmesi adına devlet tarafından gerçekleştirilen atılımları içermektedir. İş Bankası'nın Atatürk'ün isteği ile kurulan özel bankadır. Devletçilik ilkesi, özel müteşebbislerin yeterli olmadığı yerlerde ekonomik etkinliklerin devlet tarafından yapılmasını öngörmektedir. Kabotaj Kanunu'da Türk kara sularında yabancı ticaret gemilerinin iş yapmasını engellemektedir. Tekke ve türbelerin ise devletin ekonomik etkinlikleri ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi gelişmelerinden biri değildir?

- A) Türk Tarih Kurumunun açılması
- B) Demokrat Partinin kurulması
- C) Türk Dil Kurumunun açılması
- D) Merkez Bankasının kurulması
- E) Millet Mekteplerinin açılması

ÇÖZÜM

Atatürk Dönemi, 19 Mayıs 1919'da Atatürk'ün Samsuna çıkması ile başlayan ve Atatürk'ün ölümüne kadar olan dönemi kapsamaktadır. Demokrat Parti; 7 Ocak 1946'da kurulan ve dört yıl sonra yapılan seçimlerde (14 Mayıs 1950'de) 27 yıllık tek parti dönemini sona erdiren, Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk defa serbest seçimle iktidarı kazanan partidir. Sırasıyla 1950, 1954 ve 1957 seçimlerini kazanmış ve on yıl boyunca (1950-1960) iktidar olmuştur. Demokrat Parti, 27 Mayıs 1960 Askeri Müdahalesi ile iktidardan düşürülmüş ve 29 Eylül 1960'ta kapatılmıştır.

CEVAP: B

PMYO-2008

Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin,

- I. Türkiye'nin savaşa girmesi veya savaş tehlikesiyle karşılaşması durumunda yabancı savaş gemilerinin Boğaz'dan geçişinin Türkiye'nin takdirine bırakılması,
- II. Boğazların iki yakasında Türkiye'nin dilediği kadar asker bulundurması,
- III. Boğazların ticaret gemilerine açık olması

durumlarından hangilerinin Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenliğini kanıtladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Türkiye'nin savaşa girmesi veya savaş tehlikesiyle karşılaşması durumunda yabancı savaş gemilerinin Boğaz'dan geçişinin Türkiye'nin takdirine bırakılması ve Boğazların iki yakasında Türkiye'nin dilediği kadar asker bulundurması, Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki mutlak egemenliğini göstermektedir. Boğazların ticaret gemilerine açık olması, Türkiye'nin ticari amaçla boğazlardan geçebilecek gemileri engelleyemeyeceği anlamı da gelmektedir.

CEVAP: D

PMYO-2008

- I. Saltanatın kaldırılması
- II. Medeni Kanun'un kabul edilmesi
- III. Cumhuriyet'in ilan edilmesi

Yukarıdakilerden hangilerinin demokratik devlet anlayışının göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Demokratik devletlerde egemenlik halkın kendisindedir, belirli bir grubun ya da gücün elinde değildir. Saltanatın kaldırılması da demokratik devlet anlayışının bir gereğidir. Yine Medeni Kanun ile topluma özellikler de kadınlara tanınan haklar ve Cumhuriyetin ilan edilmesi ile de egemenliğin halkın elinde bulunması demokratik devlet anlayışının var olduğunu göstermektedir.

CEVAP: E

PMYO-2008

20 Ocak 1921 tarihli Anayasa'da yer alan "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir, yönetim şekli halkın kendi kendini idare etmesi esasına dayanır." maddesinin, aşağıdakilerin hangisinde verilenlerin gerçekleştirilmesi için doğrudan bir gerekçe olduğu savunulabilir?

- A) Saltanatın kaldırılması ve Cumhuriyet'in ilan edilmesi
B) Medeni Kanun'un kabul edilmesi ve Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
C) Tekkelerin kapatılması ve medreselerin kapatılması
D) Öğretim Birliği (Tevhidi Tedrisat) Kanunu'nun kabul edilmesi ve Türk harflerinin kabul edilmesi
E) Ölçülerde değişiklik yapılması ve Millî ekonomi ilkesinin uygulanması

ÇÖZÜM

Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait oldu toplumlarda saltana gibi belirli bir zümrenin egemenliğinden bahsetmez mümkün değildir, yine yönetim şekli halkın kendi kendini idare etmesi esasına dayana idare şekli de Cumhuriyettir.

CEVAP: A

KPSS-2010

Türkiye'de demokrasinin yerleşmesi amacıyla,

- I. Atatürk ilkelerinin Anayasa'ya girmesi,
- II. Demokrat Partinin kurulması,
- III. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulması

gelişmelerinden hangileri Atatürk döneminde sağlanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Demokrat Parti'nin kuruluşu Atatürk'ün ölümünün ardından gerçekleşen çok partili hayat dönemine denk düşmektedir. Atatürk ilkelerinin anayasaya girmesi 5 Şubat 1937, Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası'nın kurulması, 17 Kasım 1924 tarihlerinde gerçekleşmiştir. Atatürk döneminin 19 Mayıs 1919 ve 10 Kasım 1938 tarihleri arasında kapsadığı düşünülürse yanıt C şıkkı olacaktır.

CEVAP: C

KPSS-2010

- I. Türk Tarih Kurumunun kurulması
- II. Türk Dil Kurumunun açılması
- III. Şapka giyilmesi hakkında kanun çıkarılması

Yukarıdaki gelişmelerden hangilerinin, Atatürk milliyetçiliğinin gelişmesinde ve hızlanmasında etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türk Dil ve Türk Tarih Kurumları'nın açılışının sebebi "Türk Milliyetçiliği"nin varolmasında en önemli mihenk taşlarındandır. Türk dilini yabancı dillerin, özellikle Arapça ve Farsça'nın etkisinden kurtarabilmek, Türk tarihinin sadece Osmanlı Devleti ile sınırlı olmadığını, Türk Milleti'nin köklü bir ulus olduğunu ortaya koyabilmek adına araştırmalar yapmışlardır.

CEVAP: D

KPSS-2010

1929-1930 yılları arasında dünyada ekonomik bunalım baş göstermiş, bu durum Türk Devleti'nin ekonomisine yeni bir yön vermesini gerektirmiştir.

Bu gereksinim,

- I. devletçilik ilkesinin uygulanması,
- II. İlk Beş Yıllık Sanayi Planının hazırlanması,
- III. Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması

gelişmelerinden hangilerini sağlamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması 1927 yılında olduğu düşünülecek olursa, kriz 1929 - 1933 yılları arasında etkili olmuştur. Krizin etkilerini daha sonraki yıllarda göstermesi gerekir. I. Beş Yıllık Sanayi Planı ve sonucunda uygulamaya konan "Devletçilik" ilkesi 1933 yılında gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

KPSS-2010

- I. Menemen olayı
- II. Atatürk'e suikast girişimi
- III. İslam Teali Cemiyetinin kurulması
- IV. Anzavur Ayaklanması

Ulus egemenliğine dayalı rejime karşı bir tepki niteliğinde olan yukarıdaki gelişmelerden hangileri, cumhuriyetin ilanından sonra gerçekleşmiştir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve IV E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Cumhuriyet rejimine karşı tepki niteliği taşıyan iki olay vardır. Bunlardan biri Şeyh Said diğeri Menemen toplu isyanlarıdır. Bunun yanı sıra Cumhuriyet'in ilanının ardından gerçekleşen Mustafa Kemal'e suikast girişimi tüm buna sebep olduğu düşünülen liderin ortadan kaldırılarak, rejimi bertaraf etmek istemişlerdir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

- I. Medreselerin kapatılması
- II. Yabancı okulların Millî Eğitim Bakanlığına bağlanması
- III. Halifeliğin kaldırılması

Yukarıdakilerden hangileri öğretim birliğiyle ilgili yasanın uygulanmasının sonuçları arasındadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Tevhid-i Tedrisat yasanın uygulanmaya başlanması ile medreseler kapatılmış, yabancı okullar Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır. Halifeliğin kaldırılmasının öğretim birliğinin sağlanması ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

Toplumsal alanda kadın-erkek eşitliği aşağıdakilerden hangisiyle sağlanmaya çalışılmıştır?

- 1) Medeni Kanun
- 2) Cumhuriyetin ilanı
- 3) Çok partili seçim sistemi
- 4) Saltanatın kaldırılması
- 5) Tek dereceli seçim sistemi

ÇÖZÜM

Medeni Kanun'un kabulü (17 Şubat 1926) ile sosyal alanda tam bir eşitlik anlayışı gerçekleştirilmiştir. Osmanlı Devleti döneminde uygulanan ve din kuralları ile yürütülen hukuk işlemleri, çağdaş bir uygarlığa adım atmış Türk toplumunun gereksinimlerini karşılayamaz görünüşü veriyordu.

Önceki dönemlerdeki Mecelle ile bir takım yenilikler getirilmiş ancak yeterli olmamıştı. Kişilerin aile kurumu, mülkiyet ilişkileri, miras sorunları, hak ve borçları, satın alma, kiralama gibi bir çok konuda eksiklikler taşıdığından, tam bir Medeni Kanun sayılmazdı.

Şöyle ki bu sebeplerden dolayı, İsviçre Medeni Kanunu örnek alınarak hazırlanan Medeni Kanun BMM'de kabul edilerek 17 Şubat 1926 yürürlüğe konmuştur. Medeni Kanunun Kabulü ile Türk aile yapısında olumlu değişiklikler meydana gelmiştir.

Türk Medeni Kanunu'nun getirdiği yenilikler: Ailede kadın erkek eşitliği sağlanmıştır. Yapılabilecek evliliklerde resmi nikah yapma zorunluluğu getirilmiştir. Tek eşle evlilik yapılması esası getirildi. Kadınlara toplum yaşayışı içerisinde istedikleri mesleğe girebilme hakkı tanınmıştır. Mahkemelerde tanıklık yapma ve miras ile boşanma konularında kadın ve erkek eşit hale getirilmiştir.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2010

Aşağıdakilerden hangisi, 17 Şubat 1926 tarihinde kabul edilen Medeni Kanun'un kapsamında değildir?

- A) Tek eşli evlilik esasının getirilmesi
- B) Kadınlara muhtar seçme ve seçilme hakkının verilmesi
- C) Aile birliğinin devlet güvencesi altına alınması
- D) Mirasta kız ve erkek çocuklar arasında eşitlik getirilmesi
- E) Kadınlara çalışma hakkı tanınması

ÇÖZÜM

Medeni Kanun ile; Tek eşli evlilik esasının getirilmesi, Aile birliğinin devlet güvencesi altına alınması, Mirasta kız ve erkek çocuklar arasında eşitlik getirilmesi, Kadınlara çalışma hakkı tanınmıştır.

Kadınların Seçme ve Seçilme Hakkının Tanınması, 1930'larda, Türkiye Cumhuriyeti'nde kadınların siyasi haklarını kazanması için gerekli yasaların çıkarılmasını ifade eder. Kadınların siyasi hayatta seçme ve seçilme hakkını elde etmesi; toplumsal hayatta gerçekleşen Atatürk devrimleri'nden birisidir. 1930 yılından itibaren çıkarılan bir dizi yasa ile önce Belediye seçimlerine katılma, sonra köylerde muhtar olma ihtiyar meclislerine seçilme hakkı tanınan kadınların milletvekili seçme ve seçilme hakları, 5 Aralık 1934'de Anayasa ve Seçim Kanunu'nda yapılan yasa değişikliği ile tanınmıştır.

CEVAP: B

PMYO-2010

- I. Üretimi artırmak
- II. Uygulamada birlik sağlamak
- III. Dış ticareti artırmak

Yukarıdakilerden hangileri, Cumhuriyet Döneminde uzunluk ve ağırlık ölçülerinde, metre ve kilogram sistemlerine geçilmesindeki amaçtır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Cumhuriyet döneminde uzunluk ve ağırlık ölçülerinde metre ve kilogram sistemlerine geçilmesindeki temel amaç uygulamada birlik sağlamaktır. Uzunluk ve ağırlıkların aynı şekilde olması işleyişi kolaylaştırmıştır. Yapılan bu değişiklikler üretimi miktarını ve dış ticareti arttırmıştır.

CEVAP: B

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Misakımillî sınırları içinde olmasına rağmen Musul'un, Milletler Cemiyetinin kararıyla Irak'a bırakılmasını Türkiye'nin kabul etmesinde,

- I. Şeyh Sait Ayaklanması'nın çıkması,
- II. İngiltere'nin Milletler Cemiyeti üzerinde etkisinin fazla olması,
- III. Almanya'nın Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'ya yönelik niyet ve taleplerinin olması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Türkiye'nin, Misak-i Milli içerisinde olan bir yeri o dönemde bırakmasının en önemli nedeni içinde bulunduğu durumdur. Şeyh Sait İsyanı ile uğraşan yeni kurulan bir devletin, Musul'a dair bir askeri güç uygulaması özellikle de uzun süredir. Milletler Cemiyeti üyesi olan İngiltere'ye karşı çok da mümkün değildir. Musul Türkiye ile İngiltere arasında sürekli tartışılan bir durumdur ve bu durumun da Almanya'nın Doğu Akdeniz ve Orta Doğu'ya yönelik niyet ve taleplerinin olması ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

İcra Müdürlüğü Sınavı-2010

Öğretim Birliği Yasası'nın (Tevhid-i Tedrisat) çıkarılmasıyla,

- I. okulların Millî Eğitim Bakanlığının denetimi altına alınması,
- II. ulusal eğitim programının hazırlanmasına olanak sağlanması,
- III. öğretimin birleştirilerek ikiliğin ortadan kaldırılması

durumlarından hangileri sağlanmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Öğretim Birliği Yasası'nın (Tevhid-i Tedrisat) çıkarılmasıyla; Okulların Millî Eğitim Bakanlığının denetimi altına alınması, ulusal eğitim programının hazırlanmasına olanak sağlanması, öğretimin birleştirilerek ikiliğin ortadan kaldırılması sağlanmıştır. Aynı zamanda

Türkiye'de eğitim alanında reform yapabilmek; millilik, laiklik, modernlik esaslarını uygulayabilmek için eğitim kurumlarının birleştirilmesine ihtiyaç duyulması sebebiyle hazırlanan kanun; ülkenin eğitim işlerinde çok başlılığın kaldırılmasını sağlamıştır.

CEVAP: E

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2011

- I. Tekke ve zaviyelerin kapatılması
- II. Kabotaj hakkının Türk denizciliğine geçmesi
- III. Sanayi kuruluşlarının teşvik edilmesi

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri ticari yaşamın düzenlenmesiyle ilgilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Kabotaj hakkınının Türk denizciliğine verilmesi, Türk karasularında ticaretin Türk denizciler tarafından yapılmasını öngörmektedir. Bunun yanında Sanayi kuruluşlarının teşvik edilmesi de ticari yaşamın düzenlenmesi ile ilgilidir. Tekke ve zaviyelerin kapatılması ile; bütün tarikatlarla birlikte şeyhlik, dervişlik, müritlik, dedelik seyitlik, çelebilik, babalık, emirlik, halifelik, falcılık, büyüçülük, üfürükçülük, gaipten haber vermek ve murada kavuşturmak amacıyla muskacılık gibi, eylem, unvan ve sıfatların kullanılmasını, bunlara ait hizmetlerin yapılmasını ve bu unvanlarla ilgili elbise giyilmesini de yasaklamıştır. Ayrıca yasa ile Türkiye Cumhuriyeti içinde padişahlara ait ya da bir tarikata çıkar sağlamaya yönelik tüm türbeler kapatılmış, türbedarlıklar kaldırılmıştır.

CEVAP: E

Sayıştay İç Denetçiliği -2011

Atatürk, Fethi Bey'den yeni bir siyasi parti kurmasını istemiştir. Atatürk'ün isteğiyle kurulan bu parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Serbest Cumhuriyet
- B) Ahali Cumhuriyet
- C) Demokrat
- D) Millet
- E) Terakkiperver Cumhuriyet

ÇÖZÜM

Serbest Cumhuriyet Fırkası, Cumhuriyet döneminde kurulan ve çok partili siyasal yaşama geçiş yolunda ikinci deneme olan siyasi partidir.

Ali Fethi Bey, Paris büyükelçiliğinden dönüşünde Mustafa Kemal'in önerisi ve onayıyla, Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı kurdu (12 Ağustos 1930). Programında, partinin cumhuriyetçi, milliyetçi ve lâiklik ilkesine bağlı olduğu vurgulanmış, yabancı sermayenin ülkeye girmesinin özendirilmesi istenmiş, ekonomik yaşamda sürekli devlet müdahalesine karşı çıkmıştır.

CEVAP: A

Sayıştay İç Denetçiliği -2011

Aşağıdaki bankalardan hangisi Atatürk Döneminde kurulmamıştır?

- A) İş Bankası
- B) Merkez Bankası
- C) Ziraat Bankası
- D) Sanayi ve Maadin Bankası
- E) Emlak ve Eytam Bankası

ÇÖZÜM

İş Bankası; 26 Ağustos 1924'te, Merkez Bankası; 20 Eylül 1931 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 1715 sayılı Merkez Bankası Kanunu'na paralel olarak Merkez Bankası 3 Ekim 1931 tarihinde faaliyete geçmiştir. Ziraat Bankası; 15 Ağustos 1988'de kurulmuştur. Sanayi ve Maadin Bankası; 1925'te, Emlak ve Eytan Bankası; 1926'da kurulmuştur. Atatürk Dönemi 19 Mayıs 1919'da başlar 10 Kasım 1938 yılında sona erer. Bu durumdan dolayı 1888'de kurulan Ziraat Bankası'nın Atatürk Dönemi'nde kurulması kronolojik olarak mümkün değildir.

CEVAP: C

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi, Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun (Öğretim Birliği) sonuçlarından biri değildir?

- A) Öğretim ilkelerinde birlik sağlanması
- B) Genel eğitim kurumlarının Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması
- C) İlk Maarif Kongresi'nin düzenlenmesi
- D) Ulusal kültür birliğinin sağlanması için ortam hazırlanması
- E) Dini esaslara dayalı eğitim anlayışının terk edilmesi

ÇÖZÜM

Öğretim birliğinin sağlanması, eğitim kurumlarının Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanması, Ulusal kültür birliğinin sağlanması için ortam hazırlanması ve dini esaslara dayalı eğitimin terk edilmesi Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun doğrudan sonuçlarıdır. Bu kanunla ayrıca ulusal kültür anlayışını yerleştirmek için medreseler kapatılmış ve eğitim alanındaki ikililik de ortadan kalkmıştır. İlk Maarif Kongresi ise; 14 Temmuz 1921'de toplanmıştır. Dolayısıyla Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: C

KPSS-2011

Atatürk, "En iyi bireyler, kendinden çok, bağlı olduğu toplumu düşünen, onun varlığının ve mutluluğunun korunmasına yaşamını adayan insanlardır." demiştir.

Atatürk'ün bu sözündeki en iyi birey tanımının aşağıdakilerden hangisiyle eşleştiği savunulabilir?

- A) Vatandaşlık bilincine erimiş kişi
- B) Başkalarının hak ve özgürlüklerine değer vermeyen kişi
- C) Belli bir sınıfın yararını gözeten kişi
- D) Sorumluluklarının gereğini yerine getirmeyen kişi
- E) Önceliklerini kişisel çikardan yana kullanan kişi

ÇÖZÜM

Atatürk'ün bu sözündeki en iyi birey tanımında kişisel değil toplumsal duygular ve kişisel çıkarlar değil toplumsal çıkarlar ön plandadır. Dolayısıyla başkalarının hak ve özgürlüklerine değer vermeyen, belirli bir sınıfın yararını gözeten, sorumluluklarını yerine getirmeyen ve kişisel çıkarlarını ön planda tutan bir kişinin bu tanıma uyması mümkün değildir. A seçeneğinden belirtilen, Vatandaşlık bilincine erişmiş kişiler kendinden çok başkalarını düşünür, bağlı olduklarını toplumla birlikte düşünüp onunla birlikte mutlu olurlar. Kişisel fikirler ve kişisel çıkarlar her zaman toplumundan sonra gelir.

CEVAP: A

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun uygulamalarından değildir?

- A) Çeşitli sanayi kuruluşlarına devlet arazisi tahsis edilmesi
- B) Bazı işletmelere taşıma hizmetlerinde indirim sağlanması
- C) Millî tasarruf ve mevduatın artması için Türkiye İş Bankası'nın kurulması
- D) Vergilerde muafiyet getirilmesi
- E) Devlet daireleri için yerli ürün kullanma zorunluluğunun getirilmesi

ÇÖZÜM

Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun amacı, yurtiçindeki işletmeleri korumak ve işletmelerin gereksinimlerini daha pahalı da olsa yurtiçinden sağlamaya çalışmaktır. Yasada yatırımların maliyeti bakımından parasız arazi temini, hammadde, makine ve teçhizata gümrük muafiyeti, eşitli belediye vergi ve borçlarından muafıklar öngörülmektedir. 15 yıl yürürlükte kalan bu asaya göre işletmeler bazı koşullarla kazanç vergisinden muaf olabileceklerdir. Çeviriçi güç ve çalıştırılan işçi sayısı kıstas alınarak kolaylıklardan yararlanacak işletmeler dört ayrı sınıfta toplanmıştır. Dolayısıyla Türkiye İş Bankası'nın kurulması doğrudan devletçilik ilkesini bir sonucu değil 1924'te İzmir İktisat Kongresi kararları sonucunda kurulmuş bir özel bankadır.

CEVAP: C

KPSS-2011

Türk İnkılabı'nın,

- I. belli bir ideolojiye bağlı olarak ortaya çıkma,
- II. başka uluslara örnek olma,
- III. tek kişinin egemenliğine dayalı ülke idaresini değiştirme

durumlarından hangileri bakımından Rus İnkılabı'ndan farklı olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Türk ve Rus inkılablarının gelişimlerine bakıldığında pek çok ortak yönü olduğu söylenebilir. Bunun en iyi örneği tek kişi egemenliğine son vermek düşüncesidir. Türklerden padişahlık yönetimi, Ruslarda Çarlık yönetiminde olduğu gibi. İki ulusta yaptığı inkılablarda diğer uluslara örnek olmuştur. En çok da toplum için verilen bağımsızlık ve egemenlik mücadelelerinde örnek olunmuştur. Ancak Rus inkılabında sosyalizm temel ideoloji iken Türk inkılabında bu durumdan söz etmek biraz zordur. O yüzden Türk inkılabının ortaya çıkışı bir ideolojiden değil toplumun, bağımsızlık ve egemenlik kavramlarında yatmaktadır.

CEVAP: A

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi gelişmelerinden biri değildir?

- A) Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması
- B) Halifeliğin kaldırılması
- C) Çok partili hayata geçiş amacıyla siyasi partilerin kurulması
- D) Sadabat Paktı'nın kurulması
- E) Kanun-i Esasi'nin kabul edilmesi

ÇÖZÜM

Cumhuriyet Dönemi deyince aklımıza ilk olarak bu dönemin 23 Nisan 1923'te başladığı gelmelidir. Klasik bir kronoloji sorusudur. Kabotaj Kanunu 1926'da, halifeliğin kaldırılması 1924'te, çok partili hayata geçiş amacıyla siyasi partilerin kurulması 1945'te, Sadabat Paktı'nın imzalanması 1937'de gerçekleşen olaylardır. Bu olayların tamamı Cumhuriyet dönemi içerisinde yer almaktadır. Kanun-i Esasi'nin kabul edilmesi ise Aralık 1876'da ilan edilmiş ve Abdülhamit tarafından 1878'de askıya alınmıştır ve Cumhuriyet dönemi içerisinde yer almaz.

KPSS-2011

CEVAP: E

Aşağıdakilerden hangisi, Atatürk Döneminde tarımı geliştirmek amacıyla yapılan çalışmalardan biri değildir?

- A) Aşar vergisinin kaldırılması
- B) Ziraat Bankasının kurulması
- C) Numune çiftliklerinin kurulması
- D) Yüksek Ziraat Enstitüsünün kurulması
- E) Tarım satış kooperatiflerinin kurulması

ÇÖZÜM

A, B, C, D, E seçeneklerinin hepsi tarımı geliştirmek amacıyla atılan adımlar arasında yer almaktadır. Ancak soru kökünde 'Atatürk Döneminde' dendiği için Atatürk'ün Samsun'a çıktığı tarih 19 Mayıs 1919 ve Atatürk'ün vefat ettiği tarih 10 Kasım 1938 dikkate alınmalıdır. Bu dönem Atatürk dönemi denmektedir. Ziraat Bankası'nın temelleri 1867'de memleket sandıklarının nizamnamesi ile atılmış, 1888 resmen atılmıştır. Dolayısıyla bu kurum Atatürk döneminde kurulan bir kuruluş değildir.

CEVAP: B

KPSS-2011

- I. Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü(NATO)
- II. Milletler Cemiyeti
- III. Balkan antantı

Türkiye Cumhuriyeti'nin yukarıdaki kuruluşlara üye olma sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, II ve III
- B) II, I ve III
- C) II, III ve I
- D) III, II ve I
- E) III, I ve II

ÇÖZÜM

Türkiye Milletler Cemiyeti'ne 18 Mart 1932'de, Balkan Antantı'na 9 Şubat 1934'te, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'ne (NATO) ise 1952'de kabul edilmiştir.

CEVAP: C

KPSS-2011

Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu savunulamaz?

- A) Boğazlar sorunun barışçıl bir tutumla çözülmesi
- B) Avrupa'daki gruplaşmanın belirgin bir hal alması
- C) Türkiye'nin Batılı devletlerle sorunlarına barışçıl çözüm araması
- D) Türkiye'nin uluslararası politikada öneminin artması
- E) Türkiye'nin komşularıyla dostluk antlaşmaları imzalaması

ÇÖZÜM

Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne üye olmasının temel nedeni uluslararası sorunların barışçıl yöntemlerle çözümlenebilmesine katkıda bulunmaktır. Ayrıca Türkiye'nin bu dönemde giderek güçlenen bir ülke haline gelmiş ve uluslar arası politikada söz sahibi ülkelerden biri haline gelmiştir. Boğazlar meselesini Türkiye 1932'de Milletler Cemiyeti'ne girmeden önce kısmen de olsa Lozan Barış antlaşması ile çözümlenmesinin önünü açmış, 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile de kesin olarak çözüme kavuşmuştur.

CEVAP: A

KPSS-2012

TBMM'nin Saltanatı kaldırması, aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilemez?

- A) Millî egemenliğin güçlendirildiğine
- B) Demokrasiye geçiş için adım atıldığına
- C) Kişisel egemenliğin sona erdiğine
- D) Tüm yetkilerin TBMM'de toplandığına
- E) Devlet rejiminin adının konulduğuna

ÇÖZÜM

1 Kasım 1922'de Saltanatın kaldırılmasıyla kişi egemenliğine son verilerek milli egemenliğin önu açılmış ve demokrasiye geçişte önemli bir adım atılmıştır. Saltanatın sona ermesiyle yönetimde çift başlılık sona ermiş ve tüm yetkiler TBMM'de toplanmıştır. Devletin rejiminin adının konması Saltanatın kaldırılmasıyla değil daha sonraki bir gelişme olan Cumhuriyetin İlanı'yla olmuştur.

CEVAP: E

KPSS-2012

1921 tarihli Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nda ilk değişiklikle aşağıdakilerden hangisi gerçekleştirilmiştir?

- A) Saltanatın kaldırılması
- B) Cumhuriyetin ilanı
- C) İstiklal Marşı'nın kabulü
- D) Halifeliğin kaldırılması
- E) Lozan Antlaşması'nın onaylanması

ÇÖZÜM

1921 Teşkilat-ı Esasi Anayasası'nda ilk değişiklik 1923'te Cumhuriyetin İlanı'yla olmuştur. Devletin dini, dili, cumhurbaşkanının meclis tarafından seçilmesi, rejimi gibi konular anayasaya girmiş hukuki güvence altına alınmıştır. Saltanatın Kaldırılması 1922'de Cumhuriyetin İlanı'ndan daha önce olsa da anayasada herhangi bir değişikliğe neden olmamıştır.

CEVAP: B

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisi, 3 Mart 1924 günü TBMM'de kabul edilen kanunlar kapsamında değildir?

- A) Şeyhülislamlık makamının lağvedilmesi
- B) Osmanlı hanedanı üyelerinin Türkiye sınırları dışına çıkarılması
- C) Şer'îye ve Evkâf Bakanlığının kaldırılması
- D) Halifeliğin kaldırılması
- E) Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması

ÇÖZÜM

Tekke ve zaviyelerin kaldırılması 30 Kasım 1925'tedir. Verilen diğer şıklardaki kanunların hepsi 3 Mart 1924'te çıkarılmıştır.

CEVAP: E

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisi, yeni Türk alfabesinin kabul edilmesinden sonra okuryazar oranını artırmaya yöneliktir?

- A) Millet Mekteplerinin açılması
- B) Ankara Hukuk Mektebinin açılması
- C) Öğretimin Birleştirilmesi Yasası'nın kabul edilmesi
- D) Türk Ocaklarının kurulması
- E) Azınlık ve yabancı okullarının denetim altına alınması

ÇÖZÜM

1 Kasım 1928'te yeni Türk harflerinin kabul edilmesiyle birlikte okuryazar oranını artırmak amaçlanmış bu amaçla 11 Kasım 1928'de Bakanlar Kurulunca onaylanan, 24 Kasım 1928'de yürürlüğe giren kanunla Millet Mektepleri'nin kurulması kararlaştırılmıştır. 1929'da çalışmalarına başlamıştır.

CEVAP: A

KPSS-2012

Atatürk, "Bir toplum aynı amaca, bütün kadınlar ve erkekleriyle beraber yürümezse ilerlemesi ve medenileşmesine bilimsel olarak imkân yoktur." demiştir.

Aşağıdakilerden hangisinin, Atatürk'ün bu sözü doğrultusunda gerçekleştirildiği savunulabilir?

- A) Saltanatın kaldırılması
- B) Şapka giyilmesi hakkında kanun çıkarılması
- C) Soyadı Kanunu'nun yürürlüğe girmesi
- D) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
- E) Halifeliğin kaldırılması

ÇÖZÜM

"Bir toplum aynı amaca, bütün kadınlar ve erkekleriyle beraber yürümezse ilerlemesi ve medenileşmesine bilimsel olarak imkân yoktur." Atatürk'e ait sözde kadın ve erkek eşitliği vurgulanmaktadır. Toplumsal alanda eşitliği sağlamak için 17 Şubat 1926'da Medeni Kanun'un kabul edilmesi bu amaç doğrultusundadır.

CEVAP: D

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisinin, ekonomik ilişkilerdeki karışıklıkları önlemek amacıyla yapıldığı savunulamaz?

- A) Miladi takvimin kabul edilmesi
- B) Soyadı Kanunu'nun çıkarılması
- C) Kılık ve kıyafet alanındaki düzenlemelerin yapılması
- D) Hafta tatilinin cuma gününden pazar gününe alınması
- E) Ölçü sisteminin değiştirilmesi

ÇÖZÜM

Miladi Takvimin kabulü, ölçü birimlerinin değiştirilmesi, hafta tatilinin cumadan pazara alınması ve soyadı kanunu gibi devrimlerle karışıklıklar önlenmeye çalışılmıştır. Kılık kıyafet alanında düzenlemeler yapılmasının ekonomik hayatla bağlantısı yoktur. Dış görünüş olarak çağdaşlaşma amaçlanmıştır.

CEVAP: C

KPSS-2012

Türkiye Cumhuriyeti, Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanmasında teknik ve ekonomik desteği aşağıdaki devletlerin hangisinden almıştır?

- A) Sovyetler Birliği
- B) Amerika Birleşik Devletleri
- C) İngiltere
- D) Fransa
- E) İtalya

ÇÖZÜM

Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı, devletçilik ilkesi gereğidir. Diğer ilkeler Fransız İhtilali'nden esinlenildiği halde devletçilik ilkesi Sovyetler Birliği'nden esinlenilmiştir. Özel sektörün elinde sermayenin olmamasından dolayı yatırım yapmaya yönelik Türkiye, devletçi ekonomiden dolayı dönemin en fazla sanayi kalkınmasını sağlayan SSCB'den teknik destek almıştır.

CEVAP: A

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisinin dilde sadeleştirmeye etkisi olduğu savunulamaz?

- A) İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun'un çıkarılması
- B) Türk Ceza Kanunu'nun çıkarılması
- C) Türkçe bilim terimlerinin hazırlanması
- D) Türk Dil Kurumunun kurulması
- E) Harf inkılabının yapılması

ÇÖZÜM

Türk Ceza Kanunu'nun çıkarılması dil alanında değil hukuki alandır. Verilen diğer şıklar dilde sadeleşme amacına yöneliktir.

CEVAP: B

KPSS-2012

Mustafa Kemal Paşa'nın Nutuk'unda,

- I. TBMM'nin açılması,
 - II. Halifeliğin kaldırılması,
 - III. Serbest Cumhuriyet Partisinin kurulması
- olaylarından hangileri yer almaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Mustafa Kemal'in Nutuk'u 1919-1927 yılları arasındaki olayları kapsamaktadır. TBMM'nin açılması 23 Nisan 1920'de, Halifeliğin kaldırılması 3 Mart 1924'tedir. Bu olaylarla ilgili Nutuk'ta bilgiler yer almaktadır. Serbest Cumhuriyet Fırkası 12 Ağustos 1930'da kapandığı için Nutuk'un yazılmasından sonraki dönemlere ait bir olaydır. Serbest Cumhuriyet Partisi'nin kurulması, bu eser kapsamında değildir.

CEVAP: D

KPSS-2012

Aşağıdakilerden hangisinin, Atatürk Dönemi'nde Türkiye ile İngiltere arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkısı olduğu savunulamaz?

- A) Türkiye'nin Briand-Kellogg Paketi'ne katılması
- B) Musul'un Ankara Antlaşması ile Irak'a bırakılması
- C) Almanya'nın yayımlıca politika izlemesi
- D) Türkiye'nin Milletler Cemiyetine üye olması
- E) Türkiye'nin Sadabat Paketi'ne üye olması

ÇÖZÜM

Musul'un İngiltere'yle yapılan 1926 Ankara Antlaşması'yla İngiltere'nin mandasında olan Irak'a bırakılması, Türkiye-İngiltere politikalarını olumsuz etkilemiştir. Türkiye, Musul konusunda Milletler Cemiyeti'nin İngiltere lehine karar vermesinden dolayı bu teşkilata girişi gecikmiştir. Diğer seçenekler Türk-İngiliz ilişkilerinin güçlenmesini olumlu yönde etkilemiştir.

CEVAP: B

KPSS-2012

1923-1930 yılları arasında Türk dış politikasının başlıca faaliyet alanını aşağıdakilerden hangisi oluşturmuştur?

- A) Bölgesel paktlar oluşturmak
- B) Boğazları denetim altına almak
- C) Milletler Cemiyetine üye olmak
- D) Hatay sorununu çözmek
- E) Lozan Antlaşması'ndan kalan sorunları gidermek

ÇÖZÜM

1923-1930 yılları arasında Türk dış politikasının başlıca faaliyet alanı, yabancı okullar, Musul, Osmanlı borçları ve nüfus mübadelesi gibi Lozan Antlaşması'ndan kalan sorunları gidermek olmuştur.

CEVAP: E

KPSS-2012

Atatürk Dönemi'nin son başbakanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsmet İnönü B) Fethi Okyar
- C) Şükrü Saraçoğlu D) Celâl Bayar
- E) Rauf Orbay

ÇÖZÜM

Atatürk döneminin son başbakanı 1 Kasım 1937- 25 Ocak 1939 yılları arasında görev yapan Celal Bayar'dır.

CEVAP: D

KPSS-2012

İkinci Dünya Savaşı öncesinde,

- I. İtalya,
- II. Fransa,
- III. Avusturya

devletlerinden hangilerinin yayılmacı politikası, Türkiye'nin boğazlar sorununu gündeme getirmesine neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olan Almanya, İtalya ve Japonya gibi yayılmacı devletlere Mihver Devletler denir. Verilen öncüllerde bu yayılmacı devletlerden sadece İtalya verilmiştir. İtalya'nın Habeşistan'a saldırması, Akdeniz'deki yayılmacı politikaları, Rodos'a asker çıkarması üzerine Türkiye, Boğazlar Komisyonu'nun boğazların güvenliğini sağlayamayacağı gerekçesiyle gündeme getirmesine neden olmuştur.

CEVAP: A

KPSS-2012

Aşağıdaki sorunlardan hangisinin çözümünde, Milletler Cemiyeti devreye girmemiştir?

- A) Musul B) Bozkurt-Lotus C) Yabancı okullar
D) Hatay E) Etabli

ÇÖZÜM

Musul, Yabancı Okullar, Bozkurt Lotus, Hatay ve Etabli (Nüfus Mübadelesi) konuların çözümünde Milletler Cemiyeti devreye girmiştir. Yabancı Okullar Sorunu, Lozan Antlaşması'nda Türkiye'nin bağımsızlığına uygun olarak iç meselesi olarak kabul ettirildiği için Milletler Cemiyeti'nin devreye girmesi söz konusu değildir.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Lozan Barış Görüşmelerinde Türkiye'yi yalnızca TBMM Hükümeti'nin temsil etmesi olanağı aşağıdakilerin hangisiyle sağlanmıştır?

- A) Halifeliğin kaldırılmasıyla
- B) Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle
- C) Saltanatın kaldırılmasıyla
- D) Ankara'nın başkent ilan edilmesiyle
- E) Takrîr-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılmasıyla

ÇÖZÜM

Lozan Antlaşması, 24 Temmuz 1923 tarihinde İsviçre'nin Lozan şehrinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi temsilcileriyle Birleşik Krallık, Fransa, İtalya, Japonya, Yunanistan, Romanya, Bulgaristan, Portekiz, Belçika, SSCB ve Yugoslavya temsilcileri tarafından, Lozan Üniversitesi salonunda imzalanmış barış antlaşmasıdır. İtilaf Devletleri Lozan'a İstanbul Hükümeti'ni de davet ettiler. Bu duruma tepki gösteren TBMM, 1 Kasım 1922'de saltanatı kaldırmıştır. Saltanatın kaldırılması ile Türkiye'yi yalnızca TBMM Hükümeti'nin temsil etmesi olanağı sağlanmıştır.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2012

Aşağıdakilerden hangisi laiklik ilkesinin yerleşmesi amacıyla gerçekleştirilen uygulamalardan biri değildir?

- A) Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- B) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması
- C) Şapka Kanunu'nun çıkarılması
- D) Türk Tarih Kurumunun kurulması
- E) Halifeliğin kaldırılması

ÇÖZÜM

Laiklik, kişilerin vicdanen özgür olarak bir seçim yapabilmelerini sağlayan Atatürk ilkesidir. Klasik anlamıyla da din işleri ile devlet işlerinin ayrı şekilde yürütülmesidir. Türk Tarih Kurumu'nun kurulması laiklik değil Milliyetçilik ilkesi doğrultusunda gerçekleştirilen bir inkılaptır.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2012

Atatürk, kendi döneminde kurulan aşağıdaki kurum ve kuruluşlardan hangisine, gelir sağlamak amacıyla Nutuk'un dağıtım hakkını vermiştir?

- A) Türk Hava Kurumu
B) Türk Dil Kurumu
C) Türk Tarih Kurumu
D) Atatürk Orman Çiftliği
E) Cumhuriyet Halk Partisi

ÇÖZÜM

Kuruluşunda Türk Hava Kurumuna bütçeden kaynak aktarılmadı için Atatürk tarafından 'Nutuk'un basım ve dağıtımından elde edilen gelir' Türk Hava Kurumu'na bağışlanmıştır. Nitekim Nutuk'un ilk baskısı da 1927 yılında Türk Tayyare Cemiyeti tarafından yapılmış ve kapağına 'Türkiye'de Tab ve neşir hakkı Türk Tayyare Cemiyeti'ne tevdi buyrulmuştur 'ibaresi yer almıştır.

CEVAP: A

PMYO-2012

Osmanlı Devleti'nde limanlar arasında yolcu ve yük taşıma işinin büyük bir bölümünün ve önemli limanların işletmesinin yabancı şirketlerin elinde olması Türk denizciliğinin gerilemesine neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisiyle, bu yetki Türklerin eline geçmiştir?

- A) Kabotaj Kanunu'yla
B) Türk Borçlar Kanunu'yla
C) Türk Ceza Kanunu'yla
D) İcra ve İflas Kanunu'yla
E) Medeni Kanun'la

ÇÖZÜM

Osmanlı Devleti'nin kapitülasyonlar çerçevesinde yabancı ülke gemilerine tanıdığı kabotaj ayrıcalığı Lozan Barış Antlaşması'yla 1923 yılında kaldırılmıştır. Kabotaj Kanunu 1 Temmuz 1926'da yürürlüğe girmiştir. Bu yasaya göre; akarsularda, göllerde, Marmara denizi ile boğazlarda, bütün kara sularında ve bunlar içinde kalan körfez, liman, koy ve benzeri yerlerde, makine, yelken ve kürekle hareket eden araçları bulundurma; bunlarla mal ve yolcu taşıma hakkı Türk yurttaşlarına verilmiştir. Ayrıca; dağcılık, kılavuzluk, kaptanlık, çarkçılık, tayfalık ve benzeri mesleklerin Türk yurttaşlarına yerine getirilebileceği belirtilmiş, yabancı gemilerin yalnız Türk limanlarıyla yabancı ülkelerin limanları arasında insan ve yük taşıyabileceği kabul edilmiştir.

CEVAP: A

PMYO-2012

Tevhid-i Tedrisat (Öğretim Birliği) Kanunu'nun çıkarılmasıyla eğitimde,

- I. ulusal bilinci geliştirme,
II. laik ve bilimsel temellere dayanma,
III. geleneksel yöntemlere bağlı kalma

amaçlarından hangilerinin hedeflendiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

ÇÖZÜM

Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası), Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 3 Mart 1924 tarih ve 430 Kanun Numarası ile kabul edilmiş olan ve ülkedeki bütün eğitim kurumlarının Maarif Vekaleti'ne (Milli Eğitim Bakanlığı'na) bağlanmasını öngören kanundur. Ulusal bilinci geliştirme ve laik ve bilimsel temellere dayanma yasanın ana amaçları içinde yer almaktadır. Geleneksel yöntemlere bağlı kaldı tamamen yasaya aykırı bir durumdur ve Tevhid-i Tedrisat (Öğretim Birliği) Kanunu'nun kapsamı içinde yer almaz.

CEVAP: D

PMYO-2012

- I. Cumhuriyet Halk Partisi
II. Serbest Cumhuriyet Partisi
III. Terakkiperver Cumhuriyet Partisi

Atatürk Dönemi'nde kurulan yukarıdaki partilerin, kuruluşlarının kronolojik sıralaması aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) I, II, III
B) I, III, II
C) II, I, III
D) III, II, I
E) III, I, II

ÇÖZÜM

Cumhuriyet Halk Partisi; 9 Eylül 1923, Terakkiperver Cumhuriyet Partisi; 17 Kasım 1924, Serbest Cumhuriyet Partisi; 12 Ağustos 1930 yılında kurulmuştur.

CEVAP: B

PMYO-2012

1938-1953 yılları arasında Atatürk'ün naaşının geçici olarak konulduğu yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul Resim-Heykel Müzesi
- B) Anadolu Medeniyetleri Müzesi
- C) Ankara Etnografya Müzesi
- D) Dolmabahçe Sarayı
- E) Beylerbeyi Sarayı

ÇÖZÜM

Ankara Etnografya Müzesi Kurtuluş Savaşı'nda cuma namazlarının kılındığı eski adı Namazgâh Tepesi olan yerde kurulmuştur. Önceleri Arkeoloji Müzesi olarak kullanılması düşünülmüş, sonra Resim Heykel Müzesi olmasına karar verilmiş, açılış töreninden sonra bugünkü işlevine kavuşmuştur. Aynı zamanda 1938-1953 yılları arasında Atatürk'ün naaşının geçici olarak konulduğu yerdir.

CEVAP: C

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

Türkiye, Lozan Antlaşması'na bağlı Ticaret Sözleşmesi'yle 1929 yılına kadar,

- I. gümrük tarifelerini değiştirme,
- II. yabancı şirketleri millileştirme,
- III. bir merkez bankası kurma

haklarının hangilerinden yoksun kalmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Osmanlı borçları ve Lozan Antlaşmasına bağlı Ek Ticaret Sözleşmesi'nin 18. Maddesi ile 5 yıllık süre için dış ticarete 1 Eylül 1916 tarihli Osmanlı Gümrük tarifelerini uygulamayı taahhüt etmiştir. Türkiye, Lozan Antlaşması'na bağlı Ticaret Sözleşmesi'yle 1929 yılına kadar gümrük tarifelerini değiştirme hakkından mahrum kalmıştır.

CEVAP: A

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

Cumhuriyet'in ilk kamu işletmeciliği olarak 1924 yılında kurulan kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk Hava Kurumu
- B) Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü
- C) Ticaret ve Sanayi Odaları
- D) Karabük Demir Çelik İşletmeleri
- E) Maden Tetkik Arama Enstitüsü

ÇÖZÜM

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları ya da kısaca TCDD, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki demiryolu taşımacılığını düzenleyen, işleten ve kontrol eden resmi kurumdur.

Osmanlı Devleti döneminde daha çok yap-işlet modeli ile sermaye sahiplerince işletilen demiryolları, 24 Mayıs 1924 tarihinde çıkarılan 506 sayılı Kanun ile devletleştirilmeye başlanmış ve Anadolu - Bağdat Demiryolları Müdüriyeti Umumiyesi adı ile yapılandırılmıştır. Daha sonra demiryollarının yapımı ve işletilmesinin bir arada yürütülmesi ve daha geniş çalışma imkânları verilmesini sağlamak amacıyla çıkarılan 31 Mayıs 1927 tarih ve 1042 Sayılı Kanun'la Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesi adını almıştır.

CEVAP: B

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

Atatürk Dönemi'nde aşağıdakilerden hangisi, İstanbul Üniversitesine çevrilmiştir?

- A) Darülbeydi
- B) Darü'l-elhan
- C) Darülfünun
- D) Sanayi-i Nefise Mektebi
- E) Halkalı Yüksek Ziraat Mektebi

ÇÖZÜM

18 Kasım 1833'de Türkiye'nin ilk ve tek üniversitesi olarak öğrenim hayatına başlamış olan kurum, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki ilk Avrupa tarzı üniversite olarak kabul edilen Darülfünun'un doğrudan devamıdır. Ayrıca İstanbul'u fethinin ertesini gününü 30 Mayıs 1453'te Fatih Sultan Mehmet'in emriyle kurulan Sahn-ı Seman medreselerinin devamı kabul edilmektedir. Bugünkü halini ise 1933 yılında almıştır.

CEVAP: C

İcra Müdürlüğü Sınavı-2012

Atatürk Dönemi'nde uluslararası ilişkilerin eşitlik esasına dayanmasına dikkat edilmiştir.

Buna göre,

- I. Hatay'ın anavatana katılması,
- II. kapitülasyonların kaldırılması,
- III. yabancı okulların devlet kontrolüne alınması

gelişmelerinin hangilerinde, uluslararası sorunların çözümü için iç hukuk açısından eşitlik ilkesine dayanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Kapitülasyonların kaldırılması ve yabancı okulların devlet kontrolüne alınması Atatürk dönemi gelişmeleri içerisinde yer alan ve eşitlik esasına göre çözülen konular içersinde yer almaktadır.

Hatay'ın anavatan Türkiye'ye katılması öncesinde, 2 Eylül 1938 tarihinde 10 aylık bir süre varlığını sürdüren Hatay Devleti kuruldu. Toprakları, Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) belgelerinde İskenderun Sancağı olarak yer alan bölgeydi. 16 Haziran 1939'da TBMM'nde alınan kararla Türkiye ile Hatay Devleti arasındaki sınır çizgisi kaldırılarak geçersiz kılındı, 23 Temmuz 1939'da ise anavatana katılma, son Fransız kıtasının kışladan çıkmasıyla ve Fransız kıtasının da yer aldığı törenle kışlaya Türk bayrağı çekilmesiyle tamamlanmıştır.

CEVAP: E

KPSS-2013

Aşağıdakilerden hangisi, Yeni Türk Devleti'nin kuruluşuna işaret eden gelişme olarak kabul edilebilir?

- A) Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması
- B) Halifeliğin kaldırılması
- C) Başkomutanlık Kanunu'nun kabul edilmesi
- D) TBMM'nin açılması
- E) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması

ÇÖZÜM

Takrir-i Sükûn Kanunu'nu; Şeyh Said İsyanı'nın çıkması üzerine ülkedeki huzur ve güvenliği tekrar sağlamak amacıyla 1925'te çıkartılan kanundur.

Halifeliğin kaldırılması; 3 Mart 1924'te, son olarak Osmanlı Hanedanı elinde bulunan halifelik sıfatının, Türkiye Cumhuriyeti tarafından kaldırılması olayıdır. Devletin laikleştirilmesi yolunda atılmış siyasi bir yeniliktir.

Başkomutanlık Kanunu; Kütahya-Eskişehir Savaşları'ndan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Mustafa Kemal Atatürk'e Türk ordusunun başkomutanlığını verdiği 5 Ağustos 1921 tarihli kanundur.

TBMM'nin Açılması; İtilaf Devletleri'nin İstanbul'u işgal etmesi ve Mebusan Meclisi'nin kapatılması üzerine Mustafa Kemal, bir genelge yayınlamak Ankara'da olağanüstü yetkilere sahip bir meclisin toplanacağını bildirmiştir. Geneigede seçim yapılarak her sancaktan 5 delegenin 15 gün içinde Ankara'ya gelmesini istemiştir. Olağanüstü Yetkilere Sahip Meclis 23 Nisan 1920'de açılmıştır. Yeni Türk Devleti'nin kuruluşuna işaret eden en önemli gelişmedir.

Tevhid-i Tedrisat Kanunu; TBMM tarafından 3 Mart 1924'te kabul edilmiş olan ve ülkedeki bütün eğitim kurumlarının Maarif Vekaleti'ne (Milli Eğitim Bakanlığı'na) bağlanması kararlaştırılmıştır. Bu kanun ile Öğretim birliği esas alınmıştır.

CEVAP:D

KPSS-2013

24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nda Türkiye'yi temsil eden delegasyonda yer alan kişiler aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Kâzım Karabekir Paşa, Refet Bey, İsmet Paşa
- B) Fevzi Paşa, Rauf Bey, Rıza Nur Bey
- C) İsmet Paşa, Rıza Nur Bey, Hasan Bey
- D) Rıza Nur Bey, Bekir Sami Bey, Yusuf Hikmet Bey
- E) İsmet Paşa, Fevzi Paşa, Rauf Bey

ÇÖZÜM

24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nda Türkiye'yi temsil eden delegasyonda en başta İsmet Paşa, Dr. Rıza Nur Bey (sağlık Bakanı) ve eski Maliye Bakanı Hasan Bey (Saka) yer almıştır.

CEVAP: C

KPSS-2013

Türkiye Cumhuriyeti'nde azınlıkların özel hukuk alanına ilişkin farklı konum ve durumlarını sona erdiren yasal düzenleme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- B) Takrir-i Sükûn Kanunu
- C) Türk Medeni Kanunu
- D) Türk Ceza Kanunu
- E) Hiyanet-i Vataniye Kanunu

ÇÖZÜM

Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulduktan sonra, Osmanlı Devleti'nde var olan çok başlı hukuk sisteminin yarattığı sorunların giderilmesi için çalışmalara başlanmıştır. 1926 yılında İsviçre Medeni Kanunu bazı değişikliklerle Türk Medeni Kanunu olarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun'un kabulünden kısa bir süre önce, 1925 yılında, topraklarımızda yaşayan Ermeniler, Yahudiler ve Rumlar birer ay arayla verdikleri dilekçelerle "artık medeni hukuk bakımından ayrı bir muameleye tâbi olmak ihtiyacını duymadıklarını, dinî düşüncelerden tamamiyle soyutlanmış esasların kabul edilmesi üzerine gayrimüslim cemaatler için ayrı hükümler konmasına gerek olmadığını, yeni Medeni Kanun'un kendilerine de uygulanmasını istediklerini" Adliye Vekâletine bildirmişlerdir. Bu kanun ile de azınlıkların özel hukuk alanına ilişkin farklı konum ve durumlarını sona ermiştir.

CEVAP: C

KPSS-2013

Aşağıdakilerden hangisiyle Türkiye Cumhuriyeti'nin, ekonomik ve mali bağımsızlığını sınırlandıran engellerden kurtulduğu savunulamaz?

- A) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kurulmasıyla
- B) Tekâlif-i Milliye Emirlerinin yayımlanmasıyla
- C) Kapitülasyonların kaldırılmasıyla
- D) Düyun-ı Umumiye İdaresinin yetkisinin borçlarla sınırlandırılmasıyla
- E) Kabotaj Kanunu'nun kabul edilmesiyle

ÇÖZÜM

Merkez Bankasının kuruması ile ulusal paranın yurt içinde basılması sağlanmış, kapitülasyonların kaldırılması ile diğer devletlere verilen ekonomik ayrıcalıklar kaldırılmış, Düyun-ı Umumiye'nin sınırlandırılması ile bağımsız bir ekonomik politika belirlenebilmiş ve Kabotaj Kanunu ile de Türk karasularında yabancı ticaret gemilerinin bulunması yasaklanmıştır. Bu uygulamalarla Türkiye Cumhuriyeti'nin, ekonomik ve mali bağımsızlığını sınırlandıran engeller ortadan kaldırmıştır.

Tekâlif-i Milliye Emirleri ise; Kurtuluş Savaşı'nın dönüm noktalarından olan Sakarya Meydan Muharebesi öncesi ordunun ihtiyacını karşılamak ve Sakarya Savaşı'na hazırlanmak için Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın kanunla kendisine verilen yasama yetkisini kullanarak yayınladığı "Ulusal Yükümlülük Emirleridir"

CEVAP: B

KPSS-2013

Atatürk, vasiyetinde Türkiye İş Bankasında kendisine ait hisse gelirlerinin bir kısmını Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumuna bırakmıştır.

Atatürk'ün, bu uygulamayla aşağıdakilerden hangisini amaçladığı savunulamaz?

- A) Kurumların maddi bağımsızlığını garanti altına almayı
- B) Bilimsel çalışmalar yapılmasına imkân sağlamayı
- C) Kurumların, varlıklarını uzun süre koruyabilmelerini
- D) Millî bilinç oluşumuna yönelik faaliyetleri desteklemeyi
- E) Kurumları siyasi iktidarın bir parçası hâline getirmeyi

ÇÖZÜM

Atatürk kendisine ait olan İş Bankası hisselerinin gelirinin bir kısmını Türk Tarih ve Türk Dil Kurumu'na bırakarak bu kurumların maddi olarak devlete bağımlılıklarını azaltmış, bilimsel çalışmalara daha rahat ortam hazırlanmalarını ve kurumların günümüze kadar ulaşmasını sağlamıştır. Aynı zamanda bu kurumlar ülkedeki millî bilinci oluşmasına da katkıda bulunmuşlardır. Atatürk bu bağışla paragrafta her hangi bir siyasi oluşumdan, partiden ya da iktidardan bahsetmemektedir. Dolayısıyla bu uygulamada kurumların siyasi iktidarın bir parçası haline geldiğinden söz etmek mümkün değildir.

CEVAP: E

KPSS-2013

- I. Cumhuriyet Halk Partisi
- II. Terakkiperver Cumhuriyet Partisi
- III. Serbest Cumhuriyet Partisi

Yukarıdakilerden hangilerinin kuruluşunda Atatürk'ün rolü ve katkısı vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Cumhuriyet Halk Partisi; 9 Eylül 1923'te Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan ve Atatürkçü, sosyal liberal ve sosyal demokrasisiyasi görüşünü benimsemiş olan Türk siyasî partidir.

Terakkiperver Cumhuriyet Partisi; Türkiye Cumhuriyeti tarihinin ilk muhalefet partisidir. Mustafa Kemal Paşa'nın eski silah ve dava arkadaşları olan Kâzım Karabekir, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele ve Adnan Adıvar'ın öncülüğünde 17 Kasım 1924'te kurulmuştur.

Serbest Cumhuriyet Partisi; cumhuriyet döneminde kurulan ve çok partili siyasal yaşama geçiş yolunda ikinci[*] deneme olan siyasî partidir. Ali Fethi Bey, Paris büyükelçiliğinden dönüşünde Mustafa Kemal'in önerisi ve onayıyla 12 Ağustos 1930'da Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı kurulmuştur.

CEVAP: D

KPSS-2013

1929 yılından itibaren Türk-İngiliz ilişkileri;

- I. Almanya,
- II. İtalya,
- III. Fransa

devletlerinden hangilerinin, Orta Doğu'daki siyasî ve ekonomik nüfuzlarını artırma çabalarının etkisi altında gelişmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

I. Dünya Savaşı'nın ardından yenik ayrılan Almanya ve tam olarak istediğini alamayan İtalya, Sanayi hamlesinde geç kalmışlardır. Bu durum yeteri kadar ham madde ve üretilen ürünler için yeni Pazar arayışlarını da beraberinde getirmiştir. 1929 yılından itibaren Türk-İngiliz ilişkileri de Türkiye'nin Orta Doğu'ya olan yakınlığı ve geçmişten gelen din bağları ve etnik yapılarından dolayı Almanya ve İtalya'nın Orta Doğu'daki siyasî ve ekonomik nüfuzlarını artırma çabalarının etkisi altında gelişmek zorunda kalmıştır.

CEVAP: D

KPSS-2013

Aşağıdakilerden hangisi, Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını anlatan biyografik bir eserdir?

- A) Ankara
B) Tek Adam
C) Üç Devirde Bir Adam
D) Onlar da Çocuktu
E) Türk'ün Ateşle İmtihanı

ÇÖZÜM

Şevket Süreyya Aydemir'in 1963-1965 yılları arasında kaleme aldığı Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını anlattığı üç ciltlik bir biyografi eseridir. Tek Adam Biyografi olduğu kadar bir inceleme-araştırma kitabı da sayılmalıdır. Kitap Mustafa Kemal'in farklı dönemlerini tarafsız bir şekilde işleyen yazar, bu kitabında yalnız Mustafa Kemal'i değil aynı zamanda 19. yüzyılın sonlarından 20. yüzyılın başlarına kadar uzanan bir süreci de ele almıştır.

CEVAP: B

KPSS-2013

Aşağıdakilerden hangisi, Demokrat Parti Dönemi'nde Atatürk ile ilgili olarak yapılan çalışmalardan biri değildir?

- 1) Atatürk'ün hazineye devrettiği Atatürk Orman Çiftliği arazisinin parçalanmasını, yasayla önlemek
2) Atatürk aleyhine işlenen suçlara ilişkin özel bir yasa çıkarmak
3) Anıtkabir'i tamamlayarak Atatürk'ün naaşını buraya taşımak
4) Devlet dairelerine, yalnızca Atatürk'ün resminin asılmasını sağlayacak bir genelge yayımlamak
5) Atatürk'ün öngördüğü üniversiteyi, ona ithafen Erzurum'da kurmak

ÇÖZÜM

Atatürk Orman Çiftliği; 05.05.1925 tarihinde, önce 20 000 dekar, daha sonra Balgat, Etimesilt, Çakırlar, Macun, Güvercinlik, Tatar ve Yağmurbaba gibi arazilerin de satın alınmasıyla 52 000 dekarlık arazi üzerine M. Kemal Atatürk'ün emriyle kurulmuştur. 1937'de çiftlik azine'ye, 1938'de işletme için Ziraat İşletmeleri Kurumu'na devredilmiştir. Demokrat Parti dönemi'nde Atatürk ile ilgili olarak yapılan çalışmalar içerinden yer almamaktadır.

CEVAP: A

KPSS-2013

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından;

- I. Almanya,
II. Kore,
III. Japonya

topraklarının hangilerinde farklı rejimlerle yönetilen iki ayrı devlet kurulmuştur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

ÇÖZÜM

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Almanya, Doğu ve Batı Almanya olarak ikiye ayrıldı. Doğu Almanya; Demokratik Cumhuriyet, Batı Almanya; Federal Cumhuriyet şeklinde idare edilmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Kore, Kuzey ve Güney diye ikiye ayrılmıştır. Kuzey Kore Komünizm Güney Kore ise, Cumhuriyet rejimi ile idare edilmiştir.

CEVAP: D

KPSS-2013

1950'li yılların başlarında Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması amacı ile Yorgo Grivas liderliğinde kurulmuş Rum örgütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) EOKA B) İMRO C) Mavri Mira
D) Etniki Eteryia E) Pontus

ÇÖZÜM

EOKA; 1950'li yılların başlarında Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması için Georgios Grivas liderliğinde kurulan bir Rum örgütüdür.

İMRO: Osmanlı bünyesinde yer alan Makedonların bağımsızlığını amaçlayan 1893'te kurulan örgüttür.

Mavri Mira; Bizans Devleti'ni yeniden diriltmek ve Ege Bölgesi'nde çeteler kurarak ve propaganda yaparak Yunanlılara yardımcı olma amacıyla kurulan örgüttür.

Etniki Eteryia: Yunanistan'ın bağımsızlığı ve Doğu Roma İmparatorluğu'nun yeniden kurulması amacıyla ilk kez 18. Yüzyılda kurulmuş örgüttür.

Pontus Rum; 1904'de kurulan Pontus Rum Karadeniz'de ayrılıkçı faaliyetler yürütmüşlerdir. Bölgedeki o dönemde çoğunluğu oluşturan Rumların amacı merkezi Samsun olmak üzere Batum'dan Sinop'a kadar olan bölgede bir Pontus Devleti kurmaktır.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

- I. Türk Dil Kurumu
II. Millet Mektepleri
III. Türk Tarih Kurumu

Yukarıdakilerden hangileri, Atatürk Dönemi'nde bilimsel araştırmalar yapmak amacıyla kurulmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu Atatürk Dönemi'nde dil ve kültür anlamında bilimsel araştırmalar yapmak amacıyla kurulmuştur. Millet mektepleri ise; Türkiye'de 1 Kasım 1928'de yeni harflerin kabulünden sonra halkı okur-yazar kılmak amacıyla gerçekleşen eğitim seferberliği için kurulmuş dört ay süreli eğitim veren halk eğitimi kurumlarıdır.

CEVAP: C

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Atatürk, "Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister." sözüyle toplumun hangi kesimine seslenmiştir?

- A) Öğretmenlere B) Doktorlara C) Askerlere
D) Çiftçilere E) Hukukçulara

ÇÖZÜM

Atatürk, "Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister" sözü ile toplumda bireyleri yetiştirme görevini üstlenen meslek grubu olan öğretmenleri kastetmiştir. Doktor, asker, çiftçi ya da hukukçuların birey yetiştirme gibi görevleri bulunmamaktadır.

CEVAP: A

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Millî Mücadele'den sonra yapılan ilk iktisat kongresi hangi ilimizde ve hangi yılda yapılmıştır?

- A) Bursa, 1923 B) Ankara, 1924 C) İstanbul, 1925
D) İzmir, 1923 E) Konya, 1924

ÇÖZÜM

Millî Mücadele'den sonra yapılan ilk iktisat kongresi hangi İzmir'de 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Yeni Türkiye'nin ekonomik sorunları tartışıldığı bir kongredir. Dönemin Türkiye yönetici kadrosu Kurtuluş Savaşı ile kazanılan zaferden sonra prensip olarak siyasi ve ekonomik bağımsızlığı öngörmüştür. TBMM'nin bu dönemde başlıca uğraşı yurdu işgalden kurtarmak olsa da, öngörülen bu ekonomik bağımsızlık hedefinin nasıl gerçekleştirileceğine dair görüşmeler bu kongrede gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: D

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Musul sorununun Türkiye ile İngiltere arasında gerginlik meydana getirdiği günlerde Anadolu'da çıkan ayaklanma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyh Sait B) Dersim C) Menemen
D) Ağrı E) Çapanoğlu

ÇÖZÜM

Musul sorununun Türkiye ile İngiltere arasında gerginlik meydana getirdiği günlerde Anadolu'da çıkan ayaklanma Şeyh Sait Ayaklanması'dır. Şeyh Sait Ayaklanması; Din işlerinin dünya işlerinden ayrılmasını tasvip etmeme amacıyla olanlar tarafından inkılâba karşı yapılmış bir isyandır. Mustafa Kemal'in de belirttiği gibi olayın ana nedeni gericilik idi. Şeyh Sait İstiklâl Mahkemesi'nde de, "din elden gidiyor", "Tanrı Devleti" gibi sözlerle, dünya işlerinde de din kurallarına dayanan bir devlet idaresi istediğini belirtmiştir. Bu dönemde Musul meselesinde başarı kazanmak isteyen İngiltere'nin Türkiye dahilinde isyanlar ve kargaşa çıkararak, Türkiye'yi istikrar bulmamış bir ülke olarak dünyaya tanıtmak ve böylece Türkiye'nin yakın doğu dengesinde kendi aleyhine bir durum yaratmasını önlemek için bu isyanı körüklemiştir.

CEVAP: A

TODAİE-2013

Türk siyasal hayatında siyasi iktidarın silah zoruyla görevden alındığı ilk olay, bir anlamda ilk askerî darbe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bab-ı Âli Baskını
- B) 31 Mart Vakası
- C) II. Meşrutiyet
- D) I. Meşrutiyet
- E) Patrona Halil İsyanı

ÇÖZÜM

Bâb-ı Âli Baskını, Osmanlı İmparatorluğu'nda 23 Ocak 1913 günü Enver Bey ve Talat Bey'in başını çektiği bir grup İttihat ve Terakki üyesi tarafından hükûmet binası Bâb-ı Âli'nin basılmasıyla gerçekleştirilen ilk askerî darbedir.. Bu baskın sırasında Harbiye Nazırı Nâzım Paşa öldürülmüş ve Sadrazam Kâmil Paşa'ya zorla istifası imzalatılmıştır. Bâb-ı Âli Baskını ile İktidar İttihat ve Terakki'nin eline geçmiştir.

CEVAP: A

Atatürk İlkeleri

İcra Müdürlüğü Sınavı-2006

Cumhuriyet Döneminde görülen dilde Türkçe'ye dönüş, Türk dilini geliştirme, özbenliğine kavuşturma atılımının,

- . cumhuriyetçilik,
- I. ulusçuluk,
- II. devletçilik

İkelerinden hangilerinin gereği olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Cumhuriyet Dönemi'ndeki Türkçeye dönüş, Türk dilinin geliştirilmesi ve özbenlik kavramlarıyla anlatılmak istenen ilke doğrudan ulusçuluk ve milliyetçiliktir. Devletçilik ilkesi için ekonomik etkinlikler ve cumhuriyetçilik ilkesi için de yönetime dair ifadelerin olması gerekir. Yukarıdaki durum direkt ulusçuluk kavramını ifade etmektedir.

CEVAP: B

Sayıştay Denetçiliği-2006

Kadınların 1930 yılında belediye seçimlerine katılma, 1933'te muhtar seçilme, 1934 yılında da milletvekili seçme seçilme haklarını elde etmesinin,

- I. halkçılık,
- II. cumhuriyetçilik,
- III. milliyetçilik

İlkelerinden hangilerinin bir gereği olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Kadınlara tanınan yukarıdaki hakların tamamına zaten erkekler sahiptir. Bu hakların kadınlara da tanınması kadın erkek eşitliğine yani halkçılığa işaret eder. Bu durum aynı zamanda Cumhuriyetçiliğini de beraberinde getirir. Yukarıda kadına tanınan hakların milliyetçilik ilkesi ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

ATATÜRK İLKELERİ

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2006

- I. Ortak kültür
- II. Milliyet duygularını unutturma
- III. Birlikte yaşama iradesi

Yukarıdakilerden hangilerinin Atatürkçü milliyetçilik anlayışıyla bağdaştığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Ortak kültür ve birlikte yaşam idaresi bir toplumu bir arada tutan değerlerdir. Milliyet duygularını unutturma Atatürk'ün Milliyetçilik anlayışının tam aksine bir durumdur ve Atatürk'ün anlayışıyla bağdaşmaz.

CEVAP: C

ATATÜRK İLKELERİ

KPSS-2007

- Menemen Olayı'nın bastırılması,
- Terakkiperver Cumhuriyet Partisinin kapatılması

gelişmeleri aşağıdaki ilkelerden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Halkçılık
B) Cumhuriyetçilik
C) Laiklik
D) Milliyetçilik
E) Devletçilik

ÇÖZÜM

Menemen hadisesi ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapanmasına sebep olan Şeyh Said İsyanları aşırı dindar çevrelerin laik devlet düzenine karşı bir başkaldırı hareketidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin rejimine karşı çıkan bu isyanlar doğrudan laiklik ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

Türk Dil Kurumunun kurulmasında,

- I. milliyetçilik,
- II. devletçilik,
- III. halkçılık

ilkelerinden hangilerinin etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

ÇÖZÜM

Türk Dil Kurumu'nun kurulmasının temelinde Türk dilinin ve kültürünün diğer toplumların önünde olduğu ve Türk kültürünün bu değerinin araştırılması gerektiğine inanılması yatmaktadır. Bu durum milliyetçilik ve doğal olarak halkçılığın temel sonucudur. Devletçilik ise ekonomide özel müteşebbislerin gerçekleştiremediği yatırımların devlet eliyle yapılması öngörülmektedir. Devletçilik politikasında bireylerin ekonomik etkinlikleri kısıtlanmamakta, bireylerin yetmediği yerde devletin ekonomik etkinlikleri yürütmesi esas alınmaktadır. Bu durumun Türk Dil Kurumu ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

İcra Müdürlüğü Sınavı-2007

Aşağıdaki ilkelerden hangisi, Türk toplumunun yenileşme ihtiyacının doğrudan bir sonucudur?

- A) Milliyetçilik
- B) Devletçilik
- C) İnkılapçılık
- D) Halkçılık
- E) Cumhuriyetçilik

ÇÖZÜM

Yenileşme ihtiyacı toplumların durağanlıktan çok değişen dinamiklere sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Bu durumun doğrudan sonucu da inkılapçılıktır.

CEVAP: C

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2007

"Ulusal egemenlik, demokrasinin vazgeçilmez temel öğelerinden biridir."

Aşağıdakilerden hangisinin bu ilkeye uygun bir uygulama olduğu savunulamaz?

- A) Seçme ve seçilme hakkının tüm vatandaşlara ait olması
- B) Meclis yetkilerinin hükümetin üstünde olması
- C) Devletin, resmen bir dinin yanında olması
- D) Milletvekillerinin belli bir süre için seçilmesi
- E) Milletvekillerini halkın doğrudan seçmesi

ÇÖZÜM

Demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından biri demokrasidir. Bu durumda gereği olarak vatandaşların seçme seçilme hakkına sahip olması, meclisin yetkilerinin hükümetin üstünde olması, milletvekillerinin belirli süreler için seçilmesi ve milletvekillerinin halk tarafında seçilmesi demokrasinin gerekleri arasında yer almaktadır. Devletin bir dinin yanında yer alması mümkün değildir. Vatandaşlarının bütününe aynı mesafede olmak zorunda olduğu için her dini inanca aynı mesafede olmalı ve her hangi birinin yanında yer almamalıdır.

CEVAP: C

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2007

Aşağıdakilerden hangisi, toplumun laikleşmesi için yapılan inkılaplardan biri değildir?

- A) Medreselerin kapatılması
 B) Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması
 C) Halifeliğin kaldırılması
 D) Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
 E) Anayasa'dan dinle ilgili maddelerin çıkarılması

ÇÖZÜM

Medreselerin kapatılması, Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması, halifeliğin kaldırılması, anayasadan din ile ilgili maddelerin çıkarılması doğrudan laikleşme için yapılan yenilikler içerisinde yer alır. Ayrıca saltanat'ın kaldırılması, cumhuriyet'in ilanı, tekke, zaviye ve türbe-lerin kapatılması gibi yenilikler de laikleşme adına yapılan yenilikler içerisinde yer alır. Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesinin temelinde halkçılık ilkesi bulunmaktadır.

CEVAP: D

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2007

- I. Cumhuriyetçilik
 II. Devletçilik
 III. Halkçılık

Yukarıdaki ilkelerden hangileri, yeni Türk Devleti'nde uygulanacak ekonomi programını belirlemiştir?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) Yalnız III
 D) I ve III
 E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türk Devleti'nin ilk zamanlarından beri uygulanan temel ekonomik etkinlikler, devletçilik politikasını temel almıştır. Cumhuriyetçilik ve halkçılık ilkelerinin genelde ekonomi ile bir ilgisi yoktur. Türk devletinde günümüzde de uygulanan ekonomi politikalarının temelinde devletçilik politikası bulunmaktadır.

CEVAP: B

Sayıştay Denetçiliği-2007

Aşar vergisinin kaldırılmasını aşağıdaki ilkelerden hangisi doğrudan destekler?

- A) Laiklik
 B) Halkçılık
 C) Ulusçuluk
 D) Özgürlük
 E) Bağımsızlık

ÇÖZÜM

Aşar Vergisi Osmanlılarda köylünün ürettiği tarım ürünlerinden alınan % 10 oranındaki vergidir. Verginin nakit değil de ürün olarak alınması, dönemin ekonomik şartlarına uygun olan bir yoldur. O şartlarda, ürün bedelinin tespiti ve ürünün satılarak nakte dönüştürülmesi sonrası verginin tahsili son derece zorlaşmıştır. Verginin nakit olarak değil de ürün üzerinden alınması kişiler arasında eşitsizliğe neden olmuştur. Kaldırılması da Halkçılık ilkesi doğrultusunda gerçekleştirilen inkılaplar arasında yer almaktadır.

CEVAP: B

KPSS-2008

Halkçılık ilkesinin demokratik olma özelliğini,

- I. ayrıcalıklara karşı olması,
- II. egemenliğin halkın bir kesimine ait olması,
- III. herkesin kanun önünde eşit kabul edilmesi

durumlarından hangileri destekler?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

ÇÖZÜM

Halkçılık herkesin kanunlar ve adalet önünde eşit olması ilkesini kabul ettiği gibi temsil hakkında herkese verilmesi gereken bir prensip olarak görür. Egemenliğin halkın sadece bir kesimine ait olması Atatürk'ün halkçılık prensibi ile bağdaşmaz.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2008

Aşağıdakilerden hangisiyle devletin inançlar karşısında tarafsızlığı sağlanmıştır?

- A) Cumhuriyetin ilanı ile
- B) Halifeliğin kaldırılmasıyla
- C) Saltanatın kaldırılmasıyla
- D) Medeni Kanun'un kabul edilmesiyle
- E) 1928'te yapılan anayasa değişikliğiyle

ÇÖZÜM

1928'de yapılan değişiklikte devletin dini İslam'dır ibaresi anayasadan çıkarılmıştır. Yapılan bu değişiklikle anayasa daha laik bir hale gelmiştir. Devletin her bir inanca aynı mesafede durması sağlanmış, bir şekilde bütün inanç kesimlerine karşı tarafsız bir hale gelmiştir.

CEVAP: E

ATATÜRK İLKELERİ

PMYO-2008

Atatürk bir konuşmasında: "Bir yurdun en değerli varlığı yurttaşlar arasında millî birlik, iyi geçinme ve çalışkanlık duygusu ve kabiliyetlerinin olgunluğudur. Millet varlığını korumak için bütün yurttaşların canlarını ve her şeylerini derhal ortaya koymalarına karar vermiş olmaları, bir milletin en yenilmez silahı ve korunma vasıtasıdır." demiştir.

Atatürk'ün bu konuşmasıyla, aşağıdaki ilkelerden hangisini doğrudan vurguladığı savunulabilir?

- A) Cumhuriyetçilik
B) Devletçilik
C) Milliyetçilik
D) Laiklik
E) İnkılapçılık

ÇÖZÜM

Atatürk; "Bir yurdun en değerli varlığı yurttaşlar arasında millî birlik, iyi geçinme ve çalışkanlık duygusu ve kabiliyetlerinin olgunluğudur. Millet varlığını korumak için bütün yurttaşların canlarını ve her şeylerini derhal ortaya koymalarına karar vermiş olmaları, bir milletin en yenilmez silahı ve korunma vasıtasıdır." sözüyle en başta milleti olgusuna vurgu yapmaktadır. Bir vatanın var olabilmesi için her ferden aynı bilince sahip olması gerektiği ve aynı şekilde birlikte hareket edilmesi halinde ancak milli varlığın korunabileceği vurgulanmıştır. Milli varlık, millet duygusu da milliyetçilik ilkesini göstergeleri arasındadır.

CEVAP: C

ATATÜRK İLKELERİ

KPSS-2009

- Kapitülasyonların kaldırılması
- Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması

Yukarıdaki gelişmelerde aşağıdaki ilkelerden hangisinin temel alındığı savunulabilir?

- A) Bağımsızlık
B) Laiklik
C) Halkçılık
D) Devletçilik
E) İnkılapçılık

ÇÖZÜM

Kapitülasyonların kaldırılması ve Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması Türkiye'nin tam bağımsızlığı ile ilgilidir. Bu iki gelişme de ülkenin ekonomik anlamda özgürleşmesinin önünü açmıştır.

CEVAP: A

KPSS-2009

Atatürk'ün milliyetçilik anlayışının ırk, mezhep ve sınıf ayrıklarına karşı olması,

- I. millî birlik ve beraberlik,
- II. kültürel birlik,
- III. sosyal dayanışma

durumlarından hangilerini desteklediğini gösterir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı toplumu ayrıştırıcı değil bütünleştiricidir. Atatürk milliyetçiliğinde toplum din, dil, ırk gibi çeşitli özelliklerine göre sınıflara ayrılmaz. Bu durum içerisinde millî birlik ve beraberlik, kültürel birlik ve sosyal dayanışma Atatürk'ün milliyetçilik anlayışıyla bir bütünlük oluşturduğu ve milliyetçilik anlayışını desteklediğini söyleyebiliriz.

CEVAP: E

KPSS-2009

Atatürk, "Ülkeler çeşitlidir, fakat uygarlık birdir ve bir milletin kalkınması için de bu tek uygarlığa katılması gerekir. Osmanlı Devleti'nin düşüşü Batı'ya karşı elde ettiği başarılarından çok, mağrur olarak kendisini Avrupa milletlerine bağlayan ilişkileri kestiği gün başlamıştır." demıştır.

Atatürk'ün bu anlatımıyla aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) Eski bir tarih mirasına sahip olunduğuna
- B) Batı'nın yayılcı siyaset izlediğine
- C) Çağdaşlaşmanın gereğine
- D) İmparatorlukların siyasi varlıklarını korumalarının güçlüğüne
- E) Batı uygarlığının kendisinden önceki uygarlıklardan yararlandığına

ÇÖZÜM

İfadeyi anlaşılağı üzere Atatürk, Osmanlı Devleti'nin çöküşünü sanatta, mimaride, lebiyatta ve teknikte ilerleyen Avrupa'yı yakından takip edilememesine bağlamıştır.

CEVAP: C

PMYO-2009

Atatürk, "Millî servetin dağıtımında daha mükemmel bir adalet ve emek sarf edenlerin daha yüksek refahı, millî birliğin muhafazası için şarttır." demıştır.

Atatürk'ün bu sözü aşağıdaki ilkelerden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Halkçılık
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Devletçilik
- D) İnkılapçılık
- E) Milliyetçilik

ÇÖZÜM

Atatürk, "Millî servetin dağıtımında daha mükemmel bir adalet ve emek sarf edenlerin daha yüksek refahı, millî birliğin muhafazası için şarttır." sözü ile elde edilen gelirin toplumun bireylerinde eşit dağıtılması halkçılık ilkesi ile doğrudan ilgilidir.

CEVAP: A

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2009

Atatürk: "...medeniyet yolunda başarı yenileşmeye bağlıdır. ...medeniyetlerin buluşları, fenin harikaları cihanı değişmeyen değişmeye uğrattığı bir devirde yüzyıllık köhne zihniyetlerle, maziperestlikle var olmamak mümkün değildir." demıştır.

Atatürk bu sözüyle,

- I. inkılapçılık,
- II. halkçılık,
- III. cumhuriyetçilik

ilkelerinden hangilerini doğrudan vurguladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Yenileşme, değişme, çağa ayak uydurma, çağın gereğini yerine getirme gibi kavramlar inkılapçılığı işaret etmektedir. Medeniyet yolunda yenileşme, yeni buluşlar gibi ifadeler doğrudan inkılapçılık ilkesinin göstergesidir.

CEVAP: A

PMYO-2009

Laik devlet anlayışında dinin,

- I. siyaset,
- II. hukuk,
- III. ekonomi

alanlarının hangilerinde toplumun yaşamını yönlendirmesi savunulamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Laik kurullarla yönetilen toplumlarda devletin her hangi bir kurumunun dini kurullarla yönetilmesi mümkün değildir. Laik devletlerde; toplumda siyasetin, hukuk kurullarının ya da ekonominin din kurullarıyla yönlendirilmesi mümkün değildir.

CEVAP: E

KPSS-2010

Yeni Türk Devleti'nin,

- I. bağımsızlık,
- II. barışseverlik,
- III. devletçilik

ilkelerinden hangilerini uluslararası ilişkilerde temel aldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Türkiye, kuruluşunda günümüze kadar olan süreçte Atatürk'ün "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ilkesini esas alarak benimsemiştir. Türk Hükümetleri de kendi hak ve özgürlüklerine, toprak ve insanlarına müdahale edilmediği müddetçe hiçbir devlete ve millete müdahale etmeme ilkesini uygulamaya gelmiştir. Devletçilik ilkesi ise yeni ülkenin ekonomik kalkınması ile ilgili bir prensiptir.

CEVAP: C

KPSS-2010

1961 Anayasası'nda Türk milletini, bütün fertleriyle kaderde, kıvançta ve tasada ortak kılmak, bölünmez bir bütün hâlinde milli bilinç ve ülkü etrafında toplamak biçiminde ifade edilen ilke, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milliyetçilik
B) Halkçılık
C) Laiklik
D) Devletçilik
E) Cumhuriyetçilik

ÇÖZÜM

1961 Anayasası'nda yer alan bu ifade Atatürk'ün milliyetçilik ilkesinin toplumun tüm bireylerinin kaderde, kıvançta birlik ve beraberlik içerisinde olacağını ifade eden anlayış ile aynıdır.

CEVAP: A

KPSS-2010

Türk Devriminin "Cumhuriyetçilik ilkesi saltanat ve hilafete karşıdır." yargısının,

- I. egemenliğin millete ait olması,
- II. yönetimin din kurallarına dayandırılmaması,
- III. azınlık okullarının öğretime devam etmesine izin verilmesi

durumlarından hangileriyle ilgili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ÇÖZÜM

Atatürk'ün cumhuriyetçilik ilkesi ulusal egemenliği savunur. Egemenlik kayıtsız ve şartsız millete aittir. Hilafet ve saltanat kişi egemenliğine dayalı bir sistemdir. Ayrıca hilafet din esaslarını içeren bir yöntemdir.

CEVAP: D

KPSS-2010

Kadınların 1930'da belediye seçimlerine katılma, 1933'te muhtar, 1934'te de milletvekili seçme ve seçilme haklarını elde etmesinin,

- I. halkçılık,
- II. cumhuriyetçilik,
- III. milliyetçilik

ilkelerinden hangilerinin bir gereği olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Kadınların da erkekler gibi belediye seçimlerine katılma, milletvekili seçme ve seçilebilmeleri doğrudan eşitlik ve halkçılık ilkesinin bir sonucudur, aynı zamanda bu durum cumhuriyet rejiminin de bir gereğidir. Kadınların 1930'da belediye seçimlerine katılma, 1933'te muhtar, 1934'te de milletvekili seçme ve seçilme haklarını elde etmesinin, milliyetçilik ilkesi ile bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

Adli Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Devletçilik ilkesi, devletin doğrudan doğruya girişimlerde bulunması, özel girişimlere öncülük etmesi ve yapılmakta olan işleri düzenleyip denetlemesidir. Bu bilgiye göre, devletçilik ilkesinin,

- I. kamu yararına gördüğü alanlarda yatırım yapma,
- II. ekonomik gücü olmayan toplumu hızla kalkındırma,
- III. bütün alanlarda devletleştirme

durumlarından hangilerini amaçladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Devletçilik ilkesi, devletin doğrudan doğruya girişimlerde bulunması, özel girişimlere öncülük etmesi ve yapılmakta olan işleri düzenleyip denetlemesidir. Bu paragrafta devletin; kamu yararına gördüğü alanlarda yatırım yapma, ekonomik gücü olmayan toplumu hızla kalkındırma amacı olduğu söylenebilir. Ancak devletçilik ilkesinde kesinlikle bütün ekonomik alanların devlet tarafından gerçekleştirilmesi yoktur. Bu durumun da devletçilik ilkesi ile bağdaştırılması mümkün değildir.

CEVAP: C

ATATÜRK İLKELERİ

İcra Müdürlüğü Sınavı-2010

Atatürk'ün inkılap hareketlerini dogma olmaktan çıkararak, onu yaşayan, geleceğin yeni oluşumları, gelişmeleri, değişimleri karşısında sürekli kılan ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Laiklik
B) Devletçilik
C) İnkılapçılık
D) Cumhuriyetçilik
E) Milliyetçilik

ÇÖZÜM

İnkılapçılık ilkesinin özünde değişim ve yenileşme, çağa ayak uydurma ve çağın gereklerini yerine getirebilme vardır. Atatürk'ün yenilik hareketlerinin de geleceğin yeni oluşumları karşısında ayakta durabilmesi ve sürekli olabilmesi için gerekli olan ilke inkılapçılıktır.

CEVAP: C

İdari Yargı Hakimliği Sınavı-2010

Halkçılık ilkesi, yasalar önünde eşitliği kabul edip hiçbir kişi, aile, sınıf ve cemaate ayrıcalık tanımaz.

Bu tanıma göre halkçılığın,

- I. Demokratiktir
II. Sınıflaşmaya karşıdır
III. Laiktir

yargılarından hangilerini kapsadığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

'Halkçılık ilkesi, yasalar önünde eşitliği kabul edip hiçbir kişi, aile, sınıf ve cemaate ayrıcalık tanımaz' ifadesine göre; yasalar önünde eşit olması halkçılığın demokratik, hiçbir kişi aile, sınıf ve cemaate ayrıcalık tanımaz ifadesi de sınıflaşmaya karşı ve laik olduğunu göstermektedir.

CEVAP: E

ATATÜRK İLKELERİ

Uzman Jandarma Okulu Sınavı-2011

Hiçbir kişi veya zümreye ayrıcalık tanınmaması aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisinin doğrudan bir gereğidir?

- A) Milliyetçilik
B) İnkılapçılık
C) Laiklik
D) Devletçilik
E) Halkçılık

ÇÖZÜM

Hiçbir kişi veya zümreye ayrıcalık tanınmaması Halkçılık ilkesinin doğrudan bir gereğidir. Atatürk'ün halkçılık ilkesinden anlaşılan; toplumda hiçbir kimseye, zümreye ya da herhangi bir sınıfa ayrıcalık tanınmamasıdır. Bütün herkes kanun önünde eşittir. Halkçılık ilkesine göre; hiçbir kimse başkalarına karşı din, dil, ırk, mezhep veya ekonomik açıdan üstünlük sağlayamaz.

CEVAP: E

PMYO-2011

Cumhuriyet Döneminde Türk dilini geliştirme, öz benliğini kazandırma ve koruma amaçlı çalışmalar yapılmıştır.

Bu çalışmaların,

- I. milliyetçilik,
- II. halkçılık,
- III. devletçilik

ilkelerinden hangileri doğrultusunda olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

ÇÖZÜM

Cumhuriyet Dönemi'nde, Türk dilinin geliştirilmesi, korunması ve araştırılması adına Türk Dil Kurumu çeşitli araştırmalar yapmıştır. Bu çalışmalar en başta doğrudan Atatürk'ün milliyetçilik anlayışı doğrultusunda yapılmıştır. Dolaylı olarak da halkçılık ilkesi doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Ancak ilk olarak ekonomik faaliyetlerin devlet tarafından yapılmasını öngören devletçilik ilkesi ile bir ilgisi yoktur. Devletçilik, Ülkenin genel ekonomik faaliyetlerinin düzenlenmesi ve özel sektörün girmek istemediği veya yetersiz kaldığı ya da ulusal çıkarların gerekli kıldığı alanlara girmesini öngören ilkedir. Atatürk'ün devletçilik ilkesi; Türk toplumun ulaşmak istediği çağdaş ve modern bir düzen için gerekli olan ekonominin güçlendirilmesi ve ulusallaştırılmasıdır.

CEVAP: C

Maliye Bakanlığı İç Denetçiliği-2011

Aşağıdakilerden hangisi Atatürkçülüğün özelliklerinden biri değildir?

- A) Türk milletinin ihtiyaçlarından doğması
- B) Akla ve bilime uygun olması
- C) Ulusal birlik ve beraberliği hedeflemesi
- D) Dogmalara dayanması
- E) İnsan sevgisine önem vermesi

ÇÖZÜM

Atatürkçülük, kelime anlamı olarak Mustafa Kemal Atatürk'ün düşüncelerini ve görüşlerini temel alma anlamını içeren, ideolojik olarak emperyalist devletlerin fakir ve geri kalmış bir millete karşı giriştiği paylaşma hareketidir. Türk milliyetçisi, belirli bir sınıf desteğine dayanmayan, geri kalmış düşünce ve batıl itikatlardan güç alan kurumlar yerine akla ve bilime dayanan kurumları getirmeyi amaç edinmiş, Mustafa Kemal Atatürk'ün ideolojisidir. Atatürkçülük ulusal birliği temel alır ve insan sevgisine önem verir. Dogmalara, asla değişmeyeceği kabul edilen mutlak değerleri kabul eden, bu bilgilerin mutlak hakikat olduğunu, inceleme, tartışma yahut araştırmaya ihtiyacın olmadığını savunan anlayışa karşıdır.

CEVAP: D

ATATÜRK İLKELERİ

KPSS-2011

- Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
- Medreseelerin kapatılması
- Medeni Kanun'un kabul edilmesi

Yukarıdaki gelişmeler aşağıda verilen Atatürk İlkelerinden hangisiyle ilişkilendirilmez?

- A) Laiklik
- B) Devletçilik
- C) Milliyetçilik
- D) Halkçılık
- E) İnkılâpçılık

ÇÖZÜM

Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi; inkılâpçılık, halkçılık ilkeleri doğrultusunda, medresele-
rin kapatılması; Milliyetçilik, inkılâpçılık ve laiklik ilkeleri doğrultusunda, Medeni Kanun'un ka-
bul edilmedi de halkçılık, inkılâpçılık, laiklik ilkeleri doğrultusunda yapıldığı söylenebilir. An-
cak devletçilik yani ekonominin ilk olarak devlet tarafından yapıldığı, özel girişimcilerin devlet
arafından desteklendiği, girişimcilerin yetmediği yerde ekonomik faaliyetlerin devlet tarafın-
dan yapıldığına dair bir ifade bulunmadığı için devletçilik ilkesinden bahsedilemez.

CEVAP: B

390

ATATÜRK İLKELERİ

KPSS-2011

Aşağıdakilerden hangisinin sosyal hayattaki ayrıcalıkları önlemek amaçlı olduğu sa-
vunulamaz?

- A) Tekke ve zaviyelerin kapatılması
- B) Hacı, ağa, hafız, molla gibi unvanların kaldırılması
- C) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
- D) Devlet İstatistik Enstitüsü'nün kurulması
- E) Dini giysilerin mabetler dışında giyilmesinin yasaklanması

ÇÖZÜM

A, B, E seçeneklerin tamamında kişinin inandığı din ve o dinin kıyafetleri ve lakapları ile bir
üstünlük elde edebilmesi söz konusudur. C seçeneği ile de erkek ve kadın arasındaki sosyal
ve siyasal farklılıkların büyük bölümü ortadan kalkmıştır. Ancak D seçeneğindeki Devlet İsta-
tistik Kurumu'nun sosyal hayattaki ayrıcalıklarla bir ilgisi yoktur.

CEVAP: D

KPSS-2011

Mustafa Kemal, "Hiçbir sınır tanımayarak dünyadaki bütün Türkleri bir devlet olarak birleş-
tirmek, ulaşılamayacak bir amaçtır. Bu, yüzyılların ve yüzyıllara yaşamakta olan insanların
çok acı, çok kanlı olaylar ile ortaya koyduğu bir gerçektir." demiştir.

Mustafa Kemal'in bu anlatımıyla aşağıdaki kavramlardan hangisini vurguladığı savu-
nabilir?

- A) Osmanlıcılık
- B) Turancılık
- C) Milliyetçilik
- D) Batıcılık
- E) İslamcılık

ÇÖZÜM

Hiçbir sınır tanımayarak dünyadaki bütün Türkleri bir devlet olarak birleştirmek, tamamen
Turancılık kavramının karşılığıdır. Mustafa Kemal'in bu anlatımında vurguladığı ilke de Tu-
rancılıktır.

CEVAP: B

391

KPSS-2011

Mustafa Kemal, "Artık hükümet ile millet arasında mazideki ayrılık kalmamıştır. Hükümet millettir ve millet hükümettir. Artık hükümet ve hükümet mensupları kendilerinin milletten ayrı olmadıkları ve milletin efendi olduğunu tamamen anlamışlardır." demiştir.

Mustafa Kemal'in bu anlamıyla aşağıdaki kavramlardan hangisini vurguladığı savunulabilir?

- A) Tam bağımsızlık
B) Barışseverlik
C) Bilimsellik
D) Millî birlik ve beraberlik
E) Vatanseverlik

ÇÖZÜM

A seçeneğinde yer alan tam bağımsızlık kavramına, B seçeneğinde bulunan barışseverlik, C seçeneğinde bulunan bilimsellik, E seçeneğinde bulunan vatanseverlik kavramlarına hiçbir şekilde ulaşılamaz. Mustafa Kemal'in üstte bahsedilen paragrafta vurguladığı temel düşünce millî birlik ve beraberliktir.

CEVAP: D

KPSS-2012

1924 Anayasası'nın 88. maddesi "Türkiye'de din ve ırk ayırt edilmeksizin vatandaşlık bakımından herkese Türk denir." şeklindedir.

Bu madde Atatürk'ün,

- I. milliyetçilik,
II. laiklik,
III. halkçılık

ilkelerinden hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

ÇÖZÜM

"Türkiye'de din ve ırk ayırt edilmeksizin vatandaşlık bakımından herkese Türk denir." Anayasa maddesinde geçen din ayrımı gözetilmemesi Laiklik, herkesin eşit sayılması Halkçılık, bütün vatandaşların Türk sayılması Milliyetçilik ilkeleriyle ilişkilendirilebilir.

CEVAP: E

Jan. Astby. Giriş Sınavı-2013

Aşağıdakilerden hangisinin, milliyetçilik ilkesi doğrultusunda yapıldığı savunulamaz?

- A) Türk Parasını Koruma Kanunu'nun kabul edilmesi
- B) Şapka Giyilmesi Hakkında Kanun çıkarılması
- C) Türk Dil Kurumunun kurulması
- D) Güneş-Dil Teorisi'nin oluşturulması
- E) İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanun'un çıkarılması

ÇÖZÜM

Türk parasının korunması, Türk Dil Kurumu'nun kurulması, Güneş Dil Teorisi ile Türk dilinin geliştirilmesi ve araştırılması, İktisadi kurumlarda bu alanla ilgili sözcüklerin Türkçe olması zorunluluğu gibi yeniliklerin tamamı Milliyetçilik ilkesi doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Ancak Şapka Giyilmesi Hakkında çıkarılan kanun toplumun çağdaşlaşması yönünden yapılan bir kanundur ve İnkılapçılık ilkesi doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

CEVAP: B